

**DEBRECENI EGYETEM
EGÉSZSÉGÜGYI KAR**

ÁPOLÁS MESTERKÉPZÉSI SZAK

SZAKI TÁJÉKOZTATÓ

Hatályos: 2017. szeptember 1-től

ÁPOLÁS MESTERKÉPZÉSI SZAK

KÉPZÉSI PROGRAM

Hatályos: 2017. szeptember 1-től

– ÁPOLÁS
MESTERKÉPZÉSI SZAK

Induló specializációk:	geriátriai szakápoló közösségi szakápoló sürgősségi szakápoló
Képzési terület:	orvos- és egészségtudományi
Képzési ág:	egészségtudományi
Képzési ciklus:	mesterképzés (Master, MSc)
Képzési forma (tagozat):	nappali
Szakért felelős kar:	Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar
Szakfelelős neve:	Ujváriné Dr. Siket Adrienn főiskolai docens
Geriátriai szakápoló specializáció felelőse:	Dr. Papp Katalin főiskolai docens
Közösségi szakápoló specializáció felelőse:	Ujváriné Dr. Siket Adrienn főiskolai docens
Sürgősségi szakápoló specializáció felelőse:	Dr. Szabó Zoltán egyetemi docens
Képzési idő:	3 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	90

Összes kontaktóra szám:

	Geriátriai szakápoló specializáció	Közösségi szakápoló specializáció	Sürgősségi szakápoló specializáció
Nappali	1534	1550	1572

Szakmai gyakorlat ideje:

	Geriátriai szakápoló specializáció	Közösségi szakápoló specializáció	Sürgősségi szakápoló specializáció
	nappali óraszám	nappali óraszám	nappali óraszám
Tanórai gyakorlat	314	314	412
Területi gyakorlat	580	580	510

ÁPOLÁS MESTERKÉPZÉSI SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYE

(18/2016. (VIII.5.) EMMI rendelet)

1. A mesterképzési szak megnevezése: ápolás (Nursing)

2. A mesterképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles ápoló
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Nurse
- választható specializációk: intenzív szakápoló, sürgősségi szakápoló, aneszteziológiai szakápoló, geriátriai szakápoló, közösségi szakápoló, perioperatív szakápoló

3. Képzési terület: orvos- és egészségudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az ápolás és betegellátás alapképzési szak ápoló szakiránya, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti ápoló szak.

4.2. A 9.4. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehető figyelembe továbbá: meghatározott kreditek teljesítésével vehető figyelembe, kizárólag a sürgősségi szakápoló specializáció választása esetén, az ápolás és betegellátás alapképzési szak mentőtiszt szakiránya, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti mentőtiszt szak.

5. A képzési idő félévekben: 3 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 90 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 10 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 5 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 723

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja ápoló egészségudományi szakemberek képzése, akik speciális, szakértői tudásuk birtokában komplex döntési képességekkel és bővebb kompetenciakörrel rendelkeznek a klinikai gyakorlatban. Rendelkeznek azokkal az élettudományi, egészségudományi, ápolástudományi, táplálkozástudományi, fizioterápia, orvostudományi, társadalomtudományi ismeretekkel, különös tekintettel a klinikai, diagnosztikai, terápiás és szakápolástani ismeretekre, melyek birtokában képesek a betegellátásban komplex, kiterjesztett hatáskörrel járó önálló munkavégzésre, specializációjának megfelelően a kritikus gondolkodásra, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazására. Elméleti és gyakorlati ismereteik képessé teszik a betegellátás különböző szinterein a betegvizsgálattal, diagnózisalkotással, terápiás eljárásokkal kapcsolatos kiterjesztett hatáskörű önálló

munkavégzésre, speciális invazív beavatkozások, valamint betegvezetési és betegedukációs feladatok ellátására is. Munkájukkal hozzájárulhatnak a demográfiai változásokból, a krónikus betegségek okozta nehézségekből, technológiai fejlődésből, a várólistákkal kapcsolatos nehézségekből, az egyes területeket kiemelten érintő orvoshiányból, valamint az egészségügyre jellemző forráshiányból eredő problémák kezeléséhez.

Menedzsmentismereteik által képessé válnak szakdolgozók és szervezeti egységek vezetésére, valamint kutatómódszertani és biostatistikai ismereteiknek köszönhetően klinikai kutatások megtervezésére és lebonyolítására. Képességeiket azon országban, intézményben alkalmazhatják a gyakorlatban is, ahol az alkalmazandó jogszabályok, irányelvek, protokollok ezt lehetővé teszik. Felkészültek tanulmányai doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Az ápoló

a) tudása

- Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését molekuláris-, sejt-, szervek-, szervrendszerek szintjén, ismeri azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát.

- Ismeri a betegségek jellegzetes makro-mikroszkópos, strukturális elváltozásait.

- Ismeri a leggyakoribb akut és krónikus megbetegedések gyógyszeres kezelési elveit, a készítmények farmakodinámiás és farmakokinetikai jellegzetességeit, a felnőtt betegeknek javasolt dózisokat, a betegoktatási feladatokat és a lehetséges mellékhatásokat.

- Ismeri a részletes fizikális állapotfelmérés elemeit és a diagnózisalkotás alapjait.

- Korszerű jogi ismeretekkel rendelkezik.

- Korszerű vezetői és menedzsmentismeretekkel rendelkezik.

- Magas szintű kutatómódszertani és biostatistikai ismeretekkel rendelkezik.

- Ismeri az egyénnel és csoporttal kapcsolatos egészségfejlesztési és kliensoktatási feladatokat és irányelveket.

- Ismeri az egészségügyi ellátás során felmerülő etikai problémákat és az azokkal kapcsolatos feladatokat.

b) képességei

- Képes integráltan alkalmazni a diagnózisalkotás és a betegségek kezelési tervének, majd kivitelezésének során az anatómia, élettani és kórélettani ismereteket.

- Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra.

- Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.

- Képes ezen alapok tükrében megérteni a betegellátás során a gyógyszerteran, a klinikum, a diagnosztika és a terápia összefüggéseit és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozói feladatainak ellátására.

- A diagnózisalkotás során képes alkalmazni a fizikális betegvizsgálat elemeit és képes a vizsgálati eredményeket megfelelően értékelni, a prioritásokat meghatározni és azt szakmai és nem szakmai környezetben egyaránt kommunikálni.

- Képes önállóan akut és krónikus megbetegedésekben szenvedők ellátása során egyes gyógyszerek elrendelésére és egyes gyógyászati segédeszközök elrendelésére és felírására.

- Menedzsmentismeretei, vezetői készségei és jogi ismeretei birtokában képes szakdolgozók és szervezeti egységek irányítására, szervezésére.

- Képes komplex klinikai vizsgálatok megtervezésére és lebonyolítására, valamint a bizonyítékok integrálására a gyakorlatba.

- Képes egészségfejlesztési programokat kidolgozni és a lebonyolításukat koordinálni, valamint képes az ellátás során felmerülő etikai problémák megfelelő kezelésére.

c) attitűdje

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.

- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.

- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál.

- Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.

- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

- Munkájának eredményeit szakmai, és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni magyar és idegen nyelven egyaránt.

- Építő kritikával képes hozzájárulni a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.

d) autonómiája és felelőssége

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.

- Alkalmas a szakterülethez kapcsolódó erőforrás-menedzsment feladatainak ellátására.

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

- Vezetői szerepet tölthet be.

- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.

- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.

- Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.

- Értékeli a team munkáját.

- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkori hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

8.1.2. Intenzív szakápolás specializáción továbbá az ápoló

a) tudása

- Ismeri az intenzív terápiás ellátásra szoruló kritikus állapotú beteg komplex szükségletei kielégítésének alapelveit.

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a kritikus állapotok szervrendszeri sajátosságairól, azok egész szervezetet érintő összefüggés rendszeréről rövid- közép- és hosszútávon.

- Komplex ismeretekkel rendelkezik a kritikus állapothoz vezető egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

- Ismeri a gyakori intenzív terápiás kórképek kezelési, gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását, a terápiás és gyógyszeres beavatkozások lehetséges mellékhatásait.

- Ismeri az alap- és emeltszintű újraélesztés és a defibrilláció menetét.

b) képességei

- Képes a betegségek önálló menedzselésére, ezen belül részletes fizikális betegvizsgálat elvégzésére, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére, kritikus állapotú betegek esetében a közvetlen életveszély elhárítása céljából konzílium elrendelésére, valamint a terápia elrendelésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.

- Az érvényes szakmai ajánlások és indikációk alapján képes szupra- vagy infraglottikus légútbiztosítás elvégzésére, illetve szükség esetén emelt szintű légútbiztosításra, továbbá meghatározott szintű procedurális szedálásra.

- A biztosított légút átjárhatóságának fenntartása keretében képes a légúti váladékleszívás, a mellkasi fizioterápia, emellett a légúti mintavétel elrendelésére és kivitelezésére.

- Képes non-invazív gépi lélegeztetésre, a légzés asszisztált támogatására vagy kontrollált pótlására, a lélegeztetési mód megválasztására, a lélegeztetett beteg megfigyelésére, ellátására, a lélegeztetésről történő leszoktatásra.

- Képes külső, transztorakális pacemaker kezelés megkezdésére, perifériás vénabiztosításra vagy intraosszeális kanülálás végzésére, artéria punkció és kanülálás kivitelezésére, indokolt esetben centrális véna kanül behelyezésére.

- Képes mellkas detenzionálásra, és hascsapolásra.

- Képes felügyelet mellett mellkascsapolás, valamint dialízis terápia kivitelezésére.

- Képes a transfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési feladatok (vércsoport-meghatározás, biológiai próba, vérkészítmény beadása, betegmegfigyelés, szövődményekkel kapcsolatos sürgős beavatkozások, dokumentációs feladatok) ellátására, valamint a preoperatív-, postoperatív- és intraoperatív vérmentési technikák alkalmazására.

- Képes olyan invazív beavatkozások elvégzésére, mint a sebkimetszés, debridement, sebgyesítési eljárások alkalmazása, endotrachealis intubáció, defibrillációs terápia, cardioversio kivitelezése, ALS lebonyolítása.

- Képes a munkavégzés koordinálására.

8.1.3. Sürgősségi szakápolás specializáción továbbá az ápoló

a) tudása

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

- Ismeri a triázs folyamatát, irányelveit.

- Tisztában van az allokatív, integratív és idő dependens ellátási formákkal, azokat képviseli, a betegutak szervezésében, mint irányelveket követi.

- Ismeri a sürgősségi kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait, meghatározott kompetencia mentén azokat alkalmazza.

- Ismeri az alap- és emeltszintű újraélesztés aktuális protokolljait, az előforduló hibaforrásokat, azok kiküszöbölési lehetőségeit.

- Tisztában van az érvényes szakmai protokollokkal, azokat rendszerszinten alkalmazza, betartja, illetve kompetenciájának megfelelően betartatja.

- Ismeri a prehospitalis betegellátás jellegzetességeit és irányelveit, tisztában van a vonatkozó jogi és szabályozási hátérrel.

b) képességei

- Képes a pre- és intrahospitalis sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegvizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére.

- Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.

- Az érvényes szakmai ajánlások és indikációk alapján képes szupra- vagy infraglottikus légútbiztosítás elvégzésére, illetve szükség esetén további emelt szintű légútbiztosítási beavatkozásokra, továbbá procedurális szedálásra.

- A biztosított légút átjárhatóságának fenntartása keretében képes a légúti váladékleszívás, a mellkasi fizioterápia, emellett a légúti mintavétel elrendelésére és kivitelezésére.

- Képes invazív és non-invazív gépi lélegeztetésre, a légzés asszisztált támogatására vagy kontrollált pótlására, a lélegeztetési mód megválasztására, a lélegeztetett beteg megfigyelésére, ellátására, a lélegeztetésről történő leszoktatásra.

- Képes komplex kardiopulmonális reszuszcitáció végzésére és irányítására, hemodinamikailag instabil betegen kardioverzió kivitelezésére, külső, transztorakális pacemaker kezelés megkezdésére, perifériás vénabiztosításra vagy intraoszeális kanülálás végzésére, artéria punkció és kanülálás kivitelezésére, indokolt esetben centrális véna kanül behelyezésére.

- Képes mellkas detenzionálásra, thoracostomia elvégzésére, hascsapolásra, gyomormosásra, bélmosásra, végtagok és a gerinc immobilizálására, sebtoilette, sebkimetszés, sebzárás kivitelezésére.

- Képes a kliens fájdalmának csillapítására önálló pszichés vezetéssel, gyógyszeresen, fizikális módszerekkel, az optimális testhelyzet megválasztásával vagy elősegítésével (pozicionálással).
- Folyadékot, elektrolitot képes pótolni szájon át és intravénás úton.
- Képes irányelvek alapján a prehospitális sürgősségi ellátásban önállóan tevékenykedni és képes a prehospitális ellátó team vezetésére.
- Képes felügyelet mellett, sürgősségi indikációval mellkascsapolás, valamint dialízis terápia kivitelezésére.
- Képes a transfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési feladatok (vércsoport-meghatározás, biológiai próba, vérkészítmény beadása, betegmegfigyelés, szövődményekkel kapcsolatos sürgős beavatkozások, dokumentációs feladatok) ellátására, valamint a preoperatív-, postoperatív- és intraoperatív vérmentési technikák alkalmazására.
- Képes a sürgősségi beavatkozásokat követő kórházi ellátási időszakra terápiás terv összeállítására, kivitelezésére, módosítására, ellenőrzésére.
- Képes a krónikus kórállapotok esetében a gyógyszeres terápia módosítására, kiegészítésére.
- Képes az intézeten belüli sürgősségi ellátás koordinálására, valamint a sürgősségi ellátás ismereteinek és képességeinek oktatására.
- Strukturáltan kommunikál.

8.1.4. Aneszteziológiai szakápolás specializáción továbbá az ápoló

a) tudása

- Ismeri műtéttípusonként külön a preoperatív vizsgálatokat és előkészítési feladatokat, ismeri az alkalmazott anesztéziái módszereket és teendőket műtéttípusonként, valamint a posztoperatív teendőket.
- Ismeri az anesztéziához használatos gyógyszerkészítményeket, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait.
- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik anesztéziát szükségessé tevő beavatkozások alapján, illetve a páciensek aktuális fizikális és pszichoszociális állapota, illetve krónikus megbetegedései alapján felmerülő kórfolyamatokról, az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

b) képességei

- Képes önálló anesztézia végzésére, ezen belül részletes fizikális betegvizsgálat elvégzésére, a perioperatív betegvizsgálattal kapcsolatos előkészítési feladatok és rizikófelmérés kivitelezésére, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére, valamint szakápolási és betegoktatási feladatok elvégzésére.
- Képes önállóan megválasztani az anesztézia módszereit és az anesztézia során alkalmazott gyógyszerkészítményeket, valamint képes azokat önállóan alkalmazni.

- Az érvényes szakmai ajánlások és indikációk alapján képes szupra- vagy infraglottikus légútbiztosítás elvégzésére, illetve szükség esetén emelt szintű légútbiztosításra, továbbá meghatározott szintű procedurális szedálásra.

- A biztosított légút átjárhatóságának fenntartása keretében képes a légúti váladékleszívás, a mellkasi fizioterápia, emellett a légúti mintavétel elrendelésére és kivitelezésére.

- Képes non-invazív gépi lélegeztetésre, a légzés asszisztált támogatására vagy kontrollált pótlására, a lélegeztetési mód megválasztására, a lélegeztetett beteg megfigyelésére, ellátására, a lélegeztetésről történő leszoktatásra.

- Képes külső, transztorakális pacemaker kezelés megkezdésére, perifériás vénabiztosításra vagy intraosseális kanülálás végzésére, artéria punkció és kanülálás kivitelezésére, indokolt esetben centrális véna kanül behelyezésére.

- Képes mellkas detenzionálásra.

- Képes többek között olyan invazív beavatkozások elvégzésére, mint a bronchofiberoszkópos segítség igénybevételével történő intubáció, defibrillációs terápia, cardioversio, pacemaker terápia kivitelezése, ALS lebonyolítása.

- Képes a transfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési feladatok (vércsoport-meghatározás, biológiai próba, vérkészítmény beadása, betegmegfigyelés, szövödményekkel kapcsolatos sürgős beavatkozások, dokumentációs feladatok) ellátására, valamint a preoperatív-, postoperatív- és intraoperatív vérmentési technikák alkalmazására.

- Képes a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására.

8.1.5. Geriátriai szakápolás specializáción továbbá az ápoló

a) tudása

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

- Ismeri a gyakori akut és krónikus geriátriai kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait.

- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeiről, az életvégi gondozásról és hospice ellátásról.

b) képességei

- Képes a közösségi ápolást végző praxisban önálló munkavégzésre, a geriátriai krónikus megbetegedések (pl. hypertonia, diabetes mellitus, hyperlipidaemia) önálló menedzselésére, ezen belül részletes fizikális betegvizsgálat elvégzésére, iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére, konzílium elrendelésére, valamint a terápia elrendelésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.

- Képes az idősek életkorának megfelelő prevenció vizsgálatok elvégzésére, képes akut történések elsődleges ellátását követően szakambulanciára utalni a beteget, valamint védőoltások elrendelésére és felírására.

- Képes komplex rehabilitációs (dietoterápiás, fizioterápiás, pszichés, szociális) tervek összeállítására, továbbá képes a haldokló betegek megfelelő hospice ellátásának koordinálására.

- Képes a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására.

8.1.6. Közösségi szakápolás specializáción továbbá az ápoló

a) tudása

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

- Ismeri felnőtt betegek esetén a gyakori akut- és krónikus megbetegedések gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait.

- Korszerű ismeretekkel rendelkezik az egyének, családok és nagyobb közösségek egészségnevelési és egészségfejlesztési feladataival kapcsolatosan.

b) képességei

- Képes a közösségi ápolást végző praxisban önálló munkavégzésre, a felnőtteket érintő megbetegedések (pl. hypertonia, diabetes mellitus, hyperlipidaemia) önálló menedzselésére, ezen belül részletes fizikális betegvizsgálat elvégzésére, iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére, konzílium elrendelésére, valamint a terápia elrendelésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.

- Képes a betegcsoport életkorának megfelelő prevenciós vizsgálatok elvégzésére, képes akut történések elsődleges ellátását követően szakambulanciára utalni a beteget, valamint védőoltások elrendelésére és felírására.

- Képes komplex rehabilitációs (dietoterápiás, fizioterápiás, pszichés, szociális) tervek összeállítására.

- Képes egyéni egészségtervet készíteni, egészség-tanácsadást végezni.

- Képes komplex egészségfejlesztési projektek, anyagok kidolgozására és végrehajtására, valamint az általa ellátottak egészségi állapotának folyamatos monitorizálására.

- Képes rizikófaktorok azonosítására, életmódváltoztatás ösztönzésére, szűrések kivitelezésére.

- Képes a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására.

8.1.7. Perioperatív szakápolás specializáción továbbá az ápoló

a) tudása

- Ismeri műtét típusonként az alkalmazott műtéttechnikai módszereket, eszközöket és az operáció menetét és a műtét utáni teendőket.

- Ismeri a sebzések típusait, a sebgyógyulás folyamatát, a korszerű sebgyógyítási eljárásokat.

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

- Ismeri a műtétek során, valamint a sebellátásban alkalmazott gyógyszerkészítmények alkalmazási irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait.

- Ismeri a perioperatív ellátás lehetséges komplikációit, azok jeleit, diagnosztikájának módjait, valamint elhárításának, megoldásának lehetőségeit.

b) képességei

- Képes részletes fizikális betegvizsgálat elvégzésére, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére, gyógyszeres terápia elrendelésére, valamint szakápolási és betegoktatási feladatok elvégzésére.

- Képes a különböző műtétek során első asszisztensi feladatok elvégzésére, képes olyan invazív beavatkozások elvégzésére, mint például szövetek szétválasztása, összevarrása, kapcsolása, szövetragasztó alkalmazása, laparoszkópiás trocar-ok behelyezése és eltávolítása, drainsövek behelyezése és eltávolítása, a fascián kívüli sebek bezárása, végtagi vénák preparálása, sebkimetszés, debridement és sebek kezelése.

- Képes a műtői munkaszervezési feladatokat ellátni és biztosítani a műtők optimális kihasználását.

- Képes a műtétek során, valamint a sebellátásban alkalmazott gyógyszerkészítmények elrendelésére.

- Képes a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- alapozó egészségtudományok 8-10 kredit;
- alkalmazott egészségtudományok 8-10 kredit;
- ápolástudományok 4-6 kredit;
- egészségügyi menedzsment 2-4 kredit;
- gyógyszer tudományok 3-5 kredit.

9.1.2. A specializáció tudományágai, szakterületei és azok kreditaránya:

A választható specializációk kreditaránya a képzés egészén belül 35-55 kredit.

a) aneszteziológiai szakápoló:

- alkalmazott egészségtudományok (6-8 kredit),
- elméleti és klinikai orvostudományok (4-7 kredit),
- aneszteziológiai szakápolástani ismeretek (20-25 kredit).

b) geriátriai szakápoló:

- alkalmazott egészségtudományok (6-8 kredit),
- elméleti és klinikai orvostudományok (4-7 kredit),
- geriátriai szakápolástani ismeretek (20-25 kredit);

c) intenzív szakápoló:

- alkalmazott egészségtudományok (6-8 kredit),
- elméleti és klinikai orvostudományok (4-7 kredit),
- intenzív szakápolástani ismeretek (20-25 kredit);

d) közösségi szakápoló

- alkalmazott egészségtudományok (6-8 kredit),
- elméleti és klinikai orvostudományok (4-7 kredit),
- közösségi szakápolástani ismeretek (20-25 kredit);

e) perioperatív szakápoló

- alkalmazott egészségtudományok (6-8 kredit),
- elméleti és klinikai orvostudományok (4-7 kredit),
- perioperatív szakápolástani ismeretek (20-25 kredit);

f) sürgősségi szakápoló

- alkalmazott egészségtudományok (6-8 kredit),
- elméleti és klinikai orvostudományok (4-7 kredit),
- sürgősségi szakápolástani ismeretek (20-25 kredit).

9.2. Idegennyelvi követelmény

A mesterfokozat megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

9.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a felsőoktatási intézmény tantervében meghatározott külső szakmai gyakorlólóhelyen végzett, legalább hat hét időtartamú komplex, irányított szakmai gyakorlat

9.4. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 20 kredit korszerű ápolástudományi ismeretekből, amelyet a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszereznie.

Záróvizsga:

A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek komplex ellenőrzése és értékelése. Szakértői tudásuk birtokában komplex döntési képességekkel és bővebb kompetenciakörrel rendelkeznek a klinikai gyakorlatban. Rendelkeznek azokkal az élettudományi, egészség tudományi, ápolástudományi, táplálkozástudományi, fizioterápia, orvostudományi, társadalomtudományi ismeretekkel, különös tekintettel a klinikai, diagnosztikai, terápiás és szakápolástani ismeretekre, melyek birtokában képesek a betegellátásban komplex, kiterjesztett hatáskörrel járó önálló munkavégzésre, specializációjának megfelelően a kritikus gondolkodásra, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazására. Elméleti és gyakorlati ismereteik képessé teszik a betegellátás különböző színterein a betegvizsgálattal, diagnózisalkotással, terápiás eljárásokkal kapcsolatos kiterjesztett hatáskörű önálló munkavégzésre, speciális invazív beavatkozások, valamint betegvezetési és betegedukációs feladatok ellátására is. Munkájukkal hozzájárulhatnak a demográfiai változásokból, a krónikus betegségek okozta nehézségekből, technológiai fejlődésből, a várólistákkal kapcsolatos nehézségekből, az egyes területeket kiemelten érintő orvoshiányból, valamint az egészségügyre jellemző forráshiányból eredő problémák kezeléséhez.

Menedzsmentismereteik által képessé válnak szakdolgozók és szervezeti egységek vezetésére, valamint kutatómódszertani és biostatistikai ismereteiknek köszönhetően klinikai kutatások megtervezésére és lebonyolítására. Képességeiket azon országban, intézményben alkalmazhatják a gyakorlatban is, ahol az alkalmazandó jogszabályok, irányelvek, protokollok ezt lehetővé teszik. Felkészültek tanulmányai doktori képzésben történő folytatására.

Szerkezete

A záróvizsgára bocsátás feltétele a diplomamunka benyújtása és eredményes megvédése és az Abszolutórium megszerzése.

Formája

Írásbeli záróvizsga, gyakorlati záróvizsga, szóbeli záróvizsga az Ápolás MSc képzés komplex ismeretanyagából.

Értékelés módja

A hallgató teljesítményének értékelés ötfokozatú érdemjeggyel történik: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) minősítéssel. A záróvizsga eredményét a záróvizsgán elért érdemjegyek és a szakdolgozatvédésre kapott érdemjegynek az egyszerű számtani átlaga adja ($ZV = (\text{szakdolgozat védés} + \text{írásbeli zv} + \text{gyakorlati zv} + \text{szóbeli zv}) : 4$).

Ápolás mesterképzési szak nappali képzés
Geriátriai szakápoló specializáció

Félév	Kód	Tantárgy neve	Szám- kérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
1	EKEE-128-00N	Anatómia	k	4	-	K	28	28	
1	EKAT-132-00N	Az APN helye és kapcsolatrendszere az egészségügyben	k	2	-	K	14	0	
1	EKVM-177-01N	Egészségfejlesztés-egészségnevelés I. (Életmóttanácsadás, betegoktatás)	gy	2	-	K	14	14	
1	EKEE-129-00N	Élettan -Kórélettan	k	7	-	K	70	28	
1	EKEE-132-01N	Gyógyszertan I.	k	2	-	K	28	0	
1	EKAT-131-01N	Klinikai diagnosztika és döntéshozatal I.	k	4	-	K	28	28	30
1	EKEI-208-00N	Kutatásmódszertani és biostatistikai ismeretek	k	2	-	K	14	14	
1	EKTT-128-00N	Testnevelés	a	0	-	Kr	0	28	
1	EKAT-133-01N	Önálló klinikai gyakorlat I.	gy	3	-	K	0	0	60
1		Kötelezően választható	k	3	-	Kv	28	28	
1	EKAT-134-00N	Szabadon választható (Betegvizsgálat)	gy	2	-	Sv	14	14	
		Összesen		31			238	182	90
2	EKAT-137-00N	Akut megbetegedések	gy	6	-	K	42	14	60
2	EKSO-117-00N	EKG ismeretek	k	1	-	K	20	0	
2	EKGT-109-00N	Gerontológia és korszerű geriátriai ellátás	gy	6	-	K	36	28	60
2	EKEE-132-02N	Gyógyszertan II.	k	3	Élettan-Kóréletan, Gyógyszertan I.	K	28	14	
2	EKAT-145-00N	Hospice	gy	2	-	K	14	14	
2	EKEI-207-00N	IT ismeretek	gy	1	-	K	0	14	
2	EKAT-131-03N	Klinikai diagnosztika és döntéshozatal III. (ik: képalkotó és laboratóriumi vizsgálatok elrendelése)	k	1	Klinikai diagnosztika és döntéshozatal I.	K	14	0	
2	EKAT-136-00N	Korszerű ápolói beavatkozások	gy	3	-	K	28	14	
2	EKAT-135-01N	Krónikus megbetegedések I. (multimorbiditás)	k	1	-	K	10	0	
2		Kötelezően választható		0		Kv	0	0	
2	EKAT-141-00N	Multikulturalitás	k	1	-	K	14	0	
2	EKAT-139-00N	Szabadon választható (Otthoni szakápolás)	k	2	-	Sv	14	0	
		Összesen		27			220	98	120
3	EKVM-177-02N	Egészségfejlesztés-egészségnevelés III. (Életmóttanácsadás, prevenció, szűrések)	k	2	Egészségfejlesztés-egészségnevelés I.	K	14	14	
3	EKPT-161-00N	Egészségügyi kommunikáció (videokommunikációs tréning)	gy	1	-	K	0	20	
3	EKGT-110-00N	Gerontopszichiátria	k	3	-	K	28	0	
3	EKAT-142-00N	Komplex rehabilitáció	k	1	-	K	14	0	
3	EKAT-135-02N	Krónikus megbetegedések II.	k	4	Krónikus megbetegedések I.	K	56	28	90
3	EKAT-133-04N	Önálló klinikai gyakorlat IV. (Geriátriai szakápoló)	a	10	Önálló klinikai gyakorlat I.	K	0	0	280
3		Szakdolgozat	védés	10	-	K	0	0	
3		Kötelezően választható		0		Kv	0	0	

Félév	Kód	Tantárgy neve	Számon- kérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
3	EKAT-146-00N	Szabodon választható (Gyógyászati segédeszközök)	k	1		Sv	14	0	
		Összesen		32			126	62	370
		Mindösszesen		90			584	342	580

Kötelezően választható tantárgyak

Félév	Kód	Tantárgy neve	Számon- kérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
1	EKSO-116-00N	Transzfúziológia	k	3	-	Kv	28	28	
2	EKSO-118-00N	Reanimatológia	gy	1	-	Kv	0	28	
		Összesen		4			28	56	

Szaktervezéshez rendelt kreditérték: 10 kredit

A kötelezően választható felajánlott kreditek közül az oklevél megszerzéséhez 3 kredit teljesítése kötelező.

A szabadon választható tantárgyakból az oklevél megszerzéséhez 5 kredit teljesítése kötelező.

A mesterfokozat megszerzéséhez teljesítendő 90 kredit.

Ápolás mesterképzési szak nappali képzés
Közösségi szakápoló specializáció

Félév	Kód	Tantárgy neve	Számonkérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
1	EKEE-128-00N	Anatómia	k	4	-	K	28	28	
1	EKAT-132-00N	Az APN helye és kapcsolatrendszere az egészségügyben	k	2	-	K	14	0	
1	EKVM-177-01N	Egészségfejlesztés-egészségnevelés I. (Életmódtanácsadás, betegoktatás)	gy	2	-	K	14	14	
1	EKTT-317-00N	Egészségügyi szakértői tevékenység	k	1	-	K	10	0	
1	EKEE-129-00N	Élettan- Kórélettan	k	7	-	K	70	28	
1	EKEE-132-01N	Gyógyszertan I.	k	2	-	K	28	0	
1	EKEI-208-00N	Kutatásmódszertani és biostatistikai ismeretek	k	2	-	K	14	14	
1	EKAT-131-01N	Klinikai diagnosztika és döntéshozatal I.	k	4	-	K	28	28	30
1	EKTT-128-00N	Testnevelés	a	0	-	Kr	0	28	
1	EKAT-133-01N	Önálló klinikai gyakorlat I.	gy	3	-	K	0	0	60
1		Kötelezően válsztható	k	3	-	Kv	28	28	
1	EKAT-134-00N	Szabadon választható (Betegvizsgálat)	gy	2	-	Sv	14	14	
		Összesen		32			248	182	90
2	EKPT-160-00N	A segítő szerep kihívásai	k	2	-	K	14	14	
2	EKAT-137-00N	Akut megbetegedések	gy	6	-	K	42	14	60
2	EKVM-177-02N	Egészségfejlesztés-egészségnevelés II. (Egyén, család, közösség),	k	2	Egészségfejlesztés-egészségnevelés I.	K	14	14	
2	EKSO-117-00N	EKG ismeretek	k	1	-	K	20	0	
2	EKEE-132-02N	Gyógyszertan II.	k	3	Élettan-Kórélettan, Gyógyszertan I.	K	28	14	
2	EKEI-207-00N	IT ismeretek	gy	1	-	K	0	14	
2	EKAT-131-03N	Klinikai diagnosztika és döntéshozatal III. (ik: képkalkáló és laboratóriumi vizsgálatok elrendelése)	k	1	Klinikai diagnosztika és döntéshozatal I.	K	14	0	
2	EKAT-136-00N	Korszerű ápolói beavatkozások	gy	3	-	K	28	14	
2	EKAT-135-01N	Krónikus megbetegedések I. (multimorbiditás)	k	1	-	K	10	0	
2	EKAT-141-00N	Multikulturalitás	k	1	-	K	14	0	
2	EKAT-138-00N	Praxisközösségi projektgyakorlat	gy	3	-	K	14	0	40
2	EKAT-133-02N	Önálló klinikai gyakorlat II. (Közösségi szakápoló, praxisgyakorlat)	gy	4	Önálló klinikai gyakorlat I.	K	0	0	100
2		Kötelezően válsztható		0		Kv	0	0	
2	EKAT-139-00N	Szabadon választható (Otthoni szakápolás)	k	2	-	Sv	14	0	
		Összesen		30			212	84	200
3	EKVM-178-00N	Családtervezés, terhesgondozás	k	1	-	K	14	0	
3	EKVM-179-00N	Csecsemő- és gyermekgyógyászati megbetegedések	k	3	-	K	28	14	60
3	EKVM-177-03N	Egészségfejlesztés-egészségnevelés III. (Életmódtanácsadás, prevenció, szűrések)	k	2	Egészségfejlesztés-egészségnevelés II.	K	14	14	
3	EKPT-161-00N	Egészségügyi kommunikáció (videokommunikációs tréning)	gy	1	-	K	0	20	

Félév	Kód	Tantárgy neve	Számonkérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
3	EKAT-142-00N	Komplex rehabilitáció	k	1	-	K	14	0	
3	EKAT-135-02N	Krónikus megbetegedések II.	k	4	Krónikus megbetegedések I. (multimorbiditás)	K	56	28	90
3	EKAT-133-03N	Önálló klinikai gyakorlat III. (Közösségi szakápoló, praxisgyakorlat)	a	5		K	0	0	140
3		Szakedolgozat	védés	10	-	K	0	0	
3		Kötelezően választható		0		Kv	0	0	
3	EKAT-144-00N	Szabadon választható (Team munka az alapellátásban)	k	1		Sv	14	0	
		Összesen		28			140	76	290
		Mindösszesen		90			600	342	580

Kötelezően választható tantárgyak

Félév	Kód	Tantárgy neve	Számonkérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
1	EKSO-116-00N	Transzfúziológia	k	3	-	Kv	28	28	
2	EKSO-118-00N	Reanimatológia	gy	1	-	Kv	0	28	
		Összesen		4			28	56	

Szakedolgozathoz rendelt kreditérték: 10 kredit

A kötelezően választható felajánlott kreditek közül az oklevél megszerzéséhez 3 kredit teljesítése kötelező.

A szabadon választható tantárgyakból az oklevél megszerzéséhez 5 kredit teljesítése kötelező.

A mesterfokozat megszerzéséhez teljesítendő 90 kredit.

Ápolás mesterképzési szak nappali képzés
Sürgősségi szakápoló specializáció

Félév	Kód	Tantárgy neve	Szám- kérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
1	EKEE-128-00N	Anatómia	k	4	-	K	28	28	
1	EKAT-132-00N	Az APN helye és kapcsolatrendszere az egészségügyben	k	2	-	K	14	0	
1	EKVM-177-01N	Egészségfejlesztés- egészségnevelés I. (Életmódtanácsadás, betegoktatás)	gy	2	-	K	14	14	
1	EKEE-129-00N	Élettan -Kórélettan	k	7	-	K	70	28	
1	EKEE-132-01N	Gyógyszertan I.	k	2	-	K	28	0	
1	EKAT-131-01N	Klinikai diagnosztika és döntéshozatal I.	k	4	-	K	28	28	30
1	EKAT-131-02N	Klinikai diagnosztika és döntéshozatal II. (ik: triage)	k	1	-	K	14	0	
1	EKEI-208-00N	Kutatásmódszertani és biostatistikai ismeretek	k	2	-	K	14	14	
1	EKTT-128-00N	Testnevelés	a	0	-	Kr	0	28	
1	EKAT-133-01N	Önálló klinikai gyakorlat I.	gy	3	-	K	0	0	60
1		Kötelezően választható	k	3	-	Kv	28	28	
1	EKAT-134-00N	Szabadon választható (Betegvizsgálat)	gy	2	-	Sv	14	14	
		Összesen		32			252	182	90
2	EKSO-122-00N	A prehospitalis ellátás sajátosságai	gy	2	-	K	14	14	
2	EKSO-119-00N	A sürgősségi ellátás alapelvei	k	1	-	K	14	0	
2	EKSO-117-00N	EKG ismeretek	k	1	-	K	20	0	
2	EKVM-180-00N	Gyermekek betegvizsgálata	k	3	-	K	28	14	
2	EKEE-132-02N	Gyógyszertan II.	k	3	Elettan- Kórélettan, Gyógyszertan I.	K	28	14	
2	EKEI-207-00N	IT ismeretek	gy	1	-	K	0	14	
2	EKAT-131-03N	Klinikai diagnosztika és döntéshozatal III. (ik: képalkotó és laboratóriumi vizsgálatok elrendelése)	k	1	Klinikai diagnosztika és döntéshozatal I.	K	14	0	
2	EKAT-136-00N	Korszerű ápolói beavatkozások	gy	3	-	K	28	14	
2	EKSO-118-00N	Reanimatológia	gy	1	-	K	0	28	
2	EKSO-120-01N	Sürgősségi kórképek és kezelésük I. (ik: felnőtt és geriátriai sürgősségi kórképek)	k	4	-	K	42	28	60
2	EKSO-120-02N	Sürgősségi kórképek és kezelésük II. (ik: szülészeti és nőgyógyászati sürgősségi kórképek)	k	3	-	K	14	28	30
2	EKSO-121-00N	Sürgősségi skill gyakorlat	gy	2	-	K	0	14	
2		Kötelezően választható		0	-	Kv	0	0	
2		Szabadon választható		2	-	Sv	28	0	
		Összesen		27			230	168	90
3	EKPT-161-00N	Egészségügyi kommunikáció (videokommunikációs tréning)	gy	1	-	K	0	20	
3	EKSO-123-00N	Emelt szintű légútbiztosítási ismeretek	gy	1	-	K	0	28	
3	EKSO124-00N	Pszichiátriai és neurológiai sürgősségi kórképek	k	2	-	K	28	0	

3	EKSO-120-03N	Sürgősségi kórképek és kezelésük III. (ik: gyermek-sürgősségi kórképek)	k	3	-	K	42	14	30
3	EKSO-120-04N	Sürgősségi kórképek és kezelésük IV. (ik: traumatológiai sürgősségi kórképek)	k	4	-	K	28	28	30
3	EKSO-125-00N	Sürgősségi osztályos kivonuló mentőgyakorlat (Triage, sürgősségi szakápolás és betegellátás, kivonuló mentőgyakorlat)	gy	9	-	K	0	0	270
3		Szakedolgozat	védés	10	-	K	0	0	
3		Kötelezően választható		0		Kv	0	0	
3		Szabadon választható		1		Sv	14	0	
		Összesen:		31			112	90	330
		Mindösszesen		90			594	440	510

Kötelezően választható tantárgyak

Félév	Kód	Tantárgy neve	Szám- kérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
1	EKSO-116-00N	Transzfúziológia	k	3	-	Kv	28	28	
3	EKVM-179-00N	Csecsemő- és gyermekgyógyászati megbetegedések	k	3	-	Kv	28	14	60
		Összesen:		6			56	42	60

* Ismeretkiegylítő modul ápolástan (előzetes tanulmányok beszámítása 20 kredit értékben)	Kredit
Összesen:	20

* Más intézményből érkező hallgatók esetén egyéni elbírálás szerint.

Szakedolgozathoz rendelt kreditérték: 10 kredit

A kötelezően választható felajánlott kreditek közül az oklevél megszerzéséhez 3 kredit teljesítése kötelező.

A szabadon választható tantárgyakból az oklevél megszerzéséhez 5 kredit teljesítése kötelező.

A mesterfokozat megszerzéséhez teljesítendő 90 kredit.

ÁPOLÁS MESTERKÉPZÉSI SZAK

TANTÁRGYLEÍRÁSOK

2017. szeptember 1.

Tartalomjegyzék

Akut megbetegedések

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	

Anatómia

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	X

A prehospitalis ellátás sajátosságai

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	
Közösségi szakápoló	
Sürgősségi szakápoló	X

A segítő szerep kihívásai

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	

A sürgősségi ellátás alapelvei

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	
Közösségi szakápoló	
Sürgősségi szakápoló	X

Az APN helye és kapcsolatrendszere az egészségügyben

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	X

Családtervezés, terhesgondozás

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	

Csecsemő- és gyermekgyógyászati megbetegedések

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	X

Egészségfejlesztés-egészségnevelés I-III.

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X (I., III.)
Közösségi szakápoló	X (I., II., III.)
Sürgősségi szakápoló	X. (I.)

Egészségügyi kommunikáció (videokommunikációs tréning)

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	X

Egészségügyi szakértői tevékenység

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	

EKG ismeretek

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	X

Élettan-Kórélettan

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	X

Emelt szintű légútbiztosítási ismeretek

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	
Közösségi szakápoló	
Sürgősségi szakápoló	X

Gerontológia és korszerű geriátriai ellátás

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	
Sürgősségi szakápoló	

Gerotopszichiátria

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	
Sürgősségi szakápoló	

Gyermekek betegvizsgálata

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	
Közösségi szakápoló	
Sürgősségi szakápoló	X

Gyógyszertan I-II.

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	X

Hospice

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	
Sürgősségi szakápoló	

IT ismeret

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	X

Klinikai diagnosztika és döntéshozatal I-III.

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X (I., III.)
Közösségi szakápoló	X (I., III.)
Sürgősségi szakápoló	X (I., II., III.)

Komplex rehabilitáció

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	

Korszerű ápolói beavatkozások

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	X

Krónikus megbetegedések I-II.

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	

Kutatásmódszertani és biostatisztikai ismeretek

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	X

Multikulturalitás

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	

Önálló klinikai gyakorlat I-IV.

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X (I., IV.)
Közösségi szakápoló	X (I., II., III.)
Sürgősségi szakápoló	X (I.)

Praxisközösségi projektgyakorlat

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	

Pszichiátriai és neurológiai sürgősségi kórképek

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	
Közösségi szakápoló	
Sürgősségi szakápoló	X

Reanimatológia

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	X

Sürgősségi kórképek és kezelésük I-IV.

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	
Közösségi szakápoló	
Sürgősségi szakápoló	X

Sürgősségi osztályos kivonuló mentőgyakorlat

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	
Közösségi szakápoló	
Sürgősségi szakápoló	X

Sürgősségi skill gyakorlat

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	
Közösségi szakápoló	
Sürgősségi szakápoló	X

Kötelezően választható tantárgyak:

Transzfúziológia

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	X

Szabadon választható tantárgyak:

Betegvizsgálat

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	X

Gyógyászati segédeszközök

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	
Sürgősségi szakápoló	

Otthoni szakápolás

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	X
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	

Team munka az alapellátásban

Specializációk:	Vonatkozik:
Geriátriai szakápoló	
Közösségi szakápoló	X
Sürgősségi szakápoló	

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Akut megbetegedések		
A tantárgy angol neve: Acute diseases		
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Szerafin László		
Ajánlott félév:	II.	
Tantárgyi kód:	EKAT-137-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	3+1 + 60 területi gyakorlat/félév	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	6	
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy	
Kötelező előtanulmányi rend:	nincs	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

- Ápolás mesterképzési szak
- Geriátriai szakápoló specializáció
- Közösségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve: Magyar

A tantárgy órarendi beosztása: TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza: kötelező

Oktató/k/ névsora: Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

Akutan jelentkező panasz esetében meghatározó jelentőségű a beteg első találkozása az egészségügyi ellátórendszerrel. Az APN-t fel kell készíteni ezen első találkozás fontos aspektusaira, képesnek kell lennie gyors döntések meghozatalára és határozott, pontos végrehajtásra.

Diagnosztikai képességek területén a félév végére a hallgató képes lesz arra, hogy el tudja dönteni hogy az aktuális panasz az egészségügyi ellátórendszeren belül kezelendő-e („beteg-e a beteg?”, szociális ellátórendszeri érintettség, stb.) A panaszok súlyosságára és természetére tekintettel képes lesz döntést hozni, hogy 1./ megkezdhető-e saját hatáskörben a definitív ellátás, 2./szükséges - és lehetséges- várni néhány órát/napot amíg elérhető lesz a háziorvos/szakorvos? 3./ sürgősségi állapotról van szó, az első ellátást haladéktalanul meg kell kezdeni, emellett értesíteni az OMSZ-t és esetleg az illetékes fekvőbeteg-ellátó osztályt. Differenciál-diagnosztika (panasz-, és tünetorientált); kardiovaszkuláris, gyermekkori, légzőszervi, fül-örr-gégészeti, nőgyógyászati, onkológiai és pszichiátriai sürgősségi állapotok. Akut has. Iránydiagnózis. További diagnosztikai vizsgálatok elrendelése. Labor, képalkotás.

Terápia; amennyiben a beteg saját kompetenciában definitíven ellátható – gyógyszeres és nem gyógyszeres kezelés, a visszarendelés (kontrollvizsgálatok) szabályai. A gyógyszeres terápia. Non-invazív és invazív beavatkozások, vizsgálatok; vérvétel, gyorsesztek, im. és iv. injekció, (gyógyszeres) infundálás, vérnyomásmérés (lábon is), a tüdő és a szív -érrendszer fizikális vizsgálata, a has vizsgálata, EKG, ABPM, végzése és alapszintű kiértékelése. A szájüreg, a garat és a fül vizsgálata, mozgásszervek vizsgálata. Neurológiai tájékoztató vizsgálat, az érzékszervek vizsgálata. Audiméter használata.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

b. képesség:

- Képes komplex klinikai vizsgálatok megtervezésére és lebonyolítására, valamint a bizonyítékok integrálására a gyakorlatba.
- Képes a közösségi ápolást végző praxisban önálló munkavégzésre, a felnőtteket érintő megbetegedések (pl. hypertonia, diabetes mellitus, hyperlipidaemia) önálló menedzselésére, ezen belül részletes fizikális betegvizsgálat elvégzésére, iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére, konzílium elrendelésére, valamint a terápia elrendelésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.
- Képes a betegcsoport életkorának megfelelő és az idősek életkorának megfelelő, preventív vizsgálatok elvégzésére, képes akut történések elsődleges ellátását követően szakambulanciára utalni a beteget, valamint védőoltások elrendelésére és felírására.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.
- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

d. autonómia és felelősség:

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Értékeli a team munkáját.
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa: Előadás, szimulációs gyakorlat és klinikai gyakorlat.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája: A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:
40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:
Előadás modern prezentációs technikákkal + gyakoroltatás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:
Nincs

A tantárgy részletes leírása

A tantárgy tartalma:

Elmélet: (42óra)

1. Az akut beteg első találkozása az ellátórendszerrel. A triage fogalma, teendők.
2. Differenciáldiagnosztika, csoportdiagnózis.
3. A sürgősségi ellátórendszer működése, aktuális helyzete, a beutalási rend.
4. Akut kardiovaszkuláris kórképek.
5. A légzőrendszer betegségei, fül-orr-gégészeti és szemészeti sürgősségi állapotok.
6. Gastrointestinalis megbetegedések, az akut has.
7. Akut nőgyógyászati és húgyúti kórképek.
8. Szülészeti sürgősségi állapotok.
9. Neurológiai és reumatológiai sürgősség.
10. Akut bőrgyógyászati és endokrinológiai kórképek.
11. Infektológia, akut hematológiai és immunológiai megbetegedések.
12. Akut pszichiátriai kórképek.
13. A veszélyeztető állapot egészségügyi és jogi vonatkozásai.
14. Traumatológia, belgyógyászati balesetek. Onkológiai, sürgősségi állapotok.

Szimulációs gyakorlat: (14 óra)

Szimulált betegek/szituációs gyakorlatok az alábbi témákban:

1. Az akut beteg első találkozása az ellátórendszerrel. A triage fogalma, teendők.
2. Differenciáldiagnosztika, csoportdiagnózis.
3. A sürgősségi ellátórendszer működése, aktuális helyzete, a beutalási rend.
4. Akut kardiovaszkuláris kórképek.
5. A légzőrendszer betegségei, fül-orr-gégészeti és szemészeti sürgősségi állapotok.
6. Gastrointestinalis megbetegedések, az akut has.
7. Akut nőgyógyászati és húgyúti kórképek.
8. Szülészeti sürgősségi állapotok.
9. Neurológiai és reumatológiai sürgősség.
10. Akut bőrgyógyászati és endokrinológiai kórképek.

11. Infektológia, akut hematológiai és immunológiai megbetegedések
12. Akut pszichiátriai kórképek.
13. A veszélyeztető állapot egészségügyi és jogi vonatkozásai.
14. Traumatológia, belgyógyászati balesetek. Onkológiai, sürgősségi állapotok.

Klinikai gyakorlat: (60 óra)

A hallgató a felnőtt illetve vegyes háziorvosi praxisgyakorlatán naplót vezet az akut betegségek ellátási eseményeiről. A hallgató gyakorlatot szerez az önálló anamnézis felvételben, a szükséges fizikai vizsgálatok biztonságos végzésében. Az eszközös vizsgálatok végzésében, a kapott eredmények kiértékelésében. Ezt követően a hallgató diagnózist állít fel terápiais tervet javasol, prognózist állít fel. Mindeközben gyakorlatot szerez a terápiais beavatkozások biztonságos elvégzésében, mindeközben megismerkedik a blikkdiagnózis fogalmával és gyakorlatával. Megismeri az akut ellátás során szükséges adminisztrációs és szervezési teendőket.

Kötelező irodalom:

1. Michael H. Crowford: Korszerű kardiológiai diagnosztika és terápia – tömören. - Budapest: Medicina, 2005.
2. Diagnosztikus és terápiais eljárások a prehospitalis gyakorlatban. – Budapest: TrustAir Kft., 2014.
3. Campbell, J. E.: Helyszíni sérültellátás . – Budapest: Medicina, 2013.
4. Boda Zoltán (szerk.): Klinikai alapismeretek fogorvos és gyógyszerészhallgatóknak. – Bp.: Medicina, 2001
5. Differenciáldiagnosztikai kalauz / szerk. Szarvas Ferenc. – Budapest: Medicina, 2006.

Ajánlott irodalom:

1. Bokor Nándor: Általános ápolástan és gondozástan. - Bp.: Medicina, 2014
2. Oláh András (szerk.): Az ápolástudomány tankönyve. – Bp.: Medicina, 2012 (Az interneten teljes szöveggel megtalálható.)
3. Tipsord-Klinkhammer, B.: Sürgősségi kórképek: felismerés, ellátás, ápolás. – Budapest: Medicina, 2006.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlaton a részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján történik. A gyakorlati napló vezetése, és határidőre való leadása.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Az előírt és elvégzett feladatok teljesítéséről a dokumentáció beadása a szorgalmi időszak végéig.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer: szóban / írásban / gyakorlatban

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szerafin László
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Anatómia	
A tantárgy angol neve: Anatomy	
Tanszék neve: Elméleti és Integratív Egészségtudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Kalapos István	
Ajánlott félév:	I.
Tantárgyi kód:	EKEE-128-00N
Nappali tagozat heti óraszám:	2+2
Levelező tagozat félévi óraszám:	-
Kredit:	4
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

- Ápolás mesterképzési szak
- Geriátriai szakápoló specializáció
- Közösségi szakápoló specializáció
- Sürgősségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

A TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező, Alapozó egészségtudomány

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A kurzus során az APRN megismeri az emberi test, a szervrendszerek és szervek morfológiai jellemzőit, szövettan struktúráit és fejlődéstani eredetét. Képesé válik a struktúrákban felismerni a működést támogató strukturális elemeket, beazonosítva a fiziológiás viszonyokat felismerni a morfológia kóros voltát. Képes a képalkotó vizsgálatok során ábrázolódó struktúrák azonosítására, a morfológiai jellemzők identifikációjára, a kóros képletek felismerésére. Egységben képes elemezni és értelmezni a morfológiai és működésbeli jellemzőket.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. tudás:** Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését molekuláris-, sejt-, szervek-, szervrendszerek szintjén, ismeri azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát. Ismeri a betegségek jellegzetes makro-mikroszkópos, strukturális elváltozásait.
- b. képesség:** Képes integráltan alkalmazni a diagnózisalkotás és a betegségek kezelési tervének, majd kivitelezésének során az anatómia ismereteket. Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra. Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.
- c. attitűd:** Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában. Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik. Munkájának eredményeit szakmai, és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni magyar és idegen nyelven egyaránt.
- d. autonómia és felelősség:** Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében. Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa:

Előadás, gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás és gyakorlat modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás: nincs**A tantárgy részletes leírása:****A tantárgy tartalma:****Előadás**

1-2. Az anatómia tárgya. Síkok és viszonyítási módok az anatómiában. Terminológiai alapok. Az alapszövetek típusai és jellemzői.

3-4. Fejlődéstani alapfogalmak és folyamatok. Az ember egyedfejlődése: megtermékenyítés, a csíralemez differenciálódása, lefűződés, az egyes szervrendszerek fejlődéstani alapjai.

5-6. A mozgatórendszer fejlődése, szövettani jellemzői. A csontok morfológiai tulajdonságai. Az ízületek és mozgásaik. Izomrendszer mikroszkópos és makroszkópos anatómiája.

7-8. A koponya felépítése, összeköttetései, főbb képletei. A csigolyák morfológiai jellemzői, összeköttetései. A csontos medence morfológiája, méretei, nemi különbségek.

9-10. A keringési rendszer fejlődéstana, fejlődési rendellenességei. A magzati vérkeringés. A szív anatómiai viszonyai. Nagyerek (artériák és vénák) szövettani jellemzői, makroszkópos anatómiája, lefutása.

11-12. A légzőrendszer anatómiai viszonyai: gége, annak fibroelasticus membránjai, a tüdők morfológiája, topográfiája. A hörgőfa. A mediastinum anatómiája. A pleura anatómiai viszonyai.

13-14. A tápcsatorna hisztológiai, embriológiai és anatómiai folyamatai és viszonyai. Exocrin és endocrin mirigyek a gastrointestinalis traktusban. A hashártya anatómiai viszonyai, kettőzetei. Subperitonealis és retroperitonealis terek.

15-16. A máj anatómiai viszonyai. Az epetermelés és elvezetés morfológiai aspektusai. A gastrointestinalis rendszer vérellátása, porto-cavalis anastomosisok.

17-18. A kiválasztó és vizeletelvezető rendszer szövet- és fejlődéstana. A nemi szervek fejlődése, rendellenességei. A vese és húgyutak anatómiai viszonyai. A nemi szervek anatómiája.

19-20. Az agy burkai, vérellátása. A központi idegrendszer fejlődése és vérellátása. A Liquor termelődése, elvezetődése és keringése. Külső és belső liquorterek és összeköttetések. Az intracranialis nyomásfokozódás következményei: a herniatio anatómiai lehetőségei és veszélyei. Az idegrendszer mikroszkópos anatómiája: idegszövet, támasztósejtek az idegrendszerben.

21-22. Az agy anatómiai részei. Az agy konvexitása, gyrusok és sulcusok, nevezetes gyrusok és funkcióik. A subcorticalis magvak, basalis ganglionok. A limbikus rendszer struktúrái és funkciói.

23-24. Az agy magjai, a gerincvelő szerveződése. Agyidegek, funkciók, magok, és lefutások. A gerincvelői idegek. Az agy keresztmetszeti anatómiája.

25-26. Az érzékszervek fejlődése és anatómiája. A szemmozgások anatómiai képletei, a szemmozgató izmok beidegzése.

27-28. Konzultáció.

Gyakorlat

1-2. Tájézatómiai régiók beazonosítása. A felső végtagok régiói, izmok, erek, idegek azonosítása. Punkciós és vérvételi helyek, azok regionális anatómiai viszonyai.

3-4. Az inguinalis régió és az alsó végtagok régiói, izmok, erek, idegek azonosítása. Punkciós és vérvételi helyek, azok regionális anatómiai viszonyai. Sérvecsatornák.

5-6. A fej regionális anatómiája, régiók és képletek. Az orrüreg és melléküregei, azok összeköttetései. Az arc idegei.

7-8. A nyak tájézatómiai, nyaki izomháromszögek. A nyaki nagyerek lefutása, punkciós lehetőségei, viszonyai. A garat és a gége makroszkópos anatómiája.

9-10. A mellkas rétegei, fala és képletei. A tüdő makroszkópos anatómiája. A mediastinum. A pleura viszonyai. áthajlásai, határai.

11-12. A szív anatómiája, burka. A szívüregek megnyitása. A szív vérellátása. Az aorta lefutása, főbb ágainak felkeresése, azonosítása.

13-14. A hasfal és rétegei. Peritoneális viszonyok. A retroperitoneum. A has keresztmetszeti anatómiája.

15-16. A máj szövettani struktúrája (szövettani metszeten), ennek viszonya a funkcióhoz. Intra- és extrahepaticus epeutak. A máj viszonya a hashártyához.

17-18. A vese és húgyutak topográfiai anatómiája, az ureter szűkületei. A nemi szervek anatómiai jellemzői. A subperitonealis terek. A gáttájék.

19-20. Az agy- és arckoponya csontjai, a koponyagödrök. Az agyburkok, vénás sinusok. Az agy artériás vérellátása, a circulus arteriosus Willisi erei. Az agy in situ helyzete.

21-22. Agylebenyek, nevezetes gyrusok és sulcusok. A basalis ganglionok és szerepük. Az agy keresztmetszeti anatómiája.

23-24. Az agy keresztmetszeti anatómiája, képalkotók (CT, MRI) metszetképi összefüggései. A gerincvelő makroszkópos anatómiája, a dúcok.

25-26. Az érzékszervek makroszkópos anatómiája: fül és szem. Interaktív bonctermi gyakorlati vizsga.

27-28. Konzultáció.

Kötelező irodalom:

Tarsoly Emil: Funkcionális Anatómia Medicina, Bp. 2010. ISBN: 9789632262482

Donáth Tibor: Anatómia-élettan Medicina Bp. 2007. ISBN: 963 226 132 4

Donáth Tibor: Anatómiai Atlasz Medicina, Bp. 2008. ISBN: 9789632261645

Tömböl Teréz: Tájéanatómia

Ajánlott irodalom:

Sobotta: Az ember anatómiájának atlasza I.-II. kötet Medicina Bp. 2007.

Szentágothai, J., Réthelyi, M.: Funkcionális anatómia Medicina, 2008. (vagy bármely újabb kiadás!)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon való részvétel kötelező.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: Nincs

A vizsgára bocsátás feltételei: Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer: Írásbeli, szóbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Kalapos István
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Kalapos István
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: A prehospitális ellátás sajátosságai		
A tantárgy angol neve: The specificities of the pre-hospital care		
Tanszék neve: Sürgősségi és Oxiológiai Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Tóth György		
Ajánlott félév:	II.	
Tantárgyi kód:	EKSO-122-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	1+1	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	2	
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterképzési szak / Sürgősségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A prehospitális ellátás sajátosságai tantárgy lévén lehetővé válik megismerni a prehospitális sürgősségi ellátás alapelveit, szervezeti felépítését, szintereit, a betegellátásban résztvevő mentőegységeket, azok riasztási stratégiáját, eszközös és gyógyszeres felszereltségét, a prehospitális triage működését, a mentésirányítás feladatait, a helyszín jelentőségét, informatív és dezinformatív szerepét, a helyszíni betegellátás specifikumait. Elsajátítsa a tömeges balesetek, katasztrófhelyzetek felszámolásának módját, gyakorlatát.

Ennek megfelelően a sürgősségi szakápolói tevékenységek végzése mellett képessé váljon a helyszíni ellátás specifikumainak megfelelő munkavégzésre, a beteg állapotának felmérésére, csoportdiagnózis alkotására a kórfolyamatok időfaktorának megfelelően, elkülöníteni az ellátási és szállítási prioritást igénylő kórfolyamatokat, meghatározni az első ellátás szükséges lépéseit, felmérni a szállítási trauma lehetséges hatásmechanizmusait és következményeit, ezeket minimalizálni, kiválasztani a helyes mobilizációs és immobilizációs technikát. Az

előbbieknél megfelelő első ellátás vagy a szállítás lépéseit képes legyen megszervezni, végrehajtani és végrehajtatni. Szakszerű kommunikációra legyen képes a beteggel, hozzátartozóval, bajtársaival, mentésirányítással és kórházi dolgozókkal. Ismerje a rádiózás szabályait, a telekommunikációt szakszerűen alkalmazza. Képes legyen a beteget az anamnesis, státusz és ellátás tömör összefoglalásával átadni a fogadó szakorvosnak. Képessé váljon továbbá a tömeges baleseti szituációk felismerésére, a betegosztályozás módszerének alkalmazására, a helyszínen folyó munka koordinálására, a kárhely felszámolásának szervezésére.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.
- Ismeri a triázs folyamatát, irányelveit.
- Ismeri a sürgősségi kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait, meghatározott kompetencia mentén azokat alkalmazza.
- Ismeri az alap- és emeltszintű újraélesztés aktuális protokolljait, az előforduló hibaforrásokat, azok kiküszöbölési lehetőségeit.
- Tisztában van az érvényes szakmai protokollokkal, azokat rendszerszinten alkalmazza, betartja, illetve kompetenciájának megfelelően betartatja.
- Ismeri a prehospitalis betegellátás jellegzetességeit és irányelveit, tisztában van a vonatkozó jogi és szabályozási háttérrel.

b. képesség:

- Képes a pre- és intrahospitalis sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegvizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére.
- Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.
- Az érvényes szakmai ajánlások és indikációk alapján képes supra- vagy infraglottikus légútbiztosítás elvégzésére, illetve szükség esetén további emelt szintű légútbiztosítási beavatkozásokra, továbbá procedurális szedálásra.
- A biztosított légút átjárhatóságának fenntartása keretében képes a légúti váladékleszívás, a mellkasi fizioterápia, emellett a légúti mintavétel elrendelésére és kivitelezésére.
- Képes invazív és non-invazív gépi lélegeztetésre, a légzés asszisztált támogatására vagy kontrollált pótlására, a lélegeztetési mód megválasztására, a lélegeztetett beteg megfigyelésére, ellátására, a lélegeztetésről történő leszoktatásra.
- Képes komplex kardiopulmonális reszuszcitáció végzésére és irányítására, hemodinamikailag instabil betegen kardioverzió kivitelezésére, külső,

transztorakális pacemaker kezelés megkezdésére, perifériás vénabiztosításra vagy intraosseális kanülálás végzésére, artéria punkció és kanülálás kivitelezésére, indokolt esetben centrális véna kanül behelyezésére.

- Képes mellkas detenzionálásra, thoracostomia elvégzésére, hascsapolásra, gyomormosásra, bélmosásra, végtagok és a gerinc immobilizálására, sebtoilette, sebkimetszés, sebzárás kivitelezésére.
- Képes a kliens fájdalmának csillapítására önálló pszichés vezetéssel, gyógyszeresen, fizikális módszerekkel, az optimális testhelyzet megválasztásával vagy elősegítésével (pozicionálással).
- Képes irányelvek alapján a prehospitális sürgősségi ellátásban önállóan tevékenykedni és képes a prehospitális ellátó team vezetésére.
- Strukturáltan kommunikál.

c. attitűd:

- A sürgősségi ellátáshoz szükséges eszközöket és berendezéseket magabiztosan és megbízhatóan használja. Elfogadóan áll hozzá és alkalmazkodik a szakmai vezetők utasításaihoz. Jól viseli a munkája során keletkező stresszhelyzeteket.

d. autonómia és felelősség:

- Átlátja és el tudja helyezni saját tevékenységét a betegellátás teljes munkafolyamatában. Hatáskörén belül – meghozza a gyors és felelősségteljes döntéseket.

Oktatás típusa:

Előadás, gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése: Az előadásanyagok és oktatási segédanyagok elérhetőek a Moodle rendszerben.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

- Az ápoló hallgatók és ápolók pályaválasztási motivációinak, pályaképének vizsgálata.
- A krónikus betegek ellátásának minőségvizsgálata.

A tantárgy részletes leírása:

Az összefüggő gyakorlat kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APN ápoló megismeri a prehospitális sürgősségi ellátás alapelveit, szervezeti felépítését, színtereit, a betegellátásban résztvevő mentőegységeket, azok riasztási stratégiáját, eszközös és gyógyszeres felszereltségét. Megismeri a prehospitális triage működését, a mentésirányítás feladatait. Megismerkedik a helyszín jelentőségével, informatív és dezinformatív szerepével, a helyszíni betegellátás specifikumaival. Elsajátítja a tömeges balesetek, katasztrófhelyzetek felszámolásának módját, gyakorlatát.

Ennek megfelelően a sürgősségi szakápolói tevékenységek végzése mellett képessé válik a helyszíni ellátás specifikumainak megfelelő munkavégzésre, a beteg állapotának felmérésére, csoportdiagnózis alkotására a kórfolyamatok időfaktorának megfelelően, elkülöníteni az ellátási és szállítási prioritást igénylő kórfolyamatokat, meghatározni az első ellátás szükséges lépéseit, felmérni a szállítási trauma lehetséges hatásmechanizmusait és következményeit, ezeket minimalizálni, kiválasztani a helyes mobilizációs és immobilizációs technikát. Az előbbieknél megfelelő első ellátás vagy a szállítás lépéseit képes megszervezni, végrehajtani és végrehajtatni. Szakszerű kommunikációra képes a beteggel, hozzátartozóval, bajtársaival, mentésirányítással és kórházi dolgozókkal. Ismeri a rádiózás szabályait, a telekommunikációt szakszerűen alkalmazza. Képes a beteget az anamnesis, státusz és ellátás tömör összefoglalásával átadni a fogadó szakorvosnak. Képessé válik továbbá a tömeges baleseti szituációk felismerésére, a betegosztályozás módszerének alkalmazására, a helyszínen folyó munka koordinálására, a kárhely felszámolásának szervezésére.

A prehospitalis ellátás sajátosságai

Elmélet:

1. A prehospitalis ellátás speciális színtere: a helyszín. A helyszín informatív és dezinformatív, egyszersmind korlátozó szerepel. A helyszíni betegellátás magatartási szabályai;
2. Kommunikáció a prehospitalis betegellátásban: a kommunikáció színterei (beteg/hozzátartozó, bajtársak, egyéb érkező vagy helyszínen lévő mentőegységek, irányítás, kórház), ezek sajátosságai. A gyors, fókuszált anamnesisfelvétel lehetőségei. A rádiózás szabályai;
3. Az A(Á)BCDE algoritmus prehospitalis alkalmazása. Csoportdiagnózis versus iránydiagnózis. A kórfolyamat zajlásdinamikájának megítélése, ennek jelentősége;
4. A fájdalom értékelése a helyszíni ellátásban. A végtagi fájdalom: elkülönítés, első ellátás, szállítás;
5. Mellkasi fájdalom a helyszínen. Differenciáldiagnosztikai lehetőségek, alkalmazandó algoritmusok és protokollok. Az acut coronaria szindrómaellátása;
6. Mellkasi fájdalom II: pulmonalis embolia, ruptura aortae, dissectio aorta felismerése, első ellátása. A szállítási trauma jelentősége e kórfolyamatokban;
7. A sokkos beteg. A sokk etiológiájának tisztázása, első ellátás ennek függvényében;
8. Szívelégtelenség, cardialis decompensatio, ritmuszavarok első ellátási stratégiája, vonatkozó algoritmusok és protokollok;
9. Fulladás és nehézlégzés differenciáldiagnosztikája, első ellátás a kórok függvényében;
10. A tudat és eszmélet zavarai, fejfájás, szédülés az oxyológiában. Egyéb neurológiai panaszok és tünetek értékelése. A stroke első ellátása és a betegút szervezése;
11. Akut hasi kórfolyamatok elkülönítése a helyszínen. Az első ellátás lehetőségei;
12. Tömeges balesetek és katasztrófahelyzet felszámolásának alapelvei, módszertana;
13. Speciális mentőegységek, riasztási stratégiájuk. A szekunder transzport és annak szervezése;
14. Dokumentáció a helyszínen. Betegátadás; Nem szállítható beteg felkészítése a szállításra.

Gyakorlat:

1. A helyszíni betegellátás magatartási szabályai különféle szituációk gyakorlása során.
2. Kommunikáció a prehospitalis betegellátásban: a kommunikáció színterei (beteg/hozzátartozó, bajtársak, egyéb érkező vagy helyszínen lévő mentőegységek,

- irányítás, kórház), ezek sajátosságainak gyakorlása. Anamnesisfelvétel szituációs gyakorlat. A rádiózás szabályainak gyakorlása.
3. ABCDE betegvizsgálat gyakorlása.
 4. A fájdalom értékelése a helyszíni ellátásban. A végtagi fájdalom: elkülönítés, első ellátás, szállítás.
 5. Mellkasi fájdalom a helyszínen. Differenciáldiagnosztikai lehetőségek, alkalmazandó algoritmusok és protokollok. Az acut coronaria szindróma ellátásának gyakorlása.
 6. Mellkasi fájdalom II: pulmonalis embolia, ruptura aortae, dissectio aorta felismerése, első ellátásának gyakorlása. A szállítási trauma kiküszöbölésének gyakorlása.
 7. A sokkos beteg. A sokk etiológiájának tisztázása, első ellátásának gyakorlása.
 8. Szívelégtelenség, cardialis decompensatio, ritmuszavarok első ellátási stratégiája, vonatkozó algoritmusok és protokollok gyakorlása.
 9. Fulladás és nehézlégzés differenciáldiagnosztikája, első ellátásának gyakorlása.
 10. A tudat és eszmélet zavarai, fejfájás, szédülés az oxyológiában. Egyéb neurológiai panaszok és tünetek értékelése. A stroke első ellátása és a betegút szervezésének gyakorlása.
 11. Akut hasi kórfolyamatok elkülönítése a helyszínen. Az első ellátás lehetőségeinek gyakorlása.
 12. Tömeges balesetek és katasztrófahelyzet felszámolásának alapelveinek gyakorlása.
 13. Speciális mentőegységek, riasztási stratégiájuk. A szekunder transzport és annak szervezésének gyakorlása.
 14. Dokumentáció a helyszínen. Betegátadás gyakorlása. Nem szállítható beteg felkészítése a szállításra gyakorlása.

Kötelező irodalom:

- Dr. Betlehem J.: A sürgősségi ellátás elméleti és gyakorlat alapjai (Medicina, 2015.)
- Memorix. Sürgős esetek ellátása. Negyedik, bővített kiadás. Semmelweis Kiadó Budapest 2013.
- Dr. Göbl Gábor (szerk.) Oxyológia Medicina Bp. 2001.

Ajánlott irodalom:

- Boda Zoltán, Bakó György: Klinikai alapismeretek, medicina, 2001.
- Dr. Buda Péter (szerk.) Elsősegélynyújtás (Bevezetés az oxyológiába) főiskolai jegyzet POTE Egészségügyi Főiskolai kar Pécs 1998.
- Újraélesztés - A Magyar Resuscitatio Társaság Hivatalos Lapja
- Dr. Pénzes István (szerk.) Az újraélesztés tankönyve
- Medicina Bp. 2000.
- Dr. Andics László (szerk.) Alapfokú és közúti elsősegély Sub Rosa 1994.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Aktív részvétel az órákon; hiányzás a TVSZ szerint.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A hallgatók minden foglalkozás alkalmával a jelenléti ív aláírásával igazolják a részvételüket.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A tanulók gyakorlati vizsga keretén belül számot adnak a tanórák releváns tudásanyagából.

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Tóth György
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szabó Zoltán
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: A segítő szerep kihívásai		
A tantárgy angol neve: Challenges of helper role		
Tanszék neve: Pszichológiai Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Kiss János		
Ajánlott félév:	II.	
Tantárgyi kód:	EKPT-160-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	1+1	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	2	
Vizsgakövetelmény:	Kollokvium	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás MSc –Közösségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Mintatanterv szerint

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

TADI beosztása szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező.

Oktató/k/ névsora:

A félévre szóló tantárgyfelosztás alapján

A tantárgy általános és speciális céljai:

A segítő szerep kihívásai - elmélet

A kurzus célja a segítő foglalkozással járó pszichés megterheléshez és annak következményeihez kapcsolódóan az ismeretek bővítése, valamint a kapcsolódó megelőző készségek fejlesztése. A kiegészítő kapcsolatos ismeretek, szervezeti és egyéni megelőzési lehetőségek megismerése. Cél a veszélyeztető helyzetek azonosítási képessége, a korai tünetek felismerése saját magán, illetve másokon. A készségfejlesztés alapvető célja a saját érzések, gondolatok megfigyelési képességének fejlesztése, feszültség levezető technikák elsajátítása, döntéshozatali, kommunikációs és konfliktuskezelési képesség javítása, asszertivitás erősítése, önmagunk és mások iránti elfogadás és empátia erősítése, megbirkózási stratégiák erősítése, társas kapcsolatok védelmét, erősítését segítő készségek elsajátítása.

A segítő szerep kihívásai - gyakorlat

A készségfejlesztés alapvető célja a saját érzések, gondolatok megfigyelési képességének fejlesztése, feszültség levezető technikák elsajátítása, döntéshozatali, kommunikációs és konfliktuskezelési képesség javítása, asszertivitás erősítése, önmagunk és mások iránti elfogadás és empátia erősítése, megbirkózási stratégiák erősítése, társas kapcsolatok védelmét, erősítését segítő készségek elsajátítása.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:**a. tudás:**

- Ismeri a személyiség fogalmát, a személyiség tipológiákat, az érett személyiség jellemzőit, az önismeret és önértékelés aspektusait, az egészségpszichológia alapjait, a különböző életszakaszok fejlődés lélektani alapjait, a konfliktusok fajtáit, okait.

b. képesség:

- Képes a hivatása gyakorlása során a szükséges pszichológiai alap alkalmazására, pszicho-szomatikus szemlélet követésére, képes a beteg és az egészségügyi szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére, a beteg ember speciális pszichés jellemzőinek felismerésére és alapvető kezelésére.

c. attitűd:

- Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

d. autonómia és felelősség:

- Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.
- Felelősséggel végez egészség-megőrző, egészségfejlesztő feladatokat.

Oktatás típusa:

Szeminárium, gyakorlatorientált mintafeladatok közös megoldása.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azokat oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 50-50%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése: Az előadásanyagok és oktatási segédanyagok elérhetőek a Moodle rendszerben.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

- Az ápoló hallgatók és ápolók pályaválasztási motivációinak, pályaképének vizsgálata.
- A krónikus betegek ellátásának minőségvizsgálata.

A tantárgy részletes leírása:**A tantárgy tartalma:**

1. A segítő szerep, munka – hivatás.
2. A stressz definíciója, szakaszai, típusai.
3. Az életesemények, mint az egyéni stressz kiváltói.
4. A munkahelyi stressz és annak egészségre gyakorolt hatása. A munkahelyi stressz és a kiégés összefüggése.
5. A Burn-out fogalma, modelljei.
6. Burn-out szindróma fázisai és jellemzése
7. A Burn-out kérdőív kitöltése és értékelése
8. A Burn-out önismereti vonatkozásai
9. A Burn-out megelőzése, kezelése.
10. A Burn-out következményei.
- 11.-12. Csoportban alkalmazható technikák Burn-out ellen.
13. Egyénileg alkalmazható technikák Burn-out ellen.
14. A megküzdés definíciója, megközelítései. A megküzdés formái, stratégiái.

Kötelező irodalom:

- Buda B. (1993): Empátia a beleélés lélektana, Ego School Bt: Budapest
Buda B. (1994): Mentálhigiéné- a lelki egészség társadalmi, munkaszervezeti, pszichokulturális és gyakorlati vetületei, Animula Kiadó, Budapest
Csabai M., Molnár P. (1999): Egészség, betegség, gyógyítás, Springer Orvosi Kiadó Kft.
J. Maslach: Maslach Burnout Inventory Manual. Consulting Psychologists Press. Palo Alto 1981.
Selye J. (1973): Életünk A Stressz- Akadémiai Kiadó, Budapest
Selye J. (1976): Stressz Distressz Nélkül, Akadémiai Kiadó, Budapest

Ajánlott irodalom:

- Bordás A. (2010): A kiégés-szindróma a külföldi és a hazai szakirodalomban. *Educatio*, 2010/4, Pp. 666-672.
Kopp M. (2003): A stressz szerepe az egészségromlásban. *Hippocrates*, január-február, V. évf. 1. sz. 44-49.
Kovács M. (2006): A kiégés jelensége a kutatási eredmények tükrében. *LAM*, 16/11:981-987.
Kovács M. És Hegedűs K. (2009): Érzelmi munka, érzelmi disszonancia és a kiégés összefüggései az egészségügyi dolgozók körében. *NŐVÉR*, 22. évf. 5. szám. 3-12.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei: A gyakorlatokon való aktív részvétel kötelező.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: Nincs gyakorlati jegy

A vizsgára bocsátás feltételei: Érvényes aláírás

Vizsgáztatási módszer: Írásbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Kiss János
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Kiss János
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: A sürgősségi ellátás alapelvei		
A tantárgy angol neve: Principals of emergency care		
Tanszék neve: Sürgősségi és Oxiológiai Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Szabó Zoltán		
Ajánlott félév:	II.	
Tantárgyi kód:	EKSO-119-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0	
Levelező tagozat félévi óraszám:		
Kredit:	1	
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterképzési szak / Sürgősségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy *általános* célja, hogy olyan elméleti és gyakorlati kompetenciával bíró sürgősségi szakápolókat képezzen, akik a prehospitális és kórházi sürgősségi ellátásban megjelenő körképekről, betegségekről azok felismeréséről, diagnosztikájáról és kezeléséről széleskörű ismeretekkel rendelkeznek. A végzett szakemberek megtanulják a betegosztályozási rendszer (triázs) irányelveit, jártasnak kell lenniük a betegirányításban, döntésképesek a diszpozíció tárgykörében. A sürgős ellátást igénylő betegségek alapvető gyógyszeres kezelési lehetőségeit, illetve a várható mellékhatásokat is ismerniük kell. Az alap- és emeltszintű újraélesztéssel kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudás alapvető követelmény.

A kurrikulum során oktatott *speciális* invazív beavatkozások (pl. hemodialízis, pacemaker terápia stb.) végzése licensz vizsgálóhoz kötött.

Végül, de nem utolsó sorban a sürgősségi szakápoló képzés feladata az is, hogy a tevékenységre vonatkozó jogi szabályozási háttérrel a képzésben résztvevőkkel alaposan megismertesse.

Mindezek teljesülése esetén széles látókörű, bizonyos manuális, invazív beavatkozások elvégzésére is képes szakemberek sürgősségi betegellátó rendszerben történő megjelenése valósul meg, mely várakozásunknak megfelelően pozitív hatást gyakorol a diagnosztikára, terápiára, betegirányításra, illetve a betegek és az egészségügyi személyzet elégedettségi mutatóira is.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.
- Tisztában van az allokatív, integratív és idő dependens ellátási formákkal, azokat képviseli, a betegutak szervezésében, mint irányelveket követi.
- Ismeri a sürgősségi kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait, meghatározott kompetencia mentén azokat alkalmazza.
- Tisztában van az érvényes szakmai protokollokkal, azokat rendszerszinten alkalmazza, betartja, illetve kompetenciájának megfelelően betartatja.

b. képesség:

- Képes a pre- és intrahospitális sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegevizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére.
- Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.
- Képes irányelvek alapján a prehospitális sürgősségi ellátásban önállóan tevékenykedni és képes a prehospitális ellátó team vezetésére.
- Képes a sürgősségi beavatkozásokat követő kórházi ellátási időszakra terápiás terv összeállítására, kivitelezésére, módosítására, ellenőrzésére.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi;
- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában;
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál;
- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

d. autonómia és felelősség:

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol;
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetekképviseletében, indoklásában;
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival;

- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért;
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa:

Előadás

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:**Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:** 40-60%**Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:**

Az oktatás fő célja, hogy a hallgatók szituációs gyakorlatok során szimulációs eszközökkel oldják meg a kiszabott feladatot.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A hallgató lehetőséget kap, hogy a Debreceni Egyetem Sürgősségi Orvostani Tanszék által végzett tudományos projektekből részt vállalhat.

A tantárgy részletes leírása:

A kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APRN megismeri a sürgősségi kórfolyamatok közös jellemzőit és alapfogalmait. Ez utóbbi keretében az időfaktor, az időablak, a csoportdiagnózis fogalmakat, a szállítási trauma jelentőségét. Megismeri továbbá a sürgősségi ellátórendszer szintjeit és színtereit, szerveződését.

Képessé válik a sürgősségi diagnosztika módszertanának alkalmazására, az időfaktor rendezőelve mentén. Készség szinten alkalmazza a gyors betegvizsgálat A(Á)BCDE algoritmusát. Felismeri az azonnali beavatkozást igénylő kórfolyamatokat, azonosítja a sürgős teendőket.

A sürgősségi ellátás alapelvei**Elmélet:**

1. Az oxyológia rövid története, Gábor Aurél munkássága. A hazai sürgősségi ellátás szerveződésének mérföldkövei;
2. A kórfolyamatok zajlásdinamikája;
3. A sürgősségi kórfolyamatok közös jellemzője: akuitás, processzivitás, progresszivitás vagy degresszivitás;
4. Az időfaktor és értelmezése. Allokatív hatékonyság biztosítása;
5. Az A(Á)BCDE gyors diagnosztikus algoritmus;
6. A csoportdiagnózis fogalma;
7. Az oxyológiai diagnosztika menete;
8. Prioritások a sürgősségi ellátásban: ellátási és szállítási prioritás;
9. A szállítási trauma fogalma és értelmezése. Az egyszakaszos szállítás előnyei, esetleges hátrányai;
10. Betegút-tervezés és szervezés a sürgősségi ellátásban;
11. A betegtranszport szervezése: primer és szekunder transzport;

12. A prehospitalis sürgősségi ellátás szintjei, riasztási algoritmusai;
13. A hospitalis sürgősségi ellátás szerveződése;
14. Progresszivitás a sürgősségi ellátásban;
15. Minőségbiztosítás a sürgősségi ellátásban.

Kötelező irodalom:

- Richard V. Aghababian (szerk). A sürgősségi orvoslás alapjai. Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2011.
- Göbl Gábot (szerk). Oxiológia. Medicina, Budapest, 2016.

Ajánlott irodalom:

- Jonathan Wyatt, Robin Illingworth, Colin Graham, Kerstin Hogg (Szerk). Oxford Handbook of Emergency Medicine. Oxford University Press, 2012
- Robert Berkow (szerk.) MSD Orvosi Kézikönyv (The Merck Manual). Melania Kiadó Kft, Budapest, 1994
- H.H. Friedman (Szerk.) Tünetorientált diagnosztika. Springer Verlag, 1993.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: szóbeli és írásbeli vizsga

Az aláírás megszerzésének feltételei: a gyakorlatokon való dokumentált megjelenés

A vizsgára bocsátás feltételei: aláírt tanulmányi periódus

Vizsgáztatási módszer: írásbeli tesztvizsga, szóbeli (elméleti és gyakorlati) vizsga

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szabó Zoltán
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szabó Zoltán
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Az APN helye és kapcsolatrendszere az egészségügyben	
A tantárgy angol neve: Place and relationships of the APN in the healthcare	
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Ujváriné Dr. Siket Adrienn	
Ajánlott félév:	I.
Tantárgyi kód:	EKAT-132-00N
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0 (14+0)
Levelező tagozat félévi óraszám:	-
Kredit:	2
Vizsgakövetelmény:	Kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	Nincs

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?

Ápolás Mesterszak

- Geriátriai szakápoló specializáció
- Közösségi szakápoló specializáció
- Sürgősségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy az önálló praxis sikeres fenntartásához elengedhetetlen egészségügyi szakdolgozó (ápoló)-beteg, jogi, egészség-gazdasági, pénzügyi és menedzsment kompetenciákat tanítja. A tantárgynak nem célja a vonatkozó mikroökonómiai valamint pénzügy-, és számviteli ismeretek teljes körű átadása, a hallgatóknak azonban képesnek kell lenniük, az egészségtervezés közgazdasági következményeinek megértésére, alapszintű forrástervezésre valamint az egészségügyi szolgáltatások költséghatékonysági elemzésére. Meg kell ismerkedniük a költségvetés tervezés alapvető eszközeivel. Elemezni kell tudniuk klinikai döntéseik egészség-gazdasági, pénzügyi kihatásait (az ellátó, mint utalványozó). Megismerkednek a helyi kapcsolati háló, a társterületek (védőnői rendszer, szociális ellátók, szakellátók, önkormányzat, civil szervezetek, iskolák stb.) szerepével és fontosságával, készségeket alakítanak ki ezen kapcsolati háló folyamatos menedzseléséhez. A hallgatóknak a kurzus végére képesnek kell lenniük egy önálló praxis ügyvezetői feladatainak teljes körű

ellátására, az ebben segítséget nyújtó szakértőkkel való konstruktív együttműködésre (a praxis fenntartója, könyvelő, ügyvéd). Megismerkednek a helyi kapcsolati háló, a társterületek (védőnői rendszer, szociális ellátók, szakellátók, önkormányzat, civil szervezetek, iskolák stb.) szerepével és fontosságával és készségeket alakítanak ki ezen kapcsolati háló folyamatos menedzseléséhez.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:**a. tudás:**

- Korszerű jogi ismeretekkel rendelkezik
- Korszerű vezetői és menedzsmentismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri az egészségügyi ellátás során felmerülő etikai problémákat és az azokkal kapcsolatos feladatokat.

b. képesség:

- Menedzsmentismeretei, vezetői készségei és jogi ismeretei birtokában képes szakdolgozók és szervezeti egységek irányítására és szervezésére.

c. attitűd:

- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.
- Munkájának eredményeit szakmai, és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni magyar és idegen nyelven egyaránt.
- Építő kritikával képes hozzájárulni a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.

d. autonómia és felelősség:

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.
- Alkalmas a szakterülethez kapcsolódó erőforrás-menedzsment feladatainak ellátására.
- Vezetői szerepet tölthet be.
- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.
- Értékeli a team munkáját.

Oktatás típusa:

Előadás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése

Előadás modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A hallgató lehetőséget kap az Ápolástudományi Tanszék kutatási projektjeibe bekapcsolódni.
Ápolók pályakép vizsgálata - Ujváriné Dr. Siket Adrienn.
Körzeti ápolók élet és munkakörülményeinek vizsgálata -Ujváriné Dr. Siket Adrienn.

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):**Az előadások tematikája**

Nappali

1. A magyar egészségügyi ellátórendszer működése, felépítése;
2. Jogi környezet, szabályozók az alapellátásban;
3. Egészségügyi közgazdasági alapismeretek;
4. Gazdasági, pénzügyi alapismeretek;
5. Költségvetés tervezés, gazdálkodás;
6. Menedzsment feladatok a praxis napi működése során;
7. Minőségbiztosítás a praxisban;
8. Ügyvezetés praxisban/praxisközösségben;
- 9.-10. Helyi kapcsolati háló; 1. - védőnők, háziorvosok, házi gyermekorvosok, gyógyszerár, ügyeleti szolgálat, szakellátás;
- 11-12. Helyi kapcsolati háló 2. - szociális alapellátás, oktatási-nevelési intézmények, otthoni szakápolás, idősotthonok;
13. Tágabb kapcsolati háló - önkormányzat, NAV, KSH, egészségügyi hatóság;
14. Beszállítók az ellátórendszerben; Humán erőforrás menedzsment

Kötelező irodalom:

Csaláadorvoslás helye, alapelvei, sajátosságai, Semmelweis Egyetem (2012)

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0008_csaladorvoslas_helye_alapelvei/adatok.html

Csaláadorvoslás a napi gyakorlatban, Semmelweis Egyetem (2012)

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0008_csaladorvoslas_helye_alapelvei/adatok.html

Bánfi Tamás.:Pénzügytan I-II. (Egyetemi Tankönyv) Tanszék Kft. Budapest, 2002.

Fazakas Gergely.:Vállalati pénzügyek. Tri Mester Bt. Tatabánya, 2001.

Tétényi Veronika.: Pénzügyi és vállalkozásfinanszírozási ismeretek. Perfekt, Budapest, 1996.

Ajánlott irodalom

Adótörvények, HVG aktuális számai

Költségvetési törvény aktuális, Internet

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele

Az aláírás megszerzése

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer: Írásbeli/szóbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Családtervezés, terhesgondozás	
A tantárgy angol neve: Family planning, pregnancy care	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Birinyi László	
Ajánlott félév:	III.
Tantárgyi kód:	EKVM-178-00N
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0
Levelező tagozat félévi óraszám:	-
Kredit:	1
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás Msc /Közösségi Szakápoló Specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

A TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Tantárgy felosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy keretében a hallgatók megismerkednek a családtervezés és a várandósgondozás alapellátásban végezhető és végzendő feladataival, a vonatkozó jogszabályokkal, kommunikációs eszközökkel. A családtervezésben és a várandósgondozásban részt vevő szakemberek munkájával, az általuk nyújtott szolgáltatásokkal.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- Ismeri a betegségek jellegzetes makro-mikroszkópos, strukturális elváltozásait
- Korszerű jogi ismeretekkel rendelkezik.

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.
- Korszerű ismeretekkel rendelkezik az egyének, családok és nagyobb közösségek egészségnevelési és egészségfejlesztési feladataival kapcsolatosan.

b. képesség:

- Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra.
- Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.
- Menedzsmentismeretei, vezetői készségei és jogi ismeretei birtokában képes szakdolgozók és szervezeti egységek irányítására, szervezésére.
- Képes egészségfejlesztési programokat kidolgozni és a lebonyolításukat koordinálni, valamint képes az ellátás során felmerülő etikai problémák megfelelő kezelésére
- Képes a betegcsoport életkorának megfelelő prevenciós vizsgálatok elvégzésére, képes akut történések elsődleges ellátását követően szakambulanciára utalni a beteget, valamint védőoltások elrendelésére és felírására.
- Képes egyéni egészségtervet készíteni, egészség-tanácsadást végezni. Képes komplex egészségfejlesztési projektek, anyagok kidolgozására és végrehajtására, valamint az általa ellátottak egészségi állapotának folyamatos monitorizálására.
- Képes a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására.

c. attitűd:

- Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.
- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

d. autonómia és felelősség:

- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Felelőségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

Oktatás típusa:

elmélet

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40 : 60 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tárgy jellegéből fakadóan nincs

A tantárgy részletes leírása:***A tantárgy tartalma:***

1. A család funkciói, családalapítás, társadalmi érettség
2. A családtervezéshez kapcsolódó fogalmak, pozitív és negatív családtervezés
- 3.-4. A korszerű fogamzásgátlás alkalmazásának feltételei és módszerei
5. Terhesség megszakítás módszerei és törvényi szabályozása
- 6.-7. Szexuális úton terjedő betegségek felismerése, kezelése, a megelőzés lehetőségei
- 8.-9. Gyermektelenség, meddőséghez kapcsolódó fogalmak, Meddőség kivizsgálása
10. A mesterséges megtermékenyítés módszerei
11. A prekoncepcionális gondozás feladatai, szereplői
12. A várandósgondozás jelentése, célja, törvényi szabályozása
13. A várandósgondozást végző szakemberek feladatai
14. Gyermekágyi gondozási sajátosságok

Kötelező irodalom:

- Ádány Róza (szerk.): Megelőző orvostan és népegészségtan, Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest,2011.
- Horváth Boldizsár (szerk): Főiskolai jegyzet: Szülészeti-nőgyógyászati védőnők részére, Pécsi Egészségügyi Főiskola, 2001.
- Andorka Rudolf (szerk.): Bevezetés a szociológiába, Osiris Kiadó Kft.,2006

Ajánlott irodalom:

- Papp Z.(szerk.): A szülészeti-nőgyógyászati tankönyve. Semmelweis Kiadó, Budapest. 2009.
- Papp Z.(szerk.): A várandósgondozás kézikönyve, Medicina Könyvkiadó Zrt.,Budapest,2016.
- Az emberi erőforrások minisztere 26/2014. (IV. 8.) EMMI rendelete a várandósgondozásról.
- A védőnő preventív alapfeladatai, kötelezettsége és felelőssége a megelőző ellátásban. Országos Tisztifőorvosi Hivatal Budapest, 2004.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való aktív részvétel.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli és írásbeli vizsga

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Birinyi László
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Csecsemő- és gyermekgyógyászati megbetegedések	
A tantárgy angol neve: Infant and pediatric disorders	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Nemes Éva	
Ajánlott félév:	III.
Tantárgyi kód:	EKVM-179-00N
Nappali tagozat heti óraszám:	2+1 + 60 területi gyakorlat/félév
Levelező tagozat félévi óraszám:	-
Kredit:	3
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	nincs

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás Mesterképzési Szak
- Közösségi Szakápoló Specializáció
- Sürgősségi Szakápoló Specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

A TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Közösségi Szakápoló Specializáció: Kötelező
Sürgősségi Szakápoló Specializáció: Kötelezően választható

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

Diagnosztikai képességek területén a félév végére a hallgató képes lesz arra, hogy el tudja dönteni, hogy az aktuális panasz az egészségügyi ellátórendszeren belül kezelendő-e („beteg-e a beteg?”, szociális ellátórendszeri érintettség, stb.) A panaszok súlyosságára és természetére tekintettel képes lesz döntést hozni, hogy 1./ megkezdhető-e saját hatáskörben a definitív ellátás, 2./szükséges - és lehetséges- vární néhány órát/napot amíg elérhető lesz a házi gyermekorvos/háziorvos/szakorvos? 3./ sürgősségi állapotról van szó, az első ellátást haladéktalanul meg kell kezdeni, emellett értesíteni az OMSZ-t és esetleg az illetékes fekvőbeteg-ellátó osztályt. Differenciál-diagnosztika (panasz-, és tünetorientált); kardiovaszkuláris, légzőszervi, fül-orr-gégészeti, és pszichiátriai sürgősségi állapotok, akut

has. Iránydiagnózis felállítása. További diagnosztikai vizsgálatok elrendelése. Labor, képalkotás. Terápia; amennyiben a beteg saját kompetenciában definitíven ellátható – gyógyszeres és nem gyógyszeres kezelés, a visszarendelés (kontrollvizsgálatok) szabályai. A gyógyszeres terápia. Non-invazív és invazív beavatkozások, vizsgálatok; vérvétel, gyorsteszték, im. és iv. injekció, (gyógyszeres) infundálás, vérnyomásmérés, a tüdő és a szív - érrendszer fizikális vizsgálata, a has vizsgálata, EKG végzése és alapszintű kiértékelése. A szájüreg, a garat és a fül vizsgálata, mozgásszervek vizsgálata. Neurológiai tájékoztató vizsgálat, az érzékszervek vizsgálata. Krónikus betegségek gondozása gondozási terv alapján. Védőnővel való együttműködés.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. tudás:** A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól. Ismeri a leggyakoribb akut és krónikus megbetegedések gyógyszeres kezelési elveit, a készítmények farmakodinámiás és farmakokinetikai jellegzetességeit, a gyermek betegeknek javasolt dózisokat, a betegoktatási feladatokat és a lehetséges mellékhatásokat.
- b. képesség:** Képes a pre- és intrahospitális sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegvizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére. Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.
- c. attitűd:** Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi. A szakmai kihívásokra relevánsan reagál.
- d. autonómia és felelősség:** Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol. Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért. Felelősséget vállal az emberi élet védelméért. Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

Oktatás típusa:

Előadás, gyakorlat, klinikai gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás és gyakorlat modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Bizonyítékokon alapuló gyermekkardiológia fejlődésének elősegítése – Dr. Kamarási Viktória

Témavezető: Dr. Mogyorósy Gábor egyetemi docens

A tantárgy részletes leírása:**A tantárgy tartalma:****Előadás:**

1. Icterus (újszülöttkori icterusok, hepatitisek, epekövesség)
2. Tachypnoeval, dyspnoeval járó állapotok (koraszülöttek respiratio distress syndromája, csecsemőkori bronchiolitis, bronchitis, pneumonia, asthma bronchiale, subglotticus laryngitis, pleuritis, pneumothorax)
3. Hányással járó állapotok (veleszületett gastrointestinalis fejlődési rendellenességek, pylorus stenosis, ileusok, ketonaemia)
4. Hasmenéses, véres széklettel járó megbetegedések (coli-enteritisek, salmonellosis, dysenteria, gyulladáshasibetegségek, colitis ulcerosa, Crohn betegség)
5. Hasi fájdalom, acut hasi kórképek (appendicitis, peritonitis, intestinalis perforatiók, cholecystitis, pancreatitis, invaginatio, here- ovarium torsiók)
6. Cyanosissal járó megbetegedések (veleszületett szívbetegségek, myocarditis, pericarditis, keringési elégtelenség, methaemoglobinaemia)
7. Tachy-bardycardiával járó állapotok (congenitalis AV-block, extrasystolia, supraventricularis tachycardiák, kamrai tachycardiák, hypertonia)
8. Sápadtással járó kórképek (anaemia, shock)
9. Vizeletürítési zavarok (felső- és alsóhúgyúti infekciók, anuria, glomerulonephritis, veseelégtelenség, diabetes insipidus)
10. Vérzéses betegségek (Schönelin-Henoch purura, immunthrombocytopaenia, hemophiliák, Waterhouse-Friderichsen syndroma)
11. Tudatzavarok (collapsus, epilepsziák, meningitisek, encephalitisek, mérgezések, hypo-, hyperglycaemia, koponya traumák, commoti cerebri, contusio cerebri, sub-és epiduralis haematoma)
12. Exsiccatioval járó kórképek (enterocolitisek / Rotavirus, Adenovirus, Calici virus /, diabetes mellitus, só-vesztő syndroma)
13. Kiütéssel járó betegségek (allergoderma, anaphylaxia, bőrfertőzések, morbilli, rubeola, scarlat, varicella, exanthema subitum) Láz jelentősége gyermekkorban, lázcsillapítás
14. Gyermek-pszichiátriai kórképek (autizmus, depressio, szenvedélybetegségek, viselkedési zavarok, suicidium, schizophrénia)

Gyakorlat:

1. Újszülött-, csecsemő-, kisded-, gyermekkorú beteg anamnézis-felvétele, fizikális vizsgálata, diagnosztikája, kezelési terv elkészítése.
2. Vérnyomásmérés különböző életkorokban, ABPM és Holter EKG vizsgálat kivitelezése, értékelése
3. EKG értékelése, multiparaméteres monitorizálás.
4. Folyadék- és elektrolit-pótlás megtervezése, kivitelezése. Enterális és parenterális rehydratio gyakorlata.
5. Perifériás és centrális vénabiztosítás, intraossealis infusio kivitelezése.

6. Lázcsillapítás gyakorlata.
7. Szondatáplálás, gastrotubus, PEG menedzselése.
8. Haemoterápiás eljárások kivitelezése (immunglobulin, plasma és transfusio adása)
9. Húgyhólyag-katéterezés, vizelet általános és üledék vizsgálat kivitelezése
10. Gyomormosás kivitelezése
11. Emeltszintű reanimáció kivitelezése, defibrillátor, külső pacemaker használata
12. Alap légzéstámogatási eljárások kivitelezése. Maszkos-ballonos lélegeztetés, intubatio, CPAP, IPPV lélegeztetés. Inhalációs gyógyszeradagolás
13. Psychotikus gyermek ellátása
14. Ultrahangos vizsgálatok gyakorlata (echocardiographia, koponya és hasi ultrahang vizsgálat), kontrasztanyagok radiológiai vizsgálatok (urographia, gyomor-bél passage, irrigoscopia)

Kötelező irodalom:

Oláh Éva: Gyermekgyógyászati kézikönyv, Medicina, 2009

Tulassay Tivadar: Klinikai gyermekgyógyászat, Medicina 2016

Ajánlott irodalom:

Boda Márta – Sulyok Endre: Gyermekgyógyászat, Medicina 2008

Maródi László: Gyermekgyógyászat, Medicina 2014

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon való részvétel kötelező.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Nincs

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli, szóbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Nemes Éva
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Egészségfejlesztés-Egészségnevelés I-II-III.			
A tantárgy angol neve: Health promotion-Health education			
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék			
Tantárgyfelelős neve: Ujváriné Dr. Siket Adrienn			
Ajánlott félév:	I.	II.	III.
Tantárgyi kód:	EKVM-177-01N (geriátriai, közösségi, sürgősségi szakápoló spec.)	EKVM-177-02N (közösségi szakápoló spec.)	EKVM-177-03N (geriátriai, közösségi, szakápoló spec.)
Nappali tagozat heti óraszám:	1+1 (14+14)	1+1 (14+14)	1+1 (14+14)
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	-	-
Kredit:	2	2	2
Vizsgakövetelmény:	Gyakorlati jegy	Kollokvium	Kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	Nincs	Egészségfejlesztés- Egészségnevelés I.	Geriátriai szakápoló spec.: Egészségfejlesztés- Egészségnevelés I. Közösségi szakápoló spec.: Egészségfejlesztés- Egészségnevelés II.

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?

Ápolás Mesterszak

Geriátriai szakápoló, Közösségi szakápoló, Sürgősségi szakápoló specializációk

A tantárgy meghirdetési gyakorisága

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

Egészségfejlesztés-egészségnevelés I. (Életmódtanácsadás, betegoktatás)

Fókusz: az egyén - kapcsolatteremtés, együttműködés kialakítás, adherencia javítás, motiválás, mozgósítás, az ismeret átadás tartalmi és formai elemeinek szerepe az egészségfejlesztésben és a gyógyításban. Cél a partneri viszony kialakításának képessége, támogató közeg biztosítása a kliens életmódváltásához, a betegséggel való együttéléshez, a kliensek szakszerű kísérése az egészségmegőrzésének visszaszerzésének útján. A viselkedés és annak megváltoztatásához kapcsolódó alapvető pszichológiai és szociálpszichológiai ismeretek. A változtatás szervezeti, kommunikációs és technikai eszközei, edukációs alapismeretek. Az adherencia jelentősége az egészség megőrzésében és helyreállításában. A reziliencia szerepe a kliens életmódjában, megbirkózási képességében, életminőségében. A félév során az ismeretszerzés és a készségfejlesztés egyaránt hangsúlyos szerepet kap.

Egészségfejlesztés-egészségnevelés II. (Egyén, család, közösség)

Fókusz: az egészségfejlesztés technikai, módszerspecifikus elemei különböző indikációkban: testsúly, dohányzás, fizikai aktivitás, táplálkozás, addikciók (alkohol, drog, viselkedési), lelki egészség, időskori aktivitás megőrzés stb. A cél az egyes életmódváltási célokhoz rendelhető eszközök megismerése, azokhoz szükséges feltételek, eszközök, és képességek megismerése. Az egyes, evidenciákkal alátámasztott egyéni, csoportos és közösségi egészségfejlesztési intervenciók megismerése. A megvalósítás kritikus elemeinek számbavétele. Az intervenciók eredményességének mérés-értékelési lehetőségei. Egyéni egészségterv készítéshez szükséges ismeretek elsajátítása. A félév során az ismeretszerzés kap hangsúlyos szerepet.

Egészségfejlesztés-egészségnevelés III. (Életmódtanácsadás, Prevenció, Szűrések)

Fókusz: a család, a közösség – az egyén rendszerszemléletű megközelítése és közösségi intervenciók. A közvetlen környezet a család, a társas támogatás szerepe és jelentősége az egyén életvitelében, viselkedésében, egészségmagatartásában és annak változtatásában. A szűkebb tágabb környezet jelentette erősítő és gyengítő hatások és azok kezelésének lehetőségei. A szinterek jelentősége, szintér programok sajátosságai – előnyei és korlátai. A közösségi intervenciók helye, szerepe az egészségfejlesztésben. A közösségi alapú egészségfejlesztés eszköztára, megvalósítási sajátosságai. Mérés-értékelés szerepe és lehetőségei a közösségi egészségfejlesztésben. Az egészségkommunikáció alapjai, céljai, módjai, eszközei. A félév során az ismeretszerzés és a készségfejlesztés egyaránt hangsúlyos szerepet kap.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás

- Ismeri az egyénnel és csoporttal kapcsolatos egészségfejlesztési és kliensoktatási feladatokat és irányelveket.
- Ismeri az egészségügyi ellátás során felmerülő etikai problémákat és az azokkal kapcsolatos feladatokat
- Korszerű ismeretekkel rendelkezik az egyének, családok és nagyobb közösségek egészségnevelési és egészségfejlesztési feladataival kapcsolatosan.

b. képesség

- Képes egészségfejlesztési programokat kidolgozni és a lebonyolításukat koordinálni, valamint képes az ellátás során felmerülő etikai problémák megfelelő kezelésére.

- Képes a betegcsoport életkorának megfelelő prevenció vizsgálatok elvégzésére, képes akut történések elsődleges ellátását követően szakambulanciára utalni a beteget, valamint védőoltások elrendelésére és felírására.
- Képes egyéni egészségtervet készíteni, egészség-tanácsadást végezni. - Képes komplex egészségfejlesztési projektek, anyagok kidolgozására és végrehajtására, valamint az általa ellátottak egészségi állapotának folyamatos monitorizálására.
- Képes rizikófaktorok azonosítására, életmódváltoztatás ösztönzésére, szűrések kivitelezésére.
- Képes a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására

c. attitűd

- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.
- Munkájának eredményeit szakmai, és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni magyar és idegen nyelven egyaránt.

d. autonómia és felelősség

- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa:

Előadás, gyakorlat

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése

Előadás modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Van. Ápolók pályakép vizsgálata - Ujváriné Dr. Siket Adrienn

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):**Az előadások tematikája**

Nappali

Egészségfejlesztés-egészségnevelés I. (Életmódtanácsadás, betegoktatás)**Elmélet:**

1. Bevezetés, egészségfejlesztés helye, szerepe az egészségügyi ellátásban
2. Egészségnevelés, egészségkultúra, egészségfejlesztés
3. Az egészségfejlesztés fő irányai, területei, és módszerei
4. Az egyén felelőssége, ennek jelentősége az egészségfejlesztésben
5. A testi (szomatikus) egészségfejlesztés: A testkultúra mozgásanyaga (testgyakorlatok, testnevelés, sport, rekreáció). A higiénia körülmények preventív hatása, tudatos életvitel, egészséges táplálkozás, több mozgás
6. A lelki egészségfejlesztés: testi és lelki egészség összefüggése (egészségpszichológia, mentálhigiéné), Egészségértelmezés. Az egészség dimenziói: fizikai, mentális, érzelmi, személyiséggel kapcsolatos, társadalmi, spirituális,
7. Személyiség struktúra és lelki egészség (kognitív, affektív, szenzoros és motoros).
8. Személyiségtípusok, testi és lelki egyensúly.
9. Család, társas kapcsolatok, környezeti hatások
10. Egyéni egészségtervezés
11. Leleki egészség, énvédő technikák
12. Magatartásorvoslás alapjai. A viselkedésváltozás elérésének elmélete
13. Motivációs interjú
14. Minimál intervenció lehetőségei az alapellátásban.

Gyakorlat:

1. Egészségmagatartással kapcsolatos interjú egészséges férfi
2. Egészségmagatartással kapcsolatos interjú egészséges nő
3. Egészségmagatartással kapcsolatos interjú krónikus beteg férfi
4. Egészségmagatartással kapcsolatos interjú krónikus beteg nő
5. Egészségmagatartással kapcsolatos kockázat felmérése a praxisban - praxisban fellelhető adatak alapján
6. Praxisban/praxisközösségben folyó egészségfejlesztéssel kapcsolatos gyakorlatok felmérése
- 7-8-9. Praxisban/praxisközösségben folyó egészségfejlesztéssel kapcsolatos gyakorlatok felmérésén alapuló egészségfejlesztési terv elkészítése,
- 10-11-12-13-14 Egyéni egészségfejlesztési tervek elkészítése

Egészségfejlesztés-egészségnevelés II. (Egyén, család, közösség)**Elmélet:**

1. A dohányzás jellemzői, egészségi kockázatok
2. A túlsúly/elhízás jellemzői, egészségi kockázatok
3. A fizikai inaktivitás okozta kockázat, fizikai aktivitás növelésének előnyei
4. Problémás alkoholfogyasztás
5. Drog, viselkedési addikciók
6. Időskori aktivitás megőrzésének jelentősége
7. Kognitív viselkedésterápia alapjai
8. Egyéni terápia módszertana
9. Csoportvezetés alapjai
10. Motiváció jelentősége, motiváció fenntartása
11. Társas támogatás szerepe, jelentősége, kialakítása
- 12-13. Kritikus helyzetek felismerése, kezelése

14. Relapszus prevenció

Gyakorlat:

1. Dohányos beteg - minimál intervenció lépései szituációs gyakorlat
2. Dohányos beteg - egyéni terápia lépései szituációs gyakorlat
3. Dohányos beteg - csoportos terápia lépései szituációs gyakorlat
4. Túlsúlyos, elhízott beteg - minimál intervenció lépései szituációs gyakorlat
5. Túlsúlyos, elhízott beteg - egyéni terápia lépései szituációs gyakorlat
6. Túlsúlyos, elhízott beteg - csoportos terápia lépései szituációs gyakorlat
7. Kifogáskezelés - szituációs gyakorlat
8. Motiváció felkeltés, fenntartás szituációs gyakorlat
9. Alkohol problémával küzdő beteg támogatása - szituációs gyakorlat
10. Életmódváltás - személyes, egyéni célok meghatározása, egyéni életmódváltási terv kidolgozása
- 11-12. Életmódváltás - személyes, egyéni célok meghatározása, életmódváltási terv kidolgozása csoportos keretek között
13. Krízishelyetek kezelése egyéni terápiában
14. Krízishelyetek kezelése csoportos helyzetekben

Egészségfejlesztés-egészségnevelés III. (Életmódtanácsadás, Prevenció, Szűrések)**Elmélet:**

1. Miért a közösség, az iskola az egészségfejlesztés legfontosabb színtere?
2. Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek
3. Színtér programok I.
4. Színtér programok II.
5. Kortárshatások az egészségfejlesztésben
6. Közösségi alapú komplex egészségfejlesztő programok
7. Egészségfejlesztés stratégiai tervezése
8. Problémafeltárás/helyzetértékelés
9. Programkészítés I. tervezés
10. Programkészítés II. megvalósítás
- 11-12. programtervezés III. értékelés, ellenőrzés
13. A közösségi egészségfejlesztés szereplői, kapcsolatrendszerek
14. Kommunikáció jelentősége, lehetőségei az egészségfejlesztésben

Gyakorlat:

- 1-5. Egészségfejlesztési színtérprogramok felderítése, elemzése
- 6-10. Egészségfejlesztési színtérprogram kidolgozása közösségi szinten
- 11-14. Iskolai egészségfejlesztési programok kidolgozása

Kötelező irodalom:

Ewles - Simnett: Egészségfejlesztés. Gyakorlati útmutató. Medicina, 2013

John Murtagh: Betegoktatás Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 1999.

Patient education Foundations of Practice

Jennie Naidoo, Jane Wills: Egészségmegőrzés, Medicina Kiadó Rt, Budapest, 1999

Az egészségfejlesztés alapelvei. Az egészségfejlesztés nemzetközi dokumentumai /Egészségfejlesztési Módszertani Füzetek/ OEFI Bp. 2003. www.oefi.hu - kiadványok

Ajánlott irodalom

Barabás, K. 2006. Egészségfejlesztés. Alapismeretek pedagógusok számára Medicina Kiadó. Budapest. 2006.

Benkő Zsuzsanna (2009): Egészségfejlesztés: módszertani kézikönyv. Budapest, MOZAIK ISBN: 978 963 697 580 7

OEFI Egészségfejlesztési Programok Tára

<http://www.oefi.hu/tarhaz/viewforum.php?f=7&sid=ca30f6b98e06a5f151807b9f8b42aba3>

Teljes körű Iskolai Egészségfejlesztés (TIE) Program honlapja

<http://projektek.egeszseg.hu/web/tie/fooldal>

„Népegészségügyi Adatbázis és Elemzések”portál Egészségfejlesztési programtár

http://www.nepegeszseg.hu/efa/search_form.php

Nemzeti Drogmegelőzési Intézet Szakmai Információs Portál <http://www.ndi-szip.hu/>

Cochrane Library <http://www.cochrane.org/>

Gyakorlati útmutató az egészségtanácsadáshoz Támop 625 B összefoglaló anyag

Csabai-Molnár: Egészség, betegség, gyógyítás Springer Kiadó, Budapest, 1999

Barabás Katalin (szerk.): Egészségfejlesztés alapismeretek. Bp. 2006. Medicina

Vajer Péter, PhD értekezés: Dohányzásról leszokás támogatás módszerei és a leszokás sikerességét befolyásoló tényezők

A praxisközösségek eljárásrendje. SH/8/1 Svájci Hozzájárulás Program

Működési kézikönyv a praxisközösségek népegészségügyi szolgáltatásaihoz 5. verzió

2013. május 31.

Csaláadorvoslás helye, alapelvei, sajátosságai, Semmelweis Egyetem (2012)

[http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-](http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0008_csaladorvoslas_helye_alapelvei/adatok.html)

[0008_csaladorvoslas_helye_alapelvei/adatok.html](http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0008_csaladorvoslas_helye_alapelvei/adatok.html)

Csaláadorvoslás a napi gyakorlatban, Semmelweis Egyetem (2012)

[http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-](http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0008_csaladorvoslas_helye_alapelvei/adatok.html)

[0008_csaladorvoslas_helye_alapelvei/adatok.html](http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0008_csaladorvoslas_helye_alapelvei/adatok.html)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele

Az aláírás megszerzése

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer: Írásbeli/szóbeli/gyakorlati

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:
Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:
Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Egészségügyi kommunikáció (videokommunikációs tréning)		
A tantárgy angol neve: Communication in health care		
Tanszék neve: Pszichológiai Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Kiss János		
Ajánlott félév:	III.	
Tantárgyi kód:	EKPT-161-00N	
Nappali tagozat félévi óraszám:	0+20	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	1	
Vizsgakövetelmény:	Gyakorlati jegy	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás MSc – Geriátriai szakápoló; Közösségi szakápoló; Sürgősségi szakápoló specializációk

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Mintatanterv szerint

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

TADI beosztása szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

A félévre szóló tantárgyfelosztás alapján

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy célja, az ápoló-beteg konzultáció készségének elsajátítása, a megfelelő konzultációs modellek adekvát alkalmazásának készségének kialakítása. A hallgató a kurzus végére tisztában lesz a kommunikáció jelentőségével, ismeri ezek kritikus pontjait. Elsajátítja a kommunikáció során elvárt etikai alapelveket, képes ennek a konzultációs magatartásba integrálására. Ismeri a tájékoztatási kötelezettség etikai és kommunikációs módszereit. Képesse válik tízperces strukturált ápoló-beteg találkozás teljesítésére, majd a csoportfoglalkozás során videó analízisre és teljesítménye értékelésére. Videofelvétel és értékelés: A hallgató a szimulált pácienssel történő négy szemközti konzultációjának felvétele az orvosi rendelőben. A konzultáció után értékelésére kerül sor.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- Részletesen ismeri a kommunikáció alapelemeit, formáit, irányait, csatornáit, az életkornak megfelelő kommunikációs stratégiákat, a problémafeltáró és problémamegoldó, valamint ösztönző kommunikáció jellegzetességeit.
- Ismeri az egyénnel és csoporttal kapcsolatos egészségfejlesztési és kliensoktatási feladatokat és irányelveket.
- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

b. képesség:

- Képes a beteggel és a hozzátartozókkal kapcsolatos kommunikációra. Képes a konfliktusok kezelésére.
- Képes adekvát, a partnerhez igazított szakmai kommunikáció folytatására, szóban és írásban is, hatékonyan kommunikál a pácienssel, családdal, közösséggel, az interperszonális készségek révén képes a bizalom kialakítására a pácienssel, családdal, közösséggel.
- Strukturáltan kommunikál.

c. attitűd:

- Munkájának eredményeit szakmai, és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni magyar és idegen nyelven egyaránt.
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.
- Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.

d. autonómia és felelősség:

- Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.

Oktatás típusa:

Tréning jellegű szeminárium, gyakorlatorientált mintafeladatok közös megoldása.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

60-40%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Audio-vizuális oktatástechnikai eszközök. Az előadásanyagok és oktatási segédanyagok elérhetőek a Moodle rendszerben.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

TDK pályamunkák és szakdolgozatok

A tantárgy részletes leírása:***A tantárgy tartalma (heti felosztás)***

A gyakorlat során előre rögzített helyzetekben szimulált beteggel kerül sor ápoló-beteg találkozásra, a szituáció videós rögzítésére kerül sor. A gyakorlati helyzetek: akut beteg, sürgősségi eset, krónikus beteg gondozása, gyász, halál körüli teendők, daganatos beteg, krízis a családban, cry for help stb. Minden gyakorlat végén közös értékelésre kerül sor a Pendeltoni elvek betartása mellett.

1. Önérvényesítő és felelős kommunikáció az ápolásban. A személyközi kommunikáció jelentése. Az önérvényesítés jelentése. A felelős kommunikáció jelentése. Törődés. Hogyan sajátítható el az önérvényesítő és felelős kommunikáció. Az ápoló-beteg viszony segítő kapcsolat. A segítő kapcsolat természete. A páciens kiváltságai a segítő kapcsolatban. A segítség gyakorlása. Gyakorló feladat. Esetismertetés.
2. Közös problémamegoldás az ápolásban. Az ápolás keretében végzett és a közös problémamegoldás közti különbség. Az ápolási diagnózisok igazoltatása a klienssel. Gyakorló feladat. Esetismertetés.
3. Melegség. A melegségnek az ápoló klienseire és munkatársaira származó előnyei. Tisztelet. A tiszteletadásból származó jótétemény. Gyakorló feladat. Esetismertetés.
4. Őszinteség. A személyközi kapcsolatokban tanúsított őszinteség előnyei. Szabatosság. Mikor hasznos a szabatosság. Gyakorló feladat. Esetismertetés.
5. Beleézés. Az empátia jellemzői. Feltárulás. Feltárulás a személyes és szakmai kapcsolatokban. Gyakorló feladat. Esetismertetés.
6. Kérdezés. Az eredményes kérdezés fontossága az APRN ápolói munka folyamán. Véleménynyilvánítás. A tanácsadás és véleménynyilvánítás közötti különbség. Az APRN véleménynyilvánítása. Gyakorló feladat. Esetismertetés.
7. Szembesítés. A szembesítés különböző fajtái. Mikor helyénvaló a szembesítés. A helyes szembesítés. Indokolatlan kérés elutasítása. Az indokolatlan kérés. Gyakorló feladat. Esetismertetés.
8. Támogatáskérés. A szociális támogatás és az egészség közötti kapcsolat. A szükséges támogatás munkahelyen vagy tanulmányaiban. Az igényelt munkahelyi vagy iskolai támogatás kérése. Gyakorló feladat. Esetismertetés.
9. Visszajelzés. A visszajelzés jelentősége. A visszajelzés megadásának módja. A visszajelzés fogadása. A visszajelzés keresése. Gyakorló feladat. Esetismertetés.
10. Ellazítás. Testünk ellazításának jelentősége. Irányelvek meditációs gyakorlatok megkezdéséhez. Pillanatnyi relaxációs gyakorlatok. Relaxációs gyakorlatok.
11. Beleképzelés. A beleképzelés lényege. A beleképzelés alkalmazása az egészségügyben. Kedvező belső párbeszéd az ápolásban. Gyakorló feladat. Esetismertetés.
12. Önérvényesítő és felelős kommunikáció agresszív betegekkel és munkatársakkal. Az agresszív magatartás okozta nehézségek. Az agresszív személlyel folytatott kommunikáció tökéletesítése. Önérvényesítő és felelős kommunikáció ellenszenves betegekkel és munkatársakkal. Az ellenszenves betegek. Rokonszenves betegek. Hogyan küzdheti le az ápoló kedvezőtlen beállítottságát és kerülheti el a helytelen viselkedés ellenszenves beteggel szemben. Gyakorló feladat. Esetismertetés.
13. A munkacsoporton belüli ellentét önérvényesítő és felelős kezelése. Mi a konfliktus. Az ellentétek feloldása. A konfliktusmegoldás és az ápolói hivatás. Az eredményes személyközi kommunikáció jelentősége.
14. Video analízis, esetismertetés.

Kötelező irodalom:

- Eric Berne (2009): Emberi játszmák Háttér kiadó Bp.
Buda Béla:(1994): A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Budapest: Animula.
Buda B. (1993): Empátia a beleélés lélektana, EGO SCHOOL BT: Budapest
J.P.Forgas:(1994): A társas érintkezés pszichológiája Gondolat Bp. 1994.
Smith, S. (2009): Kommunikáció az ápolásban. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest.

Ajánlott irodalom:

- E. Aronson (1998): A társas lény Közgazdasági és Jogi Kiadó Bp.
Bagdy Emőke (2008): Pszichofitness Animula Kiadó Budapest
Bagdy Emőke – Koronkai Bertalan (1988): Relaxációs módszerek Medicina Kiadó Budapest
Csabai M., Molnár P. (1999): Egészség, betegség, gyógyítás, Springer Orvosi Kiadó Kft.
Csepeli György (1998): Szociálpszichológia Osiris Bp.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Témával kapcsolatos videofelvétel elemzése, kommunikációval kapcsolatos esetismertetés.
Értékelés módja: közös szóbeli visszacsatolás és osztályzás

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A tréningen való aktív részvétel kötelező

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Aláírás és az évközi tanulmányi követelmények teljesítése

A vizsgára bocsátás feltételei:

A tantárgyból nincs vizsga

Vizsgáztatási módszer:

A tantárgyból nincs vizsga

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Kiss János
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Kiss János
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Egészségügyi szakértői tevékenység		
A tantárgy angol neve: Health expert task		
Tanszék neve: Társadalomtudományi Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Sipos László		
Ajánlott félév:	I.	
Tantárgyi kód:	EKTT-317-00N	
Nappali tagozat félévi óraszám:	10+0	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	1	
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterképzési szak Közösségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: mintatanterv szerint

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy órarendi beosztása: neptunban rögzített órarend szerint

A tantárgy státusza: kötelező

Oktató/k/ névsora: A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar aktuális félévére szóló tantárgyfelosztása alapján

A tantárgy általános és speciális céljai: A tantárgy az alapellátásban a gyógyító-megelőző munka mellett gyakran előforduló szakértői tevékenységekkel kapcsolatos ismereteket foglalja össze. Általános cél, hogy a kurzus végére a hallgató ismerje a praxisban előforduló szakértői tevékenységeket, megismerje azok jogi hátterét. Speciális célkitűzés, hogy tisztában legyen azzal, hogy ki, milyen kompetencia alapján milyen szakértői tevékenységet végezhet, megismerje az ezzel kapcsolatos dokumentációs kötelezettségeket.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. tudás:** a hallgató ismeri a szakértői tevékenységek jogi hátterét
- b. képesség:** A kurzus végére a hallgató tisztában lesz azzal, hogy milyen kompetencia alapján, milyen szakképzettséggel rendelkező személy milyen szakértői tevékenységet végezhet.
- c. attitűd:** A magas szintű ellátás megvalósítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai eredmények és innovációk megismerésére, szakmai tudásának fejlesztésére. Fogékony az egészség- és társadalomtudomány tudományosan bizonyított szakmai alapjainak

megismerésére és alkalmazására. Elkötelezett a tudományos munka mélyebb megismerése iránt

- d. autonómia és felelősség:** speciális tudásuk birtokában komplex döntési képességekkel és bővebb kompetenciakörrel rendelkeznek a klinikai gyakorlatban.

Oktatás típusa: előadás

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája: A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 50 – 50 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése: előadás, tankönyv, jogszabályok, iratminták – lehetőség szerint elektronikus úton történő – alkalmazása.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás: TDK, szakdolgozat

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

1. Egészségügyi szakértői tevékenység jelentése, szakértői tevékenységek köre általában
2. Egészségügyi szakértői tevékenységek jogi alapjai
3. Keresőképtelenség elbírálása
4. Egészségi alkalmasság elbírálása I. gépjárművezetés
5. Egészségi alkalmasság elbírálása II. - kishajóvezetés, lőfegyver
6. Egészségi alkalmasság elbírálása III. - kigépkezelő, egészségügyi kiskönyv
7. Halottvizsgálat
8. Igazolások kiadása különböző hatóságok részére
9. Szakértői tevékenység a bírósági eljárásban
10. NRSZH beutaló elkészítésével kapcsolatos tudnivalók

Jogszabályok:

1. Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
2. 1997. évi CLIV. tv. az egészségügyről – indokolással (Eütv.)
3. 2011. évi CXII. tv. az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (Infotv.)
4. 2003. évi LXXXIV. tv. az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről (Jogállási tv.)
5. 96/2003. (VII. 15.) Korm. rendelet az egészségügyi szolgáltatás gyakorlásának általános feltételeiről, valamint a működési engedélyezési eljárásról
6. 40/2009.(XI.20.) EüM. rendelet az egészségügyi szakértői tevékenységgel kapcsolatos egyes kérdésekről
7. 9/2006.(II.27.)IM rendelet az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről
8. 2012. évi II. tv. a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről

9. 2011. évi CXCI. tv. a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról
10. 2016. évi XXIX. tv. az igazságügyi szakértőkről

Kötelező irodalom:

1. Dósa-Hanti-Kovácsy: Kommentár az egészségügyi törvényhez. Walters Kluver Kft. Budapest 2016.
2. Hidvéginé dr. Adorján Livia – Sáriné dr. Simkó Ágnes: Műhibák és kártérítési perek az egészségügyben. III.3. Szakértők az orvosi műhibaperekben. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2013.
3. file:///C:/Users/User/Downloads/FEO_szakert_jarmu_kereso-munkakep_rokk_IV%20OH_2014_04_14_T.pdf (2017.08.29.)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: TVSZ rendelkezései szerint

Az aláírás megszerzésének feltételei: Az aláírás feltétele a szemináriumokon való részvétel. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat szabályai az irányadóak.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: TVSZ rendelkezései szerint

A vizgára bocstás feltételei: TVSZ rendelkezései szerint

Vizsgáztatási módszer: moodle rendszerben, e-learning programban tesztfeladatsor megoldásával

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sipos László
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Fábrián Gergely
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: EKG ismeretek		
A tantárgy angol neve: ECG skills		
Tanszék neve: Sürgősségi és Oxiológiai Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Pápai György		
Ajánlott félév:	II.	
Tantárgyi kód:	EKSO-117-00N	
Nappali tagozat félévi óraszám:	20+0	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	1	
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterképzési szak / Sürgősségi szakápoló, Geriátriai szakápoló, Közösségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A képzés célja, hogy a hallgatók elsajátítsák az „EKG művészetét”.

Megismerjék a létrejöttének elektrofiziológiai alapjait, a keletkezésének hátterét, az ingerképző és vezető rendszereket, a hullámok, szakaszok és komplexusok mögötti szívtvékenység rejtelmét, az előforduló károsodások mibenlétét és jeleit.

Nagy valószínűséggel helyesen döntsenek egy EKG kép láttán annak valódi tartalmáról és lehetséges következményeiről illetve ennek kapcsán a beteg sorsáról.

Nagy mennyiségű problémás EKG képek áttekintésével szerezzenek nagy gyakorlatot azok pontos diagnózisának felállításához.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- Ismeri a részletes fizikális állapotfelmérés elemeit és a diagnózisalkotás alapjait.

b. képesség:

- Képes ezen alapok tükrében megérteni a betegellátás során a gyógyszerteran, a klinikum, a diagnosztika és a terápia összefüggéseit és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozói feladatainak ellátására.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál.
- Építő kritikával képes hozzájárulni a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.

d. autonómia és felelősség:

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkori hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa:

Előadás

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás: nincs

A tantárgy részletes leírása:

A kurzus során az APN ápoló megismeri az elektrokardiogram (EKG) keletkezésének mechanizmusát, a celluláris elektrofiziológiai folyamatokat. Ismeri továbbá a fiziológiás EKG görbét, valamint normál variánsait. Tájékozottá válik az EKG görbe elemzésében, a kóros görbéket biztonsággal felismeri. Ismeri a szív ingerképző- és ingerületvezető rendszerének

zavarait, az egyes ritmuszavarok kialakulásának kórtani alapjait. Ismeri továbbá az EKG elemzésének lépéseit, az EKG leletleírásának és értelmezésének módját. Képesse válik az EKG értelmező elemzésére, a kóros görbék beazonosítására, az indokolt első teendők felismerésére. Képes elkülöníteni az egyes ritmuszavarokat, a szívüregek terhelésének jeleit, a koszorúér keringés zavarainak EKG jeleit, további specifikus eltéréseket (ionzavarok, cerebrális eltérések). Képes EKG görbe leletezésére, korábbi görbével történő, akár leírás szerinti összevetésre, a lelet értelmezésére.

EKG ismeretek

Elmélet:

1. A szívizomsejtekben keletkező akcióspotenciálok. Az ingerképzés és ingerületvezetés celluláris mechanizmusa. Az ingerületvezető pályarendszer.
2. Az EKG keletkezésének mechanizmusa. Az E-vektor, az elektromos tengely és elektromos főtengely fogalma. Az elektromos vektor térbeli leképezése az idő függvényében.
3. Az EKG elektródák felhelyezési pontjai. A sztenderditás feltételei. Technikai hibák EKG vizsgálat során.
4. Standard EKG elvezetések. Az Einthoven háromszög, a hexa-axiális rendszer.
5. Speciális elvezetések (paravertebrális, dorzális, jobb kamrai).
6. A fizioiógiaás hullámok eredete, keletkezési mechanizmusa, jellemzői. Opcionális hullámok az EKG görbén.
7. A fizioiógiaás EKG görbe. Időintervallumok meghatározása és értelmezése.
8. Az elektromos főtengely állásának meghatározása. A szív elektromos frekvenciájának meghatározási lehetőségei.
9. Ingerképzési zavarok keletkezési mechanizmusai: acceleratio, pótritmus, re-entry.
10. A főbb supraventricularis és ventricularis ingerképzési zavarok: SVES, pitvarfibrilláció, pitvari flutter, VES, kamrai tachycardia, VF. Re-entry tachyarrhythmiai.
11. Ingerületvezetési zavarok: I^o, II°, magasfokú és III° SA, AV blokk. Intraventricularis vezetési zavarok.
12. Pitvari és kamrai terhelés EKG jelei. Strain jelek.
13. A sürgősségi és belgyógyászati EKG kép leírása és értékelése.
14. A SV és ventricularis ritmuszavarok differenciáldiagnosztikája
15. Myocardialis ischaemia EKG jelei: angina pectoris, Prinzmetal angina pectoris,
16. ACS EKG diagnosztikája.
17. Speciális EKG-k, / pl.: ioneltérések EKG jelei. cerebrális folyamatok következményes EKG eltérései. , Brugada jelek stb./
18. Gyógyszerhatás az EKG görbére.

Kötelező irodalom:

Dr Kékes Ede: EKG atlasz

Ajánlott irodalom:

Dr Pápai György: EKG jegyzet

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Az előadásokon való részvétel.

Írásbeli válaszok a feltett kérdésekre vonatkozóan, majd EKG képek értékelésének leírása

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadások látogatottságának 95%-os teljesítése esetén

A vizsgára bocsátás feltételei:

Utolsó előadáson a tesztkérdések sikeres megválaszolása 90%-ban

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli válaszok a feltett kérdésekre vonatkozóan, majd EKG képek értékelésének leírása

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Pápai György
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szabó Zoltán
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Élettan-kórélettan	
A tantárgy angol neve: Physiology-Pathophysiology	
Tanszék neve: Elméleti és Integratív Egészségtudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Kalapos István	
Ajánlott félév:	I.
Tantárgyi kód:	EKEE-129-00N
Nappali tagozat heti óraszám:	5+2
Levelező tagozat félévi óraszám:	-
Kredit:	7
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás MSc

- Geriátriai szakápoló specializáció
- Közösségi szakápoló specializáció
- Sürgősségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

A TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező, Alapozó egészségtudomány

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

Az emberi szervezetben lejátszódó fiziológiás és leggyakoribb patológiás folyamatok megismertetése, a funkcionális szemléletmód kialakítása.

A további tanulmányoknál felhasználható élettani és kórélettani ismeretek átadása, alapvető élettani szabályozó mechanizmusok bemutatása. Az élettani folyamatok jellemzőinek elsajátítása alapját képezi a kóros jelenségek, patológiás funkcióváltozások megértésének, másrészt nélkülözhetetlen a klinikai tárgyak tanulásához.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. tudás:** Átfogó funkcionális szemlélet, a szervezet komplex működésének ismerete, a folyamatok összefüggéseinek megértése. Ismeri az élettani alapokat és kóreltani változásokat.
- b. képesség:** Saját szakterületén belül képes értelmezni az orvosi diagnózisokat, vizsgálati eredményeket. Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra. Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.
- c. attitűd:** Mérlegeli a szakmai problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségeit. Tisztában van a saját és mások kompetenciahatáraival és határozottan képviseli saját szakmai elveit a team-munka során, az együttműködés érdekében.
- d. autonómia és felelősség:** Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.

Oktatás típusa:

Előadás, gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás és gyakorlat modern prezentációs technikákkal.
Az oktató (bevezető, keretező, kontextualizáló) előadása.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

-

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

- Sejtélettani alapok.
- Membránok funkcionális jelentősége.
- Az izomélettan alapjai.
- A szervezet folyadékterei.
- A homeosztázis fogalma, jelentősége.
- A vér mint keringő testfolyadék.
- A vér alapvető összetétele és funkciói.
- A vér pH állandósága és regulációja.
- Transzfúziológiai alapismeretek.
- Immunológiai alapismeretek.
- A keringési szervrendszer felépítése és általános funkcionális jellemzése.

- A szív működés sajátosságai (ingerképzés, ingerületvezetés, szív ciklus, pumpafunkció).
- EKG alapjai.
- A perifériás keringés sajátosságai: az artériás, a vénás és a nyirokkeringés jellemzői.
- Az artériás vérnyomás összetevői, a vérnyomás és a vérelosztódás szabályozása.
- Presszor, depresszor reflexek.
- A légzés mechanikája.
- Az alveoláris gázcseré és a belső légzés.
- A légzési gázok szállítása.
- A légzés szabályozása.
- A szervezet anyag- és energiaháztartásának jellemzői.
- Gasztrointesztinális traktus egyes szakaszainak élettani szerepe.
- A máj élettani funkciói.
- Az intermedier anyagcsere különböző folyamatainak összefüggései.
- A vese kiválasztó funkciója.
- Az ultrafiltráció mechanizmusa.
- A vesecsatomák reabszorbeáló és szekretáló működése.
- A vese szerepe a homeosztázis fenntartásában (só-víz háztartás, sav-bázis egyensúly).
- A belső elválasztású mirigyek működése.
- Alapvető hormonhatások.
- Neuro-endokrin szabályozás.
- A nemi működés alapjai.
- A pajzsmirigy, a mellékpajzsmirigy, a mellékvese-kéreg, velő és a hasnyálmirigy hormonális működése.
- Az idegrendszer érző és mozgató működése.
- Reflexmechanizmusok.
- A vegetatív idegrendszer működése.
- Magasabb rendű idegműködés.

Előadás

1. hét

ÁLTALÁNOS BEVEZETŐ ELŐADÁS

- Az élettan tárgya, felosztása
- Az élettani gondolkodásmód lényege
- A funkcionális szemlélet szerepe
- Az élettan és kórélettan összefüggései
- Az élettan/kórélettan tanulás elvei

MEMBRÁN

- A membránok biológiai jelentősége
- A membránok szerepe a klinikumban: receptorok, antigének, tumor markerek
- A membránok szerkezeti sajátosságai
- A membránok funkcionális jelentősége
- Általános biológiai szabályozó folyamatok
- Másodlagos hírvivők szerepe (Ca^{++} , c. AMP, IP_3 , DAG)
- Inozitolfoszfát mechanizmus lényege
- G-proteinek jellemzői
- Jelátviteli folyamatok, szignalizáció

- Postreceptor folyamatok regulációs szerepe
- IC Ca^{++} szint szabályozás
- Ca^{++} csatornák szerepe
- IC Ca^{++} raktárak
- Ca^{++} homeosztázis tényezői
- Ca^{++} általános regulációs szerepe
- A membránon keresztül történő anyagtranszportot befolyásoló tényezők
- Transzportfolyamatok felosztása, jellemzői
- A membránpotenciál kialakításában résztvevő legfontosabb ionok IC, EC megoszlása
- Na^+/K^+ pumpa jelentősége, biológiai szükségessége
- Na^+/K^+ pumpa működésének jellemzői

2. hét

MEMBRÁN – IZOM

- Nernst egyenlet levezetése és hiányosságai
- Goldman – Hodgkin – Katz egyenlet értelmezése, előnyei
- Konduktancia
- Egyensúlyi potenciál (ekvilibrum potenciál)
- Ionáram alapegyenlete, értelmezése
- Membránpotenciált meghatározó tényezők
- Nyugalmi membránpotenciál
- Akciós potenciál keletkezésének előfeltételei
- Akciós potenciál lefolyása (rajz +elektrofiziológiai értelmezés)
- Ioncsatornák alapvető működése
- Feszültségfüggő Na^+ és K^+ csatornák alapvető funkcionális sajátosságai
- Saltatorikus ingerületvezetés lényege
- A mozgás biológiai jelentősége
- Mozgás szerepe az egészséges életmódban
- A mozgás általános élettani jelentősége
- Mozcáhiány, a nem- használat következményei
- A mozgás szervrendszere
- Az izomzat alapvető felosztása
- A vázizom feladatai
- Az izomzat felépítésének és működésének összefüggései (aktivitási hipertrófia, inaktivitáscs atrófia)
- A vázizom optimális működésének feltételei
- A vázizom beidegzése (motoros egység)
- A motoros rendszer 3 fő neuronja
- Izomtónus
- Izom bénulás 2 fő fajtája
- A motoros ideg sérülésének következményei

IZOM

- A vázizom működés elektromos sajátosságai (EMG lényege)
- Alapvető izomműködéscs (kontrakció, relaxáció)
- Elektromechanikai kapcsolat a vázizom működése során

- Az izomműködés energetikája
- ATP igény, ATP-áz aktivitás, kreatinfoszfát mechanizmus szerepe az izomműködésben
- Az izommunka hőtermelése
- Az izommunka O₂-igénye, az oxigén adósság
- Vázizom szerkezete (szarkomer)
- Vékony, vastag filamentum molekuláris felépítése
- Kontraktilis fehérjék és fiziológias szerepük
- Regulatorikus fehérjék az izomműködés szabályozásában
- Csúszó filament teória (sliding mechanizmus)
- Izotóniás, izometriás kontrakció
- Izom aktiválás direkt és indirekt ingerlés révén
- Izomrángás
- Klónus
- Kontraktúra
- Inkomplett, komplett tetanusz
- Terhelés hatása az izom kontrakcióra, a kontraktilitásra
- Neuromuscularis junkció (szinapszis) működése
- Miniatur véglemezopotenciál
- Motoros véglem funkcionális szerepe
- Curare, fizosztigmin, prostigmin hatása a neuromuscularis junkcióra
- Az izomfáradás lehetséges okai
- Hipo-hiperkalémia következményei az izomműködésre
- Gyors és lassú típusú vázizmok (izomrostok) összehasonlítása
- Immobilizáció lehetőségei
- Gipszkötéses immobilizáció következményei
- Súlytalanság (a gravitáció hiánya) hatása az izomműködésre
- Tréning szerepe az izomműködésre, a sportteljesítményre
- Sokegységes és zsigeri (visceralis) simaizmok összehasonlítása
- A simaizmok elektrofiziológiai jellemzői, elektromechanikai kapcsolata
- Miozin foszforiláció szerepe a simaizom kontrakcióban
- Mechanikai válasz sajátosságai a simaizomban
- A simaizmok működésének idegi és humorális szabályozása

3. hét

VÉR

- A vér szerepe, funkciója
- Homeosztázis fogalma, összetevői
- Intracelluláris és extracelluláris víztér
- A vér alapvető összetétele
- Hematokrit értelmezése
- Hematokrit növekedés okai
- Vörösvértestek jellemző tulajdonságai
- Vörösvértestek fő funkciója
- MCH és FI fogalma, kiszámítása
- Vörösvértestek ozmotikus rezisztenciája
- Hemolízis fajtái

- Vörösvértestek süllyedési sebessége
- Milyen fő betegcsoportokban emelkedett a We-érték?
- A vér viszkozitását meghatározó tényezők
- A vér illetve alkotórészeinek térfogatával, mennyiségével kapcsolatos alapfogalmak
- A vörösvérsejtképzés (eritropoezis) legfontosabb tényezői
- A vas szerepe az eritropoezisben
- Vas forgalom a szervezetben
- B₁₂ vitamin jelentősége az eritropoezisben
- Anaemia perniciosa oka, tünetei, vérképe, terápia alapelve
- Eritropoetin-mechanizmus
- Anémia fogalma lényege, alapvető felosztása
- A hemoglobin alapvető szerkezete és funkcionális sajátosságai
- A hemoglobin O₂ és CO₂ kötése
- A hemoglobin fiziológiás fajtái (oxi, redukált, karbamino)
- Kóros Hb fajták (karboxi-, met-, sarlósejtes, HbA₁, hemoglobinopatiák)
- A Hb O₂-leadását fokozó tényezők
- A Hb lebomlási terméke, a bilirubin
- Az indirekt és direkt bilirubin összehasonlítása
- Enterohepatikus körforgalom
- Sárgaság = icterus fogalma, alapvető fajtái
- Elzáródásos sárgaság lényege
- Icterusok differenciáldiagnosztikája
- A vérplazma elektrolit tartalma
- Na⁺ jelentősége a folyadék- elektrolit háztartásban
- Az emberi plazma fontosabb organikus összetevői
- Azotémia, urémia
- Plazmafehérjék funkcionális jelentősége
- Hipoproteinémia okai, következményei
- Lipoproteinek felosztása
- Plazmafehérjék szintézis zavarai
- Vér pH állandósága és szabályozása
- A vér (plazma) pufferei
- A vese szerepe a vér pH regulációban
- A tüdő szerepe a vér pH regulációban
- A sav-bázis egyensúly eltolódás fő fajtái
- Metabolikus acidózis
- Metabolikus alkalózis
- Respirációs acidózis
- Respirációs alkalózis
- Paradox acidúria lényege
- Hemosztázis fogalma, alapvető tényezői
- Hogyan védekezik a szervezet az érsérülés lérejtékor?
- Vérlemezkék jellemzői, funkcionális sajátosságai
- Vérzési idő meghatározása
- Thrombocytopenia okai, tünetei, terápia alapelve
- ITP lényege

4. hét**VÉR**

- Véralvadás folyamatsora
- Véralvadás előfázisa, főfázisa, utófázisa
- Véralvadásgátló mechanizmusok a szervezetben
- In vitro véralvadásgátló anyagok
- Thrombosis
- Alvadási idő meghatározása
- Protrombin idő meghatározása
- Hemofília lényege, biológiai jellegzetességei, tünetei, terápia alapelve
- DIC lényege
- Vérzés fő típusai
- Antigének, antitestek legfontosabb sajátosságai
- A szervezet immunrendszerének jelentősége
- Antigen – antitest reakciók humorális típusú ellenanyag esetén
- Komplement rendszer funkcionális szerepe
- Immunválasz kialakulása
- Humorális immunválasz
- Celluláris (sejtközvetített) immunválasz
- HLA
- Anafilaxiás reakció
- Allergia lényege, fő fajtái ’ jellegzetes labor leletei
- Elsődleges, másodlagos nyirokservek
- Veleszületett és szerzett immunitás
- Passzív és aktív immunizálás összehasonlítása
- Autoimmunizáció lényege
- Szerv (szövet) átültetések aktuális problémája
- Immunszuppresszió veszélyei
- Leukociták fő típusai
- Minőségi (kvalitatív) vérkép
- Fehérvérsejtek funkciói
- Fehérvérsejtek képzés zavarai
- Gyulladás lényege
- Szövetkárosodások okai, következményei
- Gyulladásos folyamat kísérő tünetei
- A gyulladás klasszikus jelei, fő labor leletei

- Fő hematológiai kórképek

- Anémiák klinikai formái
- Leukémia lényege
- Akut, krónikus mieloid leukémia
- Akut, krónikus limfoid leukémia
- Hodgkin-kór, non-Hodgkin limfóma
- Fő emberi vércsoportok
- ABO vércsoport rendszer agglutinogénjei, agglutininjei

- A, B, AB, O vércsoportok gyakorisága
- Rh vércsoport felfedezése (Landsteiner-kísérlet)
- Rh (+) és Rh (-) vércsoport értelmezése
- Anti-D savó jelentésének lényege
- Rh incompatibilitás (összeférhetetlenség)
- ABO és Rh vércsoport meghatározás összehasonlítása
- Vértranszfúzió (vérátömlesztés) lényege, szükségessége
- Transzfúzió alapszabálya a recipiens és a donor vonatkozásában
- Transzfúzió mai álláspontja (csoportazonos vér, választott vér, hiányzó vagy kóros alkotórészek pótlása)
- Transzfúzióhoz használt vérkészítmények
- Vér (készítmények) tárolásának célja, alapelvei
- Keresztpróbák
- Biológiai próba
- Transzfúzió veszélyei, szövődményei
- Incompatibilis transzfúzió lényege, tünetei

5. hét

SZÍV

- A szívizom általános morfológiai és funkcionális sajátosságai
- A szív saját ingerképző és ingerületvezető rendszere
- A szívizomzat kontraktilitását befolyásoló tényezők
- Szimpatikus és paraszimpatikus idegrendszeri hatások a szív működésére
- Pozitív és negatív trop-hatások a szívnél
- Mi határozza meg elsősorban a szív szisztolés és diasztolés működését?
- Miért előnytelen a szív működés számára a nagymértékben fokozott szív-frekvencia?
- Starling- készítmény lényege, működési alapelve
- Starling –féle szívtörvények
- A szívciklus összetevői
- Diastole funkcionális jelentősége

- Szívbillentyűk fiziológias működése

- Alapvető szívbillentyű rendellenességek és azok következményei
- Az EKG lényege
- Einthoven-II. elvezetésben az EKG görbe rajza és értelmezése
- Különböző elvezetések jelentősége EKG készítésekor
- Kamrai munkaizomrostról és a sinus-csomó sejtjeiről elvezetett akciós potenciál összehasonlító elemzése
- Saját ingerképző sejtek elektrofiziológiai jellemzői
- A szív működés vizsgáló módszerei

- A szív betegségei: ingerképzési zavarok, ingerületvezetési zavarok

- Viciumok
- Szívburok betegségei
- A szívizom vérellátási zavara (ISZB, Angina pectoris, AMI)

- Akut miokardiális infarktus okai, tünetei, EKG jelei, enzim eltérései
- A szív fertőzőes betegségei
- Rheumás carditis
- Cardiomyopathia kóroki tényezői
- Cor pulmonale
- Szívelégtelenség (cardialis dekompenzáció)

6. hét

KERINGÉS

- A keringés szervrendszere, az erek felosztása
- Effektív filtrációs nyomást meghatározó tényezők a kapillárisok területén
- Milyen okai lehetnek az ödéma képződésnek?
- Az erek teljes perifériás rezisztenciáját (TPR) meghatározó tényezők
- Artériák "szélkazan" funkciója (reservoir funkció)
- A cardiovascularis rendszer hemodinamikai törvényszerűségeinek összefüggései
- A pulzus létrejötte, különböző pulzus kvalitások, a pulzushullám jellemzői
- Milyen tényezők befolyásolják a pulzus jellemzőit?
- Pulzustérfogat, perctérfogat, szívindex fogalma, összefüggései
- Laplace-törvény jelentősége a keringés szervrendszerében
- Miért jelent hátrányt a szív működés szempontjából a nagymértékben dilatált szív, súlyos szívbetegnél?

- Vérnyomás értelmezése, átlagos normális értéke

- Vérnyomás mérés emberen
- A vérnyomás fiziológias ingadozásai
- Milyen tényezők befolyásolják az artériás vérnyomást?
- Kóros vérnyomás változások
- Hosszantartó hipotónia hatása a szervezet működésére
- Orthostaticus hipotónia lényege
- Hipertónia etiológiája, rizikófaktorai, szövődményei, veszélyei, terápiás alapelvei
- Hipertónia népegészségügyi jelentősége, a megelőzés lehetőségei
- Érelmeszesedés (arteriosclerosis) kialakulása, kockázati tényezői, veszélyei
- Érelmeszesedés, mint multifaktoriális betegség
- Metabolikus X szindróma
- Egészséges életmód tényezői a cardiovascularis betegségek megelőzésének érdekében

7. hét

KERINGÉS

- Az erek bazális és vasoconstrictor tónusa
- Az erek állapotát, lumenét meghatározó idegi és humorális tényezők
- Humorális vasoconstrictor anyagok
- Vasodilatator mechanizmusok
- Adrenalin és noradrenalin hatásai a szív működésre és a keringésre
- Egyes szervek keringésének jellemzői: coronaria, agy, tüdő/kisvérkör, vázizom, splanchnikus szervek, bőr
- Mikrocirkulációs rendszer működése

- Vénák izompumpa mechanizmusa
- A keringés reflexes szabályozása
- Presszor reflex jellemzői
- Mik tartoznak a presszor reflexek közé?
- Depresszor reflex jellemzői
- Mik tartoznak a depresszor reflexek közé?
- Vérnyomás változáson alapuló keringés szabályozás
- A vér kémiai összetételén alapuló keringés szabályozás
- Hipoxia és hiperkapnia lokális és szisztémás hatásai a szervezet működésére
- Vénák betegségei
- Stroke
- Shock-syndroma jellemzői
- Shock okai, felosztása, fő patofiziológiai történései

8. hét

LÉGZÉS

- A légzés biológiai jelentősége
- A légzés mechanikájában résztvevő aktív és passzív tényezők
- Anatómiai, funkcionális (fiziológiai) holttér
- Donders-féle modell kísérlet
- Légzéssel kapcsolatos alapfogalmak
- Spirométerrel mérhető légzési térfogatok
- Vitálkapacitás
- FEV₁, FIV₁, Tiffeneau – érték
- A légzés dinamikus paraméterei
- Felsőlégutak szerepe
- Gázcsere
- Surfactant faktor jelentősége
- Hb szerepe a légzési gázok szállításában
- Mely tényezők csökkentik a Hb O₂ szaturációját?
- K-Hb szerepe/ Hamburger shift
- Vénás vér és a szövetek pO₂ és pCO₂-re vonatkozó viszonya
- Mesterséges lélegeztetés szükségessége és fajtái
- Conicotomia
- Tracheotomia
- Keszonbetegség
- Szénmonoxid mérgezés
- O₂ mérgezés
- Akklimatizáció
- Hipoxia fajtái
- Tüdő szerepe a vér pH regulációjában
- Respirációs acidosis, alkalózis

- Pneumothorax
- Emphysema pulmonum
- A légzés reflexes szabályozása
- Légzőközpontok
- Légzési reflex afferenciái
- Légzési reflex efferenciái
- Hering-Breuer reflex
- Vagotómia hatása a légzésre
- Hipoxia vagy hiperkapnia az erősebb inger a légzés szabályozásában?
- Akaratlagos légzés szabályozás következményei
- Kóros légzés típusok
- Nehézlégzés fajtái
- Asphyxia, Cianózis

9. hét

TÁPLÁLKOZÁS, MÁJ

- Nyomelemek jelentősége, hatásai
- Vitaminok általános ismertetése
- Zsírban oldódó vitaminok funkcionális jelentősége
- Vízben oldódó vitaminok funkcionális jelentősége
- Fontosabb vitamin hiánybetegségek
- Máj szerepe az emberi szervezet működésében
- Máj betegségek csoportosítása
- Hepatitis fajták
- Hepatitis A,B,C vírusfertőzések jellemzői
- Idült májbetegségek
- Máj cirrhosis
- Alkoholos májkárosodás
- Máj enzimek diagnosztikai jelentősége

TÁPLÁLKOZÁS, ENERGIAFORGALOM

- Elhízás okai, következményei
- Soványság okai
- Caries, fogágybetegségek
- Égésző, RQ, O₂ kalóriaegyenérték
- Direkt, indirekt energiaforgalom meghatározás
- Alapanyagcsere fogalma, meghatározásának feltételei
- Hőegyensúly tényezői
- Hideg és meleg által kiváltott mechanizmusok
- A láz okai
- A láz és hőség közti alapvető különbség
- Az intermediér anyagcsere folyamatok kapcsolatrendszere, összefüggései
- Glikolízis, Citrátkör
- Ketontestek képződése
- Acetil – Co-A központi szerepe

- Anyagcsere zavarok, enzimopathiák
- A szervezet fehérje szükséglete, N-mérlege
- A szervezet zsír szükséglete
- A szervezet szénhidrát szükséglete
- Éhségérzet kialakulása, okai

10. hét

GASTROINTESTINALIS TRAKTUS

- A gastrointestinalis traktus különböző szakaszainak élettani funkciói
- A gastrointestinalis traktus különböző szakaszainak motorikája
- A gastrointestinalis traktus szakaszainak emésztőnedv összetétele
- A harapás és rágás zavarai
- Nyáleválasztás, ízézés
- A nyelés mechanizmusa
- Feltétlen és feltételes reflexek szerepe a táplálkozásban
- A gyomor funkcionális jelentősége
- A gyomor nedvtermelése
- A gyomor sósav termelését befolyásoló tényezők
- Epe termelés, epeürítés szabályozása
- Májepe, hólyagepe
- Cholericumok, cholekineticumok
- Epekövesség kialakulása, veszélyei
- Bélnedv elválasztás szabályozása
- Vékonybél strukturális és funkcionális jellegzetességei
- Vékonybél szegmentáló és perisztaltikus mozgása
- Fehérjék emésztése és felszívódása
- Szénhidrátok emésztése és felszívódása
- Zsírok emésztése és felszívódása
- Gastrointestinalis hormonok
- Vastagbél funkcionális szerepe
- Székelési reflex

GASTROINTESTINALIS BETEGSÉGEK

- Nyáleválasztás zavarai
- Nyelőcső betegségei
- Gastritis okai
- Fekélybetegség (gyomorfekély, nyombélfekély)
- Helicobacter pylori kóroki szerepe, károsító hatása
- Hányást előidéző okok, a tartós hányás következményei
- Hasmenést eredményező eltérések, a tartós hasmenés következményei
- Emésztési és felszívódási zavarok lényege és elkülönítése
- Székrekedés okai

11. hét**VESE**

- A kiválasztás szervrendszere, a nefron jelentősége
- A vese funkcionális jellegzetességei
- A vese vérellátása
- Juxta – glomeruláris apparátus jelentősége
- Alapvető vese működések
- Clearance, extrakció
- Glomeruláris filtrációt meghatározó tényezők
- Glomeruláris effektív filtrációs nyomást meghatározó tényezők
- Renális plazma, illetve vér átáramlás megállapítása
- Glükóz típusú reabszorpció
- PAH típusu szekréció
- Urea típusu rediffúzió

- Tubuláris folyamatok csoportosítása a vesében

- Különböző traszport folyamatok a vese tubulusokban
- Aldoszon szerepe az ozmo-és volumen regulációban
- Renin-angiotenzin – aldoszon rendszer regulációs szerepe
- ACE-gátlás jelentősége
- Aldoszon hiány kórélettani, klinikai következményei
- ADH hiány kórélettani, klinikai következményei
- A koncentráló vese működésének tényezői
- Ozmotikus diuresis
- Vese szerepe a pH regulációban
- Vizeleti reflex és az azt befolyásoló idegrendszeri tényezők
- Húgyhólyag beidegzése
- A vizelet akaratlagos befolyásolása

- A vese működésének vizsgáló módszerei

- Vese szerepe a szervezet működésében
- Veseelégtelenség
- Művese kezelés
- Veseátültetés
- Terhességi reakciók
- Vizelet vizsgálat jelentősége a klinikumban
- Kóros szerves alkotórészek kimutatása a vizeletből
- Vese szindrómák (AGN, CGN, APN, CPN, NS)
- Vesekő-betegség

12. hét**ENDOKRIN**

- Neuroendokrin integráció jelentősége
- Általános hormon hatások, hatásmechanizmusok
- Postreceptor folyamatok szerepe a hormonális regulációban
- Milyen okai lehetnek a csökkent, illetve a hiányos hormonhatásnak?
- Hipotalamusz endokrin szerepe
- Hipofízis endokrin szerepe
- Hipofízis eltávolítás következményei
- MSH szerepe
- Szomatomedinek funkcionális jelentősége
- Növekedési hormon fokozott termelésének következményei
- Növekedési hormon csökkent termelésének következményei
- Diabetes insipidus
- Nemi működés sajátosságai nőknél
- Nemi működés sajátosságai férfiaknál
- FSH, LH szabályozó szerepe nőknél
- FSH, LH szabályozó szerepe férfiaknál
- Szekunder nemi jellegek nőknél
- Szekunder nemi jellegek férfiaknál
- Menstruációs (ovulációs) ciklus alapvető folyamatai
- Ösztrogének fiziológias hatásai, klinikai jelentősége
- Progeszteron fiziológias hatásai, klinikai jelentősége
- Androgének fiziológias hatása, klinikai jelentősége

13. hét**ENDOKRIN**

- Pajzsmirigy hormonjai
- Golyva (strúma) lényege
- A jó d körforgalma és szerepe a T₃ és T₄ szintézisében
- T₃ és T₄ fő hatásai
- Hyperthyreosis tünettana
- Graves-Basedow kór jellegzetességei
- Hypothyreosis hatásai a szervezet működésére
- Mellékpajzsmirigy endokrin szerepe
- Parathormon hatásai
- Hyperparathyreosis hatása a plazma és vizelet Ca és PO₄ szintre
- Hypoparathyreosis hatása a plazma és vizelet Ca és PO₄ szintre
- Tetánia lényege
- Mellékvese kéreg hormonok
- Aldosteron hatása
- Aldosteron hiány következményei
- Renin-angiotenzin-aldosteron rendszer szabályozó szerepe
- Aldosteron termelést befolyásoló tényezők

- Addison- syndroma
- Conn-syndroma
- Glükokortikoidok hatásai
- Cushing-syndroma
- Adrenogenitális syndroma
- Steroidok kóros mellékhatásai
- Stressz reakció lényege
- Mellékvese velő hormontermelése
- Adrenalin hatásai a szervezet működésére
- Noradrenalin hatásai a szervezet működésére
- Phaeochromocytoma
- Szimpatoadrenális rendszer szerepe, vészreakció

- Pancreas endokrin funkciói

- Glukagon hatása
- Inzulin hatásai
- Inzulin hatásmechanizmusai
- Inzulin receptorok szerepe az inzulin hatás kialakulásában
- Diabetes mellitus lehetséges okai
- Diabetes mellitus klinikai felosztása
- IDDM, NIDDM
- Átlagos cukorbetegség klasszikus tünetei
- Súlyos, hosszantartó, kezeletlen cukorbetegség jellemzői
- Inzulin kezelés szükségessége
- Hosszantartó, nem jól kezelt diabetes szövődményei, következményei
- Prevenció szerepe a diabetes-es szövődmények kivédésében
- Meta-hipofízis, tireoid, steroid diabetes
- Hiperglikémiás és hipoglikémiás kóma összehasonlítása

14. hét

IDEG

- Reflex, reflexkör, fiziológiai reflexek
- Mozgató rendszer neuronjai
- Kisagy szerepe
- Tremor fajtái
- Izombénulás fajtái
- Piramis pályarendszer
- Extrapiramidális rendszer lényege
- Agykéreg neuronhálózatának funkcionális jellemzői
- Hipotalamusz szerepe a szervezet működésében
- Somatosensorok, receptorok felosztása
- Agytörzsi formatio reticularis funkcionális jelentősége
- Limbikus rendszer funkcionális jelentősége
- Talamusz funkcionális jelentősége

- Memória fajták, memória zavarok
- EEG lényege, alapvető EEG hullámok

- Vegetatív idegrendszer felosztása, mediátorai

- Vegetatív idegrendszer hatásai a különböző szervekre
- Fájdalom érzés, fájdalom típusok
- Kisugárzó fájdalom, head-zóna, izomvédekezés
- Fájdalomcsillapítás alapvető lehetőségei
- Feltételes reflex jellemzői
- A klasszikus Pavlov-féle feltételes reflex kialakítása
- Inger, ingerület, gátlások
- II.jelzőrendszer lényege, jellemzői
- Agyidegek funkcionális szerepe
- Érzékszervek alapvető működése (feldolgozás a tankönyv alapján)

Gyakorlat

1-2. Intra- és extracelluláris ionkoncentrációk hatása a nyugalmi membránpotenciálra és az akciós potenciálra.

3-4. A sejt transzportfolyamatainak vizsgálata, az osmoticus környezet hatása a vörösvértest alakjára.

5-6. Vegetatív idegrendszeri hatások és azokat közvetítő receptorok (számítógépes gyakorlat).

7-8. Számítógépes szimuláció: Neuromuszkuláris junkció vizsgálata.

9-10. Számítógépes szimulációs gyakorlat): Az ingeráram erősségének hatása; Tubocurare hatás.

11-12. Számítógépes szimuláció: Neuromuszkuláris junkció vizsgálata (számítógépes szimulációs gyakorlat): Na⁺ és K⁺-csatorna gátlás, az intra- és extracelluláris ionkoncentráció változásának hatása az izomműködésre és a membránpotenciálra.

13-14. Vérkenet készítése és értékelése mikroszkóp alatt, ujjbegyből vett saját vérmintán.

15-16. Keringési vizsgálatok virtuális patkányon (számítógépes szimulációs gyakorlat): a műtéttechnika és a mért paraméterek ismertetése, kanülhelyzetek.

17-18. Keringési vizsgálatok virtuális patkányon (számítógépes szimulációs gyakorlat): az ideg-ingerlés, noradrenalin, acetilkolin és angiotenzin II hatása a szívfrekvenciára és az artériás vérnyomásra.

19-20. Vérkeringés, ideg- és izomműködés vizsgálata virtuális macskán (számítógépes szimulációs gyakorlat): noradrenalin, hexamethonium és verapamil hatásának vizsgálata.

21-22. A légzési térfogatok mérése emberben. Spirometriás és vitalometriás (csúcsáramlásmérő) mérések.

23-24. Artériás vérgázleletek értelmezése, értékelése. A kompenzációs mechanizmusok azonosítása.

25-26. A veseműködés élettani modellezése. Ellenáramlásos sokszorozó és ellenáramlásos kicserélő mechanizmusok. Az ozmotikus rétegződés kialakulása (számítógépes modell).

27-28. Gyakorlati vizsga

Kötelező irodalom:

Dr.Ormai Sándor: Élettan-Kórélettan, Eü. Főiskolai tankönyv, Semmelweis Kiadó

Ajánlott irodalom:

W.F.Ganong: Az orvosi élettan alapjai, Egyetemi tankönyv, Medicina Kiadó

Dr.Szollár Lajos: Kórélettan, Egyetemi tankönyv, Semmelweis Kiadó

Az oktatók által kiadott segédanyagok.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Az értékelés előfeltétele a munkakövetelmények hiánytalan teljesítése.

Rendszeres részvétel az órákon.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon való részvétel kötelező.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: Nincs

A vizsgára bocsátás feltételei: Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer: Írásbeli, szóbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Kalapos István
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Kalapos István
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Emelt szintű légútbiztosítási ismeretek		
A tantárgy angol neve: Advanced level of airway support		
Tanszék neve: Sürgősségi és Oxiológiai Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Tóth György		
Ajánlott félév:	III.	
Tantárgyi kód:	EKSO-123-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	0+2	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	1	
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterképzési szak / Sürgősségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

Az emelt szintű légútbiztosítási ismeretek elsajátítása révén lehetővé válik a légutak átjárhatóságának biztosítása. Ezáltal kivitelezhető a lélegeztetés, a légúti váladék vagy idegen anyag eltávolítása, illetve eszméletlen betegnél a garatba visszajutó gyomortartalom bekerülésének megakadályozása a légutakba.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

- Ismeri a sürgősségi kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait, meghatározott kompetencia mentén azokat alkalmazza.
- Ismeri az alap- és emeltszintű újraélesztés aktuális protokolljait, az előforduló hibaforrásokat, azok kiküszöbölési lehetőségeit.
- Tisztában van az érvényes szakmai protokollokkal, azokat rendszerszinten alkalmazza, betartja, illetve kompetenciájának megfelelően betartatja.

b. képesség:

- Képes a pre- és intrahospitális sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegvizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére.
- Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.
- Az érvényes szakmai ajánlások és indikációk alapján képes supra- vagy infraglottikus légútbiztosítás elvégzésére, illetve szükség esetén további emelt szintű légútbiztosítási beavatkozásokra, továbbá procedurális szedálásra.
- A biztosított légút átjárhatóságának fenntartása keretében képes a légúti váladékleszívás, a mellkasi fizioterápia, emellett a légúti mintavétel elrendelésére és kivitelezésére.
- Képes invazív és non-invazív gépi lélegeztetésre, a légzés asszisztált támogatására vagy kontrollált pótlására, a lélegeztetési mód megválasztására, a lélegeztetett beteg megfigyelésére, ellátására, a lélegeztetésről történő leszoktatásra.

c. attitűd:

- A sürgősségi ellátáshoz szükséges eszközöket és berendezéseket magabiztosan és megbízhatóan használja. Elfogadóan áll hozzá és alkalmazkodik a szakmai vezetők utasításaihoz. Jól viseli a munkája során keletkező stresszhelyzeteket.

d. autonómia és felelősség:

- Átlátja és el tudja helyezni saját tevékenységét a betegellátás teljes munkafolyamatában. Hatáskörén belül – meghozza a gyors és felelősségteljes döntéseket.

Oktatás típusa:

Gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

-

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás: nincs

A tantárgy részletes leírása:

A kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APN ápoló megismeri az aneszteziológiai ellátás során alkalmazott emeltszintű légútbiztosítási módszerek eszközeit, a beavatkozások algoritmusait. Demonstrációs eszközökön, állati szöveteken elsajátítja a helyes mozgássorokat. Ennek megfelelően képessé válik az aneszteziológiai ellátás során alkalmazandó emelt szintű légútbiztosítási módszerek lege artis alkalmazására, a megfelelő módszer kiválasztására a szövődmények és kockázatok megítélésére, minimalizálására, elhárítására. Felismeri a nehezített légutat, segédeszközzel biztosítani képes.

Emelt szintű légútbiztosítási ismeretek

Gyakorlat:

1. Légútbiztosítás műfogással (HTCL, Esmarch-Heiberg), egyszerű eszközökkel (Guedel, Safar, Wendl, COPA, Weinmann);
2. A nehezített légút definíciója;
3. A légúti nehezítettség esetei, megítélése (MOANS, RODS, LEMON);
4. A standard endotrachealis intubatio;
5. Videolaryngoscopia;
6. Bronchofiberopticus intubatio. Bonfils;
7. GEB (bougie) és vezetőnyárs használata. BURP és OELM műfogások;
8. Speciális intubációs technikák: nasotrachealis intubatio, retrográd intubatio vak intubatio. Digitális orotrachealis intubatio;
9. Supraglotticus légútbiztosítási lehetőségek (SAD);
10. Infraglotticus légútbiztosítási eszközök: conicotomia, tracheotomia;
11. TTJV. A nehezített conicotomia (SHORT);
12. Szituációs feladatok megoldása;
13. Szituációs feladatok megoldása;
14. Gyakorlati vizsga

A gyakorlat során megfigyelendő és teljesítendő tevékenységek (darabszámmal):

Lásd gyakorlati napló.

Kötelező irodalom:

- Dr. Zentay A.: Az intubációs laringeális maszk alkalmazásának protokollja (OMSZ, 2009.)
- Dr. Erőss A., Dr. Hetzmann T. L., Dr. Petróczy A., Dr. Sóti Á., Dr. Temesvári P.: RSI (Rapid Sequence Intubation) Sürgősségi intubáció (OMSZ, 2013.)
- Dr. Betlehem J.: A sürgősségi ellátás elméleti és gyakorlat alapjai (Medicina, 2015.)
- Memorix. Sürgős esetek ellátása. Negyedik, bővített kiadás. Semmelweis Kiadó Budapest 2013.

Ajánlott irodalom:

- Bogár L.: Aneszteziológia és intenzív terápia (Medicina, 2014.)
- Ujhelyi E.: A gyermekintenzív ellátás elmélet és gyakorlata (Medicina, 2014.)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Aktív részvétel az órákon; hiányzás a TVSZ szerint.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A hallgatók minden foglalkozás alkalmával a jelenléti ív aláírásával igazolják a részvételüket (minimum követelmény: az előadások 80%-án való részvétel).

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A tanulók gyakorlati vizsga keretén belül számot adnak a tanórák releváns tudásanyagából.

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Tóth György
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szabó Zoltán
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Gerontológia és korszerű geriátriai ellátás		
A tantárgy angol neve: Gerontology and modern geriatric care		
Tanszék neve: Gerontológia Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Semsei Imre		
Ajánlott félév:	II.	
Tantárgyi kód:	EKGT-109-00N	
Nappali tagozat félévi óraszám:	36+28+60	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	6	
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy	
Kötelező előtanulmányi rend:	nincs	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterképzési szak Geriátriai szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy órarendi beosztása: A TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza: kötelező

Oktató/k/ névsora: Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A hallgató átfogóan és részletekbe menően ismeri: az idősor biológiai, szomatikus és pszichés jellegzetességeit, az idősorban élettaninak minősíthető változásokat, a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeit, az életvégi gondozás különböző szintereit. A hallgató elméleti ismereteinek birtokában képes/alkalmas: meghatározni a gerontológia alapfogalmait és rendszerezni a gerontológia ágait, részterületeit, alapkérdéseit, célkitűzéseit, azonosítani az egészségi állapotot, a potenciális rizikó faktorokat, meghatározni az idősor biológiai, szomatikus és pszichés jellegzetességeit, az idősorban élettaninak minősíthető változásokat, meghatározni a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeit, az életvégi gondozás különböző szintereit.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését molekuláris-, sejt-, szervek-,

szervrendszerek szintjén, ismeri azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát.

- Ismeri a leggyakoribb akut és krónikus megbetegedések gyógyszeres kezelési elveit, a készítmények farmakodinámiás és farmakokinetikai jellegzetességeit, a felnőtt betegeknek javasolt dózisoskat, a betegoktatási feladatokat és a lehetséges mellékhatásokat.

b. képesség:

- Képes komplex rehabilitációs (dietoterápiás, fizioterápiás, pszichés, szociális) tervek összeállítására, továbbá képes a haldokló betegek megfelelő hospice ellátásának koordinálására.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál.
- Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.
- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.
- Munkájának eredményeit szakmai, és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni magyar és idegen nyelven egyaránt.
- Építő kritikával képes hozzájárulni a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.

d. autonómia és felelősség:

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.
- Alkalmas a szakterülethez kapcsolódó erőforrás-menedzsment feladatainak ellátására.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Vezetői szerepet tölthet be.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.
- Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Értékeli a team munkáját.
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa:

Előadás + gyakorlat + területi gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal + gyakoroltatás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:**A tantárgy részletes leírása:*****A tantárgy tartalma:*****Gerontológia és korszerű geriátriai ellátás
(Geriátriai szakápoló specializáció)****Elmélet:****Heti bontás:**

1. A hallgatónak tisztelnie kell a betegeket korukra való tekintet nélkül. A hallgató legyen tisztában az idősekkel kapcsolatos tévhitekkel és előítéletekkel. Tisztelje az egyén méltóságát korra, fajra, bőrszínre, vallásra, fogyatékosra és betegségre való tekintet nélkül. Legyen tudatában annak, hogy az időskorúak negatív diszkriminációja befolyásolhatja az idősek optimális gondozását. Ismerje fel az idősek sokféleségét, megfelelőképpen közelítse meg az idős embert különös tekintettel azokra, akiknek értelmi vagy érzékszervi képességei károsodottak.
2. A hallgatónak tudnia és értenie kell az öregedéssel kapcsolatos anatómiai, szövettani, és élettani változásokat, az öregedéssel társult kórfolyamatokat. Az idős betegek betegségeinek atípusos megjelenését, az idős és nagyon öreg betegek kezelése és ápolása esetében, figyelembe véve multimorbiditásukat.
3. A hallgatónak képesnek kell lennie arra, hogy ismerje az általános időskori szindrómák felmérését, kezelését, megelőzési stratégiáit, beleértve a krónikus fájdalom, demencia és delírium, az idősek sérelmére elkövetett fizikai, pszichés, anyagi és szexuális bántalmazás, visszaélés, elesések és mozgási rendellenesség, hallás és látáscsökkenés, alultápláltság és izomsorvadás, decubitusok, vizelet és széklet inkontinencia eseteit, kardiovaszkuláris betegségek (szívelégtelenség, hipertónia), agyérrendszeri betegségek és stroke, krónikus obstruktív tüdőbetegség (COPD) és tüdőgyulladás, depresszió, diabetes, folyadék egyensúly zavarai, osteoporosis, veseelégtelenség eseteit.
4. A hallgatónak képesnek kell lennie arra, hogy elkészítse a geriátriai állapotfelmérést standardizált kérdőívek alkalmazásával a mindennapi- (ADL) és az eszközhasználati (IADL) tevékenység, a megértő funkciók, a testtartás és egyensúly, hallás, hangulat, tápláltság, látás vonatkozásában.

5. A hallgatónak ismernie és értenie kell az idős emberek esetében alkalmazott kezelés lényegét, a hatásos és biztonságos gyógyszeres kezelést, mint a gyógyszerelés alapjait. Tudnia kell, mi a compliance és milyen tényezők befolyásolják az idősek compliance-ét. Mi a biztonságos és megfelelő gyógyszerelőírás gyakorlata idősek számára, figyelembe véve a multimorbiditást, az eltérő élettani tényezőket és a káros gyógyszer mellékhatásokat.
6. Értelmezze a „frailty” (elesettség) fogalmát időskorban. Ismerje fel a szociális és környezeti tényezők és az élettapasztalat szerepét az idős betegek ápolásában. Ismerje a gyógyászati segédeszközök jelentőségét (pl. hallókészülék, szoba WC, szállítási eszközök pl. tolószék, és járást segítő eszközök (pl. támbot, mankó) a mozgássérült idős emberek kezelésében. „NEVES” projekt.
7. A hallgatónak ismernie és értenie kell mindazokat a fontos etikai és törvényi kérdéseket, melyek felléphetnek az idős beteggel, betegséggel kapcsolatban. Az olyan etikai és ország-specifikus kérdéseket, melyek a mesterséges táplálásra és etetésre, cardiopulmonalis újraélesztésre vonatkozó döntésekre, a kezelések megvonására, vagy megtartására vonatkoznak Magyarországon.
8. A hallgatónak képesnek kell lennie arra, hogy ismerje az idős ember ápolásában résztvevő szakmák szerepét, pl. az ápoló, foglalkozás-terapeuta, fizioterapeuta, szociális munkás, klinikai gyógyszerész, dietetikus, pszichológus, beszéd terapeuta és lelki gondozó.
9. A hallgatónak ismernie kell az idős emberek ápolásának feladatait különböző helyzetekben, beleértve az otthoni és közösségi ápolást, az akut kórházi és sürgősségi ellátást, a kórházi és ambuláns readaptációs ellátást, az intézeti és intézeten kívüli krónikus ellátást, a palliatív és életvégi ellátást.
10. A hallgatónak ismernie kell az idős emberek speciális egészségügyi és szociális gondozásának szempontjait Magyarországon. A fontos és megfelelő szolgáltatásokat az idősellátáshoz való közreműködésben a nemzeti vonatkozások figyelembevételével; például a kontinencia-, elesés-, köztes gondozás, időskori pszichiátria, orthogeriátria, palliatív gondozás és stroke medicina részéről. Ismerje a nemzeti és a közösségi/magán támogatások és juttatások rendszerét az idősek számára.
11. Komplex rehabilitációs (dietoterápiás, fizioterápiás, pszichés, szociális) tervek összeállítása.
12. Az idős és haldokló betegek megfelelő hospice ellátásának koordinálása, a hospice szellemiség kompetens képviselése, megvalósítása.
13. Hatékony kommunikáció az idős emberekkel. Betegoktatás, az információ átadás megváltozott lehetőségeinek szem előtt tartása idős emberek esetében.
14. Az idősellátás egészségügyi és szociális szereplői, hatékony együttműködés a minőségi ellátás érdekében. Az idős ellátottak elégedettségének növelése.

Gyakorlat:

Heti bontás:

1. Idős betegek tanítása
2. Mentális státusz mini vizsgálata
3. Az öregedéssel kapcsolatos fiziológiai és pszichoszociális változások
4. ADL és IADL teszt
5. Geriátriai depressziós skála GDS
6. Hallásvesztés felmérése
7. Mozgáskoordináció felmérése POMA

8. Kóros önkéntelen mozgás skála (Abnormal Involuntary Movement Scale AIMS)
9. Fájdalom felmérő teszt
10. Fizikális, mentális státusz vizsgálat
- 11-14. Időskori speciális ápolási szükségletek felmérése és azok kielégítése

Területi gyakorlat:

40 óra területi gyakorlat, követelményének teljesítése Ápoló-gondozó otthonban,
20 óra területi gyakorlat, követelményének teljesítése Idősek nappali ellátó intézetében

Megfigyelendő és teljesítendő tevékenységek listája és darabszáma:

Lásd gyakorlati napló!

Kötelező irodalom:

Semsei Imre: Gerontológia. Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar. Nyíregyháza. 2008.
Semsei Imre: Gerontológia. Segédjegyzet. Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar. Nyíregyháza.
Joan F. Needham: Gerontológiai ápolás. Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 1998
Mary Ann Christ-Faith J. Hohloch: Az idős betegek ápolása. Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 1999
Imre Sándor: A klinikai gerontológia alapjai Medicina Könyvkiadó Budapest, 2007.
Szabó Resző: Geriátria, idősgyógyászat Szeged, 2000.

Ajánlott irodalom:

Geriatrics at your Fingertips. ISBN 1-4051-0443-0. 6th Edition
Papp Katalin: Geriátriai ismeretek és ápolástana. DE EK, TÁMOP projekt, 2014.
Az ápolástudomány tankönyve (Szerk: Oláh András) Medicina Könyvkiadó ZRT. Budapest, 2012
Bagyinszki Zoltánné, Kovács Ibolya, Péntek Beáta: Idősek szociális ellátása Budapest, 2007.
Dr Illei György: Klinikai ápolástani ismeretek. POTE EFK Pécs 1995.
M. E. Milliken, G. Campell: Mindennapos betegápolás. Medicina, Budapest 1996.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.
A gyakorlaton a részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján történik. A gyakorlati napló vezetése, és határidőre való leadása.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Az előírt és elvégzett feladatok teljesítéséről a dokumentáció beadása a szorgalmi időszak végéig

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer: Írásbeli/szóbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Semsei Imre
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Semsei Imre
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Gerontopszichiátria		
A tantárgy angol neve: Gerontopsychiatry		
Tanszék neve: Gerontológia Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Diószeghy Péter		
Ajánlott félév:	III.	
Tantárgyi kód:	EKGT-110-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	2+0	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	3	
Vizsgakövetelmény:	Kollokvium	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterszak Geriátriai szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve: Magyar

A tantárgy órarendi beosztása: TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza: Kötelező

Oktató/k/ névsora: Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A képzés célja ápoló egészségtudományi szakemberek képzése, akik speciális, szakértői tudásuk birtokában komplex döntési képességekkel és bővebb kompetenciakörrel rendelkeznek a klinikai gyakorlatban. Rendelkeznek azokkal az élettudományi, egészségtudományi, ápolástudományi, táplálkozástudományi, fizioterápia, orvostudományi, társadalomtudományi ismeretekkel, különös tekintettel a klinikai, diagnosztikai, terápiás és szakápolástani ismeretekre, melyek birtokában képesek a betegellátásban komplex, kiterjesztett hatáskörrel járó önálló munkavégzésre, specializációjának megfelelően a kritikus gondolkodásra, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazására. Elméleti és gyakorlati ismereteik képessé teszik a betegellátás különböző szinterein a betegvizsgálattal, diagnózisalkotással, terápiás eljárásokkal kapcsolatos kiterjesztett hatáskörű önálló munkavégzésre, speciális invazív beavatkozások, valamint betegvezetési és betegedukációs feladatok ellátására is. Munkájukkal hozzájárulhatnak a demográfiai változásokból, a krónikus betegségek okozta nehézségekből, technológiai fejlődésből, a várólistákkal kapcsolatos nehézségekből, az egyes területeket kiemelten érintő orvoshiányból, valamint az egészségügyre jellemző forráshiányból eredő problémák kezeléséhez.

Menedzsmentismereteik által képessé válnak szakdolgozók és szervezeti egységek vezetésére, valamint kutatómódszertani és biostatistikai ismereteiknek köszönhetően klinikai kutatások

megtervezésére és lebonyolítására. Képességeiket azon országban, intézményben alkalmazhatják a gyakorlatban is, ahol az alkalmazandó jogszabályok, irányelvek, protokollok ezt lehetővé teszik. Felkészültek tanulmányai doktori képzésben történő folytatására.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. tudás:** A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól. Ismeri a gyakori akut és krónikus geriátriai kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait. Korszerű ismeretekkel rendelkezik a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeiről, az életvégi gondozásról és hospice ellátásról.
- b. képesség:** Képes a közösségi ápolást végző praxisban önálló munkavégzésre, a geriátriai krónikus megbetegedések (pl. hypertonia, diabetes mellitus, hyperlipidaemia) önálló menedzselésére, ezen belül részletes fizikális betegvizsgálat elvégzésére, iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére, konzílium elrendelésére, valamint a terápia elrendelésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására. Képes az idős életkorának megfelelő prevenció vizsgálatok elvégzésére, képes akut történések elsődleges ellátását követően szakambulanciára utalni a beteget, valamint védőoltások elrendelésére és felírására. Képes komplex rehabilitációs (dietoterápiás, fizioterápiás, pszichés, szociális) tervek összeállítására, továbbá képes a haldokló betegek megfelelő hospice ellátásának koordinálására.
- c. attitűd:** Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi. Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában. A szakmai kihívásokra relevánsan reagál. Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- d. autonómia és felelősség:** Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival. Felelősséget vállal az emberi élet védelméért. Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkori hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa: Előadás

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája: A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40-60 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal + gyakoroltatás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás: A tantárgy jellegéből fakadóan nincs

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

Mentális és neurológiai megbetegedések felnőtt és időskorban.

A tantárgy célja: A szervek az élet különböző szakaszaiban különböző módon működnek, feladataik eltérők. Az idegrendszer működésének is vannak életkorral összefüggő sajátosságai, melyek az egyszerű élettani funkciókon túl érintik a magasabb központi idegrendszeri teljesítményeket, így a lelki működéseket is. A gerontopszichiatria az idős korban előforduló lelki működészavarok megjelenésének biológiai hátterét, klinikai sajátosságait tárgyalja.

III. félév

(heti bontásban)

1. Kronológiai és biológiai kor. A népesség öregedésével kapcsolatos epidemiológiai adatok.
2. Öregedés elméletek. Genetikai, molekuláris biológiai tényezők.
3. Az öregedést befolyásoló szociális, kulturális és egyéb környezeti faktorok.
4. Külső lelki hatások, mint az időskori pszichiátriai betegségek rizikói.
5. Az idős korra jellemző pszichiátriai betegségek epidemiológiája.
6. Cardiovascularis, pulmonológiai, gasztroenterológiai és anyagcsere betegségek, melyek a központi idegrendszer károsodásának, a lelki betegségek megjelenésének hátterében állhatnak.
7. Időskori pszichiátriai betegségek, melyek a központi idegrendszer vascularis és gyulladós betegségei következtében jelennek meg.
8. Központi idegrendszeri degeneratív betegségek (Parkinson kór, stb.), melyek lelki működészavarokkal járnak.
9. Alzheimer betegség. Pathomechanizmus, tünetek, kezelés.
10. Tudatzavarok. Fajtai, kóreredetük, jellemző tüneteik.
11. Depresszió. Pathomechanizmus. Tünettan. Jellemző klinikai tünetek.
12. Szorongás. Pathomechanizmus, tünettan, kezelés.
13. Paranoid zavarok idős korban.
14. Pszichózisok időskori sajátosságai. Idős betegek integratív kezelése, gondozása.

Kötelező irodalom:

A gerontopszichiatria aktuális problémái (szerk: Simkó Alfréd, Fráter Róza, Tariska Péter)
Bp.: Print-X, 1994.

Kállai János (szerk.): Az időskorúak egészségpszichológiája. – Bp.: Medicina, 2013

Székács Béla: Geriátria. – Bp.: Semmelweis, 2005

Tariska Péter (szerk.): Kortünet vagy kórtünet? : mentális zavarok az időskorban. – Bp.: Medicina, 2002

Ajánlott irodalom:

Semsei Imre (szerk.): Gerontológiai. - Nyíregyháza: Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, 2011

Semsei Imre (2014): Gerontológia. Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar

Imre Sándor (szerk.): Klinikai gerontológia. – Budapest: Medicina, 2007

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

szóban / írásban

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Diószeghy Péter
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Semsei Imre
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Gyermekek betegvizsgálata	
A tantárgy angol neve: Patient examination of children	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Nemes Éva	
Ajánlott félév:	II.
Tantárgyi kód:	EKVM-180-00N
Nappali tagozat heti óraszám:	2+1
Levelező tagozat félévi óraszám:	-
Kredit:	3
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	nincs

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás Mesterképzés Sürgősségi Szakápoló Specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

A TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APN ápoló megismeri a csecsemő és gyermek pszichoszociális fejlődési folyamatát, a betegvizsgálat specifikumait, a jellemző prezentációs panaszok során elvégzendő differenciáldiagnosztikai teendőket. Ennek megfelelően képessé válik a sürgősségi ellátást igénylő neonatológiai, csecsemő- és gyermekgyógyászati kórképek felismerésére, a diagnosztikai stratégia kialakítására, vizsgálatok indikációjára, leletük értékelésére. Képes a megfelelő laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok megválasztására, eredményük értelmezésére. A vezető (prezentációs) panaszokat feltárja, értékeli, a lehetséges diagnózisokat differenciálja. A gyermekkel és hozzátartozóval kommunikál.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. tudás:** Ismeri a leggyakoribb akut és krónikus megbetegedések gyógyszeres kezelési elveit, a készítmények farmakodinámiás és farmakokinetikai jellegzetességeit, a felnőtt betegeknek javasolt dózisokat, a betegoktatási feladatokat és a lehetséges mellékhatásokat. A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól. Ismeri a triázs folyamatát, irányelveit. Tisztában van az allokatív, integratív és idő dependens ellátási formákkal, azokat képviseli, a betegutak szervezésében, mint irányelveket követi. Ismeri a sürgősségi kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait, meghatározott kompetencia mentén azokat alkalmazza. Ismeri az alap- és emeltszintű újraélesztés aktuális protokolljait, az előforduló hibaforrásokat, azok kiküszöbölési lehetőségeit. Tisztában van az érvényes szakmai protokollokkal, azokat rendszerszinten alkalmazza, betartja, illetve kompetenciájának megfelelően betartatja. Ismeri a prehospitális betegellátás jellegzetességeit és irányelveit, tisztában van a vonatkozó jogi és szabályozási háttérrel.
- b. képesség:** Képes a pre- és intrahospitális sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegvizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére. Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására. Az érvényes szakmai ajánlások és indikációk alapján képes szupra- vagy infraglottikus légútbiztosítás elvégzésére, illetve szükség esetén további emelt szintű légútbiztosítási beavatkozásokra, továbbá procedurális szedálásra. A biztosított légút átjárhatóságának fenntartása keretében képes a légúti váladékleszívás, a mellkasi fizioterápia, emellett a légúti mintavétel elrendelésére és kivitelezésére. Képes komplex kardiopulmonális reszuszcitáció végzésére és irányítására, hemodinamikailag instabil betegen kardioverzió kivitelezésére, külső, transztorakális pacemaker kezelés megkezdésére, perifériás vénabiztosításra vagy intraosseális kanülálás végzésére, artéria punkció és kanülálás kivitelezésére, indokolt esetben centrális véna kanül behelyezésére. Képes a kliens fájdalmának csillapítására önálló pszichés vezetéssel, gyógyszeresen, fizikális módszerekkel, az optimális testhelyzet megválasztásával vagy elősegítésével (pozicionálással). Folyadékot, elektrolitot képes pótolni szájon át és intravénás úton.
- c. attitűd:** Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi. A szakmai kihívásokra relevánsan reagál.
- d. autonómia és felelősség:** Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol. Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért. Felelősséget vállal az emberi élet védelméért. Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

Oktatás típusa:

Előadás, gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás és gyakorlat modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Bizonyítékokon alapuló gyermekkardiológia fejlődésének elősegítése – Dr. Kamarási Viktória

Témavezető: Dr. Mogyorósy Gábor egyetemi docens

A tantárgy részletes leírása:***A tantárgy tartalma:*****Előadás**

1. A csecsemő és gyermekgyógyászati betegvizsgálat specifikumai, főbb lépései;
2. Az anamnesisfelvétel és a kommunikáció különlegességei. A fizikális betegvizsgálat folyamata;
3. Speciális neonatológiai tünetek értékelése: újszülöttkori légzészavarok, cyanosis, sárgaság, fertőzések okai kivizsgálási stratégiája;
4. A csecsemő és a kisgyermek pszichoszociális fejlődése. Növekedés és fejlődés. Antropológiai mérések;
5. Az eszméletlen gyermek, gyermekkori görcsös állapotok, a gyermekkori fejfájás, facialparesis;
6. Csecsemőkori (kisdedkori) lázas betegségek, a lobos torok, elhúzódó, ismeretlen eredetű láz, gyermekkori fontosabb infektív kiütések, allergiás bőrjelenségek;
7. Köhögés, belégzési nehezítettség;
8. Szívzörejek, anaemiák, exsiccosis, hypo- és hyperglykaemia;
9. Akut hasi kórképek, kóros hasi terime, krónikus hasfájás;
10. Elhúzódó hányás, elhúzódó hasmenés. Haematemesis és ulcus, véres széklet;
11. Hepatomegalia és splenomegalia. Hypoproteinaemiás oedema;
12. Proteinuria és leukocyturia, haematuria. Magas vérnyomás. Polyuria, polydipsia;
13. Gyermekgyógyászati laboratóriumi diagnosztika: a laboratóriumi tesztek általánosan, a tesztek alkalmazhatósága;
14. A laboratóriumi tesztek eredményeit befolyásoló tényezők: mintavétel, minták; Képkalkotó vizsgálati lehetőségek gyermekkorban.

Gyakorlat

1. Újszülött fizikális vizsgálatának folyamata, specialitásai;
2. Csecsemő fizikális vizsgálatának folyamata, specialitásai;
3. Gyermek fizikális vizsgálatának folyamata, specialitásai;

4. A fejfájás differenciáldiagnosztikája;
5. Lázás állapotok elkülönítő kórisméje;
6. A fájós hasú gyermek diagnosztikája;
7. Az eszméletlen gyermek;
8. Convulsio gyermekkorban;
9. Keringési rendszer célzott vizsgálata, jellemző prezentációs panaszok;
10. Légzőrendszer célzott vizsgálata, jellemző prezentációs panaszok;
11. Hányás és hasmenés; Vizeleteltérések;
12. Hepatomegalia, splenomegalia,
13. Gyermekkori fertőző betegségek;
14. GYAKORLATI VIZSGA

Kötelező irodalom:

Oláh Éva: Gyermekgyógyászati kézikönyv, Medicina, 2009

Tulassay Tivadar: Klinikai gyermekgyógyászat, Medicina 2016

Ajánlott irodalom:

Boda Márta – Sulyok Endre: Gyermekgyógyászat, Medicina 2008

Maródi László: Gyermekgyógyászat, Medicina 2014

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei: A gyakorlatokon való részvétel kötelező.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: Nincs

A vizsgára bocsátás feltételei: Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer: Írásbeli, szóbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Nemes Éva
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Gyógyszertan I-II.		
A tantárgy angol neve: Pharmacology I-II.		
Tanszék neve: Elméleti és Integratív Egészségtudományi Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Turóczy Tibor		
Ajánlott félév:	I.	II.
Tantárgyi kód:	EKEE-132-01N	EKEE-132-02N
Nappali tagozat heti óraszám:	2+0	2+1
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	-
Kredit:	2	3
Vizsgakövetelmény:	Kollokvium	Kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	-	Élettan-kórélettan, Gyógyszertan I.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás Mesterszak (MSc)
Geriátriai szakápoló specializáció
Közösségi szakápoló specializáció
Sürgősségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

A TADI beosztása szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező.

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

I. Megismertetni az egészségügyben dolgozókat a gyógyszerek tudatos alkalmazásával kapcsolatos követelményekkel, definiálni a gyógyszerek fogalmát, valamint ezek helyét a gyógyításban. A hallgató ismerje fel a gyógyszereket, ismerje meg a biztonságos alkalmazás követelményeit, valamint a hatástani csoportokon belül a legfontosabb hatóanyagok hatásmechanizmusát.

II. Részletes ismeretek szerzése az egészségügyi munkaterületeken tárolt és felhasznált gyógyszerek alkalmazására vonatkozólag. Az egészségügyben és fekvőbeteg-gyógyintézetekben előforduló gyógyszerek hatástani ismertetése, valamint ismeretek a gyógyszerek biztonságos eltartása és időszakos ellenőrzése vonatkozásában.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Gyógyszertan I.

Ápolás Mesterszak (MSc)

Geriátria Specializáció

Közösségi Specializáció

Sürgősségi Specializáció

Közös kompetenciák

a. tudás:

Ismeri a leggyakoribb akut és krónikus megbetegedések gyógyszeres kezelési elveit, a készítmények farmakodinámiás és farmakokinetikai jellegzetességeit, a felnőtt betegeknek javasolt dózisokat, a betegoktatási feladatokat és a lehetséges mellékhatásokat.

b. képesség:

Képes ezen alapok tükrében megérteni a betegellátás során a gyógyszertan, a klinikum, a diagnosztika és a terápia összefüggéseit és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozói feladatainak ellátására.

Képes önállóan akut és krónikus megbetegedésekben szenvedők ellátása során egyes gyógyszerek elrendelésére és egyes gyógyászati segédeszközök elrendelésére és felírására.

c. attitűd:

A szakmai kihívásokra relevánsan reagál.

d. autonómia és felelősség:

Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

Oktatás típusa:

Előadás, gyakorlat.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal (projektoros bemutató és hangtechnika).

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Jelenleg nem folytatódik ilyen jellegű tevékenység

A tantárgy részletes leírása:***A tantárgy tartalma:*****I. félév**

(heti bontásban)

1. Gyógyszertani alapfogalmak: farmakodinámia, farmakokinetika. Gyógyszerhatások és nem kívánt gyógyszerhatások. Az orvosi rendelvény jogszabályi feltételei. Generikumok és magisztrális készítmények. FoNo.;
2. Farmakodinámia alapjai: dózis-hatás összefüggés, receptorális hatásmechanizmusok. Ligand-receptor kölcsönhatás. Agonizmus és antagonizmus, kompetíció a receptor ligandkötő helyéért;
3. A gyógyszerek sorsa a szervezetben: farmakokinetika. A gyógyszer felszívódása, eloszlása, metabolizmusa és kiürülése a szervezetből. Az enzimindukció. A szervezet és a gyógyszerek kölcsönhatásait módosító tényezők. Tolerancia és placebohatás;
4. Általános toxikológia: A méregtan tárgya, a mérge fogalma, a toxicitás és a veszélyesség, illetve biztonságosság kapcsolata. A mérgező hatás jellege. A mérgező hatáshoz vezető mechanizmusok. A mérgezett beteg kezelése;
5. A gyógyszerrendelés alapjai. Gyógyszerformák. Gyári készítmények rendelése. Magisztrális készítmények rendelése. Formulae Normales. A recept;
6. A vegetatív idegrendszer gyógyszerterana: Kolinerg transzmisszió és a transzmissziót fokozó szerek: direkt és indirekt kolinomimetikumok. Kolinerg transzmissziót gátló szerek. Adrenerg neurotranszmisszió és a transzmissziót fokozó szerek: szimpatomimetikumok. Az adenozin és a nitrogén-monoxid szerepe a transzmisszióban;
7. A szív, az érrendszer és a vese gyógyszerterana: antihypertensiv szerek, ischaemiás szívbetegségben ható szerek, szívelégtelenségben ható szerek;
8. Antiaritmiás szerek. A veseműködésre ható szerek;
9. A központi idegrendszer gyógyszerterana: psychotrop szerek, nyugtatók, altatók és szorongáscsökkentő szerek. Az alkohol hatásai;
10. Antiepileptikus kezelés. Neurodegeneratív kórfolyamatok gyógyszeres kezelése;

11. Általános érzéstelenítők. Helyi érzéstelenítő szerek.
12. Antipsychoticus és antidepressiv kezelés;
13. A fájdalom és gyógyszeres csillapítása. Opioid fájdalomcsillapítók. NSAID.;
14. A haemostasis gyógyszeres befolyásolása. Antithromboticumok. Vérzéscsillapítók.

Kötelező irodalom:

M. J. Neal: Rövid Farmakológia, (B+V (medical&technical) Lap- és Könyvkiadó kft., 2000)

M. J. Neal: Új, rövid farmakológia (Medicina Könyvkiadó Zrt., 2009)

Dr. Bakó Gyula: Farmakoterápia (Medicina Könyvkiadó Zrt. 2007)

April Hazard Vallerand: Gyógyszertan ápolók részére (Medicina Könyvkiadó Zrt. 1997)

Ajánlott irodalom:

Dr. Oláh András: Az ápolástudomány tankönyve (Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2012)

Dr. Papp Katalin: Geriátriai ismeretek és ápolástana (Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar 2014)

Ujváriné Dr. Siket Adrienn, Szögi Nóra: Közösségi ápolás (Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, 2014)

Sandra Smith Huddleston, Sondra G Ferguson: Intenzív és baleseti ellátás (Medicina Könyvkiadó Zrt, 1999)

Előadás- jegyzet: Az előadásokon elhangzottak dokumentálása

Mezey Géza: Gyógyszeres interakciók (B+V MEDICAL+ TECNICAL LAP-ÉS KÖNYVK 2001)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Évközben íratott zh.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott. A zh. legalább 60%-os sikeressége, valamint az előadásokon való részvétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A tárgyhoz nem kapcsolódik gyakorlati jegy.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Gyógyszertan I. szakirányspecifikus tárgyból írásbeli kollokvium a félév végén.

Gyógyszertan II.

Közös kompetenciák

a. tudás:

A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

Ismeri a triázs folyamatát, irányelveit.

b. képesség:

Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.

c. attitűd:

Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

d. autonómia és felelősség:

Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

II. félév

(heti bontásban)

1. A harántcsíkolt izomzatra ható szerek: antispasticus szerek és harántcsíkolt izomrelaxánsok. A simaizmok működésére ható szerek;
2. A légzőrendszer gyógyszertana: asthmaellenes terápia. Köhögéscsillapítók és köptetők;
3. Az emésztőrendszer gyógyszertana: gyomor- és nyombélfekély gyógyszerei, hashajtók, hánytatók, antiemetikumok és prokinetikus szerek. Máj- és epeműködésre ható szerek;
4. A gyulladás farmakológiája: non-szteroid gyulladásgátlók, nem opioid fájdalomcsillapítók, antireumatikumok és köszvényellenes szerek. Corticosteroidok. Helyi hormonok (autakoidok): hisztamin, lipid eredetű lokális hormonok (eikozanoidok, PAF, kininek), neuropeptidek, citokinek;
5. Az endokrin rendszer gyógyszertana: az adenohypophysis hormonjai, pajzsmirigy hormonokra ható szerek, mellékvese-kéreg steroidok, az ivarszervek hormonjai, anticoncipienszek;
6. A szénhidrát anyagcsere gyógyszertana;
7. Antimikrobás kemoterápia: antibiotikumok;
8. Antimikrobás kemoterápia: antivirális szerek, gombaellenes szerek, protozoonok elleni terápia;

9. Klinikai farmakológia: a gyógyszeres fájdalomcsillapítás stratégiája. Fejfájások gyógyszerterápiás kezelése. Esetmegbeszélés;

10. Klinikai farmakológia: az antihipertenzív kezelés lehetőségei és stratégiája. Gyógyszeres kezelés mellkasi fájdalomban szenvedő beteg esetében. Esetmegbeszélés;

11. Klinikai farmakológia: Az antiarrhythmias kezelés lehetőségei, stratégiája. Esetmegbeszélés;

12. Klinikai farmakológia: Az asthma bronchiale korszerű gyógyszeres terápiája. Esetmegbeszélés;

13. Klinikai farmakológia: Az antimikróbás kezelés stratégiája, antibiotikumválasztás.

14. Komplex esetmegbeszélés.

Gyakorlati képzés tematikája:

1. Vények (tartalmi és formai szempontok)

2. Kábító fájdalomcsillapítók (Tárolás, Dokumentáció és az erre vonatkozó előírások)

3. Gyógyszerformák

4. Gyógyszerinterakciók I.

5. Gyógyszerinterakciók II.

6. Sürgősségi kórképek farmakológiája I.

7. Sürgősségi kórképek farmakológiája II.

8. Sürgősségi kórképek farmakológiája III.

9. Gyermekkori kórképek farmakológiája I.

10. Gyermekkori kórképek farmakológiája II.

11. Gyermekkori kórképek farmakológiája III.

12. Geriátriai kórképek farmakológiai I.

13. Geriátriai kórképek farmakológiája II.

14. Geriátriai kórképek farmakológiája III.

Kötelező irodalom:

M. J. Neal: Rövid Farmakológia, (B+V (medical&technical) Lap- és Könyvkiadó kft., 2000)

M. J. Neal: Új, rövid farmakológia (Medicina Könyvkiadó Zrt., 2009)

Dr. Bakó Gyula: Farmakoterápia (Medicina Könyvkiadó Zrt. 2007)

April Hazard Vallerand: Gyógyszertan ápolók részére (Medicina Könyvkiadó Zrt. 1997)

Ajánlott irodalom:

Dr. Oláh András: Az ápolástudomány tankönyve, (Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2012)

Dr. Papp Katalin: Geriátriai ismeretek és ápolástana, (Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar 2014)

Ujváriné Dr. Siket Adrienn, Szögi Nóra: Közösségi ápolás, (Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, 2014)

Sandra Smith Huddleston, Sondra G Ferguson: Intenzív és baleseti ellátás, (Medicina Könyvkiadó Zrt, 1999)

Mezey Géza: Gyógyszeres interakciók (B+V MEDICAL+ TECHNICAL LAP-ÉS KÖNYVK 2001)

Előadás- jegyzet: Az előadásokon elhangzottak dokumentálása

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Évközben íratott zh. és gyakorlati jegy

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott. A zh. legalább 60%-os sikeressége, valamint az előadásokon való részvétel. Gyakorlati részvétel és számonkérés

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Gyakorlati részvétel és számonkérés

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Gyógyszertan II. szakirányspecifikus tárgyból írásbeli kollokvium a félév végén.

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Turóczy Tibor
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Kalapos István
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Hospice	
A tantárgy angol neve: Hospice	
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Szerafin László	
Ajánlott félév:	II.
Tantárgyi kód:	EKAT-145-00N
Nappali tagozat heti óraszám:	1+1
Levelező tagozat félévi óraszám:	-
Kredit:	2
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás Mesterképzési szak/Geriátriai szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A képzés célja olyan ápoló egészségügyi szakemberek képzése, akik szakértői tudásuk birtokában képesek a végstádiumban lévő daganatos betegek komplex ellátására, a betegellátásban komplex, kiterjesztett hatáskörrel önálló munkavégzésre.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. **tudás:** Korszerű ismeretekkel rendelkezik a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeiről, az életvégi gondozásról és hospice ellátásról.
- b. **képesség:** Képes komplex rehabilitációs (dietoterápiás, fizioterápiás, pszichés, szociális) tervek összeállítására.
- a. **attitűd:** Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi. Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi,

balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában. A szakmai kihívásokra relevánsan reagál. Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

- b. autonómia és felelősség:** Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival. Felelősséget vállal az emberi élet védelméért. Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa:

Előadás +gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tárgy jellegéből fakadóan nincs.

A tantárgy részletes leírása:***A tantárgy tartalma:*****Hét:****Elmélet:**

1. Veszteség, halál, haldoklás.
2. A haldokló szükségletei.
3. Palliatív ellátás/hospice gondozás. Hospice team.
4. Kommunikáció a palliatív ellátás során.
5. Mentális egészség.
6. A tünetek kontrolláltsága.
7. Fájdalom, fájdalomcsillapítás.
8. Gyógyszeres fájdalomcsillapítás.
9. Család gondozása.
10. Speciális tanácsok életvégi gondozáskor, haldoklásnál, agonizáció során.
11. Halott, halállellátás, gyászolási szokások, temetés.
12. Gyász.
13. Halál. Eutanázia.

14. Passzív-, aktív és indirekt-, aktív és direkt eutanázia. Hazai és nemzetközi jogszabályi háttér.

Gyakorlat:

1. APRN szerepe a haldokló beteg ápolásában, gondozásában.
2. Szimulációs gyakorlat, esettanulmány: a haldokló szükségletei.
3. Palliatív ellátási terv készítése. Dokumentáció.
4. Szimulációs gyakorlat, esettanulmány: fájdalomcsillapítás.
5. Szimulációs gyakorlat, esettanulmány: táplálkozási szükséglet. Parenterális táplálás.
6. Szimulációs gyakorlat, esettanulmány: haldokló beteg ellátása.
7. Szimulációs gyakorlat, esettanulmány: kommunikáció a beteggel az élet végén.
8. Szimulációs gyakorlat, esettanulmány: lelki támogatás az élet végén.
9. Szimulációs gyakorlat/esettanulmány: kommunikáció a családdal.
10. A haldokló betegek megfelelő hospice ellátásának koordinálása, irányítása.
11. Szimulációs gyakorlat, esettanulmány: etikai kérdések az életvégi ellátással kapcsolatban.
12. Szimulációs gyakorlat, esettanulmány: eutanázia kérdései.
13. Szimulációs gyakorlat, esettanulmány: különböző nemzetiségek, kultúrák a halállal kapcsolatban.
14. Halott ellátása. Gyász.

Kötelező irodalom:

Hegedűs Katalin: Hospice alapismeretek, Budapest, SOTE, 1998.

Hegedűs Katalin: A hospice ellátás elmélete Egészségügyi Nyilvántartási és Képzési Központ 2006.

Ajánlott irodalom:

Dr Illei György: Klinikai ápolástani ismeretek. POTE EFK Pécs 1995.

M. E. Milliken, G. Campell: Mindennapos betegápolás. Medicina, Budapest 1996.

Vízvári László: Gondozástan Budapest, Skandi- Wald Kiadó, 2003.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Betegágy mellett esettanulmány bemutatás, a napi ápolói feladatok elvégzése + dokumentálása A gyakorlati napló vezetése, határidőre való leadása.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli/Szóbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szerafin László
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: IT ismeretek		
A tantárgy angol neve: IT skills		
Tanszék neve: Egészségügyi Informatikai Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Takács Péter		
Ajánlott félév:	II.	
Tantárgyi kód:	EKEI-207-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	0+1	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	1	
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás MSc – Geriátriai szakápolás; Közösségi szakápolás; Sürgősségi szakápolás

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: Minden tavaszi félévben, igény szerint vizsgakurzus hirdetése.

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy órarendi beosztása: Az aktuális órarend szerint, megbeszélések szerint a hetek összevonása lehetséges.

A tantárgy státusza: kötelező

Oktató/k/ névsora: Dr. Takács Péter; Paulikné Varga Barbara, Mikóné Márton Julianna

A tantárgy általános és speciális céljai: A tantárgy keretében a hallgatók megismerkednek a praxis illetve a praxisközösség szűkebb és tágabb értelemben vett infokommunikációs környezetével.

A háziorvosi szoftverek; funkcióik, használatuk (betegellátás adminisztrációja, jelentési rendszer támogatása, döntéstámogatás stb.). Hogyan válasszuk ki a megfelelő beszállítót? A háziorvos szoftverpiac sajátosságai. A rendelőben használatos szoftverek kapcsolódásai, rendszerintegráció (NAEK, szakrendelő, HIS, NISZ, EESZT) – elektronikus adatcsere a szolgáltatók között, a szolgáltatók és a betegek között, valamint a kormányzati rendszerek között.

Adatbiztonság, betegjogok. Jogosultsági szintek; felhő alapú alkalmazások sajátosságai.

A közösségi alkalmazások használata a páciensekkel és a szakmai partnerekkel való kapcsolattartásban. Praxis honlap, Facebook, Twitter, LinkedIN, chatprogramok, egyebek.

Az egészséges életmódot, prevenciót, betegségmenedzsmentet támogató (mobil) applikációk.

A fenti alkalmazások használatának célja; információcsere, előjegyzés, ismeretterjesztés, közösségépítés, betegségmenedzsment, egyebek.

Az alapellátásban használatos telemedicinális lehetőségek ismertetése.

A rendelőben használt gép-műszerek kapcsolódása az informatikai rendszerekhez (EKG, funduskamera stb.). A betegágy mellett használható telemedicinális eszközök sajátosságai (ABPM, mEKG). A használt hardverkonfigurációk alapvető tulajdonságai. IT beszállítók kiválasztása és kapcsolattartás.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. tudás:** Korszerű vezetői és menedzsmentismeretekkel rendelkezik. Magas szintű kutatómódszertani és biostatistikai ismeretekkel rendelkezik.
- b. képesség:** Menedzsmentismeretei, vezetői készségei és jogi ismeretei birtokában képes szakdolgozók és szervezeti egységek irányítására, szervezésére. Képes egészségfejlesztési programokat kidolgozni és a lebonyolításukat koordinálni, valamint képes az ellátás során felmerülő etikai problémák megfelelő kezelésére.
- c. attitűd:** Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi. Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában. A szakmai kihívásokra relevánsan reagál. Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- d. autonómia és felelősség:** Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival. Felelősséget vállal az emberi élet védelméért. Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa: Szeminárium, gyakorlatorientált mintafeladatok közös megoldása.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája: A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 1:1-2

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése: Számítógépes terem, projektor, nyomtatott és elektronikus segédanyagok és feladatok. Az oktatási segédanyagok biztosítása és a számonkérés a Moodle-rendszeren belül megoldott.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás: A tudományág eredményeinek, a jogi szabályozás változásainak és a mindennapi gyakorlat követelményeinek követése és azok tananyagba való illesztése. Az elektronikus eszközök alkalmazásának pedagógiai vonatkozásai.

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

1. Bevezetés, IT szerepe jelentősége az egészségügyi ellátásban.
2. Elektronikus egészségügyi szolgáltató tér.
3. Specializációnak megfelelő szoftverek.

4. Elektronikus egészségügyi rekord.
5. Adatmigráció, adatbiztonság, archiválás, betegjogok.
6. Elektronikus jelentések.
7. Felhő alapú alkalmazások.
8. Statisztikák készítése, adatlekérdezés.
9. Közösségi alkalmazások helye, előnyök hátrányok (Facebook, Twitter, LinkedIn, chatprogramok).
10. Praxis honlap.
11. Telemedicina az alapellátásban.
12. Az egészséges életmódot, prevenciót, betegségmegelőzést támogató (mobil) applikációk.
- 13.,14. Szoftverbemutató.

Kötelező irodalom:

1. Kovács Arnold: Elektronikus egészségügy, elektronikus dokumentumkezelés és adatbiztonság.
http://www.ijsz.hu/UserFiles/dr_kovacs_arnold_elektronikus_dokumentumkezeles_20160319.pdf (2017.05.30)
2. Skaliczky Zoltán: Egészségügyi informatika. Kézirat, Széchenyi István Egyetem, Egészségügyi és Szociális Intézet, 2007.
3. Kékes Ede, Surján György, Balkányi László, Kozmann György [szerk.]: Egészségügyi Informatika. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2000.

Ajánlott irodalom:

1. Általános Finanszírozáshoz kapcsolódó letölthető dokumentumok – Rekordképek.
http://www.neak.gov.hu/felso_menu/szakmai_oldalak/gyogyito_megeleozo_ellatas/tej_esitmeny_jelento_programok_rekordkepek/jelentes_rekord (2017.05.30.)
2. EHR (electronic health record) rendszerek Európában. GYEMSZI IRF Rendszerelmzési Főosztály, 2012.

A kurzus indításakor kerül meghatározásra szakmai igények, aktualitás szerint.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: A tananyag kulcsfontosságú részei a szemináriumi órákon szerepelnek. A gyakorlatokon számítógéppel segített feladatmegoldás segíti a tananyag elsajátítását. Rendszeres konzultációk, szóbeli értékelések és a zárthelyi dolgozatok eredményei jelzik a hallgatók számára előrehaladásukat a témakörben.

Az aláírás megszerzésének feltételei: A gyakorlatokon való rendszeres részvétel, aktív munka. A zárthelyi dolgozatok megírása.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: Eredményes (minimum elégséges) számonkérési eredmények.

A vizsgára bocsátás feltételei: -

Vizsgáztatási módszer: -

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Takács Péter
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Ködmön József
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Klinikai diagnosztika és döntéshozatal I-III.			
A tantárgy angol neve: Clinicaldiagnostic and decisionmaking I-III.			
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék			
Tantárgyfelelős neve: Dr. Szerafin László			
Ajánlott félév:	I.		II.
Tantárgyi kód:	I. EKAT-131-01N (Geriátriai szakápoló, Közösségi szakápoló, Sürgősségi szakápoló specializációk)	II. EKAT-131-02N (Sürgősségi szakápoló specializáció)	III. EKAT-131-02N (Geriátriai szakápoló, Közösségi szakápoló, Sürgősségi szakápoló specializációk)
Nappali tagozat heti óraszám:	2+2/heti + 30 területi gyakorlat/félévi	1+0	1+0
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	-	-
Kredit:	4	1	1
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	kollokvium	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	nincs	nincs	Klinikai diagnosztika és döntéshozatal I.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

- Ápolás mesterképzési szak
- Geriátriai szakápoló specializáció
 - Közösségi szakápoló specializáció
 - Sürgősségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: Atáblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy órarendi beosztása: A TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza: kötelező

Oktató/k/ névsora: Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A kurzus során az APN ápoló széleskörűen, integrált formában, szervrendszerek szerint átfogóan megismeri a részletes fizikális állapotfelmérés elemeit, a diagnózisalkotás alapjait, a hagyományos laboratóriumi és modern nukleármedicinális és computeres vizsgálatok alapjait.

Emellett betekintést nyer a kórfolyamatok kórismézése során használatos diagnosztikus vizsgálatok módszereibe, azok kivitelezési technikáiba, emellett az így nyert paraméterekbe és azok kóros eltéréseibe.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- Ismeri a részletes fizikális állapotfelmérés elemeit és a diagnózisalkotás alapjait.

b. képesség:

- Képes integráltan alkalmazni a diagnózisalkotás és a betegségek kezelési tervének, majd kivitelezésének során az anatómia, élettani és kórélettani ismereteket.
- A diagnózisalkotás során képes alkalmazni a fizikális betegvizsgálat elemeit és képes a vizsgálati eredményeket megfelelően értékelni, a prioritásokat meghatározni és azt szakmai és nem szakmai környezetben egyaránt kommunikálni.
- Menedzsmentismeretei, vezetői készségei és jogi ismeretei birtokában képes szakdolgozók és szervezeti egységek irányítására, szervezésére.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál.

d. autonómia és felelősség:

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

Oktatás típusa:

Klinikai diagnosztika és döntéshozatal I.: Előadás + gyakorlat + területi gyakorlat

Klinikai diagnosztika és döntéshozatal II-III.: Előadás

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40-50 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás: -

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

**Klinikai diagnosztika és döntéshozatal I.
(Geriátriai szakápoló, Közösségi szakápoló, Sürgősségi szakápoló specializációk)**

Elmélet:

A kurzus során az APN ápoló széleskörűen, integrált formában, szervrendszerek szerint átfogóan megismeri a részletes fizikális állapotfelmérés elemeit, a diagnózisalkotás alapjait, a hagyományos laboratóriumi és modern nukleármedicinális és computeres vizsgálatok alapjait. Emellett betekintést nyer a kórfolyamatok kórismézése során használatos diagnosztikus vizsgálatok módszereibe, azok kivitelezési technikáiba, emellett az így nyert paraméterekbe és azok kóros eltéréseibe.

Heti bontás:

1. A klinikai döntéshozatal folyamata. Az egyes diagnosztikus módszerek klinikai értékelése: szenzitivitás, specificitás, pozitív és negatív prediktív értékek fogalma és alkalmazása.
2. Diagnosztikai utak és módszerek a betegellátásban: fenomenológiai és nozológiai diagnosztika.
3. Anamnézis-felvétel, inspekció a betegvizsgálat során. Palpatio és auscultatio.
4. Eszközös vizsgálati módszerek.
5. A fájdalom és értékelése. A fájdalom klinikai értékelése és diagnosztikus értéke. A végtagfájdalom elkülönítő kórisméje.
6. Szív és érrendszer betegségeinek főbb tünetei, fizikális vizsgáló módszerei. Szív és érrendszer betegségeinek eszközös vizsgáló módszerei.
7. A mellkasi fájdalom szindróma és elkülönítő diagnosztikája.
8. Légzőrendszer betegségeinek főbb tünetei, fizikális és eszközös vizsgáló módszerei.
9. Emésztő és kiválasztó rendszer betegségeinek főbb tünetei, fizikális vizsgáló módszerei, eszközös vizsgáló módszerei. A has fizikális vizsgálata.
10. Endokrin és haematológiai betegségek főbb tünetei, fizikális és eszközös vizsgáló módszerei.
11. Idegrendszer betegségeinek főbb tünetei, fizikális és eszközös vizsgáló módszerei. A reflexvizsgálatok.
12. Az érzékszervek vizsgálata: szemmozgások, látótér vizsgálata, a pupilla reakciói.
13. Az érzékszervek vizsgálata: hallás és egyensúlyozás vizsgálatai. A szédülés elkülönítő kórisméje.
14. A mozgás és a mozgató rendszer betegségeinek fizikális és eszközös vizsgáló módszerei.

Gyakorlat:

Képessé válik készség szintjén fizikális vizsgálat elvégzésére az alap- vagy akut ellátás során, képes a normális és a kóros eredmények megkülönböztetésére, differenciáldiagnózis folyamatára, a diagnosztikus munka során kritikus gondolkodásra. Képes integráltan alkalmazni a diagnózisalkotás során az anatómia, élettani és kóreltani ismereteket. Az egészséget károsító tényezőket felismeri, az élettani és kóros működéseket egymástól elkülöníti. Megérti és értelmezi a betegellátás során a diagnosztika összefüggéseit és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozói feladatainak ellátására. A diagnózisalkotás során képes alkalmazni a fizikális betegvizsgálat elemeit és

képes a vizsgálati eredményeket megfelelően értékelni, a prioritásokat meghatározni és azt szakmai és nem szakmai környezetben egyaránt kommunikálni.

Heti bontás: (demonstrációs teremben)

1. Anamnéziszfelvétel szituációs feladatokban.
2. Inspekció: szituációs feladatok megoldása.
3. Palpatio a betegvizsgálatban: az erek palpatioja, a nyirokcsomók vizsgálata, a szem palpatioja. Mellkasi palpatio: a pectoralfremitus.
4. A has palpatioja, klinikai regionális felosztása.
5. Percussio: a mellkas kopogtatása, tüdő és szívhatárok meghatározása. A has kopogtatása.
6. Auscultatio a tüdő felett.
7. Auscultatio a szív felett: vitiumok és veleszületett szívzörejek.
8. A látótér és szemmozgások vizsgálata, pupilla reakciói.
9. Neurológiai betegvizsgálat: reflexvizsgálatok, az érzőkör vizsgálata.
10. A szédülő beteg, statokinetikus próbák. A nystagmus.
11. Gyors betegvizsgálati algoritmus kritikus állapotú betegek esetén, a sürgősségi betegvizsgálat. ABCDE lépések.
12. Szimulációs esetmegoldás diagnosztikus készségek fejlesztésére.
- 13.,14. Szimulációs esetmegoldás diagnosztikus készségek fejlesztésére.

Területi gyakorlat: (Sebészet/Belgyógyászat)

Az elméleti és szimulációs gyakorlat során elsajátított diagnosztikus készségek gyakorlása heti ütemezés szerinti klinikai közegben megvalósuló gyakorlat keretében képessé válik a készség szintjén fizikális vizsgálat elvégzésére az alap- vagy akut ellátás során, képessé válik a normális és a kóros eredmények megkülönböztetésére, differenciáldiagnózis folyamatára, a diagnosztikus munka során kritikus gondolkodásra. Képes integráltan alkalmazni a diagnózisalkotás során az anatómiai, élettani és kórellettani ismereteket. Az egészséget károsító tényezőket felismeri, az élettani és kóros működéseket egymástól elkülöníti. Megérti és értelmezi a betegellátás során a diagnosztika összefüggéseit és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozói feladatainak ellátására. A diagnózisalkotás során képes alkalmazni a fizikális betegvizsgálat elemeit és képes a vizsgálati eredményeket megfelelően értékelni, a prioritásokat meghatározni és azt szakmai és nem szakmai környezetben egyaránt kommunikálni.

A heti ütemezésű klinikai gyakorlat keretében a hallgatók az elméleti és szimulációs gyakorlat során elsajátított diagnosztikus készségek gyakorlása keretében a gyakorlatvezető által irányított módon, a klinikai betegein komplex betegvizsgálati tevékenységet végeznek.

A gyakorlati idő (30 óra) alatt a következő tevékenységek gyakorlására kerül sor, a meghatározott minimális vagy azt meghaladó mértékben. A hallgató legalább 20 beteg anamnesztikus adatairól és fizikális vizsgálatáról (a betegjogok figyelembevételével) kórlapot készít. Ennek elvárt elemeit tartalmazó sablont az elméleti előadásokon kapja meg.

Kötelező irodalom:

- Dr. Oláh András: Az ápolástudomány tankönyve (Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2012)
- Herold, Gerd és munkatársai: Belgyógyászat 2017 (Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2017)
- Petrányi Gyula (szerk.): Belgyógyászati diagnosztika (Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2010)

Kádár Balázs (szerkesztő): Diagnosztikus és terápiás eljárások a prehospitalis gyakorlatban (Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2014)

Ajánlott irodalom:

Papadakis – McPhee – Rabow: Korszerű orvosi diagnosztika és terápia (2017)

Tulassay Zsolt (szerk.): Klinikai Belgyógyászat (Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2017)

Nemes Attila (szerk.): Klinikai műszeres diagnosztika és terápia – CD, Semmelweis Kiadó és Multimédia Stúdió (2009)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: A félév elfogadásának feltétele a kórlapok hiánytalan elkészítése, a gyakorlati jegy megállapítása a szóbeli vizsga és a kórlapok értékelésének átlaga.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli vizsga

Klinikai diagnosztika és döntéshozatal II.

(ik: triage)

(Sürgősségi szakápoló specializáció)

Elmélet:

A kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APN ápoló megismeri a TRIAGE módszertant, annak alapelveit és alkalmazásának peremfeltételeit, alkalmazási területeit és szintereit, a hazai és nemzetközi legfontosabb prehospitalis és hospitalis TRIAGE rendszereket.

Képessé válik a betegek vitális paramétereit, továbbá az anamnesztikus információk ismeretében a TRIAGE alkalmazhatóságának megítélésére, indokolt esetben a megfelelő TRIAGE kategória meghatározására, ezáltal a szűkösen rendelkezésre álló erőforrások hatékony, a szakma szabályainak megfelelő allokációjára. Tömeges kórhelyen és katasztrófahelyzetben is képessé válik az erőforrások előbbi módon történő allokációjára.

Heti bontás:

1. A triage módszerének története, alkalmazásának peremfeltételei.
2. Prehospitalis triage a mentésirányításon, a helyszínen és tömegeskórhelyen.
3. Nemzetközi triage rendszerek: Australasian Triage Scale (ATS), Canadian Triage and Acuity Scale (CTAS), Manchester Triage Scale (MTS), Emergency Severity Index (ESI).
4. A CTAS módszertana.
5. A HuTAS kialakítása és módszertana.

6. A HuTAS triage kategóriái.
7. A HuTAS osztályozás folyamata I.
8. A HuTAS osztályozás folyamata II.
9. A HuTAS osztályozás folyamata III.
10. A HuTAS osztályozás folyamata IV.
11. HuTAS osztályozás esetbemutatás során I.
12. HuTAS osztályozás esetbemutatás során II.
13. HuTAS osztályozás esetbemutatás során III.
14. HuTAS osztályozás esetbemutatás során IV.

Kötelező irodalom:

Richard V. Aghababian: A sürgősségi orvoslás alapjai, Medicina, 2011

Reichman, E.: Sürgősségi ellátás, Medicina, 2017. október

Ajánlott irodalom:

Tintinalli's Emergency Medicine / 7th. Ed: A Comprehensive Study Guide

Rosen's: Emergency Medicine / 7th Ed. : Concepts and Clinical Practice

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: az előadások 80%-án való részvétel kötelező, melyet katalógussal ellenőrzünk. Két alkalommal teszt formában ZH írása történik.

Az aláírás megszerzésének feltételei: A jelenléti követelmények teljesítése mellett a ZH-k eredményeinek minimum 75%-os átlagának megszerzése.

A vizsgára bocsátás feltételei: az aláírása megszerzése.

Vizsgáztatási módszer: szóban, előre kiadott tételsor alapján. A vizsgán két tétel kerül kihúzásra.

Klinikai diagnosztika és döntéshozatal III.

(ik: képalkotó és laboratóriumi vizsgálatok elrendelése)

(Geriátriai szakápoló, Közösségi szakápoló, Sürgősségi szakápoló specializációk)

Elmélet:

A kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APN ápoló megismeri a sürgősségi tünetegyüttesek, a sürgősségi ellátásban előforduló leggyakoribb kórképek laboratóriumi és képalkotó diagnosztikus módszereit, azok korlátait, klinikai értékelésének mutatóit (szenzitivitás, specificitás, prediktív mutatók). Képesé válik az iránydiagnózisnak és az időablaknak megfelelő, a hazai és nemzetközi protokollokba illeszkedő diagnosztikus stratégia megalkotására, az egyes vizsgálatok és azok sorrendjének előírására, a leletek értékelésére és értelmezésére. Képes továbbá tájékoztatni a beteget illetve hozzátartozóját az igazolt diagnózisról, annak esetleges bizonytalanságáról. Képes szakszerűen, szintetizált módon tájékoztatni a betegellátásban résztvevő munkatársait, szakembereket a vizsgálati kérések szükségességéről, indikációjáról, az addigi vizsgálati eredményekről.

Heti bontás:

1. A diagnózisalkotás módszertana: fenomenológiai és nozológiai diagnosztika. A diagnózis, mint valószínűségi változó.
2. A diagnosztikus eljárások klinikai értékelés: szenzitivitás, specificitás, pozitív és negatív prediktív érték. A prediktivitás növelésének lehetőségei. A score rendszerek.
3. A laboratóriumi vizsgálatok módszertana. Ágy melletti labordiagnosztikus módszerek (POCT).
4. A vérképvizsgálat és leletének klinikai értékelése.
5. Vérvérvizsgálatok, enzimszintmérések. A májműködés, a vesefunkció megítélése, cardialisbiomarkerek.
6. A vérérvizsgálatok és az eredmény értelmezése.
7. A képalkotó vizsgálatok lehetőségei: klasszikus röntgendiagnosztika.
8. Ultrahangvizsgálatok, Doppler vizsgálat, color Duplex scan, echocardiográfia. FAST UH módszertan.
9. CT és MR vizsgálat, PET-CT, SPECT, ezek szerepe a klinikai diagnosztikában. Szcintigráfia, angiográfia, MR-angiográfia. Kontrasztanyagok.
10. Intracranialis kórfolyamatok diagnosztikája: laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok stroke, agyállományi vérzés, convulsiv roszullét, koponyatrauma esetén.
11. Intrathoracalis diagnosztika: laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok gyulladós betegségek, köhögés, mellkasi fájdalom (ACS-t is beleértve), légzési elégtelenség esetén. A mellkassérült beteg diagnosztikus lehetősége.
12. Hasi kórfolyamatok diagnosztikája: laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok hasi fájdalommal jelentkező, icterusos beteg, ileus gyanúja, veseelégtelenség, hasi trauma esetén.
13. Végtagok vizsgálata: laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok végtagfájdalom miatt érkező beteg esetén, a végtagi erek elzáródásának gyanújában, végtagsérülésekkor.
14. Az anaemia kivizsgálási stratégiája. Sokkos beteg elkülönítő diagnosztikája.
15. A súlyos sérült és a polytraumatisált beteg kivizsgálási stratégiája, a vizsgálatok szervezése az időablak figyelembevételével.

Kötelező irodalom:

- Nemes Attila (szerk.): Klinikai műszeres diagnosztika és terápia – CD, Semmelweis Kiadó és Multimédia Stúdió (2009)
- Petrányi Gyula (szerk.): Belgyógyászati diagnosztika (Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2010)
- Kádár Balázs (szerkesztő): Diagnosztikus és terápiás eljárások a prehospitális gyakorlatban (Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2014)
- Papadakis – McPhee – Rabow: Korszerű orvosi diagnosztika és terápia (2017)
- Tulassay Zsolt (szerk.): Klinikai Belgyógyászat (Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2017)

Ajánlott irodalom:

- Dr. Oláh András: Az ápolástudomány tankönyve (Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2012)
- Herold, Gerd és munkatársai: Belgyógyászat 2017 (Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2017)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: A félév elfogadásának feltétele a kórlapok hiánytalan elkészítése, a gyakorlati jegy megállapítása a szóbeli vizsga és a kórlapok értékelésének átlaga.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli vizsga

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szerafin László
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Komplex rehabilitáció		
A tantárgy angol neve: Complex rehabilitation		
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Papp Katalin		
Ajánlott félév:	III.	
Tantárgyi kód:	EKAT-142-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	1	
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	
Kötelező előtanulmányi rend:	nincs	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

- Ápolás mesterképzési szak
- Geriátriai szakápoló specializáció
- Közösségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve: Magyar

A tantárgy órarendi beosztása: TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza: kötelező

Oktató/k/ névsora: Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy célja, hogy a hallgató ismerje meg az egyénre szabott, betegközpontú rehabilitációt, tekintse munkája során az ápolás középpontjába. Kiemelten foglalkozik a tárgy oktatása a következő kórállapotokkal: daganatos betegségek, COPD, szív-érrendszert érintő betegségek (stroke, AMI), mozgásszervi rehabilitáció lehetőségeivel.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Geriátriai szakápoló specializáción:

- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeiről, az életvégi gondozásról és hospice ellátásról.

Közösségi szakápoló specializáción:

- Korszerű ismeretekkel rendelkezik az egyének, családok és nagyobb közösségek egészségnevelési és egészségfejlesztési feladataival kapcsolatban.

b. képesség:**Geriátriai szakápoló specializáción:**

- Képes komplex rehabilitációs (dietoterápiás, fizioterápiás, pszichés, szociális) tervek összeállítására, továbbá képes a haldokló betegek megfelelő hospice ellátásának koordinálására.

Közösségi szakápoló specializáción:

- Képes komplex rehabilitációs (dietoterápiás, fizioterápiás, pszichés, szociális) tervek összeállítására.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál.
- Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.
- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.
- Munkájának eredményeit szakmai, és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni magyar és idegen nyelven egyaránt.
- Építő kritikával képes hozzájárulni a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.

d. autonómia és felelőség:

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.
- Alkalmas a szakterülethez kapcsolódó erőforrás-menedzsment feladatainak ellátására.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Vezetői szerepet tölthet be.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.
- Felelőségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Értékeli a team munkáját.
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa: Előadás

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája: A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Nincs

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

Elmélet:

1. Rehabilitáció fogalma, célja, komplex rehabilitáció jelentése.
2. Reumatológiai, ortopédiai betegek rehabilitációja.
3. Neurológiai betegek rehabilitációja.
4. Rehabilitáció stroke után.
5. Rehabilitáció az onkológiában.
6. Kardiológiai rehabilitáció.
7. A kardiológiai rehabilitáció indikációi, a kardiológiai rehabilitáció fázisai.
8. Szívbeteg mozgásterápiája; dietoterápia a cardiovascularis rehabilitációban.
9. Pszichoszociális szempontok a kardiológiai betegek rehabilitációjába.
10. Légzésrehabilitáció.
11. Pszichiátriai rehabilitáció.
12. Időskorúak rehabilitációjának sajátos szempontjai.
13. A betegek speciális ápolási és gondozási szükségletei.
14. Rehabilitációs terv készítése

Kötelező irodalom:

Vekerdy-Nagy Zsuzsanna (2010): Rehabilitációs orvoslás. Medicina Könyvkiadó Zrt.

Katona Ferenc – Sieglér János (2004): A rehabilitáció gyakorlata. Medicina Könyvkiadó Zrt.

Ajánlott irodalom:

Papp Katalin (2014): Rehabilitáció. Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

szóban / írásban

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Papp Katalin
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Korszerű ápolói beavatkozások		
A tantárgy angol neve: Modern nursing interventions		
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Papp Katalin		
Ajánlott félév:	II.	
Tantárgyi kód:	EKAT-136-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	2+1	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	3	
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy	
Kötelező előtanulmányi rend:	nincs	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

- Ápolás mesterképzési szak
- Geriátriai szakápoló specializáció
- Közösségi szakápoló specializáció
- Sürgősségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve: Magyar

A tantárgy órarendi beosztása: TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza: kötelező

Oktató/k/ névsora: Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A kurzus keretében a hallgató megismeri a korszerű ápolási ismereteket, a modern ápolásszakmai tartalmakat és a megfelelő ápoló szemlélet és magatartás kialakítását. Tudja és ismeri az ápolási folyamatnak, ápolás –gondozás alapelveinek alapjait, a team munka eredményes elvégzéséhez szükséges feltételeknek és az ápolással kapcsolatos dokumentációs rendszernek a használatát, valamint multidiszciplinális munka jelentőségét. Képesse válik a hallgató az elsajátított ismeretek alapján a beavatkozásokat szakszerűen elvégezni a betegbiztonság figyelembevételével. Ismeri az adott beavatkozáshoz tartozó indikációs köröket, kontraindikációkat és szövődményeket, valamint tudja a beavatkozás célját, melyet a kommunikáció eszközével be is mutat a páciens számára. Összefüggésében képes látni az egyes szakszerű beavatkozásokat a megfelelő és megalapozott döntéshozatal tükrében.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- Ismeri az egészségügyi ellátás során felmerülő etikai problémákat és az azokkal kapcsolatos feladatokat.
- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.
- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeiről, az életvégi gondozásról és hospice ellátásról.

b. képesség:

- Képes komplex klinikai vizsgálatok megtervezésére és lebonyolítására, valamint a bizonyítékok integrálására a gyakorlatba.
- Képes a közösségi ápolást végző praxisban önálló munkavégzésre, a felnőtteket érintő megbetegedések (pl. hypertonia, diabetes mellitus, hyperlipidaemia) önálló menedzselésére, ezen belül részletes fizikális betegvizsgálat elvégzésére, iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére, konzílium elrendelésére, valamint a terápia elrendelésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál.
- Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.
- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.
- Munkájának eredményeit szakmai, és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni magyar és idegen nyelven egyaránt.
- Építő kritikával képes hozzájárulni a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.

d. autonómia és felelősség:

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.
- Alkalmas a szakterülethez kapcsolódó erőforrás-menedzsment feladatainak ellátására.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Vezetői szerepet tölthet be.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.
- Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Értékeli a team munkáját.

- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkori hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa: Előadás, gyakorlat.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája: A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal + gyakoroltatás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A hallgató lehetőséget kap az Ápolástudományi Tanszék kutatási projektjeibe bekapcsolódni.

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

Elmélet:

1. Alapvető emberi szükségletek Abraham H. Maslow munkássága alapján. Biztonság szükséglete. Magasabb rendű szükségletek.
2. Ápolási folyamat, ápolási terv.
3. Ápolási diagnózisok típusai és jelentőségük. Egészségügyi dokumentáció vezetésének alapjai. Egészségügyi dokumentáció vezetése. Személyi adatok kitöltésének formái. Mért paraméterek helyes rögzítése. Gyógyszerek, váladékok, beavatkozások, eredmények jelölése az egészségügyi dokumentációban. Élettani laborparaméterek beírásának szabályai, normálértékek, eltérések leggyakoribb okai. Gyógyszerrendelések olvasásának alapjai. Anamnézisek formái, típusai. Informatív jelentőségük.
4. A beteg tudatállapota és magatartása. Immobilizációs szindróma és hatásai a szervezetre. Az egészség fogalmának értelmezése. Fájdalom. Anatómia és élettani alapjai.
5. Higiénés kézfertőtlenítés. Aszepszis, antiszepszis fogalma; fertőtlenítés fogalma, hatáserősség fokozatai; hatást befolyásoló tényezők; rezisztencia fogalma. Az ideális fertőtlenítőszer kritériumai; a higiénés kézmosás és a higiénés kézfertőtlenítés céljai, különbségei; egyfázisú,- kétfázisú kézfertőtlenítő szerek; faktorok, melyek a kézmosás elhagyásához vezetnek; kézmosás akadályai. Műteti kézfertőtlenítés, higiénés kézfertőtlenítő, felületfertőtlenítő és eszköz - műszer fertőtlenítő szerek. Nozokomiális fertőzések definíciója, formái, fogékonyságot növelő tényezők; nozokomiális fertőzések járványtani sajátosságai, okai, típusai; fertőzések forrása. Steril gumikesztyű felvétele. Steril tárgy kinyitása, steril oldat öntése. Orr-száj maszk helyes felvétele.
6. Kardinális tünetek – vérnyomás (vérnyomásmérés szimulátoron és kliensen). Kardinális tünetek – pulzus (pulzusszámolás módjai). NANDA szerinti ápolási diagnózisok, célok, tevékenység megtervezése, eredményességi kritériumok. Kardinális tünetek – hőmérséklet. A

hőmérséklet mérésének módszerei, ezekről függő előnyei és hátrányai. Kardinális tünetek – légzés. A légzésszámot befolyásoló tényezők; a ventiláció megítélése (életkoronkénti légzésszám/kitérés/ritmus/hang). NANDA szerinti ápolási diagnózisok, célok, tevékenység megtervezése, eredményességi kritériumok.

7. Oxigén terápia, és inhalációs terápia, mellkasi fizioterápia alapjai. Infúziós terápia. Punctio fogalma, típusai, céljuk, esetleges szövődmények, ápolói feladatok. Röntgen és kontrasztanyag vizsgálatok indikációi, típusai, és az ápolói feladatok.

8. Gyógyszerelés. Gyógyszerformák adagolása halmazállapot, felhasználási mód és alkalmazási mód szerint. A gyógyszerek bejuttatásának technikája nasalis uton, szem, fül, rectalis és inhalációs alkalmazás. Injekciózás (subcután injekció). Előkészítés; porampulla oldásának kivitelezése; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon. Vérvétel.

9. Transzfúziós terápia.

10. Ágynyugalom formái. Immobilitás következményei. Ágynyugalom formái. Fekvés, fektetés fogalma. Mobilitás, immobilitás fogalma. Immobilitás szomatikus, pszichés, szociális hatásai. Ágynyugalom formái. Immobilitás következményei. Ágynyugalom formái. Fekvés, fektetés fogalma. Mobilitás, immobilitás fogalma. Immobilitás szomatikus, pszichés, szociális hatásai. Testhelyzetek I. Fektetési módok. Háton fektetés, oldalra fektetés. Kórtermi környezet. Aktív és passzív helyzetváltoztatás. Testhelyzetek II. Félig ülő, ülő testhelyzet, Hason fektetés, lejtőtetés. Félig ülő, ülő testhelyzet kivitelezése, formái, indikációi, kontraindikációk. Hason fektetés kivitelezése; indikációk és kontraindikációk. Trendelenburg és ellen trendelenburg fektetés; indikációk és kontraindikációk. Helyzetváltoztatáshoz szükséges eszközök bemutatása. Fektetés egyes vizsgálatokhoz.

11. Alapvető szükségletek- ürítés szükséglete: vizeletürítés. Alapvető szükségletek- ürítés szükséglete: székletürítés. Váladékok rendszere: Vizelet, széklet, hányadék, köpet jellemzői. Váladékok felfogása, tárolása, előkészítésük vizsgálatokhoz. Szükségletek rendszere. Fiziológias szükségletek - higiénés betegápolás. Az egészséges bőr jellemzői. Bőr épségének zavarát elősegítő kockázati tényezők. Gyakori bőrproblémák. Bőrtípusok. A beteg fürdetésének célja. terápiás fürdetések formái. Fürdőszobai fürdetés vagy zuhanyozás célja, ellenőrzési feladatok. Teljes és részleges fürdetés ágyban, előkészületek és a sorrend helyes felsorolása.

12. Táplálkozás szükséglete és kielégítése. Táplálékok különleges orvosi célokra, tápláltsági állapot felmérése, táplálási módok, tápszerek.

13. Alapvető szükségletek- Elfáradás, pihenés, nyugalom, alvás (funkciói, korcsoportok alvási igénye, alvászavarok, alvást befolyásoló tényezők) és ritmusok. Az ápolási folyamat és az alvás, alvási problémák, normális alvási rend, befolyásoló tényezők, ápolási diagnózisok.

14. Prevenció, betegoktatás kivitelezése. A prevenció szintjeinek felsorolása, kifejtése. Jelentősége. Az egészségügyi team tag helye a prevenció munkában. Szükségletek rendszere. Magasabb rendű szükségletek.

15. Képpalkotó diagnosztika alapjai.

Gyakorlat:

1. Higiénés kézfertőtlenítés, Kardinális tünetek – Vérnyomásmérés (higanyos eszköz), Kardinális tünetek – Vérnyomásmérés (aneroid eszköz), Kardinális tünetek – Vérnyomásmérés (oszillometriás eszköz), Kardinális tünetek – pulzus vizsgálat (artéria radiális).

2. Üvegampullából történő gyógyszerfelszívás, Gumidugós ampullából történő gyógyszerfelszívás, Két ampulla tartalmának összekeverése egy fecskendőben, Porampulla

oldása, Injekciózás (intracutan injekció). Előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon; Injekciózás (subcután injekció). Előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon; Injekciózás (subcután injekció). Előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon PEN használatával; Injekciózás (subcután injekció). Szituációs betegszerep mulage igénybevételével az injekciózás alanyaként; Injekciózás (intramuscularis injekció). Előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon (deltaizom); Injekciózás (intramuscularis injekció). Előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon (dorsogluteális régió); Injekciózás (intramuscularis injekció). Előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon (ventrogluteális régió); Injekciózás (intramuscularis injekció). Előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon (vastus lateralis); Injekciózás (intramuscularis injekció). Előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon (rectus femoris); Injekciózás (vénás injekció). Szituációs betegszerep mulage igénybevételével az injekciózás alanyaként; Injekciózás (vénás injekció). Vénás injekciózás kivitelezése mulageon.

3. Vércukormérés kivitelezése, az eredmény értékelése; Vérvétel. Szituációs betegszerep mulage igénybevételével a vérvétel alanyaként; Vérvétel. Vérvétel kivitelezése mulageon. Váladékok. Mintavételek. Haemokultúra mintavétel.

4. Perifériás kanül felvezetése mulageon; Perifériás kanül kötőscseréje gézalapú kötszerrel; Perifériás kanül kötőscseréje transzparens kötszerrel; Perifériás kanül átmosása; Háromágú csap csatlakoztatása perifériás kanülhöz; Csaphosszabbító alkalmazása perifériás kanülhöz; Szárnyas tű felvezetése mulageon; Perfuzor használata; Víz-, elektrolit-, és sav bázis egyensúly. Előkészítés infúziós terápiához és kivitelezés mulageon.

5. Betegmegfigyelő monitor alkalmazása; EKG vizsgálat I. Rutin 12 elvezetéses és a jobb szívfél EKG vizsgálat kivitelezése; EKG vizsgálat II. Rutin 12 elvezetéses valamint dorsalis és paravertebralis elvezetéses EKG kivitelezése.

6. Beöntés. Tisztítóbeöntés kivitelezése mulageon; Stoma ellátás mulageon; Rektális digitális vizsgálat, prostata vizsgálat, skybalum eltávolítás. Előkészítés és kivitelezés szimulátoron; Váladékok. Mintavételek. Széklet mintavétel.

7. Vizelet vizsgálata tesztsíkkal; Katéterezés I. Kivitelezés bemutatása a női katéterező szetten; Katéterezés II. Kivitelezés bemutatása a férfikatéterező szetten; Katéterről való leszoktatás oktatása, kivitelezése; Váladékok. Mintavételek. Vizelet mintavétel – középsugaras; Váladékok. Mintavételek. Vizelet mintavétel - mintavétel állandó katéterből; Vizelet vizsgálata tesztsíkkal.

8. Nasogastrikus szonda levezetése. Előkészítés és kivitelezés mulageon; Táplálás nasogastricus szondán keresztül - intermittáló táplálás; Táplálás nasogastricus szondán keresztül - bólus táplálás; Táplálás nasogastricus szondán keresztül - folyamatos táplálás; Gyógyszerek beadása nasogastricus szondán keresztül; Gyomor öblítése nasogastricus szondán keresztül - nyitott rendszerrel.

9. Vérgázanalízis. Előkészítés artériás astrup mintavételhez és kivitelezés mulageon. Oxigénellátás I. Előkészítés oxigén terápiához- orrkanül használata az áramlási értékek és FiO₂ függvényében; - egyszerű maszk használata az áramlási értékek és FiO₂ függvényében; - rezervoárral rendelkező maszk használata az áramlási értékek és FiO₂ függvényében; - Venturi maszk használata az áramlási értékek és FiO₂ függvényében; - aeroszol maszk használata az áramlási értékek és FiO₂ függvényében.

10. Váladékok. Mintavételek. Orr-garat mintavétel; Váladékok. Mintavételek. Köpet mintavétel; Oxigénellátás II. Előkészítés endotracheális intubációhoz és kivitelezés mulageon; Oxigénellátás III. Előkészítés légúti váladék leszívásához és kivitelezés mulageon. Intubált beteg leszívásának folyamata.

11. Oropharingeális tubus behelyezése mulageon; Larinegális maszk alkalmazása mulageon; Nasopharingeális tubus bevezetése mulageon; Sellicht műfogás végzése mulageon; Ballonos lélegeztetés végzése mulageon.

12. Transzfúziós terápia. Vércélesztmény vércsoportjának meghatározása Serafol teszttel; Ágymelletti vércsoportmeghatározás Serafol teszttel; Transzfúziós terápia. Transzfúzió bekötése és biológiai próba kivitelezése.

13. Gyomormosás (gravitáció elvén működő rendszer). Előkészítés és kivitelezés mulageon.

14. Krónikus seb ellátása; Váladékok. Mintavételek. Sebváladék mintavétel; Haldokló beteg ellátása; Halottellátás.

Kötelező irodalom:

Oláh András (szerk.): Az ápolástudomány tankönyve. – Bp.: Medicina, 2012 (Az interneten teljes szöveggel megtalálható.)

M. E. Milliken, G. Campell: Mindennapos betegápolás. Medicina, Budapest 1996.

Patricia A. Potter – Anne Griffin Perry (2013): Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai. Medicina Könyvkiadó Zrt. ISBN szám: 978 963 242 541 3

Martha Elkin: Ápolói beavatkozások és műveletek. – Bp.: Medicina, 2000

Haris Éva: Ápolási beavatkozások. – Bp.: Műszaki K., 2016

Lynda Juall: Ápolási diagnózisok. – Bp.: Medicina, 1996

Préda István: Kardiológia. Bp.: Medicina, 2010

Michael H. Crowford: Korszerű kardiológiai diagnosztika és terápia – tömören

Molnár Kornélia: Dolgozói biztonság az egészségügyi ellátásban. Bp.: Medicina, 2013

Pechó Zoltán: Tájékoztató a fertőtlenítésről. – Bp.: "Johan Béla" Országos Közegészségügyi Intézet Dezinfekciós Osztálya, 1994

Ajánlott irodalom:

Az egészségügy és az ápolás általános elvei, oktatói jegyzet: Dr. Papp Katalin,

Ujváriné Dr. Siket Adrienn, 2013. Elérhető:

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010_0020_apolas_magyar/adatok.html

Patrica A. Potter - Anne Griffin Perry: Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai, Medicina Bp. 1996.,1999.,2013.

Dr. Oláh András (2012): Az ápolástudomány tankönyve, Medicina Könyvkiadó Zrt.

Elérhető: http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0061_apolastudomany-magyar/apolas_magyar_1_1.html

Dr. Bokor Nándor: Általános ápolástan - gondozástan, Medicina Bp.2006., 2014.

Perry, Elkin, Potter: Ápolói beavatkozások és műveletek. Medicina, Budapest,2000.

Illei György (szerk.): Klinikai ápolástani ismeretek. – Pécs: POTE, 1995

Bokor Nándor (2009): Általános ápolás és gondozástan. Medicina Könyvkiadó Zrt. ISBN 978 963 226 238 3

Daniel Jirkovský et al. 2014): Nursing procedures and interventions. Praque. ISBN: 978-80-87347-16-4

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A gyakorlaton a részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján történik. A gyakorlati napló vezetése, és határidőre való leadása.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlaton a részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján történik.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: Az oktató által a félév elején meghatározott feltételek teljesítése.

A vizsgára bocsátás feltételei: Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer: szóban / írásban / gyakorlatban

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Papp Katalin
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Krónikus megbetegedések I-II.		
A tantárgy angol neve: Chronic diseases I-II.		
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Szerafin László		
Ajánlott félév:	II.	III.
Tantárgyi kód:	EKAT-135-01N	EKAT-135-02N
Nappali tagozat félévi óraszám:	10+0+0	56+28+90
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	-
Kredit:	1	4
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	nincs	Krónikus megbetegedések I.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

- Ápolás mesterképzési szak
- Geriátriai szakápoló specializáció
- Közösségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve: Magyar

A tantárgy órarendi beosztása: TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza: kötelező

Oktató/k/ névsora: Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

Komplex ismeretekkel rendelkezzen az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Krónikus megbetegedések I. (multimorbiditás)

a. tudás:

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

b. képesség:

- Képes a közösségi ápolást végző praxisban önálló munkavégzésre, a felnőtteket érintő megbetegedések és geriátriai krónikus megbetegedések, (pl. hypertonia, diabetes mellitus, hyperlipidaemia) önálló menedzselésére, ezen belül részletes fizikális betegevizsgálat elvégzésére, iránydiagnózis felállítására,

kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére, konzílium elrendelésére, valamint a terápia elrendelésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.

- Képes a betegcsoport életkorának megfelelő és az idősök életkorának megfelelő, prevenciós vizsgálatok elvégzésére, képes akut történések elsődleges ellátását követően szakambulanciára utalni a beteget, valamint védőoltások elrendelésére és felírására.
- Képes komplex rehabilitációs (dietoterápiás, fizioterápiás, pszichés, szociális) tervek összeállítására, továbbá képes a haldokló betegek megfelelő hospice ellátásának koordinálására.

Krónikus megbetegedések II.

a. tudás:

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

b. képesség:

- Képes komplex klinikai vizsgálatok megtervezésére és lebonyolítására, valamint a bizonyítékok integrálására a gyakorlatba.
- Képes a közösségi ápolást végző praxisban önálló munkavégzésre, a felnőtteket érintő megbetegedések (pl. hypertonia, diabetes mellitus, hyperlipidaemia) önálló menedzselésére, ezen belül részletes fizikális betegvizsgálat elvégzésére, iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére, konzílium elrendelésére, valamint a terápia elrendelésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.
- Képes a betegcsoport életkorának megfelelő és az idősök életkorának megfelelő, prevenciós vizsgálatok elvégzésére, képes akut történések elsődleges ellátását követően szakambulanciára utalni a beteget, valamint védőoltások elrendelésére és felírására.

Krónikus megbetegedések I-II.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.
- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

d. autonómia és felelősség:

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.

- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Értékeli a team munkáját.
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa: Előadás, szimulációs gyakorlat és klinikai gyakorlat.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája: A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal + gyakoroltatás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Nincs

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy kellő mélységű patofiziológiai megalapozást követően segít abban, hogy az érvényes klinikai irányelveket figyelembe véve a hallgató képes legyen diagnózist felállítani, kompetenciájának megfelelő klinikai döntést hozni és terápiás tervet felállítani egyes krónikus betegségek esetén. Ezek a krónikus betegségek: hypertonia, hyperlipidaemia, Stroke, II-es típusú diabetes nem szövődményes esetei, COPD, szorongásos kórképek, enyhe depresszió.

A tantárgy keretében a hallgatók megismerkednek a „multimorbiditás” okozta problémákkal, megoldandó feladatokkal is:

1. Az egyén szintjén (jelentős betegségteher, jelentős anyagi teher, nem megfelelően koordinált ellátás, polifarmácia, egyes betegségek alulkezelése),
2. A társadalom szintjén (egészségügyi kiadások emelkednek, családok terhei nőnek, csökkenő termelékenység, munkaerőpiaci problémák,)
3. Egészségügyi ellátórendszer, szolgáltatók szintjén (betegség-specifikus ellátás zajlik betegség-specifikus ellátás helyett, irányelvek nem foglalkoznak a multimorbiditással, számos betegség együttes jelenléte sok kapacitást leköt, a betegek ellátása nem vagy nem megfelelően koordinált). Megismerkednek a multimorbiditás "kezelési" stratégiáival.

A tantárgy tartalma:

Krónikus megbetegedések I. (multimorbiditás)

Elmélet: (10 óra)

1. Multimorbiditás fogalma, jelentősége, gyakorisága, társadalmi, gazdasági hatásai. A multimorbid beteg szempontjai a betegellátás során. Miért nem képes az ellátórendszer megfelelően gondozni a multimorbid beteget?

2. Betegségmenedzsment és multimorbiditás. Priorizálás a multimorbid beteg gondozása során.
3. Multimorbid beteg gyógyszerelése. Gyógyszerváltás, gyógyszerleállítás.
4. Multimorbid beteg ellátása - integrált ellátás, jelen és jövő. Terápiás terv készítése – csoportmunka.
5. Multimorbid betegek ellátásának lehetséges modelljei.

Kötelező irodalom:

Szádóczky Erika, Herr Judit: A krónikus betegségek kezelése. – Bp.: Egis CNS Club, 2006
Kerstim Bergström: Veseelégtelenséggel élni: kézikönyv a megelőzésről és önmagunk gondozásáról. – Bp.: Semmelweis, 2011
Berghammer Rita: Szorongás, depresszió. – Bp.: B+V K., 2004
Bitter István: Szorongásos kórképek. – Bp.: Springer Hungarica, 1996
Petrányi Gyula (szerk.): Belgyógyászat – tömör összefoglalás. – Bp.: Medicina, 2003
Boda Zoltán (szerk.): Klinikai alapismeretek fogorvos és gyógyszerészhallgatóknak. – Bp.: Medicina, 2001
Illei György (szerk.): Klinikai ápolástani ismeretek. – Pécs: POTE, 1995
Bitter István: Szorongásos kórképek. – Bp.: Springer Hungarica, 1996

Ajánlott irodalom:

Anthony William: Gyógyító médium - A krónikus és gyógyíthatatlan betegségek mögött rejlő titkok és a gyógyulás lehetőségei. ISBN: 9789635295449
https://ec.europa.eu/health/major_chronic_diseases/policy_hu
A krónikus betegek ellátásának jellemzői Európában. GYEMSZI. 2013
https://ec.europa.eu/health/major_chronic_diseases/diseases_hu
Majercsik Eszter: Multimorbiditás időskorban. Rehabilitáció időskorban. Rehabilitáció 2016, 26(3): 126-129

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:**A vizsgára bocsátás feltételei:**

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

szóban / írásban

Krónikus megbetegedések II.

(heti bontásban)

Elmélet: (56 óra)

1. Krónikus szívbetegségek, magasvérnyomás betegség diagnózisa, kezelése, gondozása.
2. Hyperlipidaemia diagnózisa, kezelése, gondozása.
3. II-es típusú cukorbetegség diagnózisa, kezelése, gondozása.
4. Perifériás verőérbetegség diagnózisa, kezelése, gondozása.
5. Stroke diagnózisa, gondozása, rehabilitáció.
6. Krónikus légúti betegségek, COPD, asztma bronchiale diagnózisa, kezelése, gondozása.
7. Házi oxigénkezelés.
8. Krónikus veseelégtelenség diagnózisa, diéta, gyógyszeres-, vesepótló kezelés.
9. Szorongásos kórképek, enyhe depresszió, mentális betegségek diagnózisa. Szorongásos kórképek kezelése és gondozása, mentális betegségek gondozása.
10. Esetfeldolgozás csoportban.

Szimulációs gyakorlat: (28 óra)

Esetbemutatók, interaktív esetmegbeszélések, hypertonia, hyperlipidaemia, Stroke, II-es típusú diabetes nem szövődményes esetei, COPD, szorongásos kórképek, enyhe depresszió stb.

Klinikai gyakorlat: (90 óra)

Önálló praxisgyakorlat tutor felügyelete mellett: hypertonia, hyperlipidaemia, Stroke, II-es típusú diabetes nem szövődményes esetei, COPD, szorongásos kórképek, enyhe depresszió betegeknel stb., esettanulmány készítése mindegyik témában.

A geriátriai szakápolók tutor felügyelete mellett: hypertonia, hyperlipidaemia, Stroke, II-es típusú diabetes nem szövődményes esetei, COPD, szorongásos kórképek, enyhe depresszió betegeknel stb., esettanulmány készítése mindegyik témában.

Kötelező irodalom:

- Szádóczky Erika, Herr Judit: A krónikus betegségek kezelése. – Bp.: Egis CNS Club, 2006
Kerstim Bergström: Veseelégtelenséggel élni: kézikönyv a megelőzésről és önmagunk gondozásáról. – Bp.: Semmelweis, 2011
Berghammer Rita: Szorongás, depresszió. – Bp.: B+V K., 2004
Bitter István: Szorongásos kórképek. – Bp.: Springer Hungarica, 1996
Petrányi Gyula (szerk.): Belgyógyászat – tömör összefoglalás. – Bp.: Medicina, 2003
Boda Zoltán (szerk.): Klinikai alapismeretek fogorvos és gyógyszerészhallgatóknak. – Bp.: Medicina, 2001
Illei György (szerk.): Klinikai ápolástani ismeretek. – Pécs: POTE, 1995
Bitter István: Szorongásos kórképek. – Bp.: Springer Hungarica, 1996

Ajánlott irodalom:

- Anthony Williem: Gyógyító médium - A krónikus és gyógyíthatatlan betegségek mögött rejlő titkok és a gyógyulás lehetőségei. ISBN: 9789635295449
https://ec.europa.eu/health/major_chronic_diseases/policy_hu
A krónikus betegek ellátásának jellemzői Európában. GYEMSZI. 2013
https://ec.europa.eu/health/major_chronic_diseases/diseases_hu

Majercsik Eszter: Multimorbiditás időskorban. Rehabilitáció időskorban. Rehabilitáció 2016, 26(3): 126-129

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előírt és elvégzett feladatok teljesítéséről a dokumentáció beadása a szorgalmi időszak végéig

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

szóban / írásban

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szerafin László
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Kutatásmódszertani és biostatistikai ismeretek		
A tantárgy angol neve: Research methodology and biostatistics		
Tanszék neve: Egészségügyi Informatikai Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Takács Péter		
Ajánlott félév:	I.	
Tantárgyi kód:	EKEI-208-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	1+1	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	2	
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás MSc – Geriátriai szakápoló; Közösségi szakápoló; Sürgősségi szakápoló specializációk

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: Mintatanterv szerint.

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy órarendi beosztása: Az aktuális órarend szerint, megbeszélések szerint a hetek összevonása lehetséges.

A tantárgy státusza: kötelező

Oktató/k/ névsora: Dr. Takács Péter, Dr. Csajbók Zoltán Ernő, Dr. Hüse Lajos, Dr. Zrínyi Miklós

A tantárgy általános és speciális céljai:

Az elméleti oktatás célja megszerezni és kiegészíteni a korábban megszerzett kutatásmódszertani és biostatistikai ismereteket.

A hallgatók átfogóan és részletekbe menően megismerik:

- kutatási folyamat lépéseit,
- a kísérleti és epidemiológiai kutatás közötti különbségeket,
- az epidemiológiai vizsgálatok fajtáinak - ökológiai, keresztmetszeti, eset-kontroll, követéses - jellemzőit, alkalmazásait és korlátaikat,
- a kutatási probléma aktualitásának vizsgálati szempontjait,
- az irodalomkutatás forrásait (elektronikus könyvtár, szakmai adatbázis, internetes keresőrendszer),
- a hipotézisek kialakításának mechanizmusát illetve a hipotézisek fejlődését,
- a mintavételi eljárásokat, az adatgyűjtés szempontjait,
- a kutatás során alkalmazott eszközök (kísérlet, kérdőív, dokumentumelemzés, megfigyelés) elméleti hátterét és gyakorlati kivitelezését,

- az adatfajtákat, mérési szinteket és az egyes adattípusoknál alkalmazható statisztikai elemzéseket,
- a prezentáció célját, annak formáit, a különböző objektumok kezelését és szerkesztését
- a tudományos konferenciák, önálló előadások és a szakdolgozat védésekor prezentációk elkészítéséhez szükséges elvárásokat.

A hallgatók a szakmai ismeretek birtokában olyan készségeket és jártasságokat szereznek, melyek alkalmassá teszik a szakmaterülethez kapcsolódó szakirodalmak, kutatási eredmények, kongresszusi előadások megértésére, és azok kritikus értelmezésére.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. tudás:** Magas szintű kutatómódszertani és biostatisztikai ismeretekkel rendelkezik.
- b. képesség:** Képes komplex klinikai vizsgálatok megtervezésére és lebonyolítására, valamint a bizonyítékok integrálására a gyakorlatba.
- c. attitűd:** Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- d. autonómia és felelősség:** Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol. Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival. Felelősséget vállal az emberi élet védelméért. Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa: Előadás, szeminárium, számolási gyakorlatok. A gyakorlatokon irányított és önálló feladatmegoldás.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája: A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: nappali tagozaton 35 : 65 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése: Hordozható számítógép, projektor, nyomtatott és elektronikus segédanyagok és feladatok. Az oktatási segédanyagok biztosítása és a számonkérés a Moodle-rendszeren belül megoldott. Az oktatók által összeállított oktatási segédanyagok segítik a tananyag elsajátítását.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás: A tudományág eredményeinek és a mindennapi gyakorlat követelményeinek követése és azok tananyagba való illesztése. A kari kutatási projektekhez kapcsolódó munka nagymértékben épít azokra a statisztikai elemzésekre, amelyek a tantárgy anyagához illeszkedő elméleti és gyakorlati ismereteket használnak.

A tantárgy részletes leírása:

Elmélet:

1. Bevezetés, a tudományos kutatás fogalma, kialakulása, szerepe. A tudományos kutatás folyamata.
2. A szakirodalom keresés módszere. Releváns szakirodalom gyűjtése és feltárása. Az irodalomkutatás forrásai. Az internet használata az irodalomkutatás során. Elektronikus könyvtárak. Elektronikus úton elérhető szakmai adatbázisok. On-line módon elérhető szakmai adatbázisok: EBSCO host, MATARKA, MOKKA, OVID, Science Direct, Scopus, Springer Link. A szakirodalom keresés módszere. Szakadatbázisok: MEDLINE, PubMed. Elektronikus könyvek, elektronikus folyóiratok. Open Access folyóiratok. Open Access Folyóiratok Könyvtára.
3. Internetes keresőrendszerek használata a világhálón. Idézetek és szövegek közötti hivatkozások. A szakirodalom kapcsolata a kutatási témával, szakirodalom típusa, feldolgozásának szempontjai.
4. Evidenced based protokollok és irányelvek
5. Problémafelvetés. A kutatási terv célja, felépítése – kari követelmények. A kutatás célja, hipotézisek megfogalmazása, modellalkotás.
6. Konceptualizálás, operacionalizálása – kutatási modell.
7. Kutatási típusok. A mintavétel formái, gyakorlata.
8. A tudományos kutatás eszközei: kísérlet.
9. A tudományos kutatás eszközei: kérdőív.
10. A tudományos kutatás eszközei: dokumentumelemzés, megfigyelés. Hazai és nemzetközi egészségügyi adatbázisok. A tudományos kutatás eszközei: interjú, esetleírás, esettanulmány. Adatfajták, mérési szintek. Az egyes adattípusoknál alkalmazható statisztikai elemzések. A prezentáció célja, annak formái, a különböző objektumok kezelése és szerkesztése. A tudományos konferenciák, önálló előadások, publikációk és a szakdolgozat védésekor prezentációk elkészítéséhez szükséges elvárások.

Gyakorlat:

- 1-3. Az Excel, R programcsomag alapjai: a program felülete, adatbevitel és adatbázis készítés, menüpontok bemutatása. Adattisztítás, egyszerűbb műveletek a primér adatokkal, adatmanipuláció. Leíró statisztikai elemzés készítése nominális változók esetén. Statisztikai táblák, táblázatok. Statisztikai ábrák, diagramok.
4. Adatfajták, mérési szintek. Az egyes adattípusoknál alkalmazható statisztikai elemzések.
5. A gyakoriság megbízhatósági tartomány elméleti háttere, gyakorlati kivitelezése. Gyakorló feladatok.
6. Az átlag megbízhatósági tartomány elméleti háttere, gyakorlati kivitelezése. Gyakorló feladatok.
7. Khi-négyzet próba alkalmazásának feltételei, elméleti háttere, gyakorlati kivitelezése. Gyakorló feladatok.
8. Közéérték és mérőszámok, leíró statisztikai elemzés készítése folytonos változók esetén. Gyakorló feladatok.
9. Egy és kétmintás t-próba elméleti háttere, gyakorlati alkalmazása. Gyakorló feladatok.
10. Regresszió és korreláció számítás elméleti háttere, gyakorlati kivitelezése. Gyakorló feladatok.

11-12. Egyszempontos varianciaanalízis számítás elméleti háttere, gyakorlati kivitelezése. Gyakorló feladatok.

13-14. A logisztikus regresszió elméleti háttere, alkalmazásának feltételei és kivitelezése. Gyakorló feladatok.

Kötelező irodalom:

1. Kutatásmódszertani kézikönyv (szerk.: R. Fedor Anita, Huszti Éva), Debreceni Egyetem, Egészségügyi Kar, 2016.
2. Dinya E.: Biometria az orvosi gyakorlatban. Medicina, Bp., 2001.
3. Reiczigel Jenő, Harnos Andrea, Solymosi Norbert: Biostatisztika, nem statisztikusoknak. Pars Kft., Nagykovácsi, 2007.

Ajánlott irodalom:

1. Kutatásmódszertani alapismeretek (szerk.: Boncz Imre), Pécs, 2015.
2. Fónai Mihály, Kerülő Judit, Takács Péter: Bevezetés az alkalmazott kutatásmódszertanba. Pro Educatione Alapítvány, 2003.
3. Az ápolástudomány tankönyve (szerk. Oláh András), Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2012.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: A tananyag kulcsfontosságú részei az előadásokon szerepelnek. A gyakorlatokon számítógéppel segített feladatmegoldás segíti a tananyag elsajátítását. Rendszeres konzultációk, szóbeli értékelések és a zárthelyi dolgozatok és évfolyamdolgozatok eredményei jelzik a hallgatók számára előrehaladásukat a témakörben.

Az aláírás megszerzésének feltételei: A TVSZ-ben meghatározottak alapján. Az előadásokon való rendszeres részvétel, aktív munka a gyakorlatokon. A zárthelyi dolgozatok megírása. Az előírt évfolyamdolgozatok elkészítése. Három vagy annál több hiányzás az aláírás megvonását eredményezi.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: -

A vizgára bocsátás feltételei: Az aláírás megszerzése, a félévi feladatok határidőre történő és eredményes teljesítése.

Vizsgáztatási módszer: szóbeli vizsga

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Takács Péter
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Ködmön József
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Multikulturalitás	
A tantárgy angol neve: Multiculturalism	
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Papp Katalin	
Ajánlott félév:	II.
Tantárgyi kód:	EKAT-141-00N
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0
Levelező tagozat félévi óraszám:	-
Kredit:	1
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

- Ápolás mesterképzési szak
- Geriátriai szakápoló specializáció
- Közösségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy órarendi beosztása: A TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza: kötelező

Oktató/k/ névsora: Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

Az Msc végzettséggel rendelkező ápoló tudja és ismerje a különböző kultúrából érkező betegek háttérét és tudja eredményesen beépíteni az ápolási folyamatba. Ismerje az eltérő vallási és etnikai szokásokat és életvitelt.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Geriátriai szakápoló specializáción:

a. tudás:

- Ismeri az egészségügyi ellátás során felmerülő etikai problémákat és az azokkal kapcsolatos feladatokat

b. képesség:

- Képes komplex rehabilitációs tervek összeállítására a betegek kulturális háttérének figyelembe vételével, továbbá képes a haldokló betegek kulturális háttérének megfelelő hospice ellátásának koordinálására.
- Képes az elsajátított multikulturális ismeretek és képességek oktatására.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál. Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

d. autonómia és felelősség:

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Közösségi szakápoló specializáción:

a. tudás: Ismeri az egészségügyi ellátás során felmerülő etikai problémákat és az azokkal kapcsolatos feladatokat

b. képesség:

- Képes az elsajátított multikulturális ismeretek és képességek oktatására.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál. Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

d. autonómia és felelősség:

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa: Előadás

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további

felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Ujváriné Dr. Siket Adrienn: Description of organized health care workers for transcultural nursing profession group training experience.

A tantárgy részletes leírása:***A tantárgy tartalma:***

**Multikulturalitás
(Geriátriai szakápoló, Közösségi szakápoló specializációk)**

A tantárgy ismerteti a valamely szempontból speciális jellemzőkkel bíró társadalmi csoportba tartozó betegek ellátásával kapcsolatos szempontokat. Speciális ellátási szempontot jelent a fogyatékkal élők, szexuális kisebbségek gyógyítása, időnként bűnözők, fogvatartottak vizsgálata is. Elsajátítandó ismeretek különböző nemzetiségek, kultúrák esetén: Az adott nemzetiség történelmének, történetének ismerete, A társadalom, család szerkezete, hierarchiája, a kultúra ismerete, hagyományok, szokások, ünnepek, a betegségről alkotott kép, a betegséghez való viszony, a nemzetiség hagyományos gyógyító eljárásai, az orvos–beteg konzultáció, orvosi vizsgálat keretei, a halállal, halottakkal kapcsolatos rítusok, szokások.

Elmélet:

1. Multikulturalitás fogalma.
2. Különbségek az egészségben, esélyegyenlőség az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésben.
3. "Kulturális kompetencia" fogalma, jelentése.
4. Magyarországon élő etnikai, kisebbségi csoportok jellemzői az egészség/egészségügy szempontjából.
5. Roma kultúra.
6. Romák viszonya betegséghez, egészséghez, halálhoz.
7. Speciális csoportok ellátási szempontjai I.
8. Speciális csoportok ellátási szempontjai II.
9. Egyes etnikai/vallási csoportok hagyományos gyógyítási eljárásai.
10. Alternatív medicina.
11. Kommunikáció sajátos szempontjai etnikai csoportokkal, nem magyar anyanyelvűekkel.
12. Szociális és kulturális jellemzők hatása az egészségügyi ellátás igénybevételére, a beteg-együttműködésre.
13. Esetbemutatás.
14. Esetbemutatás alapján önálló problémamegoldás.

Kötelező irodalom:

Patricia A. Potter, Anne Griffin Perry (szerk): Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai. Medicina Kiadó Budapest, 1999.

Cerveney, Martin:(2016): A tanszék kulturális ápolástudomány alapjai. Nővér, 42-44.

Rozsos Erzsébet: (2015): És ki a másik? Nővér,28.(4).27-37.

Larry D. Purnell: Guide to Culturally Competent Health Care (Purnell, Guide to Culturally Competent Health Care). ISBN-13: 978-0803620643 ISBN-10: 0803620640

Larry D. Purnell: Transcultural Health Care: A Culturally Competent Approach. ISBN-13: 978-0803637054 ISBN-10: 0803637055

Ajánlott irodalom:

Pop Marcel-Hollós Sándor-Vindinger István-Mészáros Judit:Új utak az egészségügyi felsőoktatásban: az ápolás(irányítás) és oktatásának globalizációja – Kettős diploma ápolóknak . <http://akademiai.com/doi/pdf/10.1556/OH.2009.28560>

Papp Katalin (2015): Beszámoló a IV.ETNA Nemzetközi konferenciáról. Nővér,28.(4).37.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való részvétel

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli/szóbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Papp Katalin
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Önálló klinikai gyakorlat I-IV.				
A tantárgy angol neve: Clinical practice I-IV.				
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék				
Tantárgyfelelős neve: Ujváriné Dr. Siket Adrienn főiskolai docens, PhD				
Ajánlott félév:	I.	II.	III.	
	I.	II.	III.	IV.
Tantárgyi kód:	EKAT-133-01N	EKAT-133-02N	EKAT-133-03N	EKAT-133-04N
Nappali tagozat félévi óraszám:	0+0+60	0+0+100	0+0+140	0+0+280
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	-	-	-
Kredit:	3	4	5	10
Vizsgakövetelmény:	Gyakorlati jegy	Gyakorlati jegy	Aláírás	Aláírás
Kötelező előtanulmányi rend:	-	Önálló Klinikai gyakorlat I.	-	Önálló Klinikai gyakorlat I.
	geráp, sürgősségi áp, közösségi áp.	közösségi áp	közösségi áp	geriátriai áp.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterszak/ Sürgősségi/Közösségi/Geriátriai szakápoló specializációk

Önálló klinikai gyakorlat I.: Sürgősségi/Közösségi/Geriátriai szakápoló specializáció

Önálló klinikai gyakorlat II.: Közösségi szakápoló specializáció

Önálló klinikai gyakorlat III.: Közösségi szakápoló specializáció

Önálló klinikai gyakorlat IV.: Geriátriai szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve: Magyar

A tantárgy órarendi beosztása: TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza: Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Aktuális tantárgy felosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

Közösségi szakápoló:

Önálló klinikai gyakorlat I. (praxisgyakorlat) (I. félév gyakjegy 3 kredit 60 óra)

A gyakorlat lényege, hogy a korábban tanultakat házi orvos tutor mellett a gyakorlatban is lássa és gyakorolja a hallgató. A gyakorlatokra éppen ezért jól képzett, az oktatásban jártas házi orvosok praxisaiban kerül sor. A gyakorlat során a hallgató gyakorlati naplót vezet, melyben rögzíti a praxis alapadatait (ellátott populáció, morbiditási, mortalitási adatok, praxis felszereltsége stb.), ellátott esetek leírását, továbbá egy oldalban összesíti tapasztalatait.

Önálló klinikai gyakorlat II. (praxisgyakorlat) (II. félév gyak jegy 4 kredit 100 óra)

A gyakorlat lényege, hogy a korábban tanultakat házi orvos tutor mellett a gyakorlatban is lássa és gyakorolja a hallgató. A gyakorlatokra éppen ezért jól képzett, az oktatásban jártas házi orvosok praxisaiban kerül sor. A gyakorlat során a hallgató gyakorlati naplót vezet, melyben rögzíti a praxis alapadatait (ellátott populáció, morbiditási, mortalitási adatok, praxis felszereltsége stb.), ellátott esetek leírását, továbbá egy oldalban összesíti tapasztalatait.

Önálló klinikai gyakorlat III. (praxisgyakorlat) (III. félév aláírás 5 kredit 140 óra)

A gyakorlat lényege, hogy a korábban tanultakat házi orvos tutor mellett a gyakorlatban is lássa és gyakorolja a hallgató. A gyakorlatokra éppen ezért jól képzett, az oktatásban jártas házi orvosok praxisaiban kerül sor. A gyakorlat során a hallgató gyakorlati naplót vezet, melyben rögzíti a praxis alapadatait (ellátott populáció, morbiditási, mortalitási adatok, praxis felszereltsége stb.), ellátott esetek leírását, továbbá egy oldalban összesíti tapasztalatait.

Geriatríai specializáció:

Önálló klinikai gyakorlat I. (I. félév gyakorlati jegy 3 kredit 60 óra)

A hallgató szakmai ismeretinek birtokában képes: a megszerzett ismeretanyag, szakmai készségek, szemlélet és magatartás alapján a képzettségének megfelelő szakterületen az önálló, felelősségteljes munkavégzésre, a szakápolási tevékenységek, beavatkozások kritikus értékelésére, fejlesztésére, az ápolói feladatok elrendelésére és elvégzésére.

Önálló klinikai gyakorlat IV. (III. félév aláírás 10 kredit 280 óra)

A hallgató szakmai ismeretinek birtokában képes: a megszerzett ismeretanyag, szakmai készségek, szemlélet és magatartás alapján a képzettségének megfelelő szakterületen az önálló, felelősségteljes munkavégzésre, a szakápolási tevékenységek, beavatkozások kritikus értékelésére, fejlesztésére, az ápolói feladatok elrendelésére és elvégzésére.

Sürgősségi specializáció:

Önálló klinikai gyakorlat I. (triage) (I. félév gyakjegy 3 kredit 60 óra)

A gyakorlat lényege, hogy a korábban tanultakat orvos tutor mellett a gyakorlatban is lássa és gyakorolja a hallgató. A gyakorlatokra éppen ezért jól képzett, az oktatásban jártas orvosok mellett kerül sor. A gyakorlat során a hallgató gyakorlati naplót vezet, melyben rögzíti az ellátott esetek leírását, továbbá egy oldalban összesíti tapasztalatait.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Önálló klinikai gyakorlat I.: Sürgősségi/Közösségi/Geriátriai szakápoló specializáció

Önálló klinikai gyakorlat I.: Közösségi szakápoló specializáció

- a. **tudás:** Ismeri az egyénnel és csoporttal kapcsolatos egészségfejlesztési és kliensoktatási feladatokat és irányelveket.
- b. **képesség:** Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán. Képes ezen alapok tükrében megérteni a betegellátás során a gyógyszerteran, a klinikum, a diagnosztika és a terápia összefüggéseit és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozói feladatainak ellátására. Képes egészségfejlesztési programokat kidolgozni és a lebonyolításukat koordinálni, valamint képes az ellátás során felmerülő etikai problémák megfelelő kezelésére.
- c. **attitűd:** Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.
- d. **autonómia és felelősség:** Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

Önálló klinikai gyakorlat I.: Geriátriai szakápoló specializáció

- a) **tudás:** Ismeri az egyénnel és csoporttal kapcsolatos egészségfejlesztési és kliensoktatási feladatokat és irányelveket.
- b) **képesség:** Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán. Képes ezen alapok tükrében megérteni a betegellátás során a gyógyszerteran, a klinikum, a diagnosztika és a terápia összefüggéseit és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozói feladatainak ellátására. Képes egészségfejlesztési programokat kidolgozni és a lebonyolításukat koordinálni, valamint képes az ellátás során felmerülő etikai problémák megfelelő kezelésére.
- c) **attitűd:** Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.
- d) **autonómia és felelősség:** Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

Önálló klinikai gyakorlat I.: Sürgősségi szakápoló specializáció

a) tudás:

Ismeri a leggyakoribb akut és krónikus megbetegedések gyógyszeres kezelési elveit, a készítmények farmakodinámiás és farmakokinetikai jellegzetességeit, a felnőtt betegeknek javasolt dózisokat, a betegoktatási feladatokat és a lehetséges mellékhatásokat.

Ismeri a részletes fizikális állapotfelmérés elemeit és a diagnózisalkotás alapjait.

b) képesség:

Képes integráltan alkalmazni a diagnózisalkotás és a betegségek kezelési tervének, majd kivitelezésének során az anatómia, élettani és kórélettani ismereteket.

Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra.

Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.

Képes ezen alapok tükrében megérteni a betegellátás során a gyógyszerteran, a klinikum, a diagnosztika és a terápia összefüggéseit és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozói feladatainak ellátására.

A diagnózisalkotás során képes alkalmazni a fizikális betegvizsgálat elemeit és képes a vizsgálati eredményeket megfelelően értékelni, a prioritásokat meghatározni és azt szakmai és nem szakmai környezetben egyaránt kommunikálni.

Képes önállóan akut és krónikus megbetegedésekben szenvedők ellátása során egyes gyógyszerek elrendelésére és egyes gyógyászati segédeszközök elrendelésére és felírására.

Menedzsmentismeretei, vezetői készségei és jogi ismeretei birtokában képes szakdolgozók és szervezeti egységek irányítására, szervezésére.

Képes komplex klinikai vizsgálatok megtervezésére és lebonyolítására, valamint a bizonyítékok integrálására a gyakorlatba.

c, attitűd

Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.

Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

Munkájának eredményeit szakmai, és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni magyar és idegen nyelven egyaránt.

Építő kritikával képes hozzájárulni a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.

d, autonómia és felelősség

Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.

Alkalmas a szakterülethez kapcsolódó erőforrás-menedzsment feladatainak ellátására.

Vezetői szerepet tölthet be.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.

Értékeli a team munkáját.

Önálló klinikai gyakorlat II.: Közösségi szakápoló specializáció

a) tudás:

Ismeri a leggyakoribb akut és krónikus megbetegedések gyógyszeres kezelési elveit, a készítmények farmakodinámiás és farmakokinetikai jellegzetességeit, a felnőtt betegeknek javasolt dózisokat, a betegoktatási feladatokat és a lehetséges mellékhatásokat.

Ismeri a részletes fizikális állapotfelmérés elemeit és a diagnózisalkotás alapjait.

Ismeri az egyénnel és csoporttal kapcsolatos egészségfejlesztési és kliensoktatási feladatokat és irányelveket.

Ismeri az egészségügyi ellátás során felmerülő etikai problémákat és az azokkal kapcsolatos feladatokat

A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

Ismeri felnőtt betegek esetén a gyakori akut- és krónikus megbetegedések gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait.

Korszerű ismeretekkel rendelkezik az egyének, családok és nagyobb közösségek egészségnevelési és egészségfejlesztési feladataival kapcsolatosan.

b) képesség:

Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.

Képes ezen alapok tükrében megérteni a betegellátás során a gyógyszerteran, a klinikum, a diagnosztika és a terápia összefüggéseit és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozói feladatainak ellátására.

A diagnózisalkotás során képes alkalmazni a fizikális betegvizsgálat elemeit és képes a vizsgálati eredményeket megfelelően értékelni, a prioritásokat meghatározni és azt szakmai és nem szakmai környezetben egyaránt kommunikálni.

Képes önállóan akut és krónikus megbetegedésekben szenvedők ellátása során egyes gyógyszerek elrendelésére és egyes gyógyászati segédeszközök elrendelésére és felírására.

Menedzsmentismeretei, vezetői készségei és jogi ismeretei birtokában képes szakdolgozók és szervezeti egységek irányítására, szervezésére.

Képes komplex klinikai vizsgálatok megtervezésére és lebonyolítására, valamint a bizonyítékok integrálására a gyakorlatba.

Képes egészségfejlesztési programokat kidolgozni és a lebonyolításukat koordinálni, valamint képes az ellátás során felmerülő etikai problémák megfelelő kezelésére.

Képes a közösségi ápolást végző praxisban önálló munkavégzésre, a felnőttet érintő megbetegedések (pl. hypertonia, diabetes mellitus, hyperlipidaemia) önálló menedzselésére, ezen belül részletes fizikális betegvizsgálat elvégzésére, iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére, konzílium elrendelésére, valamint a terápia elrendelésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.

Képes a betegcsoport életkorának megfelelő prevenciós vizsgálatok elvégzésére, képes akut történések elsődleges ellátását követően szakambulanciára utalni a beteget, valamint védőoltások elrendelésére és felírására.

Képes komplex rehabilitációs (dietoterápiás, fizioterápiás, pszichés, szociális) tervek összeállítására.

Képes egyéni egészségtervet készíteni, egészség-tanácsadást végezni. - Képes komplex egészségfejlesztési projektek, anyagok kidolgozására és végrehajtására, valamint az általa ellátottak egészségi állapotának folyamatos monitorizálására.

Képes rizikófaktorok azonosítására, életmódváltoztatás ösztönzésére, szűrések kivitelezésére.

Képes a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására.

c, attitűd

Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.

Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

Munkájának eredményeit szakmai, és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni magyar és idegen nyelven egyaránt.

Építő kritikával képes hozzájárulni a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.

d, autonómia és felelősség

Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.

Alkalmas a szakterülethez kapcsolódó erőforrás-menedzsment feladatainak ellátására.

Vezetői szerepet tölthet be.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.

Értékeli a team munkáját.

Önálló klinikai gyakorlat III.: Közösségi szakápoló specializáció

a) tudás:

Ismeri a leggyakoribb akut és krónikus megbetegedések gyógyszeres kezelési elveit, a készítmények farmakodinámiás és farmakokinetikai jellegzetességeit, a felnőtt betegeknek javasolt dózisokat, a betegoktatási feladatokat és a lehetséges mellékhatásokat.

Ismeri a részletes fizikális állapotfelmérés elemeit és a diagnózisalkotás alapjait.

Ismeri az egyénnel és csoporttal kapcsolatos egészségfejlesztési és kliensoktatási feladatokat és irányelveket.

Ismeri az egészségügyi ellátás során felmerülő etikai problémákat és az azokkal kapcsolatos feladatokat

A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

Ismeri felnőtt betegek esetén a gyakori akut- és krónikus megbetegedések gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait.

Korszerű ismeretekkel rendelkezik az egyének, családok és nagyobb közösségek egészségnevelési és egészségfejlesztési feladataival kapcsolatban.

b, képesség:

Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.

Képes ezen alapok tükrében megérteni a betegellátás során a gyógyszerteran, a klinikum, a diagnosztika és a terápia összefüggéseit és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozói feladatainak ellátására.

A diagnózisalkotás során képes alkalmazni a fizikális betegvizsgálat elemeit és képes a vizsgálati eredményeket megfelelően értékelni, a prioritásokat meghatározni és azt szakmai és nem szakmai környezetben egyaránt kommunikálni.

Képes önállóan akut és krónikus megbetegedésekben szenvedők ellátása során egyes gyógyszerek elrendelésére és egyes gyógyászati segédeszközök elrendelésére és felírására.

Menedzsmentismeretei, vezetői készségei és jogi ismeretei birtokában képes szakdolgozók és szervezeti egységek irányítására, szervezésére.

Képes komplex klinikai vizsgálatok megtervezésére és lebonyolítására, valamint a bizonyítékok integrálására a gyakorlatba.

Képes egészségfejlesztési programokat kidolgozni és a lebonyolításukat koordinálni, valamint képes az ellátás során felmerülő etikai problémák megfelelő kezelésére.

Képes a közösségi ápolást végző praxisban önálló munkavégzésre, a felnőtteket érintő megbetegedések (pl. hypertonia, diabetes mellitus, hyperlipidaemia) önálló menedzselésére, ezen belül részletes fizikális betegvizsgálat elvégzésére, iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére, konzílium elrendelésére, valamint a terápia elrendelésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.

Képes a betegcsoport életkorának megfelelő prevenciós vizsgálatok elvégzésére, képes akut történések elsődleges ellátását követően szakambulanciára utalni a beteget, valamint védőoltások elrendelésére és felírására.

Képes komplex rehabilitációs (dietoterápiás, fizioterápiás, pszichés, szociális) tervek összeállítására.

Képes egyéni egészségtervet készíteni, egészség-tanácsadást végezni. - Képes komplex egészségfejlesztési projektek, anyagok kidolgozására és végrehajtására, valamint az általa ellátottak egészségi állapotának folyamatos monitorizálására.

Képes rizikófaktorok azonosítására, életmódváltoztatás ösztönzésére, szűrések kivitelezésére.

Képes a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására.

c, attitűd

Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.

Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

Munkájának eredményeit szakmai, és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni magyar és idegen nyelven egyaránt.

Építő kritikával képes hozzájárulni a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.

d, autonómia és felelősség

Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.

Alkalmas a szakterülethez kapcsolódó erőforrás-menedzsment feladatainak ellátására.

Vezetői szerepet tölthet be.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.

Értékeli a team munkáját.

Önálló klinikai gyakorlat IV.: Geriátriai szakápoló specializáció

a, tudás: A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól. Ismeri a gyakori akut és krónikus geriátriai kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait. Korszerű ismeretekkel rendelkezik a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeiről, az életvégi gondozásról és hospice ellátásról.

b, képesség: Képes a közösségi ápolást végző praxisban önálló munkavégzésre, a geriátriai krónikus megbetegedések (pl. hypertonia, diabetes mellitus, hyperlipidaemia) önálló menedzselésére, ezen belül részletes fizikális betegvizsgálat elvégzésére, iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére, konzílium elrendelésére, valamint a terápia elrendelésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására. Képes az idősek életkorának megfelelő prevenció vizsgálatok elvégzésére, képes akut történések elsődleges ellátását követően szakambulanciára utalni a beteget, valamint védőoltások elrendelésére és felírására. Képes komplex rehabilitációs (dietoterápiás, fizioterápiás, pszichés, szociális) tervek összeállítására, továbbá képes a haldokló betegek megfelelő hospice ellátásának koordinálására. Képes a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására.

c, attitűd

Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.

Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

Munkájának eredményeit szakmai, és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni magyar és idegen nyelven egyaránt.

Építő kritikával képes hozzájárulni a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.

d, autonómia és felelősség

Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.

Alkalmas a szakterülethez kapcsolódó erőforrás-menedzsment feladatainak ellátására.

Vezetői szerepet tölthet be.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.

Értékeli a team munkáját.

Oktatás típusa: Klinikai gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája: A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás: A tantárgy jellegéből fakadóan nincs

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

I. félév

Önálló klinikai gyakorlat I.: Közösségi/ Geriátriai Sürgősségi/ szakápoló specializáció

Közösségi szakápoló specializáció:

Önálló klinikai gyakorlat I. (praxisgyakorlat) (I. félév gyakorlati jegy 3 kredit 60 óra)

A praxis felépítése, a praxisban dolgozók feladatai, munkamegosztás

Napi tevékenység megfigyelése a háziorvos mellett, napló vezetése

Praxisba bejelentkező betegek felvétele

A praxis felszereltsége, eszközök, informatikai rendszerek

A praxisba bejelentkezett lakosság jellemzői

Anamnéziszfelvétel, fizikális vizsgálat

Otthoni betegellátás háziorvossal

Otthoni beteglátogatás praxisnővérrel

Krónikus betegségek gondozása I. - hypertonia

Krónikus betegségek gondozása II. diabetes mellitus

Krónikus betegségek gondozása III. - COPD

Krónikus betegségek gondozása IV. - a multimorbid beteg

Akut betegségek ellátása

Panasz, tünet, vizsgálat.

Kezelési terv

Lásd gyakorlati napló!

Geriátriai szakápoló specializáció:

Önálló klinikai gyakorlat I. (I. félév gyakorlati jegy 3 kredit 60 óra)

Gyakorlati munka, gyakorlati leckönyv alapján az alábbi feladatok elvégzése: Ápolási folyamat, ápolási terv. Ápolási diagnózisok típusai és jelentőségük. Egészségügyi dokumentáció vezetésének alapjai. Egészségügyi dokumentáció vezetése. Személyi adatok kitöltésének formái. Mért paraméterek helyes rögzítése. Gyógyszerek, váladékok, beavatkozások, eredmények jelölése az egészségügyi dokumentációban. Élettani laborparaméterek beírásának szabályai, normálértékek, eltérések leggyakoribb okai. Gyógyszerrendelések olvasásának alapjai. Anamnézisek formái, típusai. Informatív jelentőségük. Higiénés kézfertőtlenítés. Műtéti kézfertőtlenítés, higiénés kézfertőtlenítő, felületfertőtlenítő és eszköz - műszer fertőtlenítő szerek. Steril gumikesztyű felvétele. Steril tárgy kinyitása, steril oldat öntése. Orr-száj maszk helyes felvétele. Kardinális tünetek – vérnyomás (vérnyomásmérés szimulátoron és kliensen). Kardinális tünetek – pulzus (pulzusszámolás módjai). NANDA szerinti ápolási diagnózisok, célok, tevékenység megtervezése, eredményességi kritériumok. Kardinális tünetek – hőmérséklet. A hőmérséklet mérésének módszerei, ezektől függő előnyei és hátrányai. Kardinális tünetek – légzés. A légzésszámot befolyásoló tényezők; a ventiláció megítélése (életkoronkénti légzésszám/kitérés/ritmus/hang). NANDA szerinti ápolási diagnózisok, célok, tevékenység megtervezése, eredményességi kritériumok. Oxigén terápia, és inhalációs terápia, mellkasi fizioterápia alapjai. Infúziós terápia. Punctio fogalma, típusai, céljuk, esetleges szövődmények, ápolói feladatok. Röntgen és kontrasztanyag vizsgálatok indikációi, típusai, és az ápolói feladatok. Gyógyszerelés. Gyógyszerformák adagolása halmazállapot, felhasználási mód és alkalmazási mód szerint. A gyógyszerek bejuttatásának technikája nasalis úton, szem, fül, rectalis és inhalációs alkalmazás. Injekciózás (intracutan, subcután injekció, intramuscularis, intravenás). Előkészítés; porampulla oldásának kivitelezése; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon. Transzfúziós terápia. Ágynyugalom formái. Immobilitás következményei. Ágynyugalom formái. Fekvés, fektetés fogalma. Mobilitás, immobilitás fogalma. Immobilitás szomatikus, pszichés, szociális hatásai. Ágynyugalom formái. Immobilitás következményei. Ágynyugalom formái. Fekvés, fektetés fogalma. Mobilitás, immobilitás fogalma. Immobilitás szomatikus, pszichés, szociális hatásai. Testhelyzetek I. Fektetési módok. Háton fektetés, oldalra fektetés. Kórtermi környezet. Aktív és passzív helyzetváltoztatás. Testhelyzetek II. Félig ülő, ülő testhelyzet, Hason fektetés, lejtőzötetés. Félig ülő, ülő testhelyzet kivitelezése, formái, indikációi, kontraindikációk. Hason fektetés kivitelezése; indikációk és kontraindikációk. Trendelenburg és ellen trendelenburg fektetés; indikációk és kontraindikációk. Helyzetváltoztatáshoz szükséges eszközök bemutatása. Fektetés egyes vizsgálatokhoz. Alapvető szükségletek- ürítés szükséglete: vizeletürítés. Alapvető szükségletek- ürítés szükséglete: székletürítés. Váladékok rendszere: Vizelet, széklet, hányadék, köpet jellemzői. Váladékok felfogása, tárolása, előkészítésük vizsgálatokhoz. Fiziológiás szükségletek - higiénés betegápolás. A beteg fürdetésének célja. terápiás fürdetések formái. Fürdőszobai fürdetés vagy zuhanyozás célja, ellenőrzési feladatok. Teljes és részleges fürdetés ágyban, előkészületek és a sorrend helyes felsorolása. Táplálkozás szükséglete és kielégítése. Táplálékok különleges orvosi célokra, tápláltsági állapot felmérése, táplálási módok, tápszerek.

Lásd gyakorlati napló!

Sürgősségi szakápoló specializáció:***Önálló klinikai gyakorlat I. (triage) (I. félév gyakorlati jegy 3 kredit 60 óra)***

Az összefüggő gyakorlat kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APN ápoló megismeri a kórházi sürgősségi osztály triage egységének működését, a betegfogadás és betegosztályozás menetét és módszertanát. Megismerkedik a CTAS vagy HuTAS rendszerekkel, azok osztályozási szempontjaival és outputjaival. Megismeri továbbá a kórházi sürgősségi osztály betegfelvételi ambuláns egységének működését, a betegellátás menetét és módszertanát, az alkalmazott eszközök működését, a munkaszervezés módszertanát. Betekintést nyer a kórházi sürgősségi osztály fekvőbeteg egységének működésébe, megismeri a betegellátás menetét és módszertanát, az alkalmazott eszközök működését, a munkaszervezés módszertanát. Megismeri az intrahospitális sürgősségi ellátás helyi szerveződését: a MET (medical emergency team) és ReT (resuscitatio team) felépítését, riasztási módjait. A kivonuló gyakorlati modul alkalmával megismeri a prehospitális sürgősségi ellátás alapelveit, szervezeti felépítését, színtereit, a betegellátásban résztvevő mentőegységeket, azok riasztási stratégiáját, eszközös és gyógyszeres felszereltségét. Megismeri a prehospitális triage működését, a mentésirányítás feladatait. Ennek megfelelően képessé válik a kórházi sürgősségi ellátás során alkalmazott triage módszer (CTAS vagy HuTAS) készségszintű alkalmazására. A betegeket osztályozza, a megfelelő triage kategóriát meghatározza a triage protokollnak megfelelően. Helyesen alkalmazza a re-triage-t. Kitölti a triage dokumentációt. A beteggel, hozzátartozóval, mentőegységgel hatékonyan, szabatosan, empatikusan kommunikál, tőlük strukturáltan információt gyűjt. Képessé válik a triage során szükséges fizikális és eszközös vizsgálatok lege artis kivitelezésére, a leleteket helyesen értelmezi. Képessé válik emellett a kórházi sürgősségi ellátás során fizikális és eszközös betegvizsgálat kivitelezésére.

Lásd gyakorlati napló!

II. félév**Önálló klinikai gyakorlat II.: Közösségi szakápoló specializáció****Közösségi szakápoló specializáció:*****Önálló klinikai gyakorlat II. (praxisgyakorlat) (II. félév gyakorlati jegy 4 kredit 100 óra)***

A hallgató a felnőtt illetve vegyes háziorvosi praxisgyakorlatán tutor felügyelete mellett akut és krónikus betegségek ellátásában vesz részt, önálló tevékenységeket végez, ezekről naplót vezet. A hallgató gyakorlatot szerez az önálló anamnézis felvételben, a szükséges fizikai vizsgálatok biztonságos végzésében. Az eszközös vizsgálatok végzésében, a kapott eredmények kiértékelésében. Ezt követően a hallgató diagnózist állít fel, terápiás tervet javasol, prognózist állít fel. Mindeközben gyakorlatot szerez a terápiás beavatkozások biztonságos elvégzésében, gyógyszerelésben. Megismeri az akut és krónikus ellátás során szükséges adminisztrációs és szervezési teendőket.

Lásd gyakorlati napló!

III. félév

Önálló klinikai gyakorlat III.: Közösségi szakápoló specializáció

Közösségi szakápoló specializáció:

Önálló klinikai gyakorlat III. (praxisgyakorlat) (III. félév aláírás 5 kredit 140 óra)

A hallgató a felnőtt illetve vegyes háziorvosi praxisgyakorlatán tutor felügyelete mellett akut és krónikus betegségek ellátásában, rehhabilitációjában vesz részt, önálló tevékenységeket végez, ezekről naplót vezet. A hallgató gyakorlatot szerez az önálló anamnézis felvételben, a szükséges fizikai vizsgálatok biztonságos végzésében. Az eszközös vizsgálatok végzésében, a kapott eredmények kiértékelésében. Ezt követően a hallgató diagnózist állít fel terápiás tervet javasol, prognózist állít fel. Mindeközben gyakorlatot szerez a terápiás beavatkozások biztonságos elvégzésében, gyógyszerelésben. Megismeri az akut és krónikus ellátás során szükséges adminisztrációs és szervezési teendőket.

Lásd gyakorlati napló!

Önálló klinikai gyakorlat IV.: Geriátriai szakápoló specializáció

Geriátriai szakápoló specializáció:

Önálló klinikai gyakorlat IV. (III. félév aláírás 10 kredit 280 óra)

Gyakorlati munka, gyakorlati lecke könyv alapján az alábbi feladatok elvégzése: Oxigénterápia kivitelezése és a légzési paraméterek megfigyelése. Légzés számolása, alacsony- és magas áramlású oxigén beviteli eszközök helyes alkalmazása a FiO₂ és áramlási értékek tükrében, központi oxigén ellátó alkalmazása, oxigénadagoló csatlakoztatása, oxigénpalack alkalmazása, oxigénadagoló felszerelése, pulzoximéter alkalmazása, adagoló aerosol, discus, dischaler, handihaler, aerolizer, spinhaler, turbuhaler, easyhaler alkalmazása, gépi porlasztó alkalmazása. Légútbiztosítási eljárások kivitelezése, mesterséges légúttal rendelkező beteg gondozása (eszköz nélküli légútbiztosítás, asszisztálás supraglotticus légútbiztosító eszköz behelyezéséhez. Asszisztálás oro-, vagy nasotrachealis intubációhoz. Kétlumenű tracheostomás kanül tisztítása. Tracheostomás kanül gondozása. Lélegeztető ballon alkalmazása. Lélegeztetett beteg szemápolása (tisztítás, majd polietilén kötés felhelyezése). Lélegeztetett beteg szájápolása (szívóval integrált fogtisztítóval). Nasopharyngealis légútbiztosító eszközök alkalmazása. Guedel tubus alkalmazása. Asszisztálás in-line intubációnál. Asszisztálás percutan tracheostoma kialakításához. Nyitott szívórendszerrel történő trachea leszívás. Zárt szívórendszerrel történő trachealeszívás. Mellkasi fizioterápia kivitelezése. Asszisztálás trachea lavage-nál. Asszisztálás bronchoscopy-nál. Sellicht műfogás kivitelezése. Mellkasi fizioterápia indikálása. Légúti mintavétel (trachea váladék, nasopharyngealis, oropharyngealis). Légúti mintavétel indikációjának felállítása. Trachea lavage kivitelezése. Bronchoscopy kivitelezése. Légzőkör összeállítása, lélegeztető gépről történő leszoktatás kivitelezése. Infúziós terápia alkalmazása: Phlebitis és infiltrációs skálák alkalmazása, infúziós terápia előkészítése, intravénás infúzió bekötése, légtelenítés, Infúziós szerelék eltávolítása, infúzió adagoló készülék kezelése (perfusor, infusomat, PCA pumpa). Háromágú csap használata, légtelenítése, csatlakoztatás a kanülhöz, Piggy Back alkalmazása, Asszisztálás artériás kanül behelyezéséhez. Rövid kanül behelyezése és eltávolítása. Középutas kanül behelyezése és eltávolítása. Szárnyas tű alkalmazása infúziós terápiához. Asszisztálás centrális vénakanül behelyezésénél. Perifériás és centrális kanül átomsása, lezárása (heparinos oldattal). Centrális kanül vérvétel. Beültetett port használata. Perifériás és centrális kanül kötéscsere. Asszisztálás PICC felvezetésénél,

EDA kanül alkalmazása és gondozása. Bólusban történő gyógyszerelés, intravénás injekció adása kanülon keresztül. Túlnyomásos infúziós terápia kivitelezése. Asszisztálás intraossealis vénabiztosításhoz. Artériás kanül gondozása (kötéscsere). Rövid kanül behelyezésének indikálása. Középutas kanül behelyezésének indikálása. Percutan technikával felvezetett centrális vénás kanülok eltávolítása. PICC eltávolítása, Subcutan infúzió (Hypodermoclysis) bekötése. Artériás kanül eltávolítása). Vérvételi eljárások kivitelezése (vénás vérvétel kivitelezése zárt vérvételi rendszerrel, vércukormérés ujjbegy kapilláris vérből, vénás vérvétel kivitelezése nyitott vérvételi rendszerrel). A 120 perces orális glükóz tolerancia teszt (OGTT) kivitelezése, kapilláris mintavétel Astrup-kapilláriscsőbe, vércukormérés indikálása. Sebkezelés, decubitus prevenció/ellátás: vérzéscsillapítás, elsődleges sebellátás kivitelezése. Asszisztálás különböző sebgyógyítási eljárásoknál (varratok, kapsok, sebragasztó). Asszisztálás sebtisztítás, sebkimetszés, debridement különböző formáinak a kivitelezése során. Drain körüli bőrterület ellátása. Asszisztálás drainsövek behelyezésénél és eltávolításánál. Rugalmas pólya felhelyezése alsó végtagon. Biotron lámpa alkalmazása. Nehezen gyógyuló sebek ellátása utasítás alapján. Rugalmas pólya levétele. Kompressziós harisnya felhelyezése. Decubitus rizikófelmérő skála használata (pl.: Norton, Braden,...). Decubitus prevenció (páciens rendszeres időközönkénti forgatása ágyban és antidecubitor matrac alkalmazása) kivitelezése. Drainső körüli metszés kötéscseréje. Elsődlegesen gyógyuló műtéti seb kötéscseréje. Párakötés alkalmazása. Drainpalack cseréje. Decubitus kezelése, kötéscsere I. std. Decubitus kezelése, kötéscsere II. std. Sebgyógyítási eljárások kivitelezése (varratok, kapsok, sebragasztó). Sebtisztítás, sebkimetszés, debridement különböző formáinak a kivitelezése. Varrat- és kapocs szedés kivitelezése, Drainsövek behelyezése és eltávolítása. Sebváladék mintavétel (aerob és anaerob). VAC terápia kivitelezése. Nehezen gyógyuló sebek ellátása. Kompressziós harisnya alkalmazásának indikálása. Decubitus ellátásának (kötéscsere) és prevenciójának koordinálása. Decubitus kezelése, kötéscsere III. std., Decubitus kezelése, kötéscsere IV. std., Kötszerek vényre felírása). Lumbálpunkció, hascsapolás. Mellkascsapolás, mellkascsővezés, pericardium punkció és pericardiumcentesis. Culdocentesis, csontvelő aspiratio, májbiopszia, vesebiopszia, emlőbiopszia, pajzsmirigy biopszia.
Lásd gyakorlati napló!

Kötelező irodalom:

Az egészségügy és az ápolás általános elvei, oktatói jegyzet: Papp Katalin

Ujváriné Siket Adrienn, 2013. Elérhető:

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010_0020_apolas_magyar/adatok.html

Patrica A. Potter - Anne Griffin Perry: Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai, Medicina Bp. 1996.,1999.,2013.

Oláh András (2012): Az ápolástudomány tankönyve, Medicina Könyvkiadó Zrt.

Elérhető: http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0061_apolastudomany-magyar/apolas_magyar_1_1.html

Patricia A. Potter – Anne Griffin Perry (2013): Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai. Medicina Könyvkiadó Zrt. ISBN szám: 978 963 242 541 3

M. E. Milliken, G. Campell: Mindennapos betegápolás. Medicina, Budapest 1996.

További irodalmak a tárgyak elméleti vonatkozásainál.

Ajánlott irodalom:

Bokor Nándor: Általános ápolástan - gondozástan, Medicina Bp.2006., 2014.

John Murtagh: Betegoktatás. Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 1999.

Perry, Elkin, Potter: Ápolói beavatkozások és műveletek. Medicina, Budapest, 2000.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlaton a részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján történik. A gyakorlati napló vezetése, és határidőre való leadása.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: a gyakorlatok teljesítése

Az előírt és elvégzett feladatok teljesítéséről a dokumentáció beadása a szorgalmi időszak végéig. Lásd gyakorlati napló!

A vizsgára bocsátás feltételei: aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer: gyakorlati

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Praxisközösségi projektgyakorlat	
A tantárgy angol neve: Praxis community project practice	
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Ujváriné Dr. Siket Adrienn	
Ajánlott félév:	II.
Tantárgyi kód:	EKAT-138-00N
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0 (14+0) + 40 óra területi gyakorlat/félév
Levelező tagozat félévi óraszám:	-
Kredit:	3
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	Nincs

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?

Ápolás Mesterszak/Közösségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

A gyakorlat lényege, hogy az alapellátásban, későbbiekben tevékenykedő szereplők közötti együttműködést szimulálja, ezen keresztül az egyes szakmák képviselői közelről ismerik meg egymás szakterületét, saját élményük lesz az együttműködésről. A projektben a háziorvosi ápolók mellett háziorvosi rezidensek, szakgyógyszerész hallgatók, védőnő gyógytornász hallgatók vesznek részt. Konkrét adatokkal jellemzett elképzelt „praxisközösségben” készítenek területi és egyéni egészségterveket, gondoznak krónikus beteget. A projekt végén összefoglaló dokumentumot készítenek, területi gyakorlaton vesznek részt.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a, tudás

A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

Korszerű ismeretekkel rendelkezik az egyének, családok és nagyobb közösségek egészségnevelési és egészségfejlesztési feladataival kapcsolatosan.

b, képesség

Képes a közösségi ápolást végző praxisban önálló munkavégzésre, a felnőtteket érintő megbetegedések (pl. hypertonia, diabetes mellitus, hyperlipidaemia) önálló menedzselésére, ezen belül részletes fizikális betegvizsgálat elvégzésére, iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére, konzílium elrendelésére, valamint a terápia elrendelésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.

Képes egészségfejlesztési programokat kidolgozni és a lebonyolításukat koordinálni, valamint képes az ellátás során felmerülő etikai problémák megfelelő kezelésére.

Képes a betegcsoport életkorának megfelelő prevenciós vizsgálatok elvégzésére, képes akut történések elsődleges ellátását követően szakambulanciára utalni a beteget, valamint védőoltások elrendelésére és felírására.

Képes komplex rehabilitációs (dietoterápiás, fizioterápiás, pszichés, szociális) tervek összeállítására.

Képes egyéni egészségtervet készíteni, egészség-tanácsadást végezni. – Képes komplex egészségfejlesztési projektek, anyagok kidolgozására és végrehajtására, valamint az általa ellátottak egészségi állapotának folyamatos monitorizálására.

c, attitűd

Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.

Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

Munkájának eredményeit szakmai, és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni magyar és idegen nyelven egyaránt.

Építő kritikával képes hozzájárulni a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.

d, autonómia és felelősség

Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.

Alkalmas a szakterülethez kapcsolódó erőforrás-menedzsment feladatainak ellátására.

Vezetői szerepet tölthet be.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.

Értékeli a team munkáját.

Oktatás típusa:

Előadás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése

Előadás modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A hallgató lehetőséget kap az Ápolástudományi Tanszék kutatási projektjeibe bekapcsolódni.

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):**Az előadások tematikája**

Nappali

1. Praxisközösség definíciója, feladatai
 2. Praxisközösség – nemzetközi kitekintés
 3. Magyar tapasztalatok – A Svájci Alapellátási Modellprogram
 4. Praxisközösség szereplői
 5. Munkamegosztás a praxisközösségben
 6. Közösségi egészségszervezés
 7. Közösségi alapú egészségtervezés, népegészségügyi feladatok
 8. Csapatmunka alapjai
 9. Gazdasági működés a praxisközösségben
 - 10-11. Praxisközösség jogszabályi környezete
 - 12-13. Praxisközösség kapcsolatrendszere
- III. Találkozás praxisközösséget működtető szolgálatokkal

40 óra gyakorlat:

Projekthét keretében az alapellátásban tevékenykedő szereplők közötti együttműködés szimulációjára kerül sor. Az egyes szakmák képviselői közelről ismerik meg egymás szakterületét, saját élményük lesz az együttműködésről. A projektben a háziiorvosi ápolók mellett háziiorvosi rezidensek, szakgyógyszerész hallgatók, védőnő, gyógytornász, dietetikus hallgatók vesznek részt. Konkrét adatokkal jellemzett elképzelt „praxisközösségben” készítenek területi és egyéni egészségterveket, gondoznak krónikus beteget. A projekt végén összefoglaló dokumentumot készítenek.

Látogatás praxisközösségekbe. Területi gyakorlat keretében az itt folyó munkába történő bekapcsolódás. Egyénre szabott egészségállapot felmérés, egyénre szabott életmód tanácsadás, szervezett szűrésre való mozgósítás és felvilágosítás.

Lásd gyakorlati napló!

Kötelező irodalom:

A praxisközösségek eljárásrendje. SH/8/1 Svájci Hozzájárulás Program

Működési kézikönyv a praxisközösségek népegészségügyi szolgáltatásaihoz 5. verzió
2013. május 31.

Családorvoslás helye, alapelvei, sajátosságai, Semmelweis Egyetem (2012)

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0008_csaladorvoslas_helye_alapelvei/adatok.html

Családorvoslás a napi gyakorlatban, Semmelweis Egyetem (2012)

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0008_csaladorvoslas_helye_alapelvei/adatok.html

Ajánlott irodalom

Népegészségügy folyóirat aktuális lapszámai

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele

Az aláírás megszerzése

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer: Írásbeli/szóbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Pszichiátriai és neurológiai sürgősségi kórképek		
A tantárgy angol neve: Psychiatric and neurological emergency disorders		
Tanszék neve: Sürgősségi és Oxiológiai Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Diószeghy Péter		
Ajánlott félév:	III.	
Tantárgyi kód:	EKSO-124-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	2+0	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	2	
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterképzési szak / Sürgősségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A neurológiai és pszichiátriai sürgősségi ellátás speciális szempontjainak, a komplex ellátásnak, a betegirányítás követelményeinek megismertetése.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.
- Tisztában van az allokatív, integratív és idő dependens ellátási formákkal, azokat képviseli, a betegutak szervezésében, mint irányelveket követi.

- Ismeri a sürgősségi kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait, meghatározott kompetencia mentén azokat alkalmazza.
- Tisztában van az érvényes szakmai protokollokkal, azokat rendszerszinten alkalmazza, betartja, illetve kompetenciájának megfelelően betartatja.
- Ismeri a prehospitalis betegellátás jellegzetességeit és irányelveit, tisztában van a vonatkozó jogi és szabályozási háttérrel.

b. képesség:

- Képes a pre- és intrahospitalis sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegvizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére.
- Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.
- Képes a kliens fájdalmának csillapítására önálló pszichés vezetéssel, gyógyszeresen, fizikális módszerekkel, az optimális testhelyzet megválasztásával vagy elősegítésével (pozicionálással).
- Képes irányelvek alapján a prehospitalis sürgősségi ellátásban önállóan tevékenykedni és képes a prehospitalis ellátó team vezetésére.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál. Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

d. autonómia és felelősség:

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa:

Előadás

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azokat oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további

felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

-

A tantárgy részletes leírása:

A kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APN ápoló megismeri a sürgősségi ellátásban előforduló neurológiai és pszichiatriai kórfolyamatokat, azok kórokait, kivizsgálási algoritmusait, lehetséges kezelési módjait. Ismeri az állapotfelmérést és diagnosztikát segítő score rendszereket. Ismeri az organikus psychosyndroma fogalmát, az elkülönítendő kórfolyamatokat.

Ennek megfelelően képessé válik a sürgősségi ellátást igénylő neurológiai és pszichiatriai kórfolyamatok felismerésére, amennyiben releváns és lehetséges a kórok tisztázására, a terápia megválasztására, szakszerű kivitelezésére. Szakszerű neurológiai betegvizsgálatot végez, psyches és mentális státuszt mér fel és rögzít. Felismeri a személyiségzavart, kommunikációját ennek megfelelően alakítja. Képes a beteg psyches vezetésére.

Pszichiátriai és neurológiai sürgősségi kórképek

Elmélet:

1. Gyors neurológiai betegvizsgálat. Az agyidegek vizsgálata, motorium, sensorium vizsgálata. Meningeális izgalmi jelek értékelése;
2. Cerebrovascularis betegségek: csoportosítás, betegút és szervezése, sürgősségi kivizsgálás és teendő. Állapotfelmérő score rendszerek. Thrombolysis és embolectomia;
3. Demyelinisatios és neuromuscularis betegségek, ezekkel kapcsolatos sürgősségi teendők;
4. Neuropathiak. A gerincvelő betegségei: kompresszió, lumboischialgia;
5. Convulsioval járó kórfolyamatok, ezek elkülönítő kórisméje, sürgősségi kezelése, a beteg elhelyezése;
6. A fejfájás és kivizsgálása. KIR daganatos megbetegedések, szövődményeik. Intracranialis nyomásfokozódás;
7. Neuroinfektív betegségek, differenciáldiagnosztika, sürgősségi ellátás és további teendők;
8. A pszichiatriai beteg vizsgálata. Laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok szerepe a differenciáldiagnosztikában. Organikus psychoszindrómák;
9. Psychosisok. A psychoticus beteg sürgősségi osztályos kezelése;
10. Suicidium;
11. Tudatmódosító szerek használata, intoxikáció, megvonásos tünetegyüttesek;
12. A delírium sürgősségi ellátása;
13. Hangulatzavarok, szorongásos zavarok, szomatizációs zavarok és ellátásuk;
14. Personopathiak;
15. A pszichiatriai ellátás jogi vonatkozásai.

Kötelező irodalom:

Komoly Sámuel, Palkovits Miklós: Gyakorlati neurológia és neuroanatómia. Medicina Könyvkiadó, 2015.

Tringer László: Sürgősségi ellátás a pszichiátriában. Medicina Könyvkiadó, 2003

Ajánlott irodalom:

Szirmai Imre:Neurológia. Medicina Könyvkiadó, 2017.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

- Összefoglaló teszt a neurológia tárgykörébe tartozó témákból.
- Összefoglaló teszt a pszichiátria tárgykörébe tartozó témákból.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

- Az évközi tesztek teljesítése.

A vizsgára bocsátás feltételei:

- Az évközi tesztek teljesítése.

Vizsgáztatási módszer: írásbeli (teszt) és szóbeli.

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Diószeghy Péter
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szabó Zoltán
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
meterszakfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Reanimatológia		
A tantárgy angol neve: Reanimatology		
Tanszék neve: Sürgősségi és Oxiológiai Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Tóth György		
Ajánlott félév:	II.	
Tantárgyi kód:	EKSO-118-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	0+2	
Levelező tagozat félévi óraszám:		
Kredit:	1	
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterképzési szak / Sürgősségi szakápoló, Geriátriai szakápoló, Közösségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Sürgősségi szakápoló specializáción - kötelező
Geriátriai szakápoló, Közösségi szakápoló specializáción – kötelezően választható

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A sürgősségi betegellátás körülményei között szükségessé váló keringésmegállás mielőbbi felismerése, keringés és légzés pótlásának egyszerű és emelt szinten történő szakszerű biztosítása, az újraélesztés során alkalmazható és alkalmazandó gyógyszerek, azok dózisainak, alkalmazási módjának és veszélyeinek elsajátítása.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Sürgősségi szakápoló specializáción:

a. tudás:

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további

kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

- Ismeri a sürgősségi kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait, meghatározott kompetencia mentén azokat alkalmazza.
- Ismeri az alap- és emeltszintű újraélesztés aktuális protokolljait, az előforduló hibaforrásokat, azok kiküszöbölési lehetőségeit.
- Tisztában van az érvényes szakmai protokollokkal, azokat rendszerszinten alkalmazza, betartja, illetve kompetenciájának megfelelően betartatja.
- Ismeri a prehospitalis betegellátás jellegzetességeit és irányelveit, tisztában van a vonatkozó jogi és szabályozási háttérrel.

b. képesség:

- Képes a pre- és intrahospitalis sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegvizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére.
- Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.
- Az érvényes szakmai ajánlások és indikációk alapján képes szupra- vagy infraglottikus légútbiztosítás elvégzésére, illetve szükség esetén további emelt szintű légútbiztosítási beavatkozásokra, továbbá procedurális szedálásra.
- A biztosított légút átjárhatóságának fenntartása keretében képes a légúti váladékleszívás, a mellkasi fizioterápia, emellett a légúti mintavétel elrendelésére és kivitelezésére.
- Képes invazív és non-invazív gépi lélegeztetésre, a légzés asszisztált támogatására vagy kontrollált pótlására, a lélegeztetési mód megválasztására, a lélegeztetett beteg megfigyelésére, ellátására, a lélegeztetésről történő leszoktatásra.
- Képes komplex kardiopulmonális reszuszcitáció végzésére és irányítására, hemodinamikailag instabil betegen kardioverzió kivitelezésére, külső, transztorakális pacemaker kezelés megkezdésére, perifériás vénabiztosításra vagy intraosseális kanülálás végzésére, artéria punkció és kanülálás kivitelezésére, indokolt esetben centrális véna kanül behelyezésére.

c. attitűd:

- Inspirálja a munkája, és elkötelezett iránta. Tudatosan fejleszti kompetenciáit és a munkájához szükséges tudását, gyakorlatát. A sürgősségi ellátáshoz szükséges eszközöket és berendezéseket magabiztosan és megbízhatóan használja. Jól viseli a munkája során keletkező stresszhelyzeteket.

d. autonómia és felelősség:

- A rábízott feladatokat – a szabályok betartásával – önállóan, önfegyelmel és megbízhatóan végrehajtja. Hatáskörén belül – meghozza a gyors és felelősségteljes döntéseket.

Közösségi szakápoló specializáción:

a. tudás:

- Korszerű ismeretekkel rendelkezik az egyének, családok és nagyobb közösségek egészségnevelési és egészségfejlesztési feladataival kapcsolatban.

b. képesség:

- Képes komplex rehabilitációs (dietoterápiás, fizioterápiás, pszichés, szociális) tervek összeállítására.

c. attitűd:

- Empatikusan és együttműködően viselkedik a munkatársakkal és a betegekkel.
- Elfogadóan áll hozzá és alkalmazkodik a szakmai vezetők gondolkodásához. A fellépése és cselekedetei magabiztosságot tükröznek. Jól viseli a munkája során keletkező stresszhelyzeteket.

d. autonómia és felelősség:

- Átlátja és el tudja helyezni saját tevékenységét a betegellátás teljes munkafolyamatában.

Oktatás típusa:

Gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azokat az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tantárgy részletes leírása:

A kurzus során az APN ápoló megismeri az életműködéseket közvetlenül veszélyeztető állapotokat (peri-arrest állapotok), a keringésmegálláshoz vezető patofiziológiai és elektrofiziológiai okokat (arrest ritmuszavarok és állapotok), a keringésmegállás mielőbbi felismerésének módját, a kieső keringés és légzés pótlásának egyszerű és emelt szintű módjait, az újraélesztés során alkalmazható és alkalmazandó gyógyszereket, azok dózisait, alkalmazási módjait és veszélyeit. Megismeri a mindenkor hatályos újraélesztési algoritmusokat. Emellett ismeri az újraélesztés minőségi jellemzőit (hatás, eredmény, siker), sikeres újraélesztés utáni kötelező teendőket, a poszt-reszuszcitációs kezelés és gondozás lépéseit és teendőit. Az emberi test, a szervrendszerek és szervek morfológiai jellemzőit, szövettan struktúráit és fejlődéstani eredetét. Képesse válik a peri-arrest állapotok felismerésére, a keringésmegállás megelőzésére, bekövetkezett keringésmegállás gyors felismerésére, az újraélesztés rendelkezésre álló eszközök és lehetőségek szerinti legmagasabb szintű végzésére, ezzel kapcsolatos teammunka szervezésére és vezetésére. Képes a keringésmegállás kórokat azonosítani, az annak megfelelő, legjobb életkilátásokat biztosító terápia megválasztására és kivitelezésére. Képes emellett az újraélesztés

minőségének kontrolljára, szükség esetén a zajló tevékenységek minőséget javító technikai módosítására. Képes felismerni a keringés újraindulását (ROSC), a beteget a neurológiai kimenetel maximalizálását biztosító poszt-reszuszcitációs kezelésben részesíteni.

Reanimatológia

Gyakorlat:

1. Kiterjesztett, emelt szintű újraélesztés (ALS) fogalma, algoritmusainak áttekintése szimulált környezetben;
2. Az emelt szintű újraélesztés gyógyszerei: gyógyszerismereti gyakorlat klinikai szituációk alapján;
3. Intrahospitális resuscitatio team: riasztás és csapatmunka gyakorlása szimulált közegben;
4. A légúti idegentest ellátásának gyakorlata;
5. Tachycardia pre-arrest algoritmus gyakorlása szimulációs közegben;
6. Bradycardia pre-arrest algoritmus gyakorlása szimulált közegben;
7. Emelt szintű elektroterápia (cardioversio, transthoracalis pacemaker kezelés) alkalmazása újraélesztés során és periarrest állapotokban. Az ICD vagy PM implantált beteg újraélesztése;
8. Súlyos sérült peri-arrest ellátásának invazív beavatkozási: thoracostomia, thoracotomia gyakorlása szimulált közegben;
9. Súlyos sérült beteg peri-arrest ellátásának gyakorlata;
10. Post-resuscitatio ellátás gyakorlat;
11. Döntéshozatal gyakorlata a peri-arrest ellátás során;
12. Újraélesztés speciális helyzetekben és esetekben;
- 13.,14. Komplex szituáció megoldása.

Gyakorlat során megfigyelendő és teljesítendő tevékenységek (darabszámmal):

Lásd gyakorlati napló.

Kötelező irodalom:

- A Magyar Resuscitatio Társaság (HuRC) 2015. évi felnőtt emeltszintű újraélesztési (ALS) irányelve
- Dr. Betlehem J.: A sürgősségi ellátás elméleti és gyakorlat alapjai (Medicina, 2015.)

Ajánlott irodalom:

- A Magyar Resuscitatio Társaság (HuRC) 2011. évi felnőtt emeltszintű újraélesztési (ALS) irányelve
- European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2010, Resuscitation 81 (2010) 1219–1276
- A Magyar Resuscitatio Társaság (HuRC) 2011. évi irányelve a gyermekek újraélesztéséről
- Memorix. Sürgős esetek ellátása. Negyedik, bővített kiadás. Semmelweis Kiadó Budapest 2013.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Aktív részvétel az órákon; hiányzás a TVSZ szerint.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A hallgatók minden foglalkozás alkalmával a jelenléti ív aláírásával igazolják a részvételüket (minimum követelmény: az előadások 80%-án való részvétel).

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A tanulók gyakorlati vizsga keretén belül számot adnak a tanórák releváns tudásanyagából.

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Tóth György
tantárgyfelelős

Dr. Szabó Zoltán
tanszékvezető

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
meterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Sürgősségi kórképek és kezelésük I-IV.				
A tantárgy angol neve: Emergency Diseases and Treatment I-IV.				
Tanszék neve: Sürgősségi és Oxiológiai Tanszék				
Tantárgyfelelős neve: Dr. Szabó Zoltán				
Ajánlott félév:	II.		III.	
Tantárgyi kód:	I. EKSO-120-01N	II. EKSO-120-02N	III. EKSO-120-03N	IV. EKSO-120-04N
Nappali tagozat félévi óraszám:	42+28+60	14+28+30	42+14+30	28+28+30
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	-	-	-
Kredit:	4	3	3	4
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	kollokvium	kollokvium	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	-	-	-	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterképzési szak / Sürgősségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy *általános* célja, hogy olyan elméleti és gyakorlati kompetenciával bíró sürgősségi szakápolókat képezzen, akik a prehospitalis és kórházi sürgősségi ellátásban megjelenő kórképekről, betegségekről azok felismeréséről, diagnosztikájáról és kezeléséről széleskörű ismeretekkel rendelkeznek. A végzett szakemberek megtanulják a betegosztályozási rendszer (triázs) irányelveit, jártasnak kell lenniük a betegirányításban, döntésképesek a diszpozíció tárgykorében. A sürgős ellátást igénylő betegségek alapvető gyógyszeres kezelési lehetőségeit, illetve a várható mellékhatásokat is ismerniük kell. Az

alap- és emeltszintű újraélesztéssel kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudás alapvető követelmény.

A kurrikulum során oktatott *speciális* invazív beavatkozások (pl. hemodialízis, pacemaker terápia stb.) végzése licensz vizsgához kötött.

Végül, de nem utolsó sorban a sürgősségi szakápoló képzés feladata az is, hogy a tevékenységre vonatkozó jogi szabályozási háttérrel a képzésben résztvevőkkel alaposan megismertesse.

Mindezek teljesülése esetén széles látókörű, bizonyos manuális, invazív beavatkozások elvégzésére is képes szakemberek sürgősségi betegellátó rendszerben történő megjelenése valósul meg, mely várakozásunknak megfelelően pozitív hatást gyakorol a diagnosztikára, terápiára, betegirányításra, illetve a betegek és az egészségügyi személyzet elégedettségi mutatóira is.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Sürgősségi kórképek és kezelésük I. (ik: felnőtt és geriatrai sürgősségi kórképek)

a. tudás:

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.
- Ismeri a triázs folyamatát, irányelveit.
- Tisztában van az allokatív, integratív és idő dependens ellátási formákkal, azokat képviseli, a betegutak szervezésében, mint irányelveket követi.
- Ismeri a sürgősségi kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait, meghatározott kompetencia mentén azokat alkalmazza.
- Tisztában van az érvényes szakmai protokollokkal, azokat rendszerszinten alkalmazza, betartja, illetve kompetenciájának megfelelően betartatja.
- Ismeri a prehospitalis betegellátás jellegzetességeit és irányelveit, tisztában van a vonatkozó jogi és szabályozási háttérrel.

b. képesség:

- Képes a pre- és intrahospitalis sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegvizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére.
- Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.
- Képes felügyelet mellett, sürgősségi indikációval mellkascsapolás, valamint dialízis terápia kivitelezésére.
- Képes a krónikus kórallapotok esetében a gyógyszeres terápia módosítására, kiegészítésére.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.

- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál. Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

d. autonómia és felelősség:

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Sürgősségi kórképek és kezelésük II. (ik: szülészeti és nőgyógyászati sürgősségi kórképek)

a. tudás:

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.
- Tisztában van az allokatív, integratív és idő dependens ellátási formákkal, azokat képviseli, a betegutak szervezésében, mint irányelveket követi.
- Ismeri a sürgősségi kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait, meghatározott kompetencia mentén azokat alkalmazza.
- Tisztában van az érvényes szakmai protokollokkal, azokat rendszerszinten alkalmazza, betartja, illetve kompetenciájának megfelelően betartatja.
- Ismeri a prehospitalis betegellátás jellegzetességeit és irányelveit, tisztában van a vonatkozó jogi és szabályozási háttérrel.

b. képesség:

- Képes a pre- és intrahospitalis sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegvizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére.
- Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.
- Képes a kliens fájdalmának csillapítására önálló pszichés vezetéssel, gyógyszeresen, fizikális módszerekkel, az optimális testhelyzet megválasztásával vagy elősegítésével (pozicionálással).
- Folyadékot, elektrolitot képes pótolni szájon át és intravénás úton.
- Képes irányelvek alapján a prehospitalis sürgősségi ellátásban önállóan tevékenykedni és képes a prehospitalis ellátó team vezetésére.

- Képes a sürgősségi beavatkozásokat követő kórházi ellátási időszakra terápiás terv összeállítására, kivitelezésére, módosítására, ellenőrzésére.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál. Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

d. autonómia és felelősség:

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkori hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Sürgősségi kórképek és kezelésük III. (ik: gyermek-sürgősségi kórképek)

a. tudás:

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.
- Tisztában van az allokatív, integratív és idő dependens ellátási formákkal, azokat képviseli, a betegutak szervezésében, mint irányelveket követi.
- Ismeri a sürgősségi kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait, meghatározott kompetencia mentén azokat alkalmazza.
- Tisztában van az érvényes szakmai protokollokkal, azokat rendszerszinten alkalmazza, betartja, illetve kompetenciájának megfelelően betartatja.

b. képesség:

- Képes a pre- és intrahospitális sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegvizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére.
- Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.
- Az érvényes szakmai ajánlások és indikációk alapján képes supra- vagy infraglottikus légútbiztosítás elvégzésére, illetve szükség esetén további emelt szintű légútbiztosítási beavatkozásokra, továbbá procedurális szedálásra.

- A biztosított légút átjárhatóságának fenntartása keretében képes a légúti váladékleszívás, a mellkasi fizioterápia, emellett a légúti mintavétel elrendelésére és kivitelezésére.
- Képes invazív és non-invazív gépi lélegeztetésre, a légzés asszisztált támogatására vagy kontrollált pótlására, a lélegeztetési mód megválasztására, a lélegeztetett beteg megfigyelésére, ellátására, a lélegeztetésről történő leszoktatásra.
- Képes komplex kardiopulmonális reszuszcitáció végzésére és irányítására, hemodinamikailag instabil betegen kardioverzió kivitelezésére, külső, transztorakális pacemaker kezelés megkezdésére, perifériás vénabiztosításra vagy intraoszeális kanülálás végzésére, artéria punkció és kanülálás kivitelezésére, indokolt esetben centrális véna kanül behelyezésére.
- Folyadékot, elektrolitot képes pótolni szájon át és intravénás úton.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál. Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

d. autonómia és felelősség:

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkori hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Sürgősségi kórképek és kezelésük IV. (ik: traumatológiai sürgősségi kórképek)**a. tudás:**

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakapolási és betegoktatási feladatairól.
- Ismeri a triázs folyamatát, irányelveit.
- Tisztában van az allokatív, integratív és idő dependens ellátási formákkal, azokat képviseli, a betegutak szervezésében, mint irányelveket követi.
- Ismeri a sürgősségi kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait, meghatározott kompetencia mentén azokat alkalmazza.
- Tisztában van az érvényes szakmai protokollokkal, azokat rendszerszinten alkalmazza, betartja, illetve kompetenciájának megfelelően betartatja.

b. képesség:

- Képes a pre- és intrahospitális sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegvizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére.
- Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.
- Az érvényes szakmai ajánlások és indikációk alapján képes supra- vagy infraglottikus légútbiztosítás elvégzésére, illetve szükség esetén további emelt szintű légútbiztosítási beavatkozásokra, továbbá procedurális szedálásra.
- A biztosított légút átjárhatóságának fenntartása keretében képes a légúti váladékleszívás, a mellkasi fizioterápia, emellett a légúti mintavétel elrendelésére és kivitelezésére.
- Képes komplex kardiopulmonális reszuszcitáció végzésére és irányítására, hemodinamikailag instabil betegen kardioverzió kivitelezésére, külső, transztorakális pacemaker kezelés megkezdésére, perifériás vénabiztosításra vagy intraosseális kanülálás végzésére, artéria punkció és kanülálás kivitelezésére, indokolt esetben centrális véna kanül behelyezésére.
- Képes mellkas detenzionálásra, thoracostomia elvégzésére, hascsapolásra, gyomormosásra, bélmosásra, végtagok és a gerinc immobilizálására, sebtoilette, sebkimetszés, sebzárás kivitelezésére.
- Folyadékot, elektrolitot képes pótolni szájon át és intravénás úton.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál. Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

d. autonómia és felelősség:

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkori hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa:

Előadás, gyakorlat, klinikai gyakorlat.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Az oktatás fő célja, hogy a hallgatók szituációs gyakorlatok során szimulációs eszközökkel oldják meg a kiszabott feladatot.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A hallgató lehetőséget kap, hogy a Debreceni Egyetem Sürgősségi Orvostani Tanszék által végzett tudományos projektekből részt vállalhat.

A tantárgy részletes leírása:**Sürgősségi kórképek és kezelésük I.**
(ik: felnőtt és geriátriai sürgősségi kórképek)*Tantárgy tartalma:*

A kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APN ápoló megismeri a felnőttkor és időskor jellemző, sürgősségi ellátást is potenciálisan igénylő belszervi kórfolyamatokat, egyes életkori sajátosságokat. Szervrendszerenként ismeri a gyakori kórfolyamatok diagnosztikus módszereit, kezelési alapelveit és algoritmusait. Ennek megfelelően képessé válik a kardiovaszkuláris kórfolyamatok, így különösen az atherosclerosisral összefüggő kórképek (ACS, stroke, ASO), a szívritmuszavarok, kardialis vészhelyzetek (pre-arrest állapotok, kardialis decompensatio, sokkfolyamatok), a hypertóniával összefüggő, továbbá egyéb thromboembolias kórfolyamatok (így a pulmonalis embólia) akut ellátására, a definitív kezelés megválasztására, annak megszervezésére. Ugyancsak képessé válik a légzőrendszer gyulladással eredetű kórfolyamatainak, az asthma bronchiale protokolloknak megfelelő kezelési stratégiájának megválasztására, megkezdésére. Felismeri az ARDS folyamatát, megkezdésére képes. Képes az akut jellegű gastrointestinalis kórfolyamatok felismerésére, kivizsgálására, akut kezelésére megkezdésére, így a máj, az epeutak, a gyomor-bélrendszer és a hasnyálmirigy betegségei esetén. Felismeri az akut és krónikus veseelégtelenség állapotát, illetve az ahhoz vezető kórfolyamatokat, azok első ellátás megválasztására és megkezdésére képessé válik. Az endokrin rendszer akut kórfolyamatainak közül képes az endokrin sürgősségi állapotok felismerésére, megelőzésére és az akut ellátás megkezdésére. Az anyagcsere betegségei közül képes a hyper- és dyslipidaemiák, illetve azokkal összefüggő akut kórfolyamatok, a diabetes mellitus és szövődényei, a folyadék- és ionháztartás zavarainak és a porfirinanyagcsere kóros állapotainak (porphyria) felismerésére, első ellátásának megkezdésére. A daganatos megbetegedések sürgősségi szövődényeit (onkológiai sürgősségi állapotok) felismerésére és kezelésére képes. Képes továbbá a belgyógyászati balesetek ellátásának megkezdésére, megszervezésére.

Elmélet:

1. A belgyógyászat tárgya. Életkori sajátosságok és egyéb, terápiát befolyásoló és diagnosztikát nehezítő állapotok és sajátosságok.
2. A geriátriai beteg és ellátásának alapelvei.
3. Kardiovaszkuláris kórfolyamatok: atherosclerosis és szövődményei, plakkruptúra, -fissura, -ulceratio.
4. ACS és kezelésének stratégiája. Stroke cerebri. Első ellátás, a definitív terápia megválasztása, ennek megfelelő betegút megszervezése.
5. Életet veszélyeztető és potenciálisan életveszélyes szívritmuszavarok felismerése és ellátása.
6. A keringési elégtelenség: szívelégtelenség és sokkfolyamatok felismerése, elkülönítő kórisméje és kezelése. A cardialis decompensatio: fokozatai, etiológiai tényezők, első ellátás lépései, a definitív terápia lehetőségei.
7. Perifériás érbetegségek. A hypertonia és akut szövődményei. Thrombo-embolias kórfolyamatok felismerése és ellátása. A végtagfájdalom elkülönítő kórismézése.
8. A légzőrendszer gyulladással eredetű kórfolyamatainak, az asthma bronchiale felismerése, kezelési stratégiája, az első ellátáslépései. Az ARDS folyamata, kezdeti és definitív ellátása.
9. Gastrointestinalis kórfolyamatok: a máj gyulladással és fertőzős betegségei, elégtelen működése, az epeutak gyulladással és elzáródással kórfolyamatai, az icterusok elkülönítő kórisméje.
10. Gastrointestinalis kórfolyamatok: a gyomor-bélrendszer gyulladással és fekélyes betegségei, a hasnyálmirigy betegségei (neoplasia, pancreatitis). Az akut endoscopia és ERCP indikációi, megszervezése.
11. A vese betegségei. Akut és krónikus veseelégtelenség, kóroki tényezők, első ellátás lépései. A húgyúti kövesség és szövődményei. Endokrinológiai sürgősségi állapotok: Addison krízis, thyreotoxikus krízis és ellátásuk.
12. Az anyagcsere betegségei: hyper- és dyslipidaemiák, illetve azokkal összefüggő akut kórfolyamatok, diabetes mellitus és szövődményei, folyadék- és ionháztartás zavarainak és a porfirinanyagcsere kóros állapotainak (porphyria) felismerésére, első ellátásának lépései.
13. Onkológiai sürgősségi állapotok. A daganatos betegségek csoportosítása, kezelésének alapelvei.
14. Az immundeprimált állapot, immunszuppresszió.
15. Belgyógyászati balesetek: az elektromos áram biológiai hatásai, elektrotrauma, akasztás és zsinegelés, vízi balesetek és termikus traumák akut ellátása.

Gyakorlat:

Az óraszám felében belgyógyászati osztályon (ennek felében kardiológiai profilú), másik felében gerontológiai osztályon szervezett gyakorlat, mely keretében a félév során tanultak szintetizáló, munkafolyamatba szervezett alkalmazására kerül sor.

1. Betegvizsgálat a belgyógyászati osztályon: anamnesis-felvétel, kommunikáció a beteggel. Az idős beteggel történő kommunikáció és ellátás specifikumai. Idős beteg vizsgálata és esetbemutató.
2. Atheroscleroticus beteg vizsgálata és ellátása. ASO. Angina pectoris, annak instabil formája. Az anamnesis jelentősége kardiovaszkuláris betegségben szenvedőkben.
3. ACS és kezelésének stratégiája. Stroke cerebri. Első ellátás, a definitív terápia megválasztása, ennek megfelelő betegút megszervezése.

4. Acut coronaria syndroma és ellátása. PTCA/PCI, thrombolysis. Interventio megtekintése, az első ellátás lépései. Ritmuszavarok mint kórokok és szövödmények, felismerés és ellátás. A pacemaker terápia.
5. Keringési elégtelenségben szenvedő beteg vizsgálata, állapotának megítélése, a terápia lépései, első teendők. Sokkos beteg (legalább cardiogen és hypovolaemias) bemutatása, esetfeldolgozás.
6. Hypertoniás krízisállapot, encephalopathia. Mélyvénás thrombosis, az alsó végtagi fájdalomelkülönítő kórisméje. Pulmonalis embólia.
7. Pneumonia, pleuritis, PTX, astha bronchiale, súlyos asthmas roham felismerése és ellátása (lehetőség szerint pulmonológiai profilú osztályon).
8. Májelégtelen, hepatitiszes beteg vizsgálata, a terápia lépései. Cholecystitis, cholangitis, epehólyag kövesség. ERCP bemutatása. Az icterusok elkülönítő kórisméje.
9. Ulcus ventriculi és duodeni, ezek akut szövödményei. gastritis és enteritis. Colitis ulcerosa és Crohn betegség. Pancreatitis és pancreas-fej carcinoma. Endoscopos beavatkozás bemutatása.
10. Akut és krónikus veseelégtelenség. Dialízis kezelés, formái. Peritonealis dialízis. Vesepótló kezelések bemutatása.
11. Diabetes mellitus, akut és krónikus szövödményei, gondozás és terápia, hatékonyságának kontrollja. Sav-bázis egyensúlyzavarok.
12. Rosszindulatú daganatos betegségek kivizsgálása, sürgősségi szövödmények.
13. A daganatellenes kezelés alapelvei.
14. Szisztémás betegvizsgálat, diagnosztika és terápia.
15. GYAKORLATI VIZSGA

Gyakorlat során megfigyelendő és teljesítendő tevékenységek (darabszámmal):

Lásd gyakorlati napló!

Kötelező irodalom:

- Tierney LM, McPhee SJ, Papadakis MA (szerk.): Korszerű orvosi diagnosztika és terápia. (5. magyar kiadás), Melánia Könyvkiadó, Budapest, 2003.
- Szarvas F- Csanády M: Belgyógyászati fizikális diagnosztika. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2006.
- Tulassay Zsolt: A belgyógyászat alapjai I-II. Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2007. pp. 1-1759.
- Eugene Braunwald, Anthony S. Fauci, Dennis L. Kasper, Stephen L. Hauser, Dan L. Longo, J. Jarry Jameson (Szerk.) Harrison Belgyógyászati Kézikönyv. Medicina Könyvkiadó Rt, Budapest, 2005
- Petrányi Gyula (szerk.): Belgyógyászat. Tömör összefoglalás. Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2003.

Ajánlott irodalom:

- Kékes Ede, Regős László (szerk.). EKG atlasz – Programozott EKG tankönyv. Springer Hungarica Kiadó Kft, 1992.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: szóbeli és írásbeli vizsga

Az aláírás megszerzésének feltételei: a gyakorlatokon való dokumentált megjelenés

A vizsgára bocsátás feltételei: aláírt tanulmányi periódus

Vizsgáztatási módszer: írásbeli tesztvizsga, szóbeli (elméleti és gyakorlati) vizsga

Sürgősségi kórképek és kezelésük II.

(ik: szülészeti és nőgyógyászati sürgősségi kórképek)

Tantárgy tartalma:

A kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APN ápoló megismeri a sürgősségi ellátásban előforduló, akut ellátást igénylő nőgyógyászati kórfolyamatok klinikumát, terápiás lehetőségeket, szövődményeket. Emellett megismeri a várandósság fiziológiai folyamatát, ezt kísérő élettani változásokat, a várandóst és magzatát veszélyeztető szövődményeket és komplikációkat, azok megelőzési és kezelési lehetőségeivel. A kurzus végén ismeri a szülés normál folyamatát, a szülés közbeni szövődményeket, ezek elhárítási és kezelési lehetőségeit. Ennek megfelelően képessé válik a sürgősségi ellátást igénylő nőgyógyászati kórképek felismerésére, ellátásának megkezdésére, a definitív ellátás lehetőségeit, ez utóbbit képes kezdeményezni és megszervezni. Képes a várandósság idejének megfelelő érettség megállapítására, szövődménymentes szülés levezetésére, a szövődmények felismerésére és sürgősségi elhárítására. Felismeri a várandóssággal összefüggő, sürgősségi ellátást igénylő kórfolyamatokat és szövődményeket, ezek ellátását megkezdi, definitív ellátásáról gondoskodik.

Elméleti órák:

1. Nőgyógyászati vizsgálóeljárások: (bi)manualis vizsgálat, colposcopia. Terhességi tesztek és megbízhatóságuk.
2. Ultrahangvizsgálat és egyéb képalkotási lehetőségek a szüléset-nőgyógyászatban.
3. A fiziológiás várandósság folyamata, változások a női szervezetben.
4. Fekvés, állás, tartás fogalmai. Leopold féle műfogások. A magzati szívhangok vizsgálata.
5. Szövődményes várandósság során: praeeclampsziás terhességi toxemia (EPH-gestosis).
6. Szövődményes várandósság során: HELLP szindróma felismerése és első ellátása. terhességi vészes hányás (hyperemesis gravidarum).
7. Vérzések a várandósság és a szülés alatt. Szülészeti infekciók, terhességi cholestasis, diabetes és graviditas.
8. A koraszülés. Vetélés (abortus), méhen kívüli terhesség.
9. Szülésvezetés sürgősségi helyzetben. Resuscitativ hysterotomia.
10. Szövődményes szülés: nehéz szülés (dystocia), köldökzsinór előesése. Medencevégű és harántfekvéses szülés vezetése.
11. Postpartum szövődmények: placenta (cotyledo) retentio, postpartum vérzések, atonia uteri, szülési sérülések felismerése és első ellátása.
12. A menstruációs ciklus hormonális háttere, fogamzásgátlás lehetőségei, veszélyei, szövődményei.
13. Hasi és kismencedei fájdalom gynecologiai okai, azok elkülönítése és a sürgősségi teendők.
14. PCOS, torquall ovarialis cysta. Menstruációs zavarok: dysmenorrhea, menorrhagia, metrorrhagia. A női nemi szervek sérülései.

Gyakorlat:

30 óra szülészeti részlegesen töltött összefüggő gyakorlat, mely keretében szülés levezetésének és újszülött ellátásának megfigyelése, és közreműködés az ellátásban, továbbá a félév során tanultak szintetizáló, munkafolyamatba szervezett alkalmazására kerül sor.

1. Nőgyógyászati vizsgálóeljárások: anamnaesisfelvétel, (bi)manualis vizsgálat.
2. Colposcopia (bemutató). Nőgyógyászati beteg fizikális vizsgálata.
3. Nőgyógyászati ultrahang vizsgálat I.
4. Nőgyógyászati ultrahang vizsgálat II.
5. Várandós fizikális vizsgálata, anamnaesis-felvétel.
6. Várandós fizikális vizsgálata, Leopold műfogások.
7. Auscultatio: a magzati szívhangok hallgatósága. A magzat állásának, tartásának, fekvésének megállapítása, az előlfekvő rész meghatározása.
8. Várandósgondozás (ambuláns gyakorlat).
9. Szülőszoba-gyakorlat: szülésvezetés, újszülött-ellátás.
10. Szülőszoba-gyakorlat: szülésvezetés, újszülött-ellátás.
11. Hasi fájdalom elkülönítő kórisméje, gynecologiai okok bemutatása (beteg- és esetbemutató).
12. Női nemi ciklussal összefüggő, és ciklustól független méhvérzések.
13. Eset- vagy betegbemutató.
14. Nőgyógyászati műtő gyakorlat.

Gyakorlat során megfigyelendő és teljesítendő tevékenységek (darabszámmal):

Lásd gyakorlati napló!

Kötelező irodalom:

- H.H. Friedman (Szerk.) Tünetorientált diagnosztika. Springer Verlag, 1993.
- Richard V. Aghababian (szerk). A sürgősségi orvoslás alapjai. Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2011.
- Papp Zoltán (szerk.) A nőgyógyászat kézikönyve. Medicina Könyvkiadó, 2017.

Ajánlott irodalom:

- Jonathan Wyatt, Robin Illingworth, Colin Graham, Kerstin Hogg (Szerk). Oxford Handbook of Emergency Medicine. Oxford University Press, 2012
- Robert Berkow (szerk.) MSD Orvosi Kézikönyv (The Merck Manual). Melancia Kiadó Kft, Budapest, 1994

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: írásbeli és szóbeli vizsga

Az aláírás megszerzésének feltételei: a gyakorlatokon való dokumentált megjelenés

A vizsgára bocsátás feltételei: aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer: írásbeli tesztvizsga, szóbeli (gyakorlati és elméleti) vizsga

Sürgősségi kórképek és kezelésük III.

(ik: gyermeksürgősségi kórképek)

Tantárgy tartalma:

A kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APRN megismeri az újszülött érettségének megítélési lehetőséget, az érett újszülött jellemzőit, a perinatalis teendőket, kórfolyamatokat, legfontosabb neonatológiai beavatkozásokat. A kurzus elvégzésekor ismeri a legfontosabb gyermekgyógyászati kórfolyamatokat, diagnosztikai és terápiás lehetőségeket. Ennek megfelelően képessé válik a sürgősségi ellátást igénylő neonatológiai, csecsemő- és gyermekgyógyászati kórképek felismerésére, ellátásának megkezdésére, a definitív ellátás lehetőségeit, ez utóbbit képes kezdeményezni és megszervezni. Alkalmazza az életkori sajátosságoknak megfelelő betegellátási eszközöket, immobilizációs lehetőségeket. A gyermek állapotát és fejlettségét felméri. Felismeri a gyermekbántalmazást, a szükséges lépéseket megteszi. Fertőző gyermekbetegségek ellátására képes, az óvóintézkedéseket megteszi.

Elmélet:

1. A gyermekgyógyászati sürgősségi ellátás általános jellemzői, specifikumai.
2. Az érett újszülött jellemző paraméterei, az újszülött ellátása. Neonatológiai oxológia: újszülött élesztése, légzési elégtelenség, keringési elégtelenség kórokai és ellátása. Az újszülött respirációs terápiája.
3. A gyermekgyógyászati ellátás speciális eszközzrendszere, eljárásai: Betegmozgatás fogásai, fektetési módok, immobilizációs eljárások. Légútbiztosítás, lélegeztetési módok. Folyadék és gyógyszer bejuttatási módok. Elektroterápia (defibrillatio, cardioversio, pacemaker terápia). Mellkaspunkció, -drenálás, pericardiocentesis. Toxikológiai eljárások (gyomormosás és más dekontaminációs eljárások). Hólyagpunkció és katéterezés. A hőháztartás befolyásolása (lázcsillapítás, védelem a kihűlés ellen). Sebellátás, vérzéscsillapítás.
4. Cardio-pulmonalis újraélesztés csecsemő- és gyermekkorban.
5. Keringési sokk ellátása csecsemő- és gyermekkorban: kórok, terápia specifikumai. Kivizsgálási stratégia.
6. Allergiás kórfolyamatok, az anaphylaxia. Akut légzészavarok, légzési elégtelenség gyermekkorban. Kórok, sürgősségi kivizsgálás és terápia.
7. A keringési rendszer gyermeksürgősségi ellátást igénylő kórfolyamatai: vitiumok, fertőzések és cardiovascularis következményei. Szívritmuszavarok. Akut hypertensio gyermekkorban.
8. Neurológiai sürgősségi kórfolyamatok: a betegvizsgálat és a GCS megítélésének specifikumai (Trauner). Elsődleges idegrendszeri kórfolyamatok (a központi idegrendszer gyulladásai, koponyatrauma, postconvulsiv állapot, ischaemiás vagy vérzéses stroke, szisztémás hypoxia következményei, a liquorkeringés akut zavarai.). Következmenyes idegrendszeri eltérések (mérgezők, súlyos shock, elektrolitzavar, hypo- vagy hyperglykaemiát okozó kórfolyamatok, Reye-szindróma, haemolyticus uraemiás szindróma, uraemia, májkóma, szívbetegségek, öröklött anyagcsere-betegségek). Kivizsgálás és első ellátás.
9. Akut has gyermekkorban. Kóroki kivizsgálás, első ellátás.
10. Gyermekkori fertőző betegségek és első ellátásuk: scarlatina, diphtheria, pertussis, legionellosis, Lyme-kór (Lyme borreliosis), varicella, mononucleosis infectiosa (Pfeiffer-féle mirigyláz), cytomegalovírus, morbilli, rubeola, parotitis epidemica, vírushepatitisek.

11. Gyermektraumatológia: általános megfontolások, specialitások, a sérült gyermek kivizsgálása, polytraumatizáció gyermekkorban, fejsérülések, maxillofaciális és szemsérülések, mellkassérülések, spinális sérülések, medencetörések, végtagsérülések, hasi trauma, az urogenitalis traktus sérülései. Ellátás és ellátásszervezés.

12. Gyermektoxikológia: sürgősségi ellátás mérgezés gyanúja esetén, mérgezések általános diagnosztikája, a mérgezett gyermek specifikus kezelése. A legfontosabb mérgezések kezelésének főbb szempontjai, mérgezések megelőzése.

13. A bántalmazott gyerek: a bőr sérülései, az arc- és fejsérülések, csonttörések, belső sérülések, a szexuális zaklatás, égési sérülések.

14. A gyermekbántalmazás diagnózisa és a teendők. SIDS: hirtelen csecsemőhalál szindróma. Belgyógyászati balesetek gyermekkorban: termikus traumák, elektrotrauma, vízbefulladás és submersio.

Gyakorlat:

A gyakorlati idő harmadában (10 óra) neonatológiai, kétharmadában (20 óra) gyermek-sürgősségi ambuláns betegellátást (beleértve gyermek-traumatológiai ellátást) nyújtó ellátóhelyen letöltendő egybefüggő klinikai gyakorlat, mely során a hallgató aktívan közreműködik a betegvizsgálat és betegellátás folyamatában, felügyelet mellett beteget vizsgál, leletet értékel és invazív beavatkozásokat végez.

1. Perinatalis ellátást nyújt.

2. Beteg gyermeket vizsgál.

3. Vizsgálatokat indikál, a leleteket értékeli. Betegmozgatást végez, fektetési módot választ és alkalmaz.

4. Immobilizációs eljárásokat alkalmaz.

5. Légutakat biztosít, lélegeztetési módot választ, paramétereket meghatároz és beállít.

6. Folyadék és gyógyszer bejuttatási módokat alkalmaz (i.v., intraossealis).

7. Elektroterápia (defibrillatio, cardioversio, pacemaker terápia) végez.

8. Mellkaspunkció, -drenálás, pericardiocentesis indikációját felállítja, kivitelez.

9. Toxikológiai eljárásokat (gyomormosás és más dekontaminációs eljárások) végez.

10. A hőháztartás egyensúlyáról gondoskodik (lázcsillapítás, védelem a kihűlés ellen).

11. Sebellátást, vérzéscsillapítást végez.

12. Sérült gyermeket ellát.

Gyakorlat során megfigyelendő és teljesítendő tevékenységek (darabszámmal):

Lásd gyakorlati napló!

Kötelező irodalom:

- Maródi László (szerk.) Gyermekgyógyászat, Medicina Könyvkiadó, 2014
- Richard V. Aghababian (szerk). A sürgősségi orvoslás alapjai. Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2011.
- Grenville Fox, Nicholas Hoque, Timothy Watts (szerk.) A neonatológia Oxford kézikönyve. Kadix, Budapest, 2012

Ajánlott irodalom:

- H.H. Friedman (Szerk.) Tünetorientált diagnosztika. Springer Verlag, 1993.
- Jonathan Wyatt, Robin Illingworth, Colin Graham, Kerstin Hogg (Szerk). Oxford Handbook of Emergency Medicine. Oxford University Press, 2012

- Robert Berkow (szerk.) MSD Orvosi Kézikönyv (The Merck Manual). Melania Kiadó Kft, Budapest, 1994

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: írásbeli és szóbeli vizsga

Az aláírás megszerzésének feltételei: a gyakorlatokon való dokumentált megjelenés

A vizsgára bocsátás feltételei: aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer: írásbeli tesztvizsga, szóbeli (gyakorlati és elméleti) vizsga

Sürgősségi kórképek és kezelésük IV. (ik: traumatológiai sürgősségi kórképek)

Tantárgy tartalma:

A kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APN ápoló megismeri a sürgősségi baleseti ellátás alapelveit, szerveződését, a trauma team szerepét. Elsajátítja a sérültellátás aktuális algoritmusait, protokolljait, ismeri a súlyos sérült és polytraumatizált beteg ellátási lépéseit. Megismeri a sürgősségi ellátásban jellemzően előforduló sérüléseket, azok jellemzőit, mechanizmusait, kivizsgálási és ellátási stratégiáját. Megismeri a sebellátás és sebegyesítés technikáit, a sutura során alkalmazott eszközöket és anyagokat, továbbá annak módszereit.

Ennek megfelelően képessé válik a sürgősségi ellátást igénylő baleseti sérültek sérüléseinek felismerésére, kivizsgálására, ellátásának megkezdésére. Képes a trauma teamben együttműködni, az életmentő beavatkozásokat elvégezni. Képes felismerni az azonnali intervenciót igénylő traumatológiai helyzeteket, hatékonyan beavatkozik ezekbe. Alkalmazza a traumatológiai skilleket, protokollokat. A képalkotó eljárásokat indikálja, eredményét értékeli és értelmezi. Felszíni és lágyrészsérüléseket önállóan ellát, lege artis sutura kivitelezésére képes.

Elmélet:

1. Traumatológiai ellátás a sürgősségi osztályon: a trauma team szerveződése, tagjai, személyi és tárgyi feltételek. Triage a traumatológiai ellátásban.
2. A balesetet szenvedett sérült elsődleges vizsgálata. Traumavizsgálat a helyszínen, az ITLS algoritmus.
3. Képalkotó vizsgálatok a traumatológiai ellátásban. Speciális röntgenfelvételek, a leletek értékelése és értelmezése.
4. Sokk a traumatológiában: hypovolaemias, cardiogen, neurogen és septicus sokk.
5. Koponyasérülések és ellátásuk.
6. A gerinc traumás eltérései és ellátásuk. Sérülésmechanizmus értékelése és jelentősége.
7. Arc- és szemsérülések, első ellátásuk. A hallórendszer sérülései.
8. Nyaki és laryngo-trachelis sérülések, szövődményei és ellátása.
9. Mellkassérülések és ellátásuk.
10. Hasi sérülések. Képalkotó diagnosztikája, FAST UH.
11. Végtagsérülések. Medence és csípőtájéki törések.

12. Felületes hám- és lágyrész sérülések, ellátásuk. Sebllátás és sebzárás. A sutura technikája, indikációja. Crush szindróma.

13. Égési sérülés.

14. Gyermeotraumatológiai ellátás. Polytraumatizált és súlyos sérült beteg állapotának felmérése, megítélése, ellátása. A traum-team (együtt) működése.

Gyakorlati órák:

A gyakorlati óraszám harmadában sürgősségi traumatológiai ambulancián, harmadában akut traumatológiai műtőben, harmadában traumatológiai osztályon letöltendő egybefüggő gyakorlat, mely során a hallgató aktívan közreműködik a traumatológiai betegellátás folyamatában, felügyelet mellett beteget vizsgál, leletet értékelés invazív beavatkozásokat végez.

1. A sürgősségi traumatológiai ambulancián: Részt vesz a betegvizsgálatban. Segédkezik, majd önállóan gipszrögzítést helyez fel. Sebllátást és sebegyesítést végez. Közreműködik a procedurális szedációban. Műfogások szakszerű kivitelezésével végtagi repositiot végez. Radiológiai vizsgálatokat indikál, részt vesz a speciális felvételek elkészítésében. Képalkotó vizsgálatok leleteit értékeli, terápiás döntésben részt vesz. Trauma-teamtagként közreműködik súlyos sérült, polytraumatisált beteg ellátásában. FAST UH vizsgálatot végez.

2. Akut traumatológiai műtőben: Közreműködik a procedurális szedációban, a premedikációban. Műtési beavatkozás közben asszisztál. Sebllátást és sebegyesítést végez.

3. Traumatológiai osztályon: Beteget vizsgál. Sebkezelést végez. Dréncserét végez, ürülő váladékot megfigyeli. Végtagi extenzióban segédkezik.

Gyakorlat során megfigyelendő és teljesítendő tevékenységek (darabszámmal):

Lásd gyakorlati napló!

Kötelező irodalom:

- Fekete Károly, Ács Géza (szerk.) Traumatológia. Medicina Könyvkiadó, 2016
- Richard V. Aghababian (szerk). A sürgősségi orvoslás alapjai. Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2011.
- John Campell (szerk.) Helyszíni sérültellátás. Medicina, 2013

Ajánlott irodalom:

- Jonathan Wyatt, Robin Illingworth, Colin Graham, Kerstin Hogg (Szerk). Oxford Handbook of Emergency Medicine. Oxford University Press, 2012
- Robert Berkow (szerk.) MSD Orvosi Kézikönyv (The Merck Manual). Melania Kiadó Kft, Budapest, 1994

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: írásbeli és szóbeli vizsga

Az aláírás megszerzésének feltételei: a gyakorlatokon való dokumentált megjelenés

A vizsgára bocsátás feltételei: aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer: írásbeli tesztvizsga, szóbeli (gyakorlati és elméleti) vizsga

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szabó Zoltán
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szabó Zoltán
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Sürgősségi osztályos kivonuló mentőgyakorlat		
A tantárgy angol neve: Rescue Practice in Emergency Department		
Tanszék neve: Sürgősségi és Oxiológiai Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Tóth György		
Ajánlott félév:	III.	
Tantárgyi kód:	EKSO-125-00N	
Nappali tagozat félévi óraszám:	0+0+270	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	9	
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterképzési szak / Sürgősségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

„A képzés célja ápoló egészségtudományi szakemberek képzése, akik speciális, szakértői tudásuk birtokában komplex döntési képességekkel és bővebb kompetenciakörrel rendelkeznek a klinikai gyakorlatban. Rendelkeznek azokkal az élettudományi, egészségtudományi, ápolástudományi, táplálkozástudományi, fizioterápia, orvostudományi, társadalomtudományi ismeretekkel, különös tekintettel a klinikai, diagnosztikai, terápiás és szakápolástani ismeretekre, melyek birtokában képesek a betegellátásban komplex, kiterjesztett hatáskörrel járó önálló munkavégzésre, specializációjának megfelelően a kritikus gondolkodásra, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazására. Elméleti és gyakorlati ismereteik képessé teszik a betegellátás különböző szinterein a betegvizsgálattal, diagnózisalkotással, terápiás eljárásokkal kapcsolatos kiterjesztett hatáskörű önálló munkavégzésre, speciális invazív beavatkozások, valamint betegvezetési és betegedukációs feladatok ellátására is”. (18/2016. (VIII.5) EMMI Rendelet

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:**a. tudás:**

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.
- Ismeri a triázs folyamatát, irányelveit.
- Ismeri a sürgősségi kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait, meghatározott kompetencia mentén azokat alkalmazza.
- Ismeri az alap- és emeltszintű újraélesztés aktuális protokolljait, az előforduló hibaforrásokat, azok kiküszöbölési lehetőségeit.
- Tisztában van az érvényes szakmai protokollokkal, azokat rendszerszinten alkalmazza, betartja, illetve kompetenciájának megfelelően betartatja.
- Ismeri a prehospitalis betegellátás jellegzetességeit és irányelveit, tisztában van a vonatkozó jogi és szabályozási háttérrel.

b. képesség:

- Képes a pre- és intrahospitalis sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegvizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére.
- Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.
- Az érvényes szakmai ajánlások és indikációk alapján képes supra- vagy infraglottikus légútbiztosítás elvégzésére, illetve szükség esetén további emelt szintű légútbiztosítási beavatkozásokra, továbbá procedurális szedálásra.
- A biztosított légút átjárhatóságának fenntartása keretében képes a légúti váladékleszívás, a mellkasi fizioterápia, emellett a légúti mintavétel elrendelésére és kivitelezésére.
- Képes invazív és non-invazív gépi lélegeztetésre, a légzés asszisztált támogatására vagy kontrollált pótlására, a lélegeztetési mód megválasztására, a lélegeztetett beteg megfigyelésére, ellátására, a lélegeztetésről történő leszoktatásra.
- Képes komplex kardiopulmonális reszuszcitáció végzésére és irányítására, hemodinamikailag instabil betegen kardioverzió kivitelezésére, külső, transztorakális pacemaker kezelés megkezdésére, perifériás vénabiztosításra vagy intraosseális kanülálás végzésére, artéria punkció és kanülálás kivitelezésére, indokolt esetben centrális véna kanül behelyezésére.
- Képes mellkas detenzionálásra, thoracostomia elvégzésére, hascsapolásra, gyomormosásra, bélmosásra, végtagok és a gerinc immobilizálására, sebtoilette, sebkimetszés, sebzárás kivitelezésére.
- Képes a kliens fájdalmának csillapítására önálló pszichés vezetéssel, gyógyszeresen, fizikális módszerekkel, az optimális testhelyzet megválasztásával vagy elősegítésével (pozicionálással).

- Folyadékot, elektrolitot képes pótolni szájon át és intravénás úton.
- Képes irányelvek alapján a prehospitális sürgősségi ellátásban önállóan tevékenykedni és képes a prehospitális ellátó team vezetésére.
- Képes felügyelet mellett, sürgősségi indikációval mellkascsapolás, valamint dialízis terápia kivitelezésére.
- Képes a transzfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési feladatok (vércsoport-meghatározás, biológiai próba, vérkészítmény beadása, betegmegfigyelés, szövődményekkel kapcsolatos sürgős beavatkozások, dokumentációs feladatok) ellátására, valamint a preoperatív-, postoperatív- és intraoperatív vérmentési technikák alkalmazására.
- Képes a sürgősségi beavatkozásokat követő kórházi ellátási időszakra terápiás terv összeállítására, kivitelezésére, módosítására, ellenőrzésére.
- Képes az intézeten belüli sürgősségi ellátás koordinálására, valamint a sürgősségi ellátás ismereteinek és képességeinek oktatására.
- Strukturáltan kommunikál.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi;
- Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában;
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál;
- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

d. autonómia és felelősség:

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol;
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában;
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival;
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért;
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkori hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa:

Gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

-

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tantárgy részletes leírása:

Az összefüggő gyakorlat kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APN ápoló megismeri a kórházi sürgősségi osztály triage egységének működését, a betegfogadás és betegosztályozás menetét és módszertanát. Megismerkedik a CTAS vagy HuTAS rendszerekkel, azok osztályozási szempontjaival és outputjaival. Ennek megfelelően képessé válik a kórházi sürgősségi ellátás során alkalmazott triage módszer (CTAS vagy HuTAS) készségi szintű alkalmazására. A betegeket osztályozza, a megfelelő triage kategóriát meghatározza a triage protokollnak megfelelően. Helyesen alkalmazza a re-triage-t. Kitölti a triage dokumentációt. A beteggel, hozzátartozóval, mentőegységgel hatékonyan, szabatosan, empatikusan kommunikál, tőlük strukturáltan információt gyűjt. Képessé válik a triage során szükséges fizikális és eszközös vizsgálatok lege artis kivitelezésére, a leleteket helyesen értelmezi. Az összefüggő gyakorlat kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APN ápoló megismeri a kórházi sürgősségi osztály betegfelvételi ambuláns egységének működését, a betegellátás menetét és módszertanát, az alkalmazott eszközök működését, a munkaszervezés módszertanát.

Ennek megfelelően a sürgősségi szakápolói tevékenységek végzése mellett képessé válik a kórházi sürgősségi ellátás során fizikális és eszközös betegvizsgálat kivitelezésére. Elmélyíti betegvizsgálati képességét, azt sürgősségi helyzetben is alkalmazza. A POCT diagnosztikus módszereket alkalmazza, az eredményt helyesen interpretálja. Astrup vizsgálat leletét értelmezi. Képkalkotó és laboratóriumi vizsgálatok indikációját felállítja, a leletét értelmezi. Felügyelet mellett emeltszintű, supra- és infraglotticus légútbiztosítást végez, invazív és non-invazív gépi lélegeztetést, a légzés asszisztált támogatását vagy kontrollált pótlását indikálja, a lélegeztetési módot megválasztja, a lélegeztetett beteget önállóan megfigyeli. Felügyelet mellett instabil betegen kardioverziót végez, külső, transthoracalis pacemaker kezelést kezd meg, perifériás vénát biztosít, intraosseális kanült helyez be, emellett artéria punkciót és kanülálást hajt végre, centrális véna kanült helyez be. Szakorvosi felügyelettel mellkas detenzionálást, thoracostomiát, hascsapolást, gyomormosást, bélmosást végez, végtagok és a gerinc immobilizálását elvégzi, sebtoiletet, sebkimetszést, sebzárást vitelez ki. Képes felügyelet mellett, sürgősségi indikációval mellkascsapolás, valamint dialízis terápia kivitelezésére. Az összefüggő gyakorlat kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APN ápoló megismeri a kórházi sürgősségi osztály fekvőbeteg egységének működését, a betegellátás menetét és módszertanát, az alkalmazott eszközök működését, a munkaszervezés módszertanát. Megismeri az intrahospitális sürgősségi ellátás helyi szerveződését: a MET (medical emergency team) és ReT (resuscitatio team) felépítését, riasztási módjait. Ennek megfelelően a sürgősségi szakápolói tevékenységek végzése mellett képessé válik képkalkotó és laboratóriumi vizsgálatok indikációjának felállítására, a lelet önálló értelmezésére. Szakorvosi felügyelet mellett osztályos beteget lát el, monitoroz, a gépi lélegeztetés paramétereit a szükségletnek megfelelően módosítja. - Megtervezi és kivitelez a respirátorról történő leszoktatást. A biztosított légút átjárhatóságának fenntartása keretében képes a légúti váladékleszívás, a mellkasi fizioterápia, emellett a légúti mintavétel elrendelésére és kivitelezésére. Biztosítja a beteg folyadékkegyensúlyát, tagja az osztályos ápolási teamnek. Instabil és stabil betegen felügyelet mellett kardioverziót végez. Centrális véna kanült helyez be. Ellátja a MOF és sepsis betegét. A reuscitatio team tagjaként képessé válik komplex kardiopulmonális reszuscitáció végzésére és irányítására. Részt vesz a vesepótló kezelések lebonyolításában, plasmapheresisben. Képessé válik a transzfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési feladatok (vércsoport-meghatározás, biológiai próba,

vérkészítmény beadása, betegmegfigyelés, szövődményekkel kapcsolatos sürgős beavatkozások, dokumentációs feladatok) ellátására, valamint a preoperatív-, postoperatív vérmentési technikák alkalmazására.

Sürgősségi osztályos kivonuló mentőgyakorlat

Területi gyakorlat:

A sürgősségi osztály CTAS vagy HuTAS triage rendszert alkalmazó betegosztályozó egységén letöltendő egybefüggő gyakorlat, mely során a hallgató aktívan közreműködik a betegosztályozás folyamatába, a gyakorlat végére önálló betegosztályozásra válik képessé. 30 óra sürgősségi triage összefüggő gyakorlat: A sürgősségi osztály CTAS vagy HuTAS triage rendszert alkalmazó betegosztályozó egységén letöltendő egybefüggő gyakorlat, mely során a hallgató aktívan közreműködik a betegosztályozás folyamatába, a gyakorlat végére önálló betegosztályozásra válik képessé. 60 óra sürgősségi ambulancia: A sürgősségi osztály betegfelvételi ambuláns, sokkalanító és megfigyelő egységén letöltendő egybefüggő gyakorlat, mely során a hallgató aktívan közreműködik a betegvizsgálat és betegellátás folyamatában, felügyelet mellett beteget vizsgál, leletet értékelés invazív beavatkozásokat végez.

1. Szakorvosi felügyelet mellett: Emeltszintű, supra- és infraglotticus légútbiztosítást végez; Invazív és non-invazív gépi lélegeztetést, a légzés asszisztált támogatását vagy kontrollált pótlását indikálja; A lélegeztetési módot megválasztja; Felügyelet mellett instabil betegen kardioverziót végez; Külső, transthoracalis pacemaker kezelést kezd meg; Perifériás vénát biztosít; Intraosseális kanült helyez be; Artéria punkciót és kanülálást hajt végre; Centrális véna kanült helyez be; Mellkas detenzionálást végez; Thoracostomiát hajt végre; Hascapolást vitelez ki; Gyomormosást végez; Bélmosást végez; Végtagok és a gerinc immobilizálását elvégzi; Sebtoiletet, sebkimetszést, sebzárást vitelez ki; Mellkascapolást hajt végre; Dialízis terápia kivitelezésében vesz részt.

2. Önállóan: A POCT diagnosztikus módszereket alkalmazza, az eredményt helyesen interpretálja; Astrup vizsgálat leletét értelmezi; Képkötő és laboratóriumi vizsgálatok indikációját felállítja, a leletét értelmezi; A lélegeztetett beteget önállóan megfigyeli; Képkötő és laboratóriumi vizsgálatok indikációjának felállítja; Leleteket önállóan értelmez; Osztályos beteget lát el, monitoroz, a gépi lélegeztetés paramétereit a szükségletnek megfelelően módosítja; Megtervezi a respirátorról történő leszoktatást; A biztosított légút átjárhatóságának fenntartása keretében képes a légúti váladékleszívás, a mellkasi fizioterápia, emellett a légúti mintavétel elrendelésére és kivitelezésére; Biztosítja a beteg folyadékgyensúlyát; Tagja az osztályos ápolási teamnek; Instabil és stabil betegen felügyelet mellett kardioverziót végez; Centrális véna kanült helyez be; Ellátja a MOF és szeptikus beteget; A reuscitatio team tagjaként képessé válik komplex kardiopulmonális reszuszcitáció végzésére és irányítására; Részt vesz a vesepótló kezelések lebonyolításában, plasmapheresisben; Képessé válik a transzfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési feladatok (vércsoport-meghatározás, biológiai próba, vérkészítmény beadása, betegmegfigyelés, szövődményekkel kapcsolatos sürgős beavatkozások, dokumentációs feladatok) ellátására, valamint a preoperatív-, postoperatív vérmentési technikák alkalmazására.

A gyakorlat során megfigyelendő és teljesítendő tevékenységek (darabszámmal):

Lásd gyakorlati napló!

Kötelező irodalom: lásd elmélet

Ajánlott irodalom: lásd elmélet

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: gyakorlatokon történő kötelező és aktív részvétel

Az aláírás megszerzésének feltételei: a gyakorlatokon hiánytalan részvétel, jelenléti ív alapján

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: a gyakorlati értékelőlapok kitöltése alapján

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Tóth György
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szabó Zoltán
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Sürgősségi skill gyakorlat		
A tantárgy angol neve: Emergency skill practise		
Tanszék neve: Sürgősségi és Oxiológiai Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Tóth György		
Ajánlott félév:	II.	
Tantárgyi kód:	EKSO-121-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	0+1	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	2	
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterképzési szak / Sürgősségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A sürgősségi skill gyakorlat során lehetővé válik megismerni a sürgősségi ellátás során alkalmazott beavatkozások indikációit, helyes folyamatát, kivitelezési technikáját, a steril beavatkozási technika feltételeit, helyes alkalmazását, a sürgősségi ellátás során sterilitás feltételeinek megfelelő munkavégzést, a kardiológiai elektroterápia kiválasztását, kivitelezését, a sebllátást, sebkimetszést, sebgyógyítást, az invazív módszereket (perifériás véna és véna jugularis externa punkciója, intraossealis punctio, centralis véna punctio, arteria punctio és kanülálás, pericardiocentesis, lumbal punctio, hasüreg csapolása, mellkasi detensionálás, punkció, thoracostomia, mellüregi drainage), a szükséges légútbiztosítási módszereket, a különféle műfogásokat, eszközöket amelyek segítségével kivitelezhető a beteg immobilizálása, mobilizálása.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.
- Ismeri a sürgősségi kórképek gyógyszerelési irányelveit, a gyógyszerek adagolását és lehetséges mellékhatásait, meghatározott kompetencia mentén azokat alkalmazza.
- Ismeri az alap- és emeltszintű újraélesztés aktuális protokolljait, az előforduló hibaforrásokat, azok kiküszöbölési lehetőségeit.
- Tisztában van az érvényes szakmai protokollokkal, azokat rendszerszinten alkalmazza, betartja, illetve kompetenciájának megfelelően betartatja.

b. képesség:

- Képes a pre- és intrahospitális sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegvizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére.
- Képes progresszív, időablakos kórképek és kritikus állapot esetén konzílium kérésére, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotok esetén kezelés megkezdésére és kivitelezésére, szakápolási és betegoktatási feladatok ellátására.
- Képes komplex kardiopulmonális reszuszcitáció végzésére és irányítására, hemodinamikailag instabil betegen kardioverzió kivitelezésére, külső, transztorakális pacemaker kezelés megkezdésére, perifériás vénabiztosításra vagy intraosseális kanülálás végzésére, artéria punkció és kanülálás kivitelezésére, indokolt esetben centrális véna kanül behelyezésére.

c. attitűd:

- A sürgősségi ellátáshoz szükséges eszközöket és berendezéseket magabiztosan és megbízhatóan használja. Elfogadóan áll hozzá és alkalmazkodik a szakmai vezetők utasításaihoz. Jól viseli a munkája során keletkező stresszhelyzeteket.

d. autonómia és felelősség:

- Átlátja és el tudja helyezni saját tevékenységét a betegellátás teljes munkafolyamatában. Hatáskörén belül – meghozza a gyors és felelősségteljes döntéseket.

Oktatás típusa:

Gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

-

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

-

A tantárgy részletes leírása:

A kurzus során a specializációnak megfelelően képzett APN ápoló megismeri a sürgősségi ellátás során alkalmazott beavatkozások indikációit, helyes folyamatát, kivitelezési technikáját. Megismeri a steril beavatkozási technika feltételeit, helyes alkalmazását. Demonstrációs eszközökön, állati szöveteken elsajátítja a helyes mozgássorokat.

Ennek megfelelően képessé válik a sürgősségi ellátás során sterilitás feltételeinek megfelelő munkavégzésre. Képes a kardiológiai elektroterápia kiválasztására, kivitelezésére. Képessé válik a sebellátásra, sebkimetszésre, sebgyógyításra. Az invazív módszereket (perifériás véna és véna jugularis externa punkciója, intraossealis punctio, centralis véna punctio, arteria punctio és kanülálás, pericardiocentesis, lumbal punctio, hasüreg csapolása, mellkasi detensionálás, punkció, thoracostomia, mellüregi drainage) helyesen, a szakmai szabályainak megfelelően alkalmazza. Képes megválasztani a szükséges légútbiztosítási módszert, és helyesen kivitelezni azt. Képes a beteget műfogással vagy eszköz segítségével immobilizálni és mobilizálni.

Sürgősségi skill gyakorlat

Gyakorlat:

1. Műszer- és eszközismeret;
2. Bemosakodás, steril sebészeti technika;
3. Sebellátás és sebgyógyítás;
4. Sutura-technikák;
5. A sebészeti csomó;
6. Sürgősségi kardiológiai elektroterápia: defibrilláció, elektromos cardioversio;
7. Sürgősségi kardiológiai elektroterápia: pacemaker terápia (transthoracalis, intracavitális);
8. Intravénás és ekvivalens gyógyszerbejuttatási technikák: perifériás véna punkciója (incl. véna jugularis externa), intraossealis punctio;
9. Centralis véna punctio (véna jugularis interna, véna subclavia);
10. Arteria punctio és kanülálás. Pericardiocentesis;
11. Lumbal punctio. Hasüreg csapolása;
12. Mellkasi detensionálás, mellkaspunkció (thoracocentesis);
13. Thoracostomia, mellüregi drainage;
14. Immobilizáció és mobilizáció technikái és eszközei;
15. GYAKORLATI VIZSGA

A gyakorlat során megfigyelendő és teljesítendő tevékenységek (darabszámmal):

Lásd gyakorlati napló!

Kötelező irodalom:

- Dr. Betlehem J.: A sürgősségi ellátás elméleti és gyakorlat alapjai (Medicina, 2015.)

- Memorix. Sürgős esetek ellátása. Negyedik, bővített kiadás. Semmelweis Kiadó Budapest 2013.

Ajánlott irodalom:

- Boda Zoltán, Bakó György: Klinikai alapismeretek, medicina,2001.
- Dr. Göbl Gábor (szerk.) Oxyológia Medicina Bp. 2001.
- Újraélesztés - A Magyar Resuscitatio Társaság Hivatalos Lapja
- Dr. Péntes István (szerk.) Az újraélesztés tankönyve Medicina Bp. 2000.
- Gál Csaba: Sebészet Medicina Bp. 2002.
- Kiss Lajos: Sebészet és Traumatológia Medicina Bp. 1998.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Aktív részvétel az órákon; hiányzás a TVSZ szerint.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ban leírtaknak megfelelően.

A hallgatók minden foglalkozás alkalmával a jelenléti ív aláírásával igazolják a részvételüket.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A tanulók gyakorlati vizsga keretén belül számot adnak a tanórák releváns tudásanyagából.

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Tóth György
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szabó Zoltán
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Transzfúziológia	
A tantárgy angol neve: Blood transfusion	
Tanszék neve: Sürgősségi és Oxiológiai Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Sárvány Attila főiskolai tanár	
Ajánlott félév:	I.
Tantárgyi kód:	EKSO-116-00N
Nappali tagozat heti óraszám:	2+2
Levelező tagozat félévi óraszám:	-
Kredit:	3
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	nincs

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterszak/Geriátriai szakápoló, Közösségi szakápoló, Sürgősségi szakápoló specializációk

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy órarendi beosztása: A TADI beosztása szerint.

A tantárgy státusza: kötelezően választható

Oktató/k/ névsora: Dr. Ilonczai Péter, egyetemi tanársegéd, Tajdiné Balogh Erzsébet, biológus

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy célja a hallgatók felkészítése az önálló transzfúzió adásához szükséges elméleti és gyakorlati tudás megszerzésére.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- tudás:** A hallgató ismeri a transzfúzió adásának alapvető szabályait, a transzfúzió beadása előtt szükséges vizsgálatok elvégzését és kivitelezését, a transzfúzióban részesült beteg észlelését és a transzfúzió mellékhatásait, illetve ezek elhárításának lehetőségeit.
- képesség:** A sürgősségi szakápoló képes a transzfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési feladatok (vércsoport meghatározás, biológiai próba, vérkészítmény beadása, betegmegfigyelés, szövődményekkel kapcsolatos sürgős beavatkozások, dokumentációs feladatok) ellátására, valamint a preoperatív-, postoperatív- és intraoperatív vérmentési technikák alkalmazására.

- c. **attitűd:** A szakmai kihívásokra relevánsan reagál. Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- d. **autonómia és felelősség:** Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért. Felelősséget vállal az emberi élet védelméért. Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, a mindenkor hatályos jogszabályok előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa: előadás és gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 60-40%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése: Előadás modern prezentációs technikákkal. Az előadások anyaga a Moodle-ben a hallgatók rendelkezésére áll.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

- Az ápoló hallgatók és ápolók pályaválasztási motivációinak, pályaképének vizsgálata.
- A krónikus betegek ellátásának minőségvizsgálata.

A tantárgy részletes leírása:

I. félév

**Előadás
(hetente 2 óra)**

- 1. hét:** A transzfúzió története.
Az AB0 vércsoportrendszer antigénjei, antitestjei, A alcsoportok.
- 2. hét:** Az AB0 rendszer antitestjei és klinikai jelentőségük, kimutatásuk.
Egyéb vércsoportrendszerek és jelentőségük.
Egyéb antitestek jelentősége a transzfúziós szövődményekben.
- 3. hét:** Az Rh rendszer, kimutatása, jelentősége.
UHB/AB0 inkomp., Rh inkomp., terhesgondozás és jelentősége.
- 4. hét:** Thrombocyták klinikai jelentősége.
HLA rendszer és klinikai jelentősége (transzplantáció).
- 5. hét:** Kompatibilitási vizsgálatok és jelentőségük.
A vérválasztás indikációi.
- 6. hét:** A transzfúzió jogi vonatkozásai.
Transzfúziós szabályzat I.
- 7. hét:** Transzfúziós szabályzat II.

- 8. hét:** Transzfúziós szabályzat III.
9. hét: Transzfúziós szövődmények, teendők szövődmény esetén.
10. hét: Vérbiztonság, minőségügy a transzfúziológiában.
Hemovigilancia.
11. hét: Vérrel átvihető fertőzések és megelőzésük.
Véradás előtti donorvizsgálat jelentősége.
12. hét: Vércélesztmények, adásuk indikációja, tárolásuk. Vércsállítás szabályai.
13. hét: Vércélesztékenység, hemofília gondozása és jelentősége.
Véradás szervezés és vércélesztmények szerepe.
14. hét: Ismétlés, konzultáció.

Gyakorlat (hetente 2 óra)

- 1.-4. hét:** A Vérellátó szolgálat bemutatása, véradás a gyakorlatban.
5-6. hét: Immunszerológiai kompatibilitási vizsgálatok – ABO és RhD vércsoport meghatározás.
7-8. hét: Vércélesztmények makroszkópos ellenőrzése. A vércsállítás és a transzfúzió adminisztrációja.
9-13. hét: Transzfúzió előkészítés, kivitelezés, betegmegfigyelés – osztályos gyakorlat.
14. hét: Gyakorlati készségek számonkérése.

Kötelező irodalom:

Transzfúziós szabályzat, 2014, OVSZ.

http://www.ovsz.hu/sites/ovsz.hu/files/kepzes/szakmai_anyagok/transzfuzios_szabalyzat_2._kiadas/transzf-szab-verz_76_2_ujra_nyomas_jav_nyomtatv_20140912.pdf

Ajánlott irodalom: Vezendi Klára (szerk.): Transzfúzió. Bp., Medicina könyvkiadó, 2014.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Az aláírás megszerzésének feltételei: A gyakorlatokon való részvétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei: Az aláírás megszerzése és a gyakorlati rész sikeres teljesítése.

Vizsgáztatási módszer: Írásbeli számonkérés. Sikeres a vizsga legalább 60%-os teljesítmény esetén.

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Szabó Zoltán
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Betegvizsgálat		
A tantárgy angol neve: Patient examination		
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Tóth György		
Ajánlott félév:	I.	
Tantárgyi kód:	EKAT-134-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	1+1	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	2	
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás mesterképzési szak / Sürgősségi szakápoló, Geriátriai szakápoló, Közösségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Szabadon választható

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai: „A képzés célja ápoló egészségügyi szakemberek képzése, akik speciális, szakértői tudásuk birtokában komplex döntési képességekkel és bővebb kompetenciakörrel rendelkeznek a klinikai gyakorlatban. Rendelkeznek azokkal az élettudományi, egészségügyi, ápolástudományi, táplálkozástudományi, fizioterápiás, orvostudományi, társadalomtudományi ismeretekkel, különös tekintettel a klinikai, diagnosztikai, terápiás és szakápolástani ismeretekre, melyek birtokában képesek a betegellátásban komplex, kiterjesztett hatáskörrel járó önálló munkavégzésre, specializációjának megfelelően a kritikus gondolkodásra, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazására. Elméleti és gyakorlati ismereteik képessé teszik a betegellátás különböző szinterein a betegvizsgálattal, diagnózisalkotással, terápiás eljárásokkal kapcsolatos kiterjesztett hatáskörű önálló munkavégzésre, speciális invazív beavatkozások, valamint betegvezetési és betegedukációs feladatok ellátására is. Munkájukkal

hozzájárulhatnak a demográfiai változásokból, a krónikus betegségek okozta nehézségekből, technológiai fejlődésből, a várólistákkal kapcsolatos nehézségekből, az egyes területeket kiemelten érintő orvoshiányból, valamint az egészségügyre jellemző forráshiányból eredő problémák kezeléséhez.” (18/2016. (VIII.5) EMMI Rendelet

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- Ismeri a részletes fizikális állapotfelmérés elemeit és a diagnózisalkotás alapjait.
- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a sürgősségi tünetegyüttesekről és a sürgősségi ellátásban előforduló további kórképekről azok diagnosztikájáról, terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.
- Tisztában van az érvényes szakmai protokollokkal, azokat rendszerszinten alkalmazza, betartja, illetve kompetenciájának megfelelően betartatja.

b. képesség:

- Képes integráltan alkalmazni a diagnózisalkotás és a betegségek kezelési tervének, majd kivitelezésének során az anatómia, élettani és kórélettani ismereteket.
- Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra.
- A diagnózisalkotás során képes alkalmazni a fizikális betegvizsgálat elemeit és képes a vizsgálati eredményeket megfelelően értékelni, a prioritásokat meghatározni és azt szakmai és nem szakmai környezetben egyaránt kommunikálni.
- Képes a pre- és intrahospitális sürgősségi ellátás területén a tünetcsoportok önálló menedzselésére, ezen belül elsődleges állapotfelmérésre, részletes fizikális betegvizsgálat eredményeinek értékelése után iránydiagnózis felállítására, kezelési terv önálló összeállítására, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok elrendelésére és elemzésére.
- Strukturáltan kommunikál.

c. attitűd:

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál.

d. autonómia és felelősség:

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

Oktatás típusa:

Előadás, gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azokat oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya: 40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése: elektronikus jegyzetek, gyakorló fantomok alkalmazása.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás: diákköri és doktori tevékenység, szakdolgozat írás.

A tantárgy részletes leírása:

Betegvizsgálat

Elmélet:

1. A betegvizsgálat sürgősségi vonatkozásai
2. A sürgősségi kórképek jellemzői
3. Auto- és heteroanamnézis sürgősségi értékelése
4. Inspekció, illetve a helyszín szerepe a sürgősségi betegvizsgálat tekintetében
5. ABCDE betegvizsgálat a sürgősségi ellátásban, a beteg állapotának értékelése
6. Eszmélet-, tudatállapot értékelése
7. Légút átjárhatóságának, fenyegetettségének értékelése
8. Légzési paraméterek értékelése és vizsgálata
9. Keringési paraméterek értékelése és vizsgálata
10. Idegrendszeri paraméterek értékelése és vizsgálata
11. Teljes test vizsgálatának sürgősségi vonatkozásai
12. Súlyos sérült vizsgálatának szempontjai
13. Gyermek vizsgálatának sürgősségi szempontjai
14. Ismétlés, konzultáció

Gyakorlat:

1. A sürgősségi betegvizsgálat eszközeinek alkalmazása – pulzoxymeter, kapnográf – szimulációs feladatok közben
2. A sürgősségi betegvizsgálat eszközeinek alkalmazása – vérnyomásmérő, Ekg – szimulációs feladatok közben
3. A sürgősségi betegvizsgálat eszközeinek alkalmazása – defibrillátor, Quick-Look technika – szimulációs feladatok közben
4. A sürgősségi betegvizsgálat eszközeinek alkalmazása – vércukorszint meghatározás, testhőmérséklet mérés – szimulációs feladatok közben
5. Sürgősségi anamnézis felvétel gyakorlása szimulációs feladatok közben

6. Sürgősségi betegvizsgálat – ABCDE – folyamatának gyakorlása eszköz nélkül
7. Eszméletlen, zavart tudatállapotú beteg vizsgálatának gyakorlása szimulációs feladatok közben
8. Légúti fenyegetett, légzési elégtelen beteg vizsgálatának gyakorlása szimulációs feladatok közben
9. Keringési zavarban szenvedő beteg vizsgálatának gyakorlása szimulációs feladatok közben
10. Idegrendszeri működészavarban szenvedő beteg vizsgálatának gyakorlása szimulációs feladatok közben
11. Súlyos sérült vizsgálatának gyakorlása szimulációs feladatok közben
12. Gyermek vizsgálatának gyakorlása szimulációs feladatok közben
13. Súlyos gyermeksérült vizsgálatának gyakorlása szimulációs feladatok közben
14. Ismétlés, önálló gyakorlás

Kötelező irodalom:

1. Goschler Ádám - Krivácsy Péter - Szűcs Andrea: Sürgősségi gyermekellátás – az első órák teendői, Szent Márton Gyermekmentő Szolgálat, 2015, ISBN: 978 963 123 866 2
2. Kádár Balázs: Diagnosztikus és terápiás eljárások a prehospitalis gyakorlatban, Medicina, 2014, ISBN: 978 963 088 286 6/kötött

Ajánlott irodalom:

1. Richard V. Aghababian: A sürgősségi orvoslás alapjai, Medicina, 2011
2. Reichman, E.: Sürgősségi ellátás, Medicina, 2017. október

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: zárthelyi dolgozat, aktív részvétel a gyakorlatokon.

Az aláírás megszerzésének feltételei: sikeres zárthelyi dolgozat, az elméleti órák 80 %-án, gyakorlati órák 100 %-án történő aktív részvétel.

A vizsgára bocsátás feltételei: az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer: gyakorlati vizsga szituációs feladatok sikeres megoldásával, előre meghatározott feladatsor alapján.

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Tóth György
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Dr. Szabó Zoltán
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Gyógyászati segédeszközök		
A tantárgy angol neve: Medical Aids		
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Papp Katalin		
Ajánlott félév:	III.	
Tantárgyi kód:	EKAT-146-00N	
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0	
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	
Kredit:	1	
Vizsgakövetelmény:	Kollokvium	
Kötelező előtanulmányi rend:	-	

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás Mesterszak (MSc)
Geriátriai Szakápoló Specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

A TADI beosztása szerint.

A tantárgy státusza:

Szabadon választható

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

Megismertetni az egészségügyben dolgozókat a gyógyászati segédeszközök tudatos alkalmazásával kapcsolatos követelményekkel, definiálni a gyógyászati segédeszköz fogalmát, valamint ezek helyét a gyógyításban. A hallgató ismerje fel a gyógyászati segédeszközöket, ismerje meg a biztonságos alkalmazás követelményeit.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Ismeri a betegellátás során alkalmazott gyógyászati segédeszközöket, azok javallatait, a gyógyászati segédeszközök használatát, illetve a felírásukra vonatkozó szabályokat.

b. képesség:

Képes gyakorlati munkája során a gyógyászati segédeszközöket javasolni a betegnek, képes a segédeszközök használatának bemutatására, a használat elsajátíttatására. Képes a gyógyászati segédeszközök felírására.

c. attitűd:

A szakmai kihívásokra relevánsan reagál.

d. autonómia és felelősség:

Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

Oktatás típusa:

Előadás

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

50-50%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal (projektoros bemutató és hangtechnika).

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

-

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

III. félév

1. Gyógyászati segédeszköz fogalma, kategorizálása. A rehabilitáció típusai.
2. Gyógyászati segédeszközökre vonatkozó finanszírozás, forgalmazása és az ezt szabályozó hatósági előírások. A gyógyászati segédeszközök elszámolásának módszertana. Gyógyászati segédeszköz forgalmazó adatjelentő lemezeinek felépítése. A gyógyászati segédeszközök felírása. Elszámolt vények megőrzési ideje.
3. Mindennapi tevékenységhez szükséges, otthon használatos gyógyászati segédeszközök I.
4. Mindennapi tevékenységhez szükséges, otthon használatos gyógyászati segédeszközök II.

5. Fekvőbeteg intézetben alkalmazott, ápolói munkát és rehabilitációt segítő gyógyászati segédeszközök I.
6. Fekvőbeteg intézetben alkalmazott, ápolói munkát és rehabilitációt segítő gyógyászati segédeszközök II.
7. Rehabilitációban használatos gyógyászati segédeszközök alkalmazása szív- és érrendszeri betegségben szenvedőknél.
8. Légzőszervi betegségek és rehabilitációjuk alkalmával használatos gyógyászati segédeszközök
9. Idegrendszeri/neurológiai kórképek rehabilitációjában használatos gyógyászati segédeszközök vagy gyógyászati segédeszközök alkalmazása neurológiai kórképek
10. Traumatológiai és mozgásszervi/reumatológiai kórképek rehabilitációja, és alkalmazott gyógyászati segédeszközei I.
11. Traumatológiai és mozgásszervi/reumatológiai kórképek rehabilitációja, és alkalmazott gyógyászati segédeszközei II.
12. Szülészeti-nőgyógyászati rehabilitációban használatos eszközök
13. Sportsérülések ápolástani rehabilitációja, és gyógyászati segédeszközei I.
14. Sportsérülések ápolástani rehabilitációja, és gyógyászati segédeszközei II.

Kötelező irodalom:

Katona-Siegler: Orvosi rehabilitáció, Medicina; Bp., 2000.

Katona-Siegler: A rehabilitáció gyakorlata, Medicina; Bp., 2004

Ajánlott irodalom:

Mészáros Tamás: Ortopédia és Ortetika-Protetika a gyógytornász képző szak hallgatói számára (Simmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, 2003)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Évközben íratott zh.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott. A zh. legalább 60%-os sikeressége, valamint az előadásokon való részvétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:**A vizsgára bocsátás feltételei:**

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

A tárgyból írásbeli kollokvium a félév végén.

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Papp Katalin
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Otthoni szakápolás	
A tantárgy angol neve: Home care	
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Ujváriné Dr. Siket Adrienn	
Ajánlott félév:	I.
Tantárgyi kód:	EKAT-139-00N
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0 (14+0)
Levelező tagozat félévi óraszám:	-
Kredit:	2
Vizsgakövetelmény:	Kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	Nincs

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?

Ápolás Mesterszak/Geriátriai szakápoló, Közösségi szakápoló specializációk

A tantárgy meghirdetési gyakorisága

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Szavakon választható

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

A hallgató komplex ismeretekkel rendelkezzen az otthoni szakápolás jogi, szakmai, finanszírozási területeiről, az otthoni szakápolás során keretében végzendő ápolói feladatokról. Ismerje meg az otthoni szakápolás modelljeit itthon és külföldön egyaránt.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Tudás közös:

A specializációknak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

Tudása a közösségi szakápoló specializációnak:

Korszerű ismeretekkel rendelkezik az egyének, családok és nagyobb közösségek egészségnevelési és egészségfejlesztési feladataival kapcsolatosan.

Tudása a geriátriai szakápoló specializációnak:

Korszerű ismeretekkel rendelkezik a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeiről, az életvégi gondozásról és hospice ellátásról.

Képesség

Képes a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására.

Attitűd

Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.

Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

Autonómia és felelősség

Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.

Alkalmas a szakterülethez kapcsolódó erőforrás-menedzsment feladatainak ellátására.

Vezetői szerepet tölthet be.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.

Értékeli a team munkáját.

Oktatás típusa:

Előadás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése

Előadás modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A hallgató lehetőséget kap az Ápolástudományi Tanszék kutatási projektjeibe bekapcsolódni.

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):**Az előadások tematikája**

Nappali

1. Külföldi és hazai előzmények, történeti áttekintés: a házi betegápolás története; az otthonápolás bevezetését megelőző események, a szolgálat megalakulása Magyarországon.
2. Az otthoni ápolás helye az egészségügyi ellátó rendszerben: az otthonápolás fogalma, célja és jelentősége. Jogszabályi háttér.

3. Az otthonápolási szolgáltatás szervezésének és megalapításának feltételei: szervezeti- és szervezési formák; finanszírozási formák; szakmai feltételek, jogi feltételek; infrastrukturális, tárgyi és személyi feltételek.
4. Az otthoni szakápolás igénybevételének feltételei: jogosultság, kezdeményezés, elrendelés.
5. Az otthoni szakápolás keretein belül ellátható feladatok és eljárási leírásaik.
6. A beteg otthoni környezetének kialakítása, a házipatika ellenőrzése.
7. A higiénés rendszabályok betartása a beteg otthonában.
8. A beteg ellátásában résztvevők köre, oldalirányú kapcsolatai (szociális ellátással, háziorvosi rendszerrel, fekvőbeteg intézménnyel).
9. Az otthoni ápolásban leggyakrabban előforduló klinikai ápolási területek és tevékenységek.
10. Az otthonápolás speciális területei. Hospice otthoni szakápolás keretében.
11. Ápolási modellek az otthonápolásban.
12. Az ápolási folyamat megvalósítása a család bevonásával.
13. Ápolási dokumentáció.
14. Az otthonápoláshoz kapcsolódó jogszabályok és etikai kérdések, a betegek jogai.

Kötelező irodalom:

Az ápolónők nemzetközi szervezete: Az ápolás szerepe az alapellátásban. Melania, Budapest, 1998.

Az otthoni szakápolás keretében ellátható feladatok eljárási leírásai. Nővér, 1997. 10. évf. 1. különszám.

Hastings, D.: Házi betegápolás. Magyar Könyvklub, Budapest, 1997.

Kárpáti Zs.-Krasznai É.: A házi betegápolásról nem csak ápolóknak. Medicina, Budapest, 2001.

Kárpáti Zs.-Krasznai É.: Az otthoni ápolás szervezése és gyakorlata. Pelikán, Budapest, 1996.

Rice, R.: A házi betegellátás ápolói kézikönyve – fogalmak és gyakorlati alkalmazásuk. Medicina, Budapest, 1998.

Twinn, S.-Roberts, B.-Andrews, S.: Közösségi ápolás és gondozás – gyakorlati útmutató. Melania, Budapest, 1996.

Ajánlott irodalom

Nővér folyóirat aktuális számai

Aktuális közlönyök

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele

Az aláírás megszerzése

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli/szóbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Dr. Papp Katalin
specializációfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Team munka az alapellátásban	
A tantárgy angol neve: Team work in a Basic health care	
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Ujváriné Dr. Siket Adrienn	
Ajánlott félév:	III.
Tantárgyi kód:	EKAT-144-00N
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0 (14+0)
Levelező tagozat félévi óraszám:	-
Kredit:	1
Vizsgakövetelmény:	Kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	Nincs

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?

Ápolás Mesterképzési szak/Közösségi szakápoló specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Szavakon választható

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

A hallgató komplex ismeretekkel rendelkezzen az alapellátás etikai, jogi, szakmai, finanszírozási területeiről, az alapellátásban team munka keretében végzendő feladatokról.

A tárgy általános célja felkészíteni a hallgatót a háziorvosi team munkájában való részvételre, a kórházon kívüli betegellátásra.

A hallgató képes legyen a háziorvosi team tagjaival való együttműködésre.

Képessé váljon a közösségi munka során a közösség tagjainak segítésére, egészségi igényeik kielégítésére, egészségük fenntartására, betegségeik megelőzésére.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Tudás

A specializációknak megfelelően (közösségi, geriátriai) komplex ismeretekkel rendelkezik az egyes betegségekről, azok diagnosztikájáról, valamint a betegségek terápiájáról, szakápolási és betegoktatási feladatairól.

Korszerű ismeretekkel rendelkezik az egyének, családok és nagyobb közösségek egészségnevelési és egészségfejlesztési feladataival kapcsolatosan.

Képesség

Képes a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására.

Attitűd

Elkötelezett az ápolókra vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.

Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

Autonómia és felelősség

Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.

Alkalmas a szakterülethez kapcsolódó erőforrás-menedzsment feladatainak ellátására.

Vezetői szerepet tölthet be.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.

Értékeli a team munkáját.

Oktatás típusa:

Előadás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése

Előadás modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

- A diplomás ápoló szerepe a kardiovaszkuláris betegségek prevenciójában –Ujváriné Dr. Siket Adrienn
- Körzeti ápolók élet és munkakörülményeinek vizsgálata – Ujváriné Dr. Siket Adrienn
- A közösségi ápoló tevékenységei az alapellátásban –Ujváriné Dr. Siket Adrienn
- Prevenciós ápolóképzés az alapellátásban, prevenciós munka a praxis háziiorvosi körzetben –Ujváriné Dr. Siket Adrienn
- A gondozási szükségletet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálata –Ujváriné Dr. Siket Adrienn

A hallgató lehetőséget kap az Ápolástudományi Tanszék kutatási projektjeibe bekapcsolódni.

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):

Az előadások tematikája

Nappali

Hét: (14 hét)

1. A team munka fogalma, fajtái.
2. A team munka jogi és etikai kérdései, felelősségvállalás a teamben.
3. A kompetencia fogalma, modelljei, fejlesztésének lehetőségei, itthon és külföldön.
4. A közösségi team munkában történő (diétetikus, gyógytornász, ápoló, védőnő, népegészségügyi koordinátor, mentőtiszt, szociális munkás, házi orvos, körzeti ápoló, otthoni szakápolás stb...) szerep és viselkedés alapjainak megismertetése.
5. A közösségi szakemberek feladatai a népegészségügyi jelentőségű betegségek megelőzésében, gondozásában, rehabilitációjában, kompetenciafejlesztés, etikai kérdések, jó gyakorlatok külföldön és itthon.
6. A közösségi szakember szerep és viselkedés alapjainak elsajátítása.
7. A beteg-orvos- hozzátartozó- család és egyéb egészségügyi szakemberek viszonyrendszere, alapvető kommunikációs technikák elsajátítása.
8. Problémamegoldó képességek fejlesztése, munkaszervezés.
9. Községi szakember szakmai kompetenciájával járó feladatok gyakorlása, a felelősségvállalás kérdései.
10. A csoportdöntés fajtái.
11. Az ápolás szinterei, összetevői, fokozatai a közösségekben, kapcsolata a teammel
12. A házi segítségnyújtás és a szociális ellátás működése, kapcsolata a közösségi ápolással.
13. Esetelemzés –a jól működő team jellemzői, a team akadályai.
14. Esetelemzés - Az alapellátási team további kapcsolatai.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Kötelező irodalom:

Az ápolónők nemzetközi szervezete: Az ápolás szerepe az alapellátásában. Melania. Budapest, 1998.

Rozsos E., Ápolásetikai ismeretek Medicina, Budapest, 2000. 17.

Dr. Gárdai M., Etika az egészségügyben, HIETE jegyzet, Budapest, 1992.

Dr. Szarka G. , Dr. Gárdai M. , Dr. Kovács J., Filozófia, egészségügyi etika SOTE, Budapest, 2002-

Hatásköri listák előkészítése egészségügyi szakdolgozói területén az Európai Unió és a Magyar Állam által támogatott TÁMOP 6.2.2/B/09 projekt a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara kivitelezésében, Hatásköri listák, szerk.: Dr. Balogh Zoltán, Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara, Literatura Medica, 2012.

Ujváriné S. A., Papp K., Farkas N., Törő V. IME (2009) Tevékenységi körök a betegellátásban, Az egészségügyi vezetők lapja VIII. 9, 31-36.

Meszk Etikai Kódex, www. meszk.hu

Az otthoni szakápolás keretében ellátható feladatok eljárási leírásai. Nővér, 1997. 10. évf. 1. különszám.

Kárpáti Zs.-Krasznai É.: Az otthoni ápolás szervezése és gyakorlata. Pelikán, Budapest, 1996.

Rice, R.: A házi betegellátás ápolói kézikönyve – fogalmak és gyakorlati alkalmazásuk.

Medicina, Budapest, 1998.

Twinn, S.-Roberts, B.-Andrews, S.: Közösségi ápolás és gondozás – gyakorlati útmutató.

Melania, Budapest, 1996.

Ajánlott irodalom

Nővér folyóirat aktuális számai

Aktuális közlönyök

1997. évi CLIV. tv. Az egészségügyről

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele

Az aláírás megszerzése

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer (szóban, írásban):

Írásbeli/szóbeli

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2017. július 10.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
mesterszakfelelős

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
specializációfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása: